

Prima pagină > Dreptul familiei și succesiunea > Divorț și separare legală

Divorț și separare legală

Atunci când un cuplu căsătorit decide să se despartă definitiv, unul dintre soți sau cei doi soți împreună inițiază, de obicei, o procedură de divorț.

În cele mai multe țări, divorțul este pronunțat de un tribunal, iar hotărârea pronunțată dizolvă căsătoria.

Atunci când cuplul are copii, divorțul presupune, pe lângă separarea soților, o nouă organizare a relațiilor fiecăruia cu copiii comuni.

Acesta antrenează, de asemenea, partajul bunurilor deținute în comun de soți și, dacă este cazul, plata unei contribuții sau a unei pensii alimentare de către un soț către celălalt sau pentru întreținerea copiilor.

În Uniunea Europeană, normele permit stabilirea instanței în fața căreia trebuie înaintată cererea de divorț în momentul separării cuplului. Aceste norme sunt utile în special pentru cuplurile formate din persoane de naționalități diferite sau atunci când membrii unui cuplu au locuit în diferite state membre pe parcursul căsătoriei.

De asemenea, normele permit ca un divorț pronunțat într-o țară din Uniunea Europeană să fie mai ușor recunoscut într-un alt stat membru și să producă efecte în acesta.

Pentru informații detaliate de la nivel național, selectați drapelul țării care vă interesează.

Ultima actualizare: 18/01/2019

Această pagină este administrată de Comisia Europeană. Informațiile de pe această pagină nu reflectă în mod necesar poziția oficială a Comisiei Europene. Comisia nu își asumă nici o răspundere în legătură cu oricare din informațiile sau datele conținute în prezentul document sau la care acesta face referire. Vă rugăm să consultați avizul juridic în legătură cu normele privind drepturile de autor în cazul paginilor de internet ale Comunității Europene.

Divorțul - Bulgaria

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

Dreptul bulgar recunoaște următoarele posibilități de desfacere a căsătoriei prin divorț:

acțiune de divorț prin acordul soților, în conformitate cu articolele 50 și 51 din Codul familiei (*Semeen kodeks*);

acțiune de divorț întemeiată pe deteriorarea gravă și iremediabilă a raporturilor dintre soți, în temeiul articolului 49 din Codul familiei;

acțiune de divorț întemeiată pe deteriorarea gravă și iremediabilă a raporturilor dintre soți, fără a se statua asupra culpei, cu prezentarea unui acord încheiat între soți în conformitate cu dispozițiile articolului 49 alineatul (4) din Codul familiei.

În cazul divorțului prin acordul soților, cei doi soți formulează o cerere comună și o depun la instanța districtuală (*rayonen sad*), prin care prezintă acordul prevăzut la articolul 50 din Codul familiei. În acord, soții trebuie să convină asupra aspectelor legate de locuința copiilor, exercitarea drepturilor părintești, dreptul de vizită și întreținerea copiilor, partajul bunurilor, folosirea locuinței familiei, obligația de întreținere între soți și numele de familie. Acordul trebuie să fie aprobat de instanță, după ce aceasta a verificat dacă interesele copiilor sunt protejate. În cazul în care instanța constată că acordul este incomplet sau că interesele copiilor nu sunt protejate în mod corespunzător, aceasta stabilește un termen pentru corectarea deficiențelor. În cazul în care deficiențele nu sunt remediate în termenul acordat, instanța respinge cererea de divorț.

În cazul deteriorării grave și iremediabile a raporturilor dintre soți, acțiunea este introdusă de unul dintre soți și este soluționată de instanța teritorială (*rayonen sad*) de la domiciliul pârâtului. Instanța are obligația să se pronunțe din oficiu cu privire la culpa pentru destrămarea căsătoriei și cu privire la exercitarea drepturilor părintești, dreptul de vizită și întreținerea copiilor rezultați din căsătorie, partaj, folosirea locuinței familiei, obligația de întreținere între soți și folosirea numelui de familie al soțului. Aceste norme se aplică în cazul în care părțile nu au încheiat o convenție matrimonială care stabilește relațiile menționate anterior în caz de divorț.

În cazul în care există un acord care reglementează aspectele privind exercitarea drepturilor părintești, dreptul de vizită și întreținerea copiilor rezultați din căsătorie, partaj, folosirea locuinței familiei, obligația de întreținere între soți și folosirea numelui de familie al soțului/soției, instanța se pronunță cu privire la culpă numai dacă acest lucru este solicitat în mod expres de către o parte sau de către părțile în litigiu, însă judecătorul trebuie, totuși, să stabilească faptul că există motive pentru încetarea căsătoriei, și anume deteriorarea gravă și iremediabilă a raporturilor dintre soți.

2 Care sunt motivele de divorț?

În cazul acțiunii de divorț prin acordul soților:

Fundamentul pronunțării unui divorț prin acordul soților este constituit de declarația soților cu privire la consimțământul lor solemn și fără rezerve în ceea ce privește încetarea căsătoriei. Instanța nu examinează motivele invocate de soți pentru încetarea căsătoriei.

În cazul acțiunii contencioase de divorț:

Fundamentul pronunțării divorțului îl constituie deteriorarea gravă și iremediabilă a raporturilor dintre soți. Nu există nicio definiție legală pentru „deteriorarea gravă și iremediabilă a raporturilor dintre soți” (*dalboko i nepopravimo razstroystvo na braka*). Conform doctrinei și jurisprudenței interpretative a Curții Supreme de Casație (*Varhoven kasatsionen sad*), se constată o deteriorare gravă și iremediabilă a căsătoriei în cazurile în care legătura conjugală există oficial, însă este lipsită în totalitate de conținutul dictat de moralitate și lege. Deteriorarea gravă și iremediabilă a căsătoriei reprezintă o stare de fapt obiectivă, care trebuie să fie stabilită de la caz la caz. Toate mijloacele de probă, inclusiv mărturiile verbale, sunt admisibile. Legea nu stabilește condiții prealabile absolute pentru deteriorarea gravă și iremediabilă a căsătoriei. Jurisprudența acceptă în acest scop, cu toate că lista nu este exhaustivă, adulterul, separarea *de facto* prelungită, abuzul de alcool și abuzul de alte substanțe toxice, violența fizică și psihică și neglijarea în mod repetat a familiei. Noul Cod al familiei nu mai solicită instanței să se pronunțe din oficiu cu privire la aspecte referitoare la culpă, cu excepția cazurilor în care partea sau părțile au solicitat în mod expres pronunțarea unei hotărâri cu privire la acest aspect. Cu toate acestea, în lipsa unui acord, chestiunea culpei rămâne decisivă pentru pronunțarea unei hotărâri cu privire la exercitarea drepturilor părintești, dreptul de vizită și întreținerea copiilor rezultați din căsătorie și folosirea locuinței familiei.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

După divorț, instanța poate încuviința revenirea la numele anterior căsătoriei al unuia dintre soți.

3.2 împărțirea bunurilor soților

Noul Cod al familiei prevede mai multe regimuri matrimoniale între soți în timpul căsătoriei: regimul legal al comunității de bunuri, regimul legal al separării bunurilor și regimul contractual.

1. Regimul comunității de bunuri este dreptul de proprietate deținut în devălmășie asupra tuturor bunurilor, inclusiv depozitele în numerar, dobândite în timpul căsătoriei. Bunurile sunt deținute în comun de ambii soți, indiferent pe numele căruia dintre ei au fost dobândite, în cazul în care au fost obținute prin

contribuția comună a ambilor soți. Contribuția comună a soților poate fi sub forma unor investiții financiare și a muncii prestate, a îngrijirii copiilor și a întreținerii gospodăriei. Contribuția comună a soților reprezintă o prezumție, sub rezerva dovedirii contrariului.

Bunurile personale ale fiecăruia dintre cei doi soți constau în bunuri dobândite înainte de căsătorie, precum și în bunuri moștenite și donații primite în timpul căsătoriei. Activele personale (bunuri mobile) dobândite de unul dintre soți în timpul căsătoriei pentru uzul personal obișnuit sau pentru exercitarea profesiei sale sunt bunuri personale.

În urma divorțului, comunitatea de bunuri se transformă în coproprietate obișnuită.

2. Regimul separării bunurilor

Drepturile dobândite de fiecare dintre soți în timpul căsătoriei sunt deținute în mod personal de către soțul/soția în cauză, însă în cadrul acțiunii de divorț, fiecare dintre soți are dreptul de a obține o cotă-parte din valoarea drepturilor dobândite de celălalt soț pe durata căsătoriei, în măsura în care soțul solicitant a contribuit prin muncă, prin mijloace financiare, prin îngrijirea copiilor, prin activitățile casnice sau în alt mod. Cheltuielile necesare pentru îndeplinirea nevoilor familiei sunt suportate de ambii soți; soții dețin răspunderea comună pentru obligațiile asumate în vederea îndeplinirii nevoilor curente ale familiei.

3. Regimul contractual

În temeiul noului Cod al familiei, soții pot încheia o convenție matrimonială, o opțiune nouă în dreptul bulgar. Convenția matrimonială poate fi încheiată de către soți fie înainte, fie în timpul căsătoriei. Convenția matrimonială este limitată la dispoziții privind partajul bunurilor între părți, cum ar fi: drepturile părților la bunurile dobândite în timpul căsătoriei; drepturile părților la bunurile deținute înainte de căsătorie; modul în care se gestionează și se înstrăinează bunurile, inclusiv locuința familiei; participarea părților la cheltuielile și obligațiile părților; efectele patrimoniale în caz de divorț; obligația de întreținere a soțului/soției în timpul căsătoriei și în caz de divorț; întreținerea copiilor rezultați din căsătorie. O clauză care prevede transformarea bunurilor deținute înainte de căsătorie de către una dintre părți în bunuri aparținând comunității de bunuri este inadmisibilă. Convenția matrimonială nu poate conține dispoziții privind măsuri anterioare decesului, cu excepția cotelor-părți deținute de soți în cadrul comunității de bunuri convenite în cazul desfacerii acesteia. Regimul legal al comunității de bunuri se aplică oricărui drepturi de proprietate care nu sunt reglementate prin convenția matrimonială.

Indiferent de regimul ales de soți, regimul general se aplică înstrăinării locuinței familiale, și anume, atunci când locuința familiei constituie un bun personal al unuia dintre soți, înstrăinarea acesteia necesită consimțământul celuilalt soț, cu excepția cazului în care ambii soți dețin o altă locuință care este deținută în coproprietate sau în mod individual de fiecare dintre aceștia. În lipsa consimțământului, înstrăinarea poate avea loc cu autorizația unui judecător din cadrul instanței districtuale, dacă se stabilește că înstrăinarea nu este în detrimentul copiilor minori și al familiei. În cazul în care se acordă divorțul, dacă locuința familiei nu poate fi utilizată separat de cei doi soți, instanța va permite utilizarea acesteia de către unul dintre soți în cazul în care persoana în cauză a solicitat acest lucru și are nevoie de locuință. În cazul în care există copii rezultați din căsătorie care nu au atins vârsta majoratului, instanța se pronunță din oficiu cu privire la folosirea locuinței familiei și poate dispune ca locuința să fie utilizată de soțul/soția căreia i s-a atribuit exercitarea drepturilor părintești, atât timp cât soțul/soția în cauză exercită drepturile respective.

După divorț, foștii soți încetează să mai fie moștenitorii legali ai bunurilor celuilalt și pierd toate beneficiile rezultate din măsurile anterioare decesului. După divorț, donațiile de bunuri cu valoare semnificativă acordate unuia dintre soți în contextul sau în timpul căsătoriei de către celălalt soț sau de către rudele apropiate ale acestuia pot fi revocate, cu excepția cazului în care acest lucru contravine moralității publice. Cererea de revocare a unei donații poate fi înaintată în termen de maximum un an de la pronunțarea divorțului.

Regimul legal al comunității de bunuri se aplică în cazul în care persoanele care se căsătoresc nu au ales un regim matrimonial și dacă acestea sunt minori sau persoane cu capacitate juridică limitată. Regimul matrimonial este consemnat în Registrul raporturilor patrimoniale dintre soți și poate fi modificat în timpul căsătoriei. Modificarea se menționează în certificatul de căsătorie civilă și în registru. Convențiile matrimoniale și regimul matrimonial legal al comunității de bunuri sunt înregistrate într-un registru electronic central la Agenția pentru registre. Registrul este accesibil publicului. În cazul în care unul dintre soți sau ambii soți se implică într-o tranzacție cu un terț, dacă în registru nu este înregistrat un regim matrimonial, se aplică regimul matrimonial legal al comunității de bunuri.

3.3 copiii minori ai soților

Termenul juridic acceptat în legislația bulgară este „exercitarea drepturilor părintești” (*yprazhnyavane na roditelski prava*).

În hotărârea judecătorească de desfacere a căsătoriei prin divorț, instanța are obligația de a se pronunța asupra aspectelor legate de exercitarea drepturilor părintești, dreptul de vizită și întreținerii copiilor rezultați din căsătorie, precum și asupra folosirii locuinței familiei. În acest sens, instanța are în vedere interesele copiilor. Instanța hotărăște care dintre soți urmează să exercite drepturile părintești și stabilește măsuri referitoare la exercitarea acestor drepturi, la contactele dintre copii și părinți și la întreținerea copiilor. Atunci când decide care dintre soți va exercita drepturile părintești, instanța evaluează toate circumstanțele legate de interesele copiilor audiind atât părinții, cât și copiii în cazul în care aceștia din urmă au o vârstă mai mare de zece ani.

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

În conformitate cu articolul 83 din Codul familiei, dreptul la întreținere este acordat numai soțului/soției care nu este în culpă pentru divorț. Indemnizația de întreținere se plătește timp de maximum trei ani de la încetarea căsătoriei, cu excepția cazului în care părțile au stabilit de comun acord o perioadă de timp mai îndelungată. Instanța poate prelungi această perioadă dacă fostul soț care beneficiază de întreținere are o situație materială dificilă, iar celălalt soț poate plăti întreținerea fără dificultate. Dreptul unui fost soț la indemnizația de întreținere încetează în cazul în care se recăsătorește. În practică, cazurile în care foștilor soți li se acordă sau sunt obligați să plătească indemnizație de întreținere sunt extrem de rare.

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

Termenul de „separare legală” nu există în legislația bulgară actuală.

În jurisprudență, separarea *de facto* înseamnă pur și simplu că soții nu locuiesc împreună și nu formează o gospodărie. Aceasta nu are același înțeles cu termenul de „separare legală”.

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

A se vedea punctul 4.

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

A se vedea punctul 4.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

Anularea (*ynishtozhavane na braka*) este unul dintre mijloacele de desfacere a unei căsătorii prevăzute de legea bulgară. Căsătoria anulată are toate efectele legale ale unei căsătorii valabile până la încetarea acesteia pe cale judiciară. Căsătoria poate fi anulată numai prin procedură judiciară: nulitatea căsătoriei este valabilă numai după ce aceasta a fost stabilită de către instanță.

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

Se anulează căsătoria în cazul în care unul dintre soți avea vârsta mai mică de optsprezece ani atunci când s-a încheiat căsătoria; este căsătorit cu o altă persoană;

a fost declarat incapabil din punct de vedere legal sau suferă de o boală mintală sau un handicap psihic care constituie un motiv pentru declararea sa ca persoană incapabilă din punct de vedere legal;
suferă de o boală care reprezintă un pericol grav pentru viața sau sănătatea copiilor sau a celuilalt soț, cu excepția cazului în care boala reprezintă un pericol doar pentru celălalt soț și acesta din urmă cunoaște acest lucru;
este ascendentul sau descendentul direct al celuilalt soț;
este sora sau fratele, nepotul, nepoata sau altă rudă colaterală, până la gradul al patrulea inclusiv, a celuilalt soț;
este părintele adoptiv sau copilul adoptat al celuilalt soț;
a fost obligat să încheie căsătoria prin amenințarea cu un pericol grav și imediat pentru viața, sănătatea sau onoarea sa ori a familiei sale.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

În funcție de viciul de consimțământ care afectează căsătoria, cererea de anulare poate fi depusă de către soțul afectat de viciul de consimțământ respectiv; de asemenea, cererea poate fi depusă de către procuror, de către soțul din prima căsătorie sau de către procuror și soț. Articolul 97 din Codul familiei enumeră, în mod expres și exhaustiv, persoanele îndreptățite să introducă o acțiune de anulare a căsătoriei și menționează termenii pentru introducerea a unei astfel de acțiuni.

Consecințele anulării căsătoriei sunt identice cu cele ale divorțului în ceea ce privește relațiile personale dintre soți și regimul matrimonial, precum și în ceea ce privește relațiile dintre soți și copiii lor. Pentru anularea unei căsătorii, reaua-credință este echivalentă cu culpa în cazul divorțului. Copiii concepuți sau născuți în timpul căsătoriei anulate se consideră a fi fost născuți în interiorul căsătoriei și se bucură de prezumția de paternitate.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

Singura modalitate de a desface o căsătorie prin divorț este prezentarea unei solicitări sau a unei cereri de divorț în instanță.

În cazul în care părțile optează pentru mediere, cauza aflată pe rol se suspendă.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

Ca instanță de prim grad de jurisdicție, instanța districtuală (*rayonen sad*) este competentă, în mod normal, pentru cererile de divorț din culpă sau cererile de anulare a căsătoriei. Aceste instanțe soluționează, de asemenea, cererile de divorț prin acordul soților. Cererile trebuie prezentate instanței competente de la domiciliul părții interesate. Instanța nu este obligată să verifice din oficiu dacă este competentă, însă are obligația să transfere cauza instanței competente în cazul în care părțile depun o obiecție în termenul prevăzut de răspuns la cerere.

În cauzele matrimoniale nu se poate pronunța o hotărâre în lipsă.

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

Părțile în litigiu pot obține asistență juridică gratuită în condițiile obișnuite prevăzute pentru acordarea acestui tip de asistență. Condițiile respective sunt stabilite în Legea privind asistența juridică gratuită (*Zakon za pravna pomosh*).

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

O hotărâre prin care se pronunță divorțul prin acordul soților nu poate fi contestată.

După notificarea sau comunicarea hotărârii de anulare a căsătoriei sau de divorț, părțile au la dispoziție două săptămâni pentru a ataca hotărârea respectivă la instanța regională. Hotărârea de divorț produce efecte chiar dacă se formulează o cale de atac întemeiată exclusiv pe culpă.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

În această situație se aplică Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului, transpus prin articolul 621 din Codul de procedură civilă (*Grazhdanski protsesualen kodeks*). Instanța competentă este instanța districtuală în a cărei rază teritorială se află domiciliul stabil al persoanei care a formulat calea de atac; în cazul în care aceasta din urmă nu are domiciliul stabil pe teritoriul Republicii Bulgaria, instanța competentă este instanța în a cărei rază teritorială se află domiciliul părții interesate; în cazul în care persoana interesată nu are domiciliul pe teritoriul Republicii Bulgaria, instanța competentă este Instanța Municipală din Sofia (*Sofiyski Gradski Sad*).

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

În această situație se aplică Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului, transpus prin articolele 622 și 623 din Codul de procedură civilă.

Partea care se opune recunoașterii hotărârii poate introduce o cale de atac împotriva deciziei de recunoaștere sau, după caz, împotriva deciziei de executare silită a hotărârii. Decizia poate face obiectul unei căi de atac înaintate Curții de Apel din Sofia (*Sofiyski apelativen sad*); hotărârea acesteia poate, la rândul său, să fie atacată în casație în fața Curții Supreme de Casație.

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

Legea aplicabilă anulării unei căsătorii este cea aflată în vigoare în statul în care a fost încheiată căsătoria.

Raporturile personale dintre soți sunt reglementate de dreptul comun intern al țării acestora. Dacă soții au cetățenii diferite, raporturile lor sunt reglementate de dreptul statului în care soții își au domiciliul stabil comun. Dacă soții nu au domiciliu comun, raporturile lor sunt reglementate de dreptul statului cu care cei doi soți au împreună cele mai apropiate legături.

Raporturile patrimoniale dintre soți sunt reglementate de legislația aplicabilă raporturilor personale ale acestora.

Divorțul soților care au aceeași cetățenie, străină, este reglementat de dreptul statului al cărui cetățeni sunt aceștia la momentul introducerii acțiunii de divorț.

Divorțul soților cu cetățenii diferite este reglementat de dreptul statului în care aceștia își au domiciliul stabil comun la momentul introducerii acțiunii de divorț.

Dacă soții nu au domiciliu stabil comun, se aplică dreptul bulgar.

Ultima actualizare: 24/11/2015

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Divorțul - Republica Cehă

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

Instanța pronunță divorțul în baza unei cereri depuse de unul dintre soți. În cursul procedurii, instanța stabilește dacă există sau nu temei pentru divorț, și anume dacă raporturile dintre soți s-au deteriorat sau nu și care sunt motivele deteriorării.

Se consideră în mod automat că raporturile dintre soți s-au deteriorat în cazul în care căsătoria a durat cel puțin un an, soții nu au locuit împreună timp de cel puțin șase luni, iar celălalt soț se alătură acțiunii de divorț. Instanța nu stabilește motivele pentru deteriorarea raporturilor dintre soți, însă pronunță divorțul dacă ajunge la concluzia că declarațiile concordante ale soților privind destrămarea căsătoriei și intenția lor de a obține divorțul sunt adevărate și dacă soții prezintă:

o hotărâre definitivă a instanței de aprobare a acordului referitor la încredințarea și dreptul de vizită privind copiii lor minori care nu au dobândit capacitate juridică deplină, pentru perioada ulterioară divorțului;

un acord scris, cu semnături autentificate oficial, privind aspectele de ordin financiar, drepturile și obligațiile referitoare la locuința comună a soților, precum și eventualele obligații de întreținere pentru perioada ulterioară divorțului.

În cazul în care soții au un copil minor, nu se acordă divorțul dacă există motive speciale care arată că acest lucru contravine intereselor copilului (de exemplu, handicap fizic sau psihic). Divorțul nu se acordă decât după pronunțarea unei hotărâri judecătorești definitive privind încredințarea copilului minor și dreptul de vizită pentru perioada ulterioară divorțului.

În cazul în care soțul/soția care nu poartă vina principală pentru destrămarea căsătoriei prin încălcarea obligațiilor matrimoniale nu este de acord cu divorțul și ar fi grav afectat(ă) de divorț, instanța respinge acțiunea de divorț dacă există circumstanțe extraordinare care indică faptul că respectiva căsătorie ar trebui menținută. Cu toate acestea, în cazul în care soții nu au locuit împreună timp de cel puțin trei ani, instanța desface căsătoria dacă raporturile dintre soți s-au deteriorat.

2 Care sunt motivele de divorț?

Motivul pentru divorț este reprezentat de deteriorarea profundă, permanentă și iremediabilă a raporturilor dintre soți, excluzând orice posibilitate ca soții să mai fie capabili să își reia viața în comun.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

Un soț care a adoptat numele de familie al celuilalt soț poate să notifice Oficiul de stare civilă (*matrični úřad*) în termen de șase luni de la pronunțarea hotărârii de divorț definitive că dorește să revină la numele său de familie anterior sau că va înceta să adauge numele de familie al celuilalt soț la numele său inițial.

3.2 împărțirea bunurilor soților

Bunurile comune ale soților încetează să mai fie deținute în comun de la data divorțului.

În cazul în care patrimoniul comun este lichidat, distrus sau redus, obligațiile și drepturile comune anterioare se dizolvă printr-un acord. Acordul trebuie să fie redactat în scris în cazul în care a fost încheiat în timpul căsătoriei sau în cazul în care are ca obiect un bun pentru care contractul de transfer al dreptului de proprietate prevede, de asemenea, un acord scris. Dacă soții nu ajung la un acord cu privire la bunurile comune, instanța stabilește partajul acestora la cererea unuia dintre soți. Atunci când stabilește partajul bunurilor comune, instanța pornește de la premisa că soții au cote-părți egale din activele care alcătuiesc comunitatea de bunuri. Fiecare dintre soți are dreptul să solicite restituirea contribuției sale la comunitatea de bunuri și este obligat să ramburseze orice sumă plătită din activele comune exclusiv pentru bunurile sale. În timpul partajului, principalele aspecte de care se ține seama sunt nevoile copiilor aflați în întreținere, modul în care fiecare dintre soți a avut grijă de familie (în special, modul în care a îngrijit copiii și locuința familiei), precum și dobândirea și menținerea valorii activelor care constituie comunitatea de bunuri a acestora.

În cazul în care, în termen de trei ani de la pronunțarea divorțului, nu se încheie niciun acord sau nu se depune nicio cerere pentru soluționarea partajului prin hotărâre judecătorească, bunurile mobile corporale sunt considerate ca aparținând persoanei care le utilizează ca proprietar exclusiv pentru nevoile proprii, nevoile familiei sale sau nevoile gospodăriei sale. Alte active corporale mobile și imobile sunt considerate ca fiind deținute în coproprietate, fiecare coproprietar având o cotă-parte egală; același lucru se aplică, de asemenea, altor drepturi de proprietate, creanțe și datorii.

3.3 copiii minori ai soților

Înainte de a pronunța divorțul părinților unui copil minor care nu are capacitate juridică deplină, instanța stabilește drepturile și obligațiile soților cu privire la copil pentru perioada ulterioară divorțului. În special, instanța indică părintele cărui i se încredințează copilul și modul în care fiecare dintre părinți va contribui la întreținerea copilului.

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

Unul dintre cei doi foști soți are datoria de a-l întreține pe celălalt fost soț dacă acesta/aceasta nu este capabil(ă) să se întrețină în mod independent, atunci când o astfel de incapacitate își are originea în căsătorie sau are legătură cu aceasta. Pentru a stabili obligația de întreținere, se ține seama de vârstă, de starea de sănătate la momentul divorțului și momentul când încetează obligația de îngrijire față de copiii rezultați din căsătorie. În cazul în care soții nu ajung la un acord privind cuantumul întreținerii, instanța decide în acest sens, pe baza unei cereri din partea unuia dintre soți. Întreținerea poate fi plătită sub forma unei sume forfetare sau în tranșe.

În cazul în care soții sau cuplul divorțat nu ajung la un acord cu privire la întreținere, instanța poate institui obligația de întreținere pe baza unei cereri formulate de soțul/soția care nu a fost cauza principală a destrămării căsătoriei și care a suferit prejudicii importante ca urmare a divorțului, pentru o perioadă de maxim trei ani de la divorț.

Dreptul la întreținere încetează în cazul în care fostul soț/fosta soție beneficiar(ă) se recăsătorește sau încheie un parteneriat înregistrat.

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

Conceptul de separare legală nu există în Republica Cehă.

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

A se vedea întrebarea 4.

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

A se vedea întrebarea 4.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

Instanța anulează o căsătorie, inclusiv din oficiu, dacă aceasta a fost încheiată cu un bărbat sau o femeie care era deja căsătorit(ă) ori cu o persoană care a încheiat anterior un parteneriat înregistrat sau un alt tip de uniune consensuală în străinătate, în cazul în care căsătoria, parteneriatul sau uniunea respectivă produce efecte în continuare; precum și dacă aceasta a fost încheiată între un ascendent și un descendent, între frați sau între persoane legate prin adopție. Instanța anulează o căsătorie pe baza unei cereri introduse de soțul/soția al cărui (cărei) consimțământ pentru încheierea căsătoriei a fost obținut prin constrângere (utilizarea violenței ori amenințări cu violența) sau a rezultat dintr-o eroare privind identitatea soțului vizat sau natura negocierilor matrimoniale. Cererea trebuie să fie prezentată în termen de un an de la data la care soțul/soția în cauză a putut pentru prima oară să o formuleze, ținând seama de împrejurări, sau de la data la care aceasta a aflat situația reală. Instanța anulează o căsătorie pe baza unei cereri formulate de o persoană care are un interes legitim în acest sens, în cazul în care căsătoria a fost încheiată în pofida existenței unui obstacol juridic (de exemplu, calitatea de minor a unuia dintre soți sau incapacitatea de a efectua acte juridice; aceasta nu se aplică în cazul capacității juridice limitate).

Căsătoria este nulă dacă cel puțin una dintre persoanele care doresc să încheie căsătoria nu îndeplinește condițiile obligatorii privind consimțământul pentru căsătorie, ceremonia de celebrare a căsătoriei sau alte aspecte legate de aceasta.

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

A se vedea întrebarea 7.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

O căsătorie anulată în instanță este considerată ca și cum nu ar fi fost încheiată niciodată (efect *ex tunc*). Cu toate acestea, până în momentul în care instanța o declară nulă, căsătoria respectivă este considerată valabilă. Dispozițiile care reglementează drepturile și obligațiile soților cu privire la copiii și la bunurile lor după anularea unei căsătorii sunt aceleași cu dispozițiile aplicabile în cazul unui divorț. La anularea unei căsătorii, orice declarație formulată de către așa-ziii soți în ceea ce privește numele lor de familie devine, de asemenea, nulă. Ambii soți revin ulterior la numele lor inițiale și nu au dreptul să își aleagă numele de familie al celeilalte persoane. După anularea căsătoriei, numele de familie al copiilor rămân neschimbate. Prezumția de paternitate rămâne asupra soțului mamei, inclusiv după ce căsătoria fost anulată.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

Există diverse servicii de consiliere privind raporturile familiale, matrimoniale și interpersonale. O altă opțiune este medierea. Mai multe detalii sunt disponibile pe site-ul internet al Asociației Mediatorilor din Republica Cehă și al Asociației Consilierilor în materie de căsătorie și familie din Republica Cehă – a se vedea link-urile de mai jos. Cu toate acestea, desfacerea căsătoriei prin divorț poate avea loc numai pe baza unei hotărâri judecătorești de divorț definitive pronunțate de o instanță.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

Cererile de divorț sau de anulare a căsătoriei se depun la instanța teritorială (*okresní soud*) din districtul în care cuplul a avut ultimul domiciliu comun în Republica Cehă, cu condiția ca cel puțin unul dintre soți să domicilieze în raza teritorială a instanței. În cazul în care nu există o astfel de instanță teritorială, competența aparține instanței generale a soțului care a nu depus cererea de sesizare a instanței și dacă nu există o astfel de instanță, atunci este competentă instanța generală a soțului care a depus cererea de sesizare a instanței. Instanța generală a unei persoane fizice este instanța teritorială competentă în districtul în care persoana respectivă își are domiciliul și, în cazul în care aceasta nu are domiciliu, în care locuiește persoana respectivă. Domiciliul înseamnă locul în care o persoană locuiește cu intenția de a rămâne permanent (de asemenea, pot exista mai multe astfel de locuri, prin urmare toate instanțele respective pot fi considerate „instanța generală”). Pentru mai multe detalii, a se consulta informațiile privind competența judiciară. Cererea trebuie să fie formulată în scris, trebuie să indice în mod clar instanța căreia îi este adresată și persoana care o depune; aceasta trebuie să precizeze, de asemenea, cu claritate, părțile (prenumele întreg, numele de familie, data nașterii sau codul numeric personal, adresa domiciliului stabil sau adresa poștală) și căsătoria la care se referă (data la care a fost încheiată căsătoria și circumstanțele, evoluția și cauzele destrămării acesteia). Cererea trebuie să fie semnată și datată. În cazul în care ambii soți au convenit asupra divorțului, cererea trebuie să conțină semnăturile ambilor soți. Faptele invocate în cerere ar trebui să fie dovedite prin documente justificative.

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

În general, părțile nu au dreptul la despăgubiri pentru costurile aferente procedurii de divorț, de anulare a căsătoriei sau de declarare a nulității căsătoriei. Instanța poate acorda despăgubiri pentru astfel de costuri, integral sau parțial, în cazul în care circumstanțele cauzei sau situația părților justifică acest lucru. La cerere, președintele instanței (*předseda senátu*) poate acorda unei părți o scutire integrală sau parțială de la plata cheltuielilor de judecată, cu condiția ca acest lucru să fie justificat de situația părții respective și ca acțiunea să nu implice o cerere arbitrară ori în mod evident inutilă sau obstrucționarea unui drept. În cazul în care este necesar să se protejeze interesele unei părți la procedură, partea respectivă poate, de asemenea, să solicite instanței să îi desemneze un reprezentant (un avocat). Instanța poate, de asemenea, să numească un avocat înainte de începerea procedurii, însă partea în cauză trebuie să îndeplinească condițiile de scutire de la plata taxelor judiciare. Aceasta trebuie să prezinte instanței dovezi privind situația socială și veniturile sale. De asemenea, presupunând că cerințele prevăzute în Legea privind avocații sunt îndeplinite, se poate depune o cerere la baroul ceh (*Česká advokátní komora*) pentru furnizarea de asistență juridică de către un avocat cu titlu gratuit sau cu onorariu redus.

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

Se poate introduce o cale de atac împotriva unei hotărâri de divorț sau de anulare a căsătoriei în termen de cincisprezece zile de la primirea unui exemplar din hotărârea instanței. Calea de atac se prezintă în scris la instanța care a pronunțat hotărârea atacată. În cazul în care se pronunță o hotărâre de rectificarea a hotărârii inițiale, termenul reîncepe să curgă de la data la care hotărârea rectificativă produce efecte. Se consideră, de asemenea, că o cale de atac a fost introdusă în termen, chiar dacă aceasta a fost prezentată după expirarea termenului de cincisprezece zile, în cazul în care apelantul a acționat conform unor instrucțiuni incorecte furnizate de instanță cu privire la calea de atac. Hotărârea de divorț pronunțată în baza unei cereri comune a ambilor soți nu poate fi atacată.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

Dacă hotărârea pronunțată într-un alt stat membru al UE (în afară de Danemarca) intră în domeniul de aplicare temporal al Regulamentului (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului (Regulamentul Bruxelles II bis), hotărârea este recunoscută fără nicio procedură specială. Grefa instanței ia pur și simplu la cunoștință de hotărâre și o înscrie în mod automat în registrul corespunzător, la prezentarea documentelor cerute, și anume hotărârea definitivă de divorț, separare legală sau anulare a căsătoriei pronunțată de o instanță dintr-un alt stat membru al UE, sau o copie legalizată a hotărârii, însoțită de o traducere oficială în limba cehă și de certificatul menționat la articolul 39 din Regulamentul Bruxelles II bis (sau la articolul 33 din Regulamentul Bruxelles II bis). Instanțele care s-au pronunțat cu privire la divorț, separarea legală sau anularea căsătoriei emit un certificat la cererea unei părți. Obligația de a prezenta un astfel de certificat poate fi suspendată în cazul în care toate informațiile care ar fi înscrise în certificat se regăsesc în hotărârea judecătorească sau în alte documente prezentate (de exemplu, în cazul în care hotărârea prezentată este aprobată ca fiind definitivă).

Cu toate acestea, partea interesată poate depune o cerere la instanța teritorială competentă pentru pronunțarea unei hotărâri de recunoaștere sau de refuz al recunoașterii hotărârii, de exemplu în cazul în care este necesar să se clarifice dacă există sau nu căsătoria în cauză [articolul 21 alineatul (3) din Regulamentul Bruxelles II bis]. În acest caz însă, acesta este doar un drept al părții interesate și nu constituie o obligație; o astfel de hotărâre judecătorească nu este necesară pentru înscrierea obișnuită în registru a hotărârii pronunțate în străinătate.

În cazul în care hotărârea a fost pronunțată într-un alt stat membru al UE înainte de 1 mai 2004 și cel puțin una dintre părțile la procedură este cetățean ceh, hotărârile în materie matrimonială sunt recunoscute în baza unei hotărâri speciale a Curții Supreme a Republicii Ceha (*Nejvyšší soud České republiky*). Hotărârile pronunțate în străinătate, aprobate ca fiind definitive, sau alte documente solicitate (de exemplu, certificatul de căsătorie) se depun la Curtea Supremă a Republicii Ceha, împreună cu o traducere oficială în limba cehă și cu o autentificare superioară (supralegalizare, apostilă), cu excepția cazului în care se prevede altfel într-un tratat internațional. Mai multe detalii privind aceste proceduri se găsesc pe site-ul internet al Curții Supreme a Republicii Ceha – a se vedea link-ul de mai jos.

Anumite acorduri bilaterale privind asistența juridică gratuită, obligatorii pentru Republica Cehă (acorduri cu Slovacia, Ungaria și Polonia), conțin dispoziții privind recunoașterea hotărârilor judecătorești, cu excepția celor privind drepturile de proprietate, care au fost pronunțate de autoritățile celeilalte părți

(inclusiv, de asemenea, hotărârile privind divorțul/separarea legală/anularea căsătoriei), care sunt recunoscute în Republica Cehă fără procedură specială, fiind doar înregistrate de grefă. În acest caz, grefa face o mențiune suplimentară în registru după prezentarea unei hotărâri judecătorești pronunțate în străinătate și aprobate ca fiind definitivă, însoțită de o traducere oficială în limba cehă și cu o autentificare superioară (supralegalizare, apostilă), cu excepția cazului în care se prevede altfel într-un tratat internațional. Procedura descrisă anterior se aplică, în mod evident, numai în situațiile în care hotărârea a fost pronunțată înainte de 1 mai 2004. În caz contrar, se aplică procedura prevăzută în Regulamentul Bruxelles II bis (a se vedea mai sus).

Republica Cehă este parte semnatară la **Convenția privind recunoașterea divorțurilor și separărilor legale** (Haga, 1 iunie 1970). Dacă hotărârea îndeplinește condițiile prevăzute în convenție, practica în vigoare în Republica Cehă nu impune proceduri speciale în fața Curții Supreme a Republicii Cehe în vederea recunoașterii hotărârilor, cu condiția ca hotărârea să fi intrat în vigoare ulterior datei de 11 iulie 1976, și anume data la care Convenția de la Haga a intrat în vigoare pentru Republica Cehă. O astfel de hotărâre pronunțată de o instanță dintr-un alt stat, aprobată ca fiind definitivă, este prezentată greșii însoțită de o traducere oficială în limba cehă și cu o autentificare superioară (supralegalizare, apostilă), cu excepția cazului în care se prevede altfel într-un tratat internațional.

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

O hotărâre poate fi contestată pentru motivele specificate la articolul 22 din Regulamentul Bruxelles II bis. În acest caz, se prezintă o cerere instanței teritoriale competente la nivel local, care este instanța generală a persoanei fizice împotriva căreia este îndreptată cererea.

Recunoașterea automată a unei hotărâri judecătorești de către grefa instanței, în temeiul unui acord bilateral sau al Convenției privind recunoașterea divorțurilor și separărilor de drept (Haga, 1 iunie 1970), poate fi împiedicată în cadrul procedurilor administrative prin posibilitatea de a introduce o cale de atac ulterioară în fața instanței regionale competente în conformitate cu sistemul judiciar administrativ.

Nu există nicio cale de atac împotriva recunoașterii unei hotărâri de către Curtea Supremă de Justiție a Republicii Cehe.

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

În Republica Cehă, desfacerea căsătoriei prin divorț este reglementată de legislația statului ai cărui cetățeni sunt soții la momentul începerii procedurii de divorț. În cazul în care soții au cetățenii diferite, desfacerea căsătoriei prin divorț este reglementată de legislația statului în care ambii soți au domiciliul stabil sau, în caz contrar, de legislația din Republica Cehă.

În cazul în care divorțul este reglementat de un sistem juridic străin care nu permite desfacerea căsătoriei prin divorț sau permite divorțul numai în condiții extrem de dificile și dacă cel puțin unul dintre soți este cetățean al Republicii Cehe sau cel puțin unul dintre soți are domiciliul stabil în Republica Cehă, se aplică legislația cehă.

Linkuri utile

[Asociația Mediatorilor din Republica Cehă](#)

[Asociația Consilierilor în materie de căsătorie și familie din Republica Cehă](#)

[Curtea Supremă a Republicii Cehe – recunoașterea hotărârilor pronunțate de instanțe din alte state](#)

Ultima actualizare: 21/08/2018

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini [et](#) a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Pagina este deja disponibilă în următoarele limbi.

Divorțul - Estonia

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

Căsătoria poate fi desfăcută prin divorț de un ofițer al stării civile sau de un notar, în baza acordului soților, în urma unei cereri scrise comune, sau de o instanță judecătorească, în baza unei acțiuni introduse de unul dintre soți împotriva celuilalt. Ultimul scenariu se aplică în cazul în care soții nu ajung la un acord cu privire la divorț sau la circumstanțele referitoare la divorț sau în cazul în care un funcționar al stării civile nu are competența să admită cererea de divorț.

2 Care sunt motivele de divorț?

Un ofițer al stării civile sau un notar poate acorda divorțul în baza acordului soților, în urma unei cereri scrise comune și dacă ambii soți locuiesc în Estonia.

Un divorț poate fi pronunțat de o instanță în baza unei acțiuni introduse de unul dintre soți împotriva celuilalt.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

Divorțul nu afectează relațiile personale dintre soți. La pronunțarea divorțului, instanța sau ofițerul stării civile poate să aprobe, la cererea unei persoane, revenirea la numele dinaintea căsătoriei, în caz contrar menținându-se numele preluat la căsătorie.

3.2 împărțirea bunurilor soților

Prin pronunțarea divorțului, bunurile soților sunt împărțite între aceștia conform regimului lor matrimonial. În cazul regimului comunității legale, bunurile comune sunt împărțite, în general, în părți egale între soți, conform dispozițiilor privind încetarea proprietății comune. Alcătuirea proprietății este stabilită ca fiind cea de la data lichidării regimului matrimonial. Soții nu au obligația de a face partajul proprietății în caz de divorț. Până la împărțirea proprietății lor comune, soții își vor exercita în comun drepturile și își vor îndeplini în comun obligațiile aferente proprietății lor comune. În plus, soții au dreptul să posede în comun orice obiecte care fac parte din proprietatea comună. În cazul lichidării regimului participării la achiziții, se determină atât valoarea bunurilor achiziționate de către soți, cât și creanța financiară care decurge din obligația de participare la bunurile achiziționate.

Dacă soții doresc să își împartă proprietatea la divorț, proprietatea este împărțită în conformitate cu regimul de proprietate ales sau în conformitate cu un acord privind bunurile soților. Dacă soții au semnat un acord privind bunurile lor, acesta încetează la data pronunțării divorțului. Odată cu încetarea acordului privind bunurile soților, în cazul unui divorț, încetează toate drepturile și obligațiile care derivă din acest acord. Proprietatea este distribuită în conformitate cu acordul privind bunurile soților.

3.3 copiii minori ai soților

Divorțul în sine nu afectează răspunderea părintească și părinții păstrează custodia în comun asupra copilului.

În general, părinții ar trebui să cadă de acord cu privire la persoana cu care va locui copilul, la persoana care se va implica în creșterea copilului și în ce mod anume, precum și cu privire la metoda și durata de asigurare a întreținerii. Pensia alimentară lunară pentru un copil nu poate să fie mai mică decât salariul minim lunar stabilit de guvernul estonian.

Dacă părinții nu doresc sau nu pot să își exercite dreptul de custodie comună, fiecare părinte are dreptul să solicite unei instanțe să îi fie transferat, parțial sau integral, dreptul de custodie asupra copilului.

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

Soțul divorțat are dreptul să primească pensie de întreținere:

- 1) până când copilul atinge vârsta de trei ani dacă, după divorț, soțul divorțat este incapabil să se întrețină singură din motive de îngrijire a copilului provenit din căsătorie;
- 2) dacă, după divorț, soțul divorțat este incapabil să se întrețină singur din cauza vârstei sau a stării de sănătate și dacă nevoia de ajutor generată de vârstă sau de starea de sănătate exista la data divorțului. Acesta îi poate solicita celuilalt soț divorțat plata unei pensii de întreținere și în cazul în care nevoia de ajutor legată de vârstă sau de starea sa de sănătate exista deja în momentul în care a încetat să beneficieze de dreptul de a obține, din alte motive prevăzute de lege, o pensie de întreținere din partea celuilalt soț. Pensia de întreținere trebuie plătită atât timp cât se așteaptă ca persoana îndreptățită la pensia de întreținere să nu poată obține venituri proprii.

Tatăl unui copil trebuie să asigure întreținerea mamei copilului timp de opt săptămâni înainte de nașterea copilului și douăsprezece luni după aceasta.

O instanță poate scuti, din motive prevăzute de lege, un soț divorțat de obligația de a asigura întreținerea celuilalt soț.

Un soț divorțat îndreptățit să primească pensia de întreținere poate să solicite executarea obligației legale de asigurare a întreținerii numai după ce a introdus o acțiune în acest sens.

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

Soții se consideră a fi separați în mod legal atunci când ei nu mai au o gospodărie comună sau o coexistență matrimonială și când cel puțin unul dintre soți nu dorește în mod clar să o restabilească sau să o creeze.

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

Soții locuiesc separat.

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

Dacă soții sunt separați în mod legal, oricare dintre ei poate:

- 1) să pretindă de la celălalt soț toate obiectele care au fost utilizate în interesul familiei, dacă soțul are nevoie de obiecte în gospodăria sa separată și acesta are un interes legitim în a continua să le folosească. Toate obiectele de mobilier standard dintr-o gospodărie familială deținute în comun se împart între soți pe baza principiului echității. În general, ambii soți pot să depună o cerere pentru a obține efectele personale aflate în proprietatea lor individuală. Întreaga proprietate aflată în proprietate comună (de exemplu, în special, în proprietatea comună a soților) se împarte în mod echitabil și ținând cont de interesele fiecărui soț și ale copiilor;
- 2) să solicite celuilalt soț să transfere locuința comună a familiei sau o parte din aceasta în folosul său exclusiv, dacă acest lucru este necesar în scopul evitării unor conflicte personale majore. Deși, în primul rând și înainte de toate, acest lucru ar trebui să se bazeze pe drepturile preferențiale ale proprietarului locuinței, aceasta poate fi lăsată în folosința soțului care nu este proprietar, dacă instanța consideră necesar acest lucru atunci când ia în considerare mijloacele ambilor soți și interesele copiilor.

Dacă soții sunt separați în mod legal, fiecare soț trebuie să asigure întreținerea sub forma unor sume bănești plătite regulat pentru a acoperi cheltuielile generate de celălalt soț în interesul familiei.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

Anularea căsătoriei înseamnă că acea căsătorie este considerată a fi fost nulă încă de la început. O căsătorie poate fi anulată numai prin hotărâre judecătorească.

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

Anularea căsătoriei se poate baza doar pe temeiurile de nevalabilitate specificate în Codul familiei (*perekonnaseadus*), adică o instanță poate să anuleze o căsătorie prin intermediul unei acțiuni, dacă:

- 1) cerința privind vârsta minimă pentru căsătorie sau privind capacitatea juridică activă a fost încălcată la data căsătoriei;
- 2) interdicția privind căsătoria prevăzută în Codul familiei a fost încălcată la data căsătoriei;
- 3) cerințele formale prevăzute în Codul familiei au fost încălcate la data căsătoriei;
- 4) cel puțin unul dintre soți avea o tulburare mentală temporară sau era incapabil să își exercite voința din orice alt motiv la data la care s-a încheiat căsătoria;
- 5) căsătoria s-a încheiat în mod fraudulos sau sub constrângere, inclusiv prin ascunderea stării de sănătate sau a altor detalii personale ale unuia dintre soți, în condițiile în care respectivele detalii erau pertinente pentru valabilitatea căsătoriei;
- 6) una dintre părți nu a avut intenția de a-și îndeplini obligațiile generate de statutul de soț/soție, însă căsătoria a fost încheiată în alte scopuri, în special cu intenția de a obține dreptul de ședere în Estonia (căsătorie de conveniență).
- 7) soții aparțin același sex, în urma unei schimbări a sexului, survenită în timpul căsătoriei.

În plus, o căsătorie este considerată a fi nulă, dacă:

- 1) a fost încheiată între persoane de același sex;
- 2) încheierea căsătoriei a fost confirmată de o persoană care nu are competența de ofițer de stare civilă; sau
- 3) cel puțin una dintre părți nu și-a exprimat dorința de a încheia căsătoria.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

Prin anularea căsătoriei se consideră că acea căsătorie a fost nulă încă de la început. Persoanele a căror căsătorie a fost anulată nu mai au, una față de cealaltă, drepturile și obligațiile care derivă din căsătorie (inclusiv acelea care derivă din orice acord privind bunurile soților, care este, de asemenea, considerat nul).

Dacă o căsătorie este anulată din cauză că unul dintre viitorii soți i-a ascuns celuilalt faptul că era deja căsătorit sau l-a influențat pe celălalt soț să se căsătorească prin fraudă sau constrângere, o instanță poate să dispună ca acea persoană să plătească pensie de întreținere persoanei cu care a încheiat căsătoria nulă, prin aplicarea normelor privind asigurarea întreținerii unui soț. La cererea părții care a fost convinsă în mod ilegal să se căsătorească, o instanță poate să aplice dispozițiile privind proprietatea maritală regimului de proprietate al părților (adică proprietății comune a soților).

Copiii persoanelor a căror căsătorie a fost anulată au aceleași drepturi și obligații ca și copiii persoanelor căsătorite.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

Un ofițer de stare civilă sau un notar poate să acorde divorțul în baza acordului dintre soți. Efectele juridice ale unui divorț (de exemplu partajul proprietății maritale) pot să fie prevăzute într-un acord încheiat între soții în cauză.

În cazul în care soții au litigii cu privire la circumstanțele divorțului, nu există soluții extrajudiciare de soluționare a acestora.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

Se poate depune o cerere de divorț la:

- 1) oficiul stării civile de la locul de domiciliu al unuia dintre soți (dacă domiciliul ambilor soți este în Estonia);
- 2) un notar;
- 3) tribunalul de primă instanță corespunzător domiciliului pârâtului (o instanță regională).

Cererea de anulare a căsătoriei ar trebui depusă la tribunalul corespunzător domiciliului pârâtului.

Căsătoria este desfăcută de oficiul de stare civilă, în baza unei cereri scrise comune depusă personal de soți. Soții ar trebui să confirme în cerere faptul că nu au niciun litigiu privind copiii, partajul proprietății comune sau hotărârile având ca obiect plata pensiei de întreținere. Cererile de divorț ar trebui să fie însoțite de un certificat de căsătorie. Dacă, din motive întemeiate, un soț nu este în măsură să se înfățișeze personal la oficiul stării civile pentru a depune cererea comună, acesta poate depune o cerere separată, certificată de un notar. Documentele redactate într-o limbă străină trebuie să fie depuse la oficiul stării civile împreună cu o traducere autenticată de un notar, un oficial consular sau un traducător autorizat. Certificatele de căsătorie eliberate într-o altă țară trebuie să fie legalizate sau să conțină o apostilă, cu excepția cazurilor prevăzute într-un acord internațional.

Căsătoria este desfăcută de un notar în baza unei cereri scrise comune depusă personal de soți. Cererile de divorț ar trebui să fie însoțite de un certificat de căsătorie. Dacă, din motive întemeiate, unul dintre soți nu este în măsură să se înfățișeze personal la biroul notarului pentru a depune cererea comună, acesta poate depune o cerere separată, certificată de un notar. Documentele redactate într-o limbă străină trebuie să fie depuse la oficiul stării civile împreună cu o traducere autenticată de un notar, un oficial consular sau un traducător autorizat. Certificatele de căsătorie eliberate într-o altă țară trebuie să fie legalizate sau să conțină o apostilă, cu excepția cazurilor prevăzute într-un acord internațional.

În cauza matrimonială care urmează să fie judecată de o instanță estoniană, acțiunea trebuie introdusă la instanța a cărei competență judiciară acoperă locul de reședință comun al soților sau, în absența unei astfel de reședințe, la instanța a cărei competență judiciară acoperă locul de reședință al pârâtului. Dacă locul de reședință al pârâtului nu este în Estonia, acțiunea trebuie să fie introdusă la instanța a cărei competență judiciară acoperă locul de reședință al copilului minor al părților sau, în cazul în care părțile nu au un copil minor, la instanța a cărei competență judiciară acoperă locul de reședință al reclamantului. În cazul în care se introduce o cerere de divorț, de separare legală sau de anulare a căsătoriei la o instanță, cererea trebuie să satisfacă toate cerințele formale prevăzute în Codul de procedură civilă (*tsiviilkohtumenetluse seadustik*) cu privire la o acțiune în materie civilă. Cererea și toate documentele doveditoare trebuie depuse la instanță în scris sau electronic, în format A4, în limba estonă.

În expunerea pretențiilor trebuie să se menționeze denumirea instanței, datele de identificare ale reclamantului și ale pârâtului (soții) și ale copiilor acestora, precum și pretențiile reclamantului, exprimate în mod clar. În plus, trebuie indicate și circumstanțele factuale care constituie baza acțiunii; reclamantul trebuie să prezinte și să enumere toate probele pe care le deține.

În plus față de cele de mai sus, dacă proprietatea comună face obiectul unui partaj, este necesar să se menționeze, în cerere, componența acesteia și locul în care este situată, să se determine valoarea tuturor bunurilor care aparțin reclamantului și să se prezinte o propunere de partaj al proprietății comune. Dacă soții au semnat un acord marital privind proprietatea, acesta ar trebui anexat la cererea de divorț.

Cererea de divorț trebuie să fie semnată de reclamant sau de reprezentantul său. Dacă acesta semnează prin intermediul unui reprezentant, trebuie inclus și documentul de împuternicire sau un alt document care atestă competențele de reprezentare.

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

Dacă persoana care solicită asistență judiciară nu poate să plătească cheltuielile de judecată din cauza situației sale financiare sau poate să le plătească doar parțial sau în rate, și dacă există un temei justificat pentru a se considera că în urma participării sale la procedura judiciară va avea câștig de cauză, instanța poate să scutească parțial sau integral respectiva persoană de obligația sa de a plăti cheltuielile de judecată, dispunând ca aceste cheltuieli să fie acoperite de stat.

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

Împotriva unei hotărâri judecătorești în materie de divorț, separare legală sau anulare a căsătoriei se poate formula recurs în temeiul dispozițiilor generale care se aplică procedurilor judiciare privind apelul dacă apelantul constată că hotărârea judecătorească a instanței de prim grad de jurisdicție se bazează pe o eroare de drept (de exemplu, instanța de prim grad de jurisdicție a aplicat în mod incorect o dispoziție legală de drept material sau de drept procedural).

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului, o hotărâre judecătorească de divorț pronunțată într-un stat membru este recunoscută de drept într-un alt stat membru al Uniunii Europene (cu excepția Danemarcei), fără a fi necesară nicio procedură specială.

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

Pentru a contesta recunoașterea unei hotărâri în materie de divorț, separare legală sau anulare a căsătoriei, trebuie sesizată curtea de apel a statului membru indicată în lista publicată în Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 a Consiliului.

În Estonia, instanța districtuală îndeplinește această funcție.

Procedura și termenul-limită pentru atacarea unei hotărâri judecătorești sunt precizate în decizia instanței.

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

În cazul divorțului, trebuie să se aplice legislația din țara în care se află domiciliul comun al soților. Dacă soții locuiesc în țări diferite dar au aceeași cetățenie, efectele juridice generale ale căsătoriei sunt definite de legislația țării ai cărei cetățeni sunt. Dacă soții locuiesc în țări diferite și au cetățenii diferite, efectele juridice generale ale căsătoriei sunt determinate pe baza legislației țării în care s-a aflat ultimul lor domiciliu comun, cu condiția ca unul dintre soți să locuiască în continuare în respectiva țară. Dacă, în baza celor de mai sus, legislația aplicabilă efectelor juridice generale nu poate fi determinată, se aplică legislația țării cu care soții au cea mai puternică legătură, în orice alt mod.

Dacă divorțul nu este permis în temeiul legii menționate mai sus sau este permis numai în condiții foarte stricte, în locul acesteia se aplică legislația estoniană dacă unul dintre soți locuiește în Estonia sau deține cetățenia estoniană sau dacă a domiciliat în Estonia sau a deținut cetățenia estoniană la data când s-a încheiat căsătoria.

Ultima actualizare: 23/10/2017

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Divorțul - Irlanda

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

Oricare dintre soții în cauză își avea domiciliul în Irlanda la data începerii procedurii.

SAU

La data începerii procedurii, oricare dintre soți își avea domiciliul stabil în Irlanda de un an.

[articolul 39 alineatul (1) literele (a) și (b) din [Legea din 1996 privind dreptul familiei \(divorțul\)](#)]

2 Care sunt motivele de divorț?

Instanța competentă [*Circuit Court* și *High Court* – articolul 38 alineatul (1)] trebuie să se asigure că:

la data începerii procedurii, soții au locuit separat timp de cel puțin patru ani (în mod neîntrerupt sau nu) în cursul ultimilor cinci ani

ȘI

că nu există nici o perspectivă rezonabilă de reconciliere între soți

ȘI

că s-a convenit sau se va conveni într-un mod pe care instanța îl consideră adecvat în situația dată în legătură cu orice aspect care vizează soțul/soția și oricare dintre membrii familiei aflați în întreținere.

[articolul 5 alineatul (1) din lege]

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

Căsătoria care face obiectul hotărârii de divorț este astfel desfăcută și foștii soți pot să se recăsătorească – articolul 10 alineatul (1).

3.2 împărțirea bunurilor soților

La pronunțarea hotărârii de divorț, instanța poate dispune, de asemenea, cu privire la bunurile cuplului – articolul 14 alineatul (1) din lege – bunurile pot fi vândute, împărțite în mod egal sau individual sau pot fi transferate integral pe numele uneia sau celeilalte dintre părți.

3.3 copiii minori ai soților

La pronunțarea hotărârii de divorț, instanța poate formula dispozițiile pe care le consideră adecvate în ceea ce privește bunăstarea, încredințarea sau dreptul de vizitare a minorilor aflați în întreținere – articolul 5 alineatul (2) din lege. Se acordă întâietate bunăstării copiilor.

(Pentru mai multe informații, consultați fișa informativă privind „Răspunderea părintească – Irlanda”).

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

La pronunțarea unei hotărâri de divorț, instanța poate institui o obligație de întreținere în favoarea oricărui dintre soți; această obligație încetează în cazul în care soțul beneficiar se recăsătorește – articolul 13 din lege.

Instanța poate, de asemenea, să pronunțe o hotărâre de stabilire a unei indemnizații de întreținere în favoarea oricărui dintre soți – articolul 17 din lege.

(Pentru mai multe informații, consultați fișa informativă „Obligații de întreținere – Irlanda”).

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

Separarea legală permite soților separați să-și reorganizeze viața cu scopul de a locui în mod permanent separat unul față de celălalt.

Hotărârea de separare legală permite instanței să se pronunțe în mod auxiliar în legătură cu aspecte privind copiii, pensiile alimentare, plățile de capital, dreptul la pensie, locuința familială și alte bunuri. Hotărârea de separare legală nu desface căsătoria. Prin urmare, soții separați legal care doresc să se recăsătorească trebuie, mai întâi, să obțină o hotărâre de divorț.

(articolul 8 din [Legea din 1989 privind separarea legală și reforma dreptului familiei](#))

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

Una sau mai multe dintre următoarele condiții:

1. soțul/soția a comis adulter;
2. comportament nerezonabil și cruzime din partea unuia dintre soți;
3. abandon familial timp de un an;
4. soții au trăit separat timp de un an și ambii soți sunt de acord cu cererea;
5. soții au trăit separat timp de 3 ani;
6. căsătoria s-a destrămat în asemenea măsură încât instanța este convinsă că nu a mai existat o relație conjugală normală de cel puțin 1 an.

(articolul 2 din [Legea din 1989 privind separarea legală și reforma dreptului familiei](#))

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

Separarea legală pune capăt obligației de a coabita, fără dizolvarea căsătoriei. Soția poate continua să utilizeze numele soțului său.

Din punct de vedere financiar, îndatorirea de a sprijini celălalt soț este menținută și se poate acorda o indemnizație de întreținere, fără să se țină seama de culpă. Cu toate acestea, la fel ca în cazul unui divorț, hotărârea presupune dizolvarea și lichidarea relației matrimoniale.

Drepturile successorale sunt menținute, cu excepția situației în care unul dintre soți a renunțat la conviețuire pe motiv de culpă exclusivă a acestuia.

Părțile pot solicita instanței să dispună anularea hotărârii. Instanța va anula hotărârea în cazul în care s-a asigurat că a avut loc o reconciliere și părțile intenționează să reia coabitarea.

Transformarea separării legale în divorț:

La cererea unuia dintre soți, o hotărâre de separare legală poate fi transformată de plin drept în hotărâre de divorț în cazul în care separarea legală a durat trei ani. În acest caz, judecătorul pronunță divorțul și stabilește efectele acestuia.

În cazul în care separarea legală a fost acordată la cererea comună, aceasta poate fi transformată în divorț, fiind necesară doar o nouă cerere comună.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

Aceasta este echivalentă cu situația în care părțile la o căsătorie anulată nu ar fi fost niciodată căsătorite.

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

Este necesară îndeplinirea uneia dintre următoarele condiții:

oricare dintre soți își avea domiciliul în Irlanda la data începerii procedurii;

la data începerii procedurii, oricare dintre soți își avea domiciliul stabil în Irlanda de un an;

unul dintre soți a decedat înaintea datei menționate

și

avea domiciliul în Irlanda la data decesului sau

la data decesului, oricare dintre soți își avea domiciliul stabil în Irlanda de un an.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

Se consideră că respectiva căsătorie nu a existat niciodată. Fiecare parte este liberă să se recăsătorească. Părțile nu au drepturi succesoriale una față de cealaltă și nu au niciun fel de obligații de întreținere sau de sprijin una față de cealaltă. Orice copil al cuplului născut pe durata căsătoriei este considerat ca fiind născut în afara căsătoriei.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

Aspectele financiare și referitoare la bunuri, precum și aspectele privind copiii aflați în întreținere pot fi stabilite de comun acord prin mediere, fără a recurge la instanță, însă numai instanța poate pronunța o hotărâre de separare legală sau de divorț.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

Circuit Court și *High Court* au competența de a soluționa cererile de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei.

Acțiunea de divorț/separare legală introdusă la *Circuit Court* se inițiază printr-o citație civilă redactată la sediul *Circuit Court* relevante; procedura este reglementată la articolul 59 norma 4 din Normele privind *Circuit Court* din 2001.

Acțiunea de divorț/separare legală introdusă la *High Court* se inițiază printr-o citație specială emisă de Biroul central. Procedura este reglementată la articolul 70A din Normele privind *High Courts* (S.1 nr. 343 din 1997). Acțiunea de anulare a căsătoriei introdusă la *High Court* se inițiază prin depunerea unei petiții la Biroul central. Procedura este reglementată la articolul 70 din Normele privind instanțele superioare.

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

Da, prin intermediul [Comitetului pentru asistență juridică gratuită](#), sub rezerva îndeplinirii unor condiții financiare de către solicitant.

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

Hotărârea *High Court* cu privire la o cale de atac introdusă împotriva unei hotărâri a *Circuit Court* în cadrul unei proceduri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei este definitivă, irevocabilă și inatacabilă – articolul 39 din [Legea din 1936 privind instanțele](#).

Toate hotărârile pronunțate în cauze de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei de către *High Court* în primă instanță pot fi atacate la Curtea Supremă (*Supreme Court*).

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

Contactați *Circuit Court* sau *High Court* din Irlanda, în conformitate cu articolul 29 alineatul (1) literele (d) și (e) din [Legea din 1995 privind dreptul familiei](#) pentru declarația specifică. Cererea formulată în fața *Circuit Court* presupune o citație civilă (*civil bill*). Cererea formulată în fața *High Court* presupune o citație specială (*special summons*).

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

Având în vedere caracterul constituțional al divorțului, instanțele irlandeze – și anume, *High Court* sau *Circuit Court* – vor stabili dacă un divorț pronunțat în străinătate poate fi recunoscut în Irlanda.

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

Condițiile pentru obținerea unui divorț în Irlanda sunt cele enunțate la articolul 38 din Legea din 1996 privind dreptul familiei (divorțul).

Un soț/o soție care nu locuiește în Irlanda sau care nu are cetățenie irlandeză poate introduce o cerere de divorț în Irlanda în cazul în care îndeplinește una dintre condițiile descrise la articolul 39 alineatul (1) literele (a) și (b) din Legea din 1996 privind dreptul familiei (divorțul). Competența instanțelor irlandeze în materie de divorț se întemeiază pe domiciliu și nu pe cetățenie.

Link-uri utile

[Serviciul instanțelor din Irlanda](#)

[Oasis: Informații privind serviciile publice](#)

Ultima actualizare: 12/11/2018

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Divorțul - Grecia

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

Pentru desfacerea unei căsătorii prin divorț este necesară o hotărâre judecătorească irevocabilă (care nu mai poate fi atacată) [articolele 1438 și următoarele din Codul civil (*Αστικός Κώδικας*)].

Există două tipuri de proceduri de divorț:

În cazul unui divorț prin acordul soților (*συναινετικό διαζύγιο*), soții convin să desfacă căsătoria care îi unește prin intermediul unui acord scris semnat de ambii soți și de avocații acestora sau numai de avocați, cu condiția ca avocații să dețină o împuternicire specială pentru a acționa în numele soților. Cuplul trebuie să fie căsătorit de cel puțin șase luni. În cazul în care nu există copii minori, desfacerea căsătoriei se realizează fără a recurge la o instanță judecătorească, ceea ce înseamnă că încheierea acordului menționat anterior este suficientă. În cazul în care există însă copii minori, acordul respectiv trebuie să fie însoțit de un alt acord scris, încheiat între soți, care să reglementeze încredințarea copiilor și dreptul de vizită. Toate aceste acorduri sunt prezentate instanței de prim grad de jurisdicție competente, constituită în complet format dintr-un singur membru (*Μονομελές Πρωτοδικείο*), care ratifică acordurile și declară căsătoria desfăcută prin procedura urmată în cazurile necontencioase.

În cazul unui divorț în contradictoriu (*διαζύγιο κατ' αντιδικία*), întemeiat pe motive declarate care dovedesc deteriorarea raporturilor dintre soți, unul dintre soți introduce o acțiune având ca obiect desfacerea căsătoriei în fața instanței de prim grad de jurisdicție care deține competența teritorială, constituită în complet format dintr-un singur membru, sau ambii soți introduc astfel de acțiuni în mod separat.

2 Care sunt motivele de divorț?

În cazul unui divorț în contradictoriu, motivele de divorț sunt următoarele (articolul 1439 din Codul civil):

O deteriorare a raporturilor dintre soți, din culpa părâtului sau a ambilor soți, astfel încât există motive întemeiate să se considere că menținerea relației matrimoniale ar fi intolerabilă pentru reclamant. Există o prezumție de deteriorare a raporturilor dintre soți, pe care părâtul poate încerca să o conteste, în cazuri de bigamie, adulter, abandonarea reclamantului, atentat la viața reclamantului de către părât sau violență domestică săvârșită de către părât împotriva reclamantului.

În cazul în care soții au fost separați în mod continuu timp de cel puțin doi ani, există o prezumție incontestabilă de deteriorare a raporturilor dintre soți și divorțul poate fi solicitat chiar dacă deteriorarea fost cauzată de către solicitant.

În cazul în care unul dintre soți este declarat dispărut și este presupus decedat, celălalt soț poate depune o cerere de divorț.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

Atunci când o căsătorie este desfăcută prin divorț, soții nu mai sunt obligați să locuiască împreună și să ia decizii în comun. Soțul care au adoptat numele de familie al celuilalt soț revine, în general, la numele dinainte de căsătorie, cu excepția cazului în care dorește să păstreze numele dobândit după căsătorie pentru motivul că a dobândit o reputație profesională sau artistică sub numele respectiv. Orice responsabilitate a soților în ceea ce privește îndeplinirea obligațiilor lor reciproce încetează. Bigamia ca impediment în calea căsătoriei dispăre. În timpul căsătoriei, sunt suspendate termenele în cazul solicitărilor formulate de unul dintre soți împotriva celuilalt; suspendarea încetează în momentul divorțului. Divorțul nu determină încetarea rudeniei prin alianță între rudele de sânge ale unuia dintre soți și rudele de sânge ale celuilalt soț.

3.2 împărțirea bunurilor soților

În cadrul unui divorț, fiecare dintre soți are dreptul de a recupera bunurile mobile care îi aparțin sau despre care se presupune că îi aparțin, inclusiv în cazul în care bunul respectiv a fost utilizat de fapt de către ambii soți sau doar de către celălalt soț, cu condiția ca acesta din urmă să nu conteste prezumția; se procedează astfel chiar dacă bunul respectiv poate fi considerat a fi necesar celuilalt soț. În cazul în care un soț care se află în posesia unui bun refuză să îl predea proprietarului său, acesta din urmă poate introduce o acțiune reală (*in rem*), o acțiune posesorie sau o acțiune în temeiul dreptului obligațiilor. După desfacerea căsătoriei, soțul care este proprietarul locuinței familiale poate introduce o acțiune *in rem* sau o acțiune în temeiul dreptului obligațiilor împotriva soțului care utilizează locuința. Comunitatea de bunuri încetează în caz de divorț, iar fiecare dintre soți primește bunurile care îi revin în temeiul normelor privind regimul comunității de bunuri și partajul bunurilor comune. În cazul în care un bun a fost dobândit de unul dintre soți în timpul căsătoriei, celălalt soț are dreptul la o cotă-parte din acesta.

3.3 copiii minori ai soților

Atunci când o căsătorie este desfăcută prin divorț, instanța poate soluționa exercitarea răspunderii părintești într-unul dintre următoarele moduri:

- (a) poate atribui răspunderea părintească sau poate încredința copiii unuia dintre părinți;
- (b) poate atribui răspunderea părintească sau poate încredința copiii ambilor părinți în comun;
- (c) poate stabili ca răspunderea părintească să fie partajată între părinți;
- (d) poate atribui răspunderea părintească unui terț.

Părinți divorțați continuă să aibă obligația de a întreține copiii care sunt minori și care nu au niciun venit rezultat din munca proprie sau din bunurile proprii, sau care au un venit insuficient pentru a se întreține. Modalitățile de îndeplinire a acestei obligații sunt stabilite de către părinți sau, în caz de litigiu, de către instanță.

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

Atunci când o căsătorie este desfăcută prin divorț, fostul soț care nu se poate întreține din propriul venit sau din propriile bunuri are dreptul să solicite celuilalt soț plata unei indemnizații de întreținere:

În cazul în care, la data la care s-a pronunțat divorțul, vârsta sau starea de sănătate a soțului care formulează solicitarea este de așa natură încât acesta nu poate fi obligat să inițieze sau să continue să desfășoare o activitate adecvată în scopul de a se întreține singur;

În cazul în care soțul care a formulat solicitarea are în îngrijire un minor, fiind astfel împiedicat să exercite o profesie adecvată;

În cazul în care soțul care a formulat solicitarea nu poate găsi un loc de muncă permanent corespunzător sau are nevoie de formare profesională; în oricare dintre aceste cazuri, dreptul este valabil timp de maxim trei ani de la data la care divorțul este pronunțat;

În orice alt caz în care este necesar să se instituie o obligație de întreținere în momentul pronunțării divorțului, din motive de echitate.

Întreținerea poate fi refuzată sau limitată din motive întemeiate, în special în cazul în care căsătoria a durat o perioadă scurtă de timp sau în cazul în care soțul care ar putea avea dreptul la o indemnizație de întreținere este în culpă pentru divorț sau a provocat în mod voluntar propria sa situație precară. Dreptul la întreținere încetează în cazul în care beneficiarul se recăsătorește sau intră într-o uniune liberă. Dreptul la întreținere nu încetează în cazul în care soțul obligat la plata întreținerii decedează. Cu toate acestea, dreptul încetează dacă beneficiarul decedează, cu excepția cazului în care dreptul se referă la o perioadă anterioară sau există sume restante în momentul decesului.

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

Anularea căsătoriei înseamnă că o căsătorie care avea efecte juridice depline este anulată, din cauza unor nereguli, prin hotărâre judecătorească și, prin urmare, încetează să producă efecte, cu excepția faptului că eventualii copii rezultați din căsătoria anulată continuă să fie considerați copii născuți în cadrul căsătoriei. Normele privind anularea oricărui act anulabil se aplică, de asemenea, pentru anularea unei căsătorii nule sau anulabile (articolele 1372 și următoarele din Codul civil).

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

Anularea unei căsătorii presupune fie că aceasta este nulă pe motiv că una dintre cerințele obligatorii pentru încheierea căsătoriei nu a fost îndeplinită sau că a existat un impediment absolut, fie că mariajul este anulabil pe motiv de eroare sau de constrângere.

Se consideră că nu a fost îndeplinită o cerință obligatorie în cazul în care cuplul nu a făcut declarațiile personale sau declarațiile sunt supuse unor condiții ori fac obiectul unui termen-limită; în cazul în care soții sunt minori și căsătoria nu a fost autorizată de instanță; în cazul în care oricare dintre soți are un tutore numit de instanță care nu este de acord cu căsătoria și nu s-a obținut o autorizație din partea unei instanțe; sau în cazul în care, la momentul încheierii căsătoriei, oricare dintre soți nu era conștient de acțiunile sale sau era lipsit de uzul rațiunii din cauza unei boli psihice. Există un impediment absolut în cazul în care soții sunt rude de sânge în linie ascendentă sau descendentă directă fără limitare de grad, sau colateral până la gradul al patrulea; în cazul în care soții sunt rude prin căsătorie în linie ascendentă ori descendentă directă fără limitare de grad, sau colateral până la gradul al treilea; în caz de bigamie sau adopție.

Nullitatea încetează dacă, după căsătorie, soții consimt liber și pe deplin la căsătorie; dacă un minor neautorizat primește ulterior permisiunea instanței; dacă un minor neautorizat împlinește vârsta de 18 ani și recunoaște căsătoria; dacă un soț incapabil dobândește capacitate de exercițiu și recunoaște căsătoria; dacă un tutore, instanța sau un soț incapabil care dobândește capacitate de exercițiu recunosc căsătoria; sau dacă o persoană care acționat în temeiul unei erori sau ca urmare a unei constrângeri recunoaște căsătoria după încetarea erorii sau a constrângerii. Căsătoria nu există decât dacă, în cazul unei căsătorii civile, s-a făcut o declarație de încheiere a căsătoriei în fața primarului și a martorilor sau, în cazul unei căsătorii religioase, căsătoria a fost oficiată de un preot al Bisericii Ortodoxe Răsăritene sau de către un preot al unei alte religii sau culte recunoscute în Grecia. În caz contrar, căsătoria nu produce efecte juridice și oricine are un interes juridic în acest sens poate intenta o acțiune solicitând confirmarea lipsei de validitate a căsătoriei.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

În principiu, efectele căsătoriei sunt anulate retroactiv. Aceasta se aplică pentru toate raporturile personale, familiale și patrimoniale dintre soți. Prin urmare, nulitatea căsătoriei elimină încă de la început vocația reciprocă a soților la moștenire prin succesiune *ab intestat*. De asemenea, aceasta anulează toate

tranzacțiile juridice încheiate între soți și terți în calitate de cuplu căsătorit, fie pe baza nevoilor legate de viața lor împreună, ca soț și soție, fie în scopul gestionării bunurilor celuilalt soț, sub rezerva bunei-credințe a terților care au avut raporturi cu cei doi soți. În cazul în care, la momentul încheierii căsătoriei, ambii soți sau oricare dintre ei nu a avut cunoștință de nulitatea acesteia, nulitatea produce efecte cu privire la soțul respectiv numai pentru viitor; un soț care, la momentul în care a fost celebrată căsătoria, nu avea cunoștință de nulitatea acesteia are dreptul să primească întreținere de la celălalt soț în cazul în care acesta din urmă era conștient de nulitate încă de la început, precum și de la succesorii soțului în cauză, în cazul în care acesta din urmă decedează după anularea căsătoriei, sub rezerva aceluiași norme care reglementează divorțul, care se aplică prin analogie. De același drept la întreținere beneficiază, de asemenea, soțul care a fost forțat să se căsătorească prin amenințări sau în pofida legii ori a moralei acceptate, în cazul în care căsătoria este anulată sau aceasta încetează odată cu decesul celuilalt soț (articolul 1383 din Codul civil).

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

Nu.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

Instanța de prim grad de jurisdicție, constituită în complet format dintr-un singur membru [articolul 17 alineatul (1) din Codul de procedură civilă (*Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας*)], are competența: de a desface căsătoriile prin divorț pentru motivul deteriorării raporturilor dintre soți din culpa unuia sau a ambilor soți sau pentru motivul că unul dintre soți este declarat dispărut și este presupus decedat; de a anula o căsătorie nulă sau anulabilă; de a declara că o căsătorie nu există în fapt; și, pe durata căsătoriei, de a se pronunța cu privire la relațiile dintre soți care rezultă din căsătorie. Procedura judiciară urmată este cea prevăzută în cazul litigiilor matrimoniale, astfel cum a fost modificată prin Legea 4055/2012.

În cazul divorțului prin acordul soților, instanța competentă este, de asemenea, instanța de prim grad de jurisdicție, constituită în complet format dintr-un singur membru, însă procedura urmată în acest caz este cea pentru cauzele necontencioase. Instanța competentă este instanța de la ultimul domiciliu comun al soților (articolul 39 din Codul de procedură civilă); sau de la domiciliul stabil al acestora, în cazul în care unul dintre soți încă mai locuiește acolo; sau de la domiciliul stabil al pârâtului (articolul 22 din Codul de procedură civilă); sau, în cazul unei cereri comune, de la domiciliul stabil al oricăreia dintre părți; sau de la domiciliul stabil al reclamantului, în cazul în care acesta a locuit acolo cel puțin un an imediat înaintea introducerii cererii sau cel puțin șase luni, în cazul în care acesta este cetățean grec sau ambii soți au cetățenia elenă. Orice acțiune în contradictoriu este audiată de aceeași instanță. Acțiunile prin care se solicită întreținere pot fi conexe la acțiunile de divorț, de anulare a căsătoriei sau de recunoaștere a inexistenței unei căsătorii, fiind examinate ulterior împreună cu acestea de către instanța de prim grad de jurisdicție, constituită în complet format dintr-un singur membru, în conformitate cu procedura în materie matrimonială și sub rezerva limitărilor impuse prin această procedură. În cele din urmă, acțiunile care au ca obiect stabilirea răspunderii părințești și a modului de comunicare cu copiii pot fi conexe, de asemenea, cu o cerere de divorț și examinate de instanța de prim grad de jurisdicție, constituită în complet format dintr-un singur membru, în conformitate cu procedura specială prevăzută la articolele 681B și următoarele din Codul de procedură civilă. Cererea se depune la grefa instanței; grefierul va stabili o dată pentru ședința de judecată și va nota data respectivă pe exemplarele cererii. Avocatul reclamantului solicită executorului judecătoresc să notifice sau să comunice un exemplar în care se menționează data ședinței de judecată și o citație prin care se solicită pârâtului să se înfățișeze în locul și la data stabilită de către instanță. Executorul judecătoresc notifică sau comunică pârâtului un exemplar din cererea respectivă. Executorul judecătoresc trebuie să notifice sau să comunice exemplarul din cerere în termen de 60 de zile în cazul în care pârâtul are domiciliul sau reședința în Grecia și în termen de 90 zile în cazul în care pârâtul are domiciliul sau reședința în străinătate sau în cazul în care adresa pârâtului nu este cunoscută. Dacă notificarea sau comunicarea trebuie să fie efectuate în străinătate către o persoană a cărei adresă este cunoscută, dispozițiile care trebuie aplicate, prin analogie, pentru notificarea sau comunicarea cererii de începere a procedurii sunt cele prevăzute în reglementările UE, mai exact în Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială sau în Convenția de la Haga din 15 noiembrie 1965, acolo unde este cazul, sau normele prevăzute în tratatele bilaterale sau multilaterale.

Dreptul material aplicabil raporturilor patrimoniale personale dintre soți în cazul divorțului și al separării legale (articolele 14, 15 și 16 din Codul civil) este după cum urmează, în ordinea priorității:

dreptul țării a cărei cetățenie au deținut-o soții în comun ultima oară în timpul căsătoriei, cu condiția ca cel puțin unul dintre soți să mai aibă cetățenia respectivă;

dreptul aplicabil la ultimul domiciliu stabil comun al soților în timpul căsătoriei;

dreptul cu care soții au cele mai puternice legături.

Relațiile dintre părinți și copii (articolele 18 și 19 din Codul civil) sunt reglementate de următoarele legislații, în ordinea priorității:

a) dreptul țării a cărei cetățenie au deținut-o soții în comun ultima oară;

b) dreptul aplicabil la ultimul domiciliu stabil comun al soților;

c) dreptul țării a cărei cetățenie o deține copilul; în cazul în care copilul are atât cetățenie străină, cât și cetățenie elenă, dreptul aplicabil este cel al Greciei, iar în cazul în care copilul are mai mult de o cetățenie străină, dreptul aplicabil este cel al statului cu care copilul are cele mai puternice legături.

În conformitate cu principiul *lex fori*, dreptul procedural aplicabil este dreptul procedural elen, însă acesta se subordonează legislației Uniunii Europene și altor tratate internaționale, în conformitate cu articolul 28 din Constituție. Avocaților care reprezintă părțile trebuie să li se confere o anumită competență de acțiune în numele părții respective sau aceștia trebuie să se înfățișeze în instanță împreună cu partea reprezentată. Certificatul de căsătorie, certificatul de stare civilă și alte documente justificative trebuie să fie prezentate în instanță în cadrul obținerii probelor. Martorii sunt audiați și documentele sunt prezentate în ședința publică. În cazul unui divorț prin acordul soților, părțile trebuie să declare că doresc desfacerea căsătoriei prin intermediul unei declarații scrise, semnata de părți, de avocații împuterniciți ai acestora sau de părți și avocați împreună, și trebuie să se prezinte un acord privind aspectele stabilite în comun cu privire la încredințarea copiilor și dreptul de vizită. Instanța aprobă acordul și declară căsătoria desfăcută. Forța probantă a declarațiilor părților este lăsată la libera apreciere a instanței. Instanța nu audiază părțile sub jurământ și nu audiază ca martori copiii părinților aflați în divorț, însă martorii și experții trebuie să depună mărturie sub jurământ. O instanță sesizată cu o acțiune de divorț încearcă să concilieze părțile. Neînfrățirea pârâtului nu afectează hotărârea pronunțată în cauză. În cazul în care una dintre părți decedează înainte ca hotărârea să fie definitivă și irevocabilă, procedura judiciară încetează. În cazul unei cereri de anulare a unei căsătorii, care poate fi prezentată, de asemenea, de către procuror, acestuia i se cere să prezinte probe. În cazul în care o parte decedează, procedura se suspendă și poate fi reluată de către succesorii părții respective. În cazul în care o acțiune în anularea unei căsătorii sau în declararea nulității acesteia este intentată de către procuror, aceasta este îndreptată împotriva ambelor părți, iar, în cazul în care una dintre părți a decedat, acțiunea este îndreptată împotriva moștenitorilor părții respective.

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

Da, în anumite condiții. În special, asistența juridică gratuită este disponibilă în cazul în care se poate demonstra că o parte nu își poate permite să suporte cheltuielile legate de proces fără ca aceasta să-i afecteze mijloacele necesare pentru întreținerea sa și a familiei sale, cu condiția să nu se constate că acțiunea este în mod evident nejustificată sau nerecomandată. Cererile trebuie să fie prezentate judecătorului care soluționează cauza respectivă sau care urmează să o soluționeze; în cazul instanței de prim grad de jurisdicție constituite în complet format din mai mulți membri, cererea se prezintă președintelui

instanței și, în ceea ce privește aspectele care nu sunt legate de un proces, cererea se înaintează instanței civile districtuale (*ειρηνοδίκηιο*) de la domiciliul reclamantului (articolele 194 și următoarele din Codul de procedură civilă).

Cererea trebuie să prezinte pe scurt obiectul litigiului, elementele de probă care urmează să fie prezentate la proces și dovezile care confirmă faptul că sunt îndeplinite condițiile pentru a beneficia de asistență juridică gratuită. Trebuie anexate o serie de documente justificative:

un certificat eliberat (în mod gratuit) de primar sau de președintele consiliului local de la domiciliul sau reședința permanentă a reclamantului, precizând situația profesională, financiară și familială a reclamantului;

un certificat eliberat (în mod gratuit) de inspectorul fiscal de la domiciliul sau reședința permanentă a reclamantului, care atestă că, în ultimii trei ani, solicitantul a prezentat o declarație privind impozitul pe venit sau o declarație pentru orice alte impozite directe și că, în urma examinării, declarația a fost validată.

Instanța care se pronunță cu privire la cerere poate convoca reclamantul în mod gratuit. Prezența avocaților nu este necesară. În cazul în care instanța consideră că este probabil ca cerințele menționate mai sus să fie îndeplinite, aceasta acordă beneficiarului asistență juridică gratuită. Trebuie să se procedeze astfel pentru fiecare proces în mod separat. Asistența juridică gratuită se aplică procesului respectiv, inclusiv căilor de atac în orice instanță, precum și executării hotărârii judecătorești definitive. O parte al cărei drept de a primi asistență juridică gratuită a fost recunoscut astfel este scutită, în mod provizoriu, de obligația de a plăti cheltuielile efectuate de instanță și cheltuielile de judecată în general, și anume onorariile notarilor și ale executorilor judecătorești, cheltuielile legate de martori, onorariile experților, ale avocaților și ale oricărui alți reprezentanți, precum și de obligația de a oferi garanții pentru astfel de cheltuieli. Se poate acorda, de asemenea, scutire provizorie doar pentru o parte din cheltuieli.

Asistența juridică nu aduce atingere obligației de a suporta cheltuielile de judecată efectuate de partea adversă. În cazul în care reclamantul solicită acest lucru, instanța poate desemna, în hotărârea de acordare a asistenței juridice gratuite sau ulterior, un avocat, un notar sau un executor judecătoresc care să asiste beneficiarul. Aceștia sunt obligați să accepte desemnarea, iar hotărârea însăși servește drept mandat de reprezentare judiciară.

Asistența juridică gratuită încetează în cazul decesului persoanei beneficiare, dar actele care nu suferă amânare pot fi adoptate ulterior, în conformitate cu dispozițiile furnizate în prealabil. De asemenea, asistența juridică gratuită poate fi retrasă sau limitată de către instanță din oficiu sau la propunerea procurorului, dacă se arată că nu s-au îndeplinit condițiile pentru acordarea acesteia sau condițiile nu mai sunt valabile ori s-au modificat. Plata cheltuielilor de judecată este reglementată de dispozițiile articolelor 190-193 din Codul de procedură civilă.

Astfel, în cazul în care hotărârea judecătorească obligă partea adversă persoanei care beneficiază de asistență juridică gratuită să plătească cheltuielile de judecată, taxa de timbru, taxa pentru exemplarul executoriu și alte taxe se acoperă în conformitate cu Legea privind colectarea veniturilor publice, în timp ce costurile datorate persoanei care beneficiază de asistență, avocaților acesteia sau altor reprezentanți legali și angajați ai instanței sunt atribuite persoanelor vizate și sunt colectate în conformitate cu procedurile de executare. În același mod, în cazul în care persoana care beneficiază de asistență juridică gratuită este obligată la plata cheltuielilor de judecată, aceste sume sunt colectate de îndată ce oricare dintre condițiile prevăzute pentru acordarea asistenței juridice gratuite au încetat și acest fapt a fost confirmat. În cazul în care părțile au obținut asistență juridică gratuită pe baza unor declarații false sau a unor informații false, judecătorul care decide să retragă beneficiul asistenței juridice gratuite impune o sancțiune financiară cu valoarea între 100 EUR și 200 EUR, care este plătită către Fondul de Asigurare al profesioniștilor din domeniul juridic; aceasta nu elimină obligația beneficiarului de a plăti sumele de la plata cărora a fost scutit, nici posibilitatea de a fi urmărit penal.

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

Da. Partea care cade în pretenții poate introduce o cale de atac în fața curții de apel (*„Εφετείο*) care are competență teritorială, împotriva unei hotărâri de divorț, de anulare a unei căsătorii anulabile sau de declarare a nulității acesteia, în termen de treizeci de zile de la data la care hotărârea este notificată sau comunicată, în cazul în care partea în cauză își are domiciliul sau reședința obișnuită în Grecia sau în termen de șaizeci de zile, în cazul în care aceasta își are domiciliul sau reședința obișnuită în străinătate sau reședința sa nu este cunoscută; în cazul în care hotărârea nu a fost notificată sau comunicată - în termen de trei zile de la publicarea acesteia. În cazul în care partea care are dreptul de a introduce o cale de atac a decedat, termenul pentru introducerea unei căi de atac începe să curgă de la data la care hotărârea este notificată sau comunicată moștenitorilor universali sau legatarilor acesteia.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului privind recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, aflat în vigoare în prezent, stabilește principiul conform căruia hotărârile pronunțate într-un stat membru al UE sunt recunoscute în celelalte state membre fără a fi necesar să se recurgă la vreo procedură specială. Orice persoană care dorește să obțină o hotărâre în materie de divorț, de separare legală sau de anulare a căsătoriei care să fie recunoscută în Grecia ar trebui să se adreseze instanței de prim grad de jurisdicție, constituită în complet format dintr-un singur membru, fie de la domiciliul stabil al persoanei împotriva căreia urmează să fie executată hotărârea, fie de la locul în care va avea loc executarea.

Se stabilește o dată pentru ședința de judecată și se notifică sau se comunică celeilalte părți un exemplar al cererii, împreună cu documentul care stabilește data și cu o citație prin care partea respectivă este chemată să se înfățișeze la ședința de judecată. Instanța nu poate revizui competența instanței care a pronunțat hotărârea. Aceasta analizează dacă recunoașterea hotărârii ar contraveni propriei sale politici publice; dacă documentul care instituie procedura a fost notificat sau comunicat părții care nu și-a îndeplinit obligațiile într-un termen care să îi permită părâtului să se apere sau, în caz contrar, dacă părâtul a acceptat hotărârea fără echivoc; și dacă hotărârea este incompatibilă cu o hotărâre anterioară pronunțată în cadrul procedurii desfășurate între aceleași părți în statul membru în care se solicită recunoașterea sau într-un alt stat membru sau într-un stat nemembru, în cazul în care hotărârea anterioară îndeplinește condițiile necesare recunoașterii sale în statul membru în care se solicită recunoașterea. Dacă instanța constată că cerințele menționate sunt îndeplinite, aceasta recunoaște hotărârea judecătorească.

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

Pentru a ataca o hotărâre de recunoaștere în Grecia a unei hotărâri judecătorești pronunțate de o instanță din alt stat membru al UE, instanța competentă este curtea de apel care examinează căile de atac împotriva hotărârilor pronunțate de instanțele inferioare. Termenul pentru introducerea unei căi de atac este de o lună de la data notificării sau comunicării hotărârii, cu excepția cazului în care partea împotriva căreia se solicită recunoașterea își are reședința obișnuită într-un alt stat membru decât cel în care s-a pronunțat hotărârea de încuviințare a executării; în acest caz, termenul pentru introducerea căii de atac este de două luni de la data notificării sau comunicării hotărârii. Acest termen nu poate fi prelungit pe motiv de distanță. Dacă partea împotriva căreia se solicită recunoașterea nu se înfățișează, instanța trebuie să suspende acțiunea, astfel încât să se poată stabili că partea respectivă a fost convocată în mod corespunzător la timp sau că au fost întreprinse toate măsurile fezabile în acest scop. Hotărârea curții de apel poate fi atacată pe motive de drept la Curtea Supremă (*Άρειος Πάγος*).

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

Dreptul material aplicabil divorțului este după cum urmează, în ordinea priorității:

dreptul țării a cărei cetățenie au deținut-o în comun soții ultima oară, cu condiția ca cel puțin unul dintre soți să mai aibă cetățenia respectivă; dreptul aplicabil la ultimul domiciliu stabil comun al soților în timpul căsătoriei; sau dreptul cu care soții au cele mai puternice legături.

În conformitate cu principiul *lex fori*, dreptul procedural aplicabil este dreptul procedural elen, însă acesta este subordonat legislației Uniunii Europene, în conformitate cu articolul 28 din Constituția Greciei.

Ultima actualizare: 26/11/2015

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini [es](#) a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Divorțul - Spania

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

În Spania, ca urmare a reformei introduse prin Legea nr. 15/2005, divorțul nu mai presupune obligativitatea separării prealabile sau existența unor motive legale. Cererea poate fi trimisă direct autorității judiciare (divorțul trebuie să fie pronunțat pe cale judiciară, printr-o hotărâre definitivă).

Procedura de divorț poate fi inițiată la cererea unuia dintre soți, a ambilor soți sau a unuia dintre soți cu consimțământul celuilalt. Pentru a obține o hotărâre de divorț, este suficient să fie îndeplinite următoarele cerințe și condiții:

Au trecut trei luni de la căsătorie, în cazul în care divorțul este solicitat de ambii soți sau de unul dintre soți cu consimțământul celuilalt.

Au trecut trei luni de la căsătorie, în cazul în care divorțul este solicitat numai de unul dintre soți.

Se poate solicita divorțul fără termen obligatoriu de așteptare după căsătorie în cazul în care există dovezi privind un risc la adresa vieții, a integrității fizice, a libertății, a integrității morale, a libertății și integrității sexuale a soțului/soției care solicită divorțul sau a copiilor unuia dintre soți sau ai ambilor soți.

Rezultă că este suficient ca unul dintre soți să nu dorească să continue căsătoria pentru ca acesta să aibă posibilitatea să solicite și să obțină un divorț fără ca părâtul să aibă dreptul de a se opune din motive de ordin material, după expirarea perioadei menționate anterior, iar, în ultimul caz, chiar fără a fi necesar să se aștepte expirarea perioadei prevăzute.

Ca alternativă la divorț, soții pot opta pentru separarea legală, care este supusă aceluiași cerințe, deși legătura căsătoriei rămâne intactă. Aceasta înseamnă că un cuplu nu mai locuiește împreună, dar căsătoria nu este desfăcută, acest lucru fiind posibil doar prin divorț.

Astfel cum s-a menționat mai sus, acțiunea de divorț (și, de asemenea, de separare legală), trebuie introdusă:

la cererea unuia dintre soți

la cererea ambilor soți sau a unuia dintre soți cu acordul celuilalt

În primul caz, cererea este însoțită de o propunere de măsuri care reglementează efectele divorțului sau ale separării și care vor fi discutate în cursul procedurii, autoritatea judiciară fiind cea care decide în cazul în care soții nu ajung la un acord.

În al doilea caz, soții pot depune un acord amiabil (*convenio regulador*), care stabilește aspectele asupra cărora s-a convenit în ceea ce privește măsurile care urmează să fie adoptate cu privire la domiciliul conjugal, îngrijirea și întreținerea copiilor, partajul bunurilor comune și eventualele plăți cu titlul de întreținere între soți. Procedura se desfășoară în fața instanțelor judecătorești, instanța fiind cea care decide dacă în cauză există minori neemancipați. În absența unor copii minori, sunt posibile două proceduri alternative: o procedură judiciară - deși decizia aparține asistentului din administrația judiciară - sau o procedură în fața unui notar, prin întocmirea unui act notarial.

Normele privind separarea și divorțul sunt pe deplin aplicabile pentru toate căsătoriile între persoane de același sex sau de sex diferit, întrucât Legea 13/2005 recunoaște că bărbații și femeile au dreptul de a se căsători, aplicându-se aceleași cerințe și efecte indiferent dacă cele două părți la căsătorie sunt de același sex sau de sex diferit.

2 Care sunt motivele de divorț?

De la reforma introdusă prin Legea 15/2005, divorțul în Spania nu mai necesită invocarea niciunui motiv, întrucât menținerea legăturii căsătoriei este considerată a fi o manifestare de voință a soților.

Singura cerință este respectarea unei durate minime de timp după încheierea căsătoriei înainte de a se recurge la procedura de divorț (cu excepția anumitor situații). Perioada de timp este după cum urmează:

Trei luni de la data căsătoriei, dacă divorțul este solicitat de ambii soți sau de unul dintre soți cu consimțământul celuilalt.

Trei luni de la data căsătoriei, dacă divorțul este solicitat numai de unul dintre soți.

Se poate solicita divorțul fără termen obligatoriu de așteptare după căsătorie în cazul în care există dovezi privind un risc la adresa vieții, a integrității fizice, a libertății, a integrității morale, a libertății și integrității sexuale a soțului/soției care solicită divorțul sau a copiilor unuia dintre soți sau ai ambilor soți.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

Primul efect al divorțului constă în faptul că legătura căsătoriei este desfăcută. Aceasta conduce la încetarea obligației soților de a locui împreună și de a-și furniza asistență reciprocă, care decurge din acest tip de legătură, iar ambii soți sunt liberi să contracteze noi căsătorii.

Legislația spaniolă nu impune ca soția să adopte numele de familie al soțului ca urmare a căsătoriei, astfel cum se întâmplă în alte țări.

3.2 împărțirea bunurilor soților

Divorțul duce la dizolvarea regimului matrimonial și la lichidarea bunurilor comune. Bunurile comune se împart între soți în funcție de regimul matrimonial care a reglementat căsătoria.

3.3 copiii minori ai soților

Hotărârea de divorț nu afectează relațiile dintre părinți și copiii rezultați din căsătorie, cu excepția încredințării, care trebuie să fie stabilită de către instanța care se pronunță cu privire la divorț; aceasta poate fi să încredințeze copiii unuia dintre soți și să acorde celuilalt soț dreptul de vizită, fie să dispună exercitarea autorității părintești în comun de către ambii soți.

Custodia comună poate fi stabilită prin acord încheiat între părinți (fie în cadrul propunerii inițiale privind acordul amiabil, fie în timpul procedurii judiciare), cu aprobarea instanței. În cazul în care nu se poate ajunge la un acord, o instanță poate dispune încredințarea comună la cererea uneia dintre părți, în urma unui raport prezentat de *Ministerio Fiscal*, luând în considerare protecția adecvată a interesului superior al copilului. În anumite comunități autonome spaniole, sistemul de custodie comună se aplică în mod prioritar, adică se optează din oficiu pentru acest sistem și apoi se ia în considerare existența circumstanțelor care s-ar opune aplicării sale (acest lucru se întâmplă în Țara Bascilor, Aragon și, într-o anumită măsură, din Catalonia). În mod similar, în

interesul superior al copilului, custodia poate fi încredințată unui singur părinte sau pot fi adoptate chiar și sisteme hibride sau mixte (copii sunt încredințați în grija unei rude sau unui copil rămân în familia monoparentală, în timp ce alții beneficiază de custodie comună).

În principiu, divorțul părinților nu îl absolvă pe aceștia de obligațiile pe care le au față de copiii lor. Prin urmare, ambii părinți trebuie să contribuie la sprijinirea copiilor lor, exercitând în comun autoritatea părintească asupra acestora.

În mod normal, aceasta înseamnă că soțul/soția care nu are în îngrijire copiii este obligat(ă) să plătească o indemnizație de întreținere soțului/soției căruia (căreia) i s-au încredințat copiii, până când aceștia din urmă devin independenți din punct de vedere financiar sau se află într-o situație de dependență financiară din motive imputabile acestora. În general, într-un sistem de custodie comună, fiecare părinte suportă cheltuielile aferente copiilor pentru perioada în care trăiesc împreună (îmbrăcăminte, alimente sau locuință), iar cheltuielile comune sunt acoperite prin contribuții lunare ale fiecăruia dintre părinți într-un cont comun. În pofida celor de mai sus, mijloacele financiare ale fiecărui părinte putând fi foarte diferite, nu există niciun motiv ca unul dintre cei doi părinți să plătească o sumă celuilalt pentru a face față cheltuielilor legate de copii atunci când aceștia locuiesc cu acest părinte.

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

Divorțul conduce la încetarea obligației soților de a locui împreună și de a-și furniza asistență reciprocă; prin urmare, niciunul dintre soți nu are obligația de sprijin reciproc. Cu toate acestea, în cazul în care divorțul conduce la un dezechilibru financiar pentru unul dintre soți față de celălalt, astfel încât soțul/soția în cauză este într-o situație mai defavorabilă decât înainte de desfacerea căsătoriei, acesta are dreptul de a primi indemnizație de întreținere de la celălalt soț pentru a corecta acest dezechilibru.

Unele teritorii au norme speciale în acest sens.

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

Separarea juridică înseamnă suspendarea conviețuirii, încetarea obligației de coabitare. Legătura matrimonială rămâne valabilă, fără a aduce atingere fixării unei pensii alimentare care pot fi considerată necesară din cauza unui dezechilibru. În plus, niciunul dintre soți nu mai are posibilitatea de a folosi activele celuilalt pentru a acoperi cheltuieli matrimoniale. În ceea ce privește separarea de corp (și chiar și pentru separarea în fapt), prezumția de filiație privind copiii născuți la peste 300 de zile înainte de separare nu mai operează.

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

La fel precum în cazul divorțului, de la reforma introdusă prin Legea 15/2005, separarea legală în Spania nu mai necesită invocarea niciunui motiv, întrucât menținerea legăturii căsătoriei este considerată a fi o manifestare de voință a soților.

Singura cerință este respectarea unei durate minime de timp după încheierea căsătoriei înainte de introducerea procedurii de separare legală (cu excepția anumitor cazuri). Perioada de timp este după cum urmează:

Trei luni de la data căsătoriei, în cazul în care separarea legală este solicitată de ambii soți sau de unul dintre soți cu consimțământul celuilalt.

Trei luni de la data căsătoriei, în cazul în care separarea legală este solicitată numai de unul dintre soți.

Se poate solicita separarea fără termen obligatoriu de așteptare după căsătorie în cazul în care există dovezi privind un risc la adresa vieții, a integrității fizice, a libertății, a integrității morale, a libertății și integrității sexuale a soțului/soției care joacă rolul de reclamant sau a copiilor unuia dintre soți sau ai ambilor soți.

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

Efectele juridice ale separării legale sunt aceleași cu cele pentru divorț, cu singura diferență că aceasta nu dizolvă legătura căsătoriei. Prin urmare, o reconciliere cu reluarea integrală a căsătoriei este posibilă fără să fie necesar ca soții să se recăsătorească; pentru a avea efecte juridice, orice reconciliere trebuie adusă la cunoștința instanței. În cele din urmă, în cazul regimului matrimonial al comunității (de exemplu, al comunității de bunuri), separarea duce la dizolvarea comunității, care este înlocuită cu un regim de separare a bunurilor.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

Anularea căsătoriei (aplicabilă atât căsătoriilor între persoane de sex diferit, cât și căsătoriilor între persoane de același sex) necesită o declarație în instanță în care se afirmă că respectiva căsătorie a fost afectată de vicii de consimțământ care au făcut ca aceasta să fie lipsită de valabilitate încă de la început, declarația în instanță însemnând de fapt că respectiva căsătorie nu a existat niciodată și, prin urmare, nu a avut niciodată efecte juridice. În consecință, ambii soți își recuperează calitatea de persoane necăsătorite.

Aceasta antrenează dizolvarea și lichidarea regimului matrimonial al comunității de bunuri și pune capăt obligației de coabitare și de asistență reciprocă.

Spre deosebire de cazurile de separare legală sau divorț, faptul că se consideră că respectiva căsătorie nu a existat înseamnă că nu se plătește nicio indemnizație compensatorie, întrucât aceasta presupune să fi existat o căsătorie valabilă; există și o excepție de la acest principiu, soțul care a acționat cu bună-credință poate să primească o plată cu titlu de despăgubiri, în cazul în care celălalt soț a acționat cu rea-credință la încheierea căsătoriei.

Efectele juridice deja produse înainte de pronunțarea hotărârii judecătorești de anulare a căsătoriei continuă să se aplice copiilor. Aceste efecte sunt, prin urmare, aceleași precum în cazul separării sau al divorțului.

În Spania, pe lângă cererile de constatare a nulității formulate de instanțele civile, trebuie recunoscute și efectele civile ale deciziilor pronunțate de jurisdicțiile ecleziastice cu privire la nulitatea căsătoriilor canonice și a căsătoriilor papale neconsumate care necesită o procedură de validare (similară unei proceduri de exequat) examinată de instanțele de prim grad de jurisdicție (în locurile în care există instanțe specializate de dreptul familiei). Acest lucru este prevăzut în Acordul din 3 ianuarie 1979 dintre statul spaniol și Sfântul Scaun cu privire la aspecte juridice.

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

Condițiile care conduc la anularea căsătoriei sunt:

1. Unul dintre soți nu și-a dat consimțământul la contractarea căsătoriei.
2. Căsătoria a fost încheiată în pofida existenței unuia dintre următoarele impedimente în calea căsătoriei:
  1. Una dintre părțile la căsătorie era un minor neemancipat, cu excepția cazului în care persoana în cauză avea vârsta mai mare de 14 ani și a obținut o dispensă în instanță (impediment pe motiv de vârstă).
  2. Una dintre părți era deja căsătorită la momentul încheierii căsătoriei (bigamie).
  3. Părțile sunt descendenți sau ascendenți direcți sau una dintre ele este copilul adoptat al celeilalte (consangvinitate).
  4. Una dintre părți este înrudită cu cealaltă până la gradul al treilea (unchi/mătușă cu nepot/nepoată – cu excepția cazului în care s-a obținut o dispensă în instanță (consangvinitate).
3. Una dintre părți a fost condamnată la închisoare pentru omorul fostului soț al celeilalte părți sau pentru că a fost complice la omor, cu excepția cazului în care Ministerul Justiției a acordat o dispensă.
4. Căsătoria a avut loc fără prezența unui judecător, a primarului ori a unui alt funcționar sau în lipsa martorilor. Cu toate acestea, validitatea căsătoriei nu ar fi afectată nici de incompetența persoanei care oficiază căsătoria, nici de faptul că aceasta nu deține nicio funcție juridică, cu condiția ca cel puțin unul dintre soți să fi acționat cu bună-credință și ca funcționarul să-și fi exercitat funcția în mod public.
5. Una dintre părți a contractat căsătoria înșelându-se cu privire la identitatea celeilalte părți sau la calitățile sale personale care ar fi fost decisive pentru a-și da consimțământul la încheierea căsătoriei.

6. Una dintre părți a contractat căsătoria sub constrângere sau din teamă.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

Prin anularea căsătoriei se stabilește că aceasta a fost lipsită de valabilitate încă din momentul în care a fost contractată. În consecință, ambii soți își recuperează calitatea de persoane necăsătorite.

Cu toate acestea, efectele deja produse în cadrul căsătoriei anulate între momentul în care aceasta a fost încheiată și data hotărârii de anulare rămân valabile în ceea ce privește copiii și soțul/soția sau soții care au acționat cu bună-credință.

În cazul în care regimul matrimonial al comunității de bunuri este lichidat, soțul care a acționat cu rea-credință nu dobândește o cotă-parte din activele soțului care a acționat cu bună-credință.

În același timp, în cazul în care a existat coabitare, partea care a acționat cu bună-credință poate obține despăgubiri pentru a corecta eventualul dezechilibru financiar care este posibil să fi fost cauzat prin hotărârea de anulare.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

În Spania, medierea familială este reglementată la nivel de stat, de Legea privind medierea în materie civilă și comercială: Legea 5/2012 din 6 iulie 2012, de transpunere în legislația spaniolă a Directivei 2008/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 mai 2008 privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială. Principiile generale care reglementează medierea sunt următoarele: caracterul voluntar și libera alegere, imparțialitatea, neutralitatea și confidențialitatea. În plus față de aceste principii, există norme sau orientări care ghidează acțiunile întreprinse de părți în cadrul medierii, cum ar fi buna-credință și respectul reciproc, precum și obligația lor de cooperare și de sprijin pentru mediator.

Legea nr. 5/2012 citată anterior reglementează medierea în litigiile transfrontaliere, și anume cele în care cel puțin una dintre părți își are domiciliul sau reședința obișnuită într-un alt stat membru decât cel în care au domiciliul oricare dintre celelalte părți afectate, în cazul în care acestea convin să recurgă la mediere sau în cazul în care medierea este obligatorie în temeiul legii aplicabile. Aceasta acoperă, de asemenea, conflicte anticipate sau soluționate printr-un acord de mediere, indiferent de locul în care a fost încheiat acesta, atunci când, ca urmare a unei schimbări de reședință de către oricare dintre părți, se intenționează punerea în aplicare a acordului sau a unora din consecințele sale pe teritoriul unui alt stat. În litigiile transfrontaliere între părți care își au reședința în diferite state membre ale Uniunii Europene, domiciliul se stabilește în conformitate cu articolele 59 și 60 din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 (Bruxelles I).

Medierea în domeniul familiei este concepută în legislația spaniolă ca o alternativă la soluționarea strict judiciară a litigiilor familiale.

Comunitățile autonome Andaluzia – Legea 1/2009 din 27 februarie 2009 privind medierea în domeniul familiei în Andaluzia; Aragon – Legea 9/2011 din 24 martie 2011 privind medierea în domeniul familiei în Aragon; Asturias – Legea 3/2007 din 23 martie 2007 privind medierea în domeniul familiei; Insulele Canare – Legea 15/2003 din 8 aprilie 2003 privind medierea în domeniul familiei; Cantabria – Legea 1/2011 din 28 martie 2011 privind medierea în Comunitatea autonomă Cantabria; Castilla-La Mancha – Legea 4/2005 din 24 mai 2005 privind serviciul social specializat în medierea în domeniul familiei; Castilla-Leon – Legea 1/2006 din 6 aprilie 2006 privind medierea în domeniul familiei în Castillae-Leon; Catalonia (medierea este deosebit de importantă în această comunitate autonomă, care și-a dezvoltat competența legislativă în materie dispunând la articolul 233 alineatul (6) din Codul civil al Cataloniei că autoritatea judiciară poate trimite soții la o sesiune de informare cu privire la mediere în cazul în care consideră că, având în vedere circumstanțele cauzei, există încă posibilitatea de a ajunge la un acord; Valencia – Legea 7/2001 din 26 noiembrie 2001, care reglementează medierea în domeniul familiei în Valencia; Galicia – Legea 4/2001 din 31 mai 2001 privind medierea în domeniul familiei; Insulele Baleare – Legea 14/2010 din 9 decembrie 2010 privind medierea în domeniul familiei în Insulele Baleare; Madrid – Legea 1/2007 din 21 februarie 2007, medierea în domeniul familiei la Madrid și Țara Bascilor – Legea 1/2008 din 8 februarie 2008 privind medierea în domeniul familiei. Legile privind medierea familială au fost aprobate de către parlamentele regionale respective, în general în calitate de dispoziții promovate de autoritățile publice de securitate socială, cu excepția situației menționate mai sus.

La nivel național, Legea nr. 15/2005 din 8 iulie de modificare a Codului civil și a Codului de procedură civilă în ceea ce privește separarea și divorțul, a introdus o a șaptea regulă, la articolul 770, care reglementează procedurile de divorț și de separare (cu excepția procedurii de consimțământ mutual), precum și de anulare a căsătoriei. Această nouă regulă le permite părților să ceară de comun acord suspendarea procedurii în conformitate cu regimul general prevăzut, pentru procedurile civile, la articolul 19 alineatul (4) din Codul de procedură civilă, și să se supună procedurii de mediere.

În procedurile matrimoniale transfrontaliere, se aplică articolul 55 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 (Bruxelles IIa), conform căruia, la solicitarea unei autorități centrale sau a titularului răspunderii părintești, autoritățile centrale cooperează în cauze specifice pentru realizarea obiectivelor urmărite de regulament. În acest scop, acestea trebuie să ia toate măsurile necesare, între altele, pentru facilitarea încheierii de acorduri între titularii răspunderii părintești, recurgând la mediere sau la alte mijloace.

În cadrul procedurilor civile în materie de dreptul familiei care intră în competența instanțelor care se ocupă de violența împotriva femeilor (*Juzgados de Violencia sobre la Mujer*), medierea este interzisă.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

(a) Unde îmi pot depune cererea

Odată definită competența internațională a instanțelor spaniole de a soluționa cazul (instituită prin Regulamentul nr. 2101/2003 - nulitatea, separarea, divorțul și răspunderea părintească, Regulamentul nr. 4/2009 - obligația de întreținere și, începând din 29.1.2019, Regulamentul (UE) 2016/1103 privind regimurile matrimoniale și articolul 22 alineatul (4) din Legea organică privind puterea judiciară) cu privire la cazurile care nu sunt prevăzute de regulamente sau care fac trimitere la normele interne, pe teritoriul spaniol, cererea de divorț, de separare de drept sau de anulare a căsătoriei trebuie depusă la instanța de prim grad de jurisdicție (*Juzgado de Primera Instancia*) (cu excepția cazului în care se decide să se recurgă la un notar, în cazurile de separare sau de divorț prin acord comun care nu implică minori). În unele districte judiciare, există instanțe de prim grad de jurisdicție specializate în dreptul familiei. În mod specific, instanța de prim grad de jurisdicție

în a cărei rază se află domiciliul conjugal

dacă soții trăiesc în districte judiciare diferite, reclamantul poate alege între instanța de la:

ultimul domiciliu conjugal sau

de la reședința pârâtului sau

în cazul în care pârâtul nu are domiciliu sau reședință stabilă, cererea poate fi depusă la instanța în raza căreia pârâtul locuiește sau a locuit ultima astfel cum alege reclamantul.

În lipsa îndeplinirii criteriilor de mai sus, cererea ar trebui introdusă în fața judecătorului de primă instanță (*Juez de Primera Instancia*) de la domiciliul reclamantului.

În cazul în care o cerere de divorț sau de separare legală este depusă în comun de ambii soți, aceștia pot realiza acest lucru în fața judecătorului:

din locul în care aceștia au locuit împreună ultima dată,

de la domiciliul oricăruia dintre reclamânți.

Cererile de adoptare a unor măsuri provizorii preliminare pot fi soluționate de judecătorul de primă instanță de la domiciliul reclamantului.

Pentru informații privind instituțiile judiciare spaniole, a se vedea <http://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/Portal/es/administracion-justicia/organizacion-justicia/organizacion-juzgados>

Atunci când se decide să se recurgă la un notar (alternativă preferabilă atunci când părțile nu au copii minori neemancipați, deși în astfel de cazuri asistentul din administrația judiciară este cel care decide și nu instanța), trebuie redactat un act notarial la notarul în raza teritorială a căruia se află ultimul domiciliu comun sau rezidența ori reședința obișnuită a oricăruia dintre solicitanți.

(b) Formalități și documente

În cazul în care litigiul este supus judecării unei instanțe, cererea de anulare a căsătoriei, de separare legală sau de divorț trebuie să fie depusă în scris și să fie semnată de avocații reclamantului (*letrado* și *procurador*). Serviciile acestor profesioniști pot fi oferite ambilor soți în cazul în care aceștia intenționează împreună o acțiune de separare legală sau de divorț.

Cererile de separare legală, de anulare a căsătoriei sau de divorț trebuie să fie însoțite de:

certificatul de căsătorie și certificatele de naștere ale copiilor; nu este suficient să se prezinte doar livretul de familie (*Libro de familia*);

documentele pe care soțul sau soția își întemeiază cauza;

documente care permit evaluarea situației financiare a soților și, dacă este cazul, a copiilor lor, cum ar fi impozitul pe venit, fișe de salariu, extrase de cont, titluri de proprietate sau certificate de înregistrare a bunurilor, atunci când părțile emit pretenții cu privire la chestiuni legate de proprietate;

o propunere de acord amiabil în cazul în care se solicită divorțul sau separarea legală printr-o cerere comună.

În cazul în care se preferă actul notarial (separare sau divorț prin acordul soților în lipsa minorilor emancipați), documentele menționate mai sus sunt necesare pentru a permite redactarea actului și trebuie subliniat că, în pofida prezenței notarului, soții trebuie să fie asistați în momentul elaborării actului notarial de către un avocat.

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

Spania recunoaște dreptul cetățenilor spanioli, al cetățenilor altor state membre ale Uniunii Europene și al cetățenilor străini din Spania la asistență juridică gratuită, dacă aceștia pot dovedi că nu dispun de mijloace suficiente pentru a iniția o acțiune judiciară.

Persoanele fizice au dreptul la asistență juridică gratuită în cazul în care acestea nu dispun de suficiente resurse și dețin active și venituri economice brute, calculate anual pentru toate rubricile și per unitate familială, care nu depășesc următoarele praguri:

(a) dublul indicelui polivalent public al venitului (IPREM) aflat în vigoare la data formulării cererii pentru persoanele care nu sunt membre ale niciunei unități familiale;

(b) de două ori și jumătate valoarea indicelui polivalent public al venitului, aflat în vigoare la data depunerii cererii, pentru persoanele care sunt membre ale oricărui tip de unitate familială alcătuită din mai puțin de patru persoane;

(c) de trei ori valoarea acestui indice pentru unități familiale alcătuite din patru sau mai multe persoane.

Calcularea IPREM

Cererea trebuie depusă la baroul (*Colegio de Abogados*) din localitatea în care își are sediul instanța sesizată cu acțiunea principală sau la instanța de la domiciliul reclamantului; în cel din urmă caz, organul judiciar trebuie să transmită cererea baroului competent teritorial.

Asociațiile barourilor sunt desemnate ca autoritate de primire pentru cereri în cadrul litigiilor transfrontaliere. În astfel de litigii, autoritatea care a emis cererea este asociația baroului pentru reședința obișnuită sau domiciliul solicitantului.

Un cetățean european al cărui stat este parte la Acordul european privind transmiterea cererilor de asistență juridică gratuită se poate adresa autorității centrale desemnate de țara sa pentru punerea în aplicare a acordului.

Cererea trebuie prezentată înainte de inițierea procedurii sau, în cazul în care partea care solicită asistență judiciară este pârâtul, înainte de depunerea întâmpinării. Cu toate acestea, atât reclamantul, cât și pârâtul pot solicita asistență judiciară ulterior, după ce dovedesc că circumstanțele lor financiare s-au schimbat.

În cazul în care nu există suficiente active comune și unul dintre soți se află în imposibilitatea de a obține asistență juridică deoarece situația financiară a celuiilalt împiedică acest lucru, acesta din urmă poate fi obligat să suporte cheltuielile de judecată, în totalitate sau în parte, în cadrul unei proceduri cunoscute sub denumirea de „*litis expensas*” (cheltuielile de judecată în condiții speciale pentru procedura de divorț).

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

Hotărârile pronunțate de instanțele de judecată din Spania în cadrul procedurilor de divorț, de separare de drept și de anulare a căsătoriei pot fi supuse căilor de atac. Apelul trebuie introdus în termen de douăzeci de zile în fața instanței de prim grad de jurisdicție care a pronunțat decizia atacată, însă instanța competentă să se pronunțe este *Audiencia Provincial* corespunzătoare. În anumite cazuri, după ce a fost pronunțat apelul, se poate introduce un recurs în casație și, dacă este cazul, o cale de atac extraordinară pentru încălcarea normelor de procedură în fața secției civile din cadrul Curții Supreme (*Tribunal Supremo*).

În Spania, hotărârile pronunțate în cadrul unei proceduri referitoare la anularea căsătoriei, la divorț sau la separare legală nu fac obiectul aplicării cu titlu provizoriu în cazul în care acestea sunt contestate (cu excepția deciziilor care reglementează obligațiile și relațiile de proprietate referitoare la obiectul principal al acțiunii), deși calea de atac nu suspendă efectul măsurilor dispuse în hotărâre care sunt direct aplicabile, chiar dacă a fost introdusă o cale de atac împotriva hotărârii. În plus, în cazul în care calea de atac se referă numai la măsurile menționate într-o decizie pronunțată în cadrul procedurii, hotărârea judecătorească de anulare a căsătoriei, de divorț sau de separare legală va fi declarată definitivă inclusiv în cazul în care a fost introdusă o cale de atac.

În cadrul procedurilor de divorț sau de separare de drept introduse în comun de soți, hotărârea judecătorească sau decizia care prin care se pronunță separarea sau divorțul și se aprobă în totalitate propunerea de acord prezentat judecătorului spre validare nu este supusă niciunei căi de atac, cu excepția celei înaintate de serviciul de urmărire penală, în cazul în care acesta este implicat, care poate interveni în interesul unui minor sau al persoanelor lipsite de capacitate. În cadrul unei astfel de proceduri de divorț de comun acord, o hotărâre judecătorească prin care se respinge cererea de divorț sau de separare legală sau acordul propus de soți, în întregime sau în parte, este supusă căilor de atac. În astfel de cazuri, căile de atac împotriva unei decizii privind măsurile propuse nu va suspenda eficacitatea acestora și nu va avea niciun efect asupra caracterului obligatoriu al hotărârii judecătorești privind divorțul sau separarea legală.

În ceea ce privește măsurile preliminare provizorii pe care un judecător le poate adopta înaintea sau în cursul procedurii de separare de drept, de anulare a căsătoriei sau de divorț, deciziile de adoptare a unor astfel de măsuri nu pot fi atacate cu apel, deși deciziile pronunțate nu constituie o hotărâre definitivă și nu sunt obligatorii în această etapă. Deciziile privind măsurile provizorii sunt examinate nu prin intermediul unei căi de atac, ci prin hotărârea care încheie procedura de separare de drept, de anulare a căsătoriei sau de divorț.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

Legislația aplicabilă în materie este Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești („Bruxelles IIa”), care este în vigoare în toate statele membre, cu excepția Danemarcei. Legislația aplicabilă în această privință în Danemarca este Convenția de la Haga din 19 octombrie 1996 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea în materia răspunderii părintești și a măsurilor de protecție a copiilor.

În cazul în care unicul scop este de a actualiza datele din registrul de stare civilă al unui stat membru pe baza unei hotărâri judecătorești referitoare la procedurile de divorț, de separare de drept sau de anulare a căsătoriei pronunțată în alt stat membru și dacă, în temeiul legislației statului membru respectiv, astfel de hotărâri nu mai sunt deschise căilor de atac judiciare, este suficient să se depună o cerere în acest sens la registrul de nașteri, căsătorii și decese din fiecare țară, însoțită de:

o copie a hotărârii judecătorești, care trebuie să îndeplinească condițiile necesare în vederea stabilirii autenticității sale în conformitate cu legislația statului care a eliberat hotărârea respectivă;

un certificat conform cu modelul oficial standardizat, emis de instanța judecătorească națională, tribunalul sau autoritatea competentă din statul membru în care a fost pronunțată hotărârea;

un document care atestă că hotărârea a fost corect adusă la cunoștința părâtului sau care atestă că aceasta din urmă a acceptat hotărârea, în cazul unei hotărâri pronunțate în lipsă.

În cazul în care se dorește recunoașterea în Spania a unei hotărâri de divorț, de anulare a căsătoriei sau de separare legală, pronunțată în unul dintre statele membre, cu excepția Danemarcei, trebuie depusă o cerere de recunoaștere, fără a fi necesar ca hotărârea în cauză să fie obligatorie în statul membru în care a fost pronunțată, în fața judecătorului de primă instanță de la locul de reședință al persoanei împotriva căreia se introduce cererea de recunoaștere sau de nerecunoaștere a deciziei. În cazul în care părâtul nu locuiește în Spania, cererea poate fi depusă la instanța din locul în care acesta se află în Spania sau de la ultima sa reședință în Spania sau, în lipsa tuturor celor de mai sus, la instanța de la domiciliul reclamantului.

Cererea se depune în scris, recurgându-se la serviciile unui avocat și ale unui reprezentant și trebuie să fie însoțită de aceleași documente precum în cazul precedent.

Recunoașterea în Spania a hotărârilor pronunțate în Danemarca este reglementată de dreptul spaniol. Procesul începe prin depunerea unei cereri direct la instanța de prim grad de jurisdicție de la domiciliul persoanei împotriva căreia se solicită recunoașterea.

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

Procedura prin care se solicită nerecunoașterea unei hotărâri este aceeași cu procedura prin care se solicită recunoașterea unei hotărâri. În cazul în care hotărârea a fost recunoscută în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului, opoziția poate fi depusă numai după notificarea hotărârii de acordare a recunoașterii, la instanța provincială competentă, în termenul legal.

În cazul în care este vorba despre o hotărâre pronunțată în Danemarca, opoziția se depune atât timp cât hotărârea se află încă pe rolul instanței de prim grad de jurisdicție, în timp ce instanța examinează cererea de recunoaștere depusă de cealaltă parte. În toate cazurile, este necesar să se dispună de serviciile unui avocat și ale unui mandatar reprezentant pentru a prezenta în mod oficial obiecția.

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

După intrarea în vigoare a Regulamentului (UE) nr. 1259/2010, la 21 iunie 2012, în conformitate cu articolele 5 și 8 din regulament, soții pot opta pentru legislația aplicabilă divorțului sau separării lor dintre cele specificate în regulament. În cazul în care soții nu și-au manifestat o opțiune, divorțul și separarea legală sunt reglementate de legislația statului:

(a) în care soții își au reședința obișnuită în momentul depunerii cererii sau, în lipsa acesteia

(b) în care soții și-au avut ultima reședință obișnuită, cu condiția ca perioada respectivă să nu se fi încheiat cu mai mult de un an înainte ca cererea să fi fost depusă și cu condiția ca unul dintre soți să mai aibă încă reședința în statul în cauză la momentul în care a fost depusă cererea sau, în caz contrar, sau, în lipsa acesteia

(c) a cărui cetățenie este deținută de ambii soți la momentul depunerii cererii sau, în caz contrar, sau, în lipsa acesteia

(d) în care se găsește instanța la care a fost depusă cererea.

Ceea ce s-a menționat anterior corespunde legislației aplicabile divorțului, cu toate că, în ceea ce privește efectele acestuia, legea aplicabilă poate varia:

În ceea ce privește regimul matrimonial și până la 29.1.2019 (data la care va intra în vigoare Regulamentul 1103/2016), în lipsa unui contract de căsătorie de stabilire a regimului matrimonial, se aplică legea personală comună a părților de la momentul încheierii căsătoriei (legea cetățeniei comune). În absența unei astfel de legislații, efectele sunt reglementate de legea personală (a cetățeniei) sau de legea locului de reședință obișnuită a uneia dintre părți, aleasă de către ambele părți în temeiul unui act autentic prezentat înainte de încheierea căsătoriei. În lipsa acesteia, se aplică legea statului unde soții și-au avut reședința obișnuită comună imediat după celebrarea căsătoriei. În sfârșit, în lipsa unei reședințe obișnuite comune, regimul aplicabil din oficiu este locul în care a fost încheiată căsătoria. Începând din 29.1.2019, Regulamentul 1103/2016 va intra pe deplin în vigoare, ceea ce înseamnă că, în absența alegerii regimului matrimonial, se aplică legea statului: a) unde s-a aflat prima reședință obișnuită comună a soților în momentul încheierii căsătoriei sau, în lipsă, b) a cărui cetățenie comună este deținută de soți la momentul căsătoriei, sau, în lipsă, c) cu care soții au cea mai strânsă legătură la momentul încheierii căsătoriei, luând în considerare toate circumstanțele. Dacă soții au mai mult de o cetățenie comună la momentul încheierii căsătoriei, criteriul cetățeniei comune nu se aplică.

Probleme legate de custodia copiilor sunt reglementate în conformitate cu dispozițiile prevăzute de Convenția de la Haga din 19 octombrie 1996 în temeiul legii privind autoritatea decizională.

În ceea ce privește măsurile provizorii și asigurătorii, în mod logic, se aplică aceeași lege ca cea care reglementează separația legală, anularea căsătoriei sau divorțul, după caz, cu excepția măsurilor urgente care pot fi adoptate față de persoanele sau bunurile prezente în Spania, chiar și atunci când acestea nu sunt competente să soluționeze cauza.

În ceea ce privește pensia alimentară (inclusiv folosirea locuinței familiei și, după caz, prestațiile compensatorii), în absența unei opțiuni privind legea aplicabilă, se aplică solicitarea referitoare la reședința obișnuită a creditorului obligației de întreținere.

În ceea ce privește furnizarea de probe cu privire la legea străină în Spania, dacă este cazul, conținutul și valabilitatea acesteia va trebui să fie dovedită; instanța din Spania poate stabili acest lucru prin orice mijloace consideră a fi necesare în vederea aplicării acesteia.

În cele din urmă, trebuie subliniat că acțiunile formulate în Spania sunt întotdeauna reglementate de dreptul procedural spaniol, indiferent de legea aplicabilă în materie de divorț, de separare legală sau de anulare a căsătoriei.

Ultima actualizare: 05/04/2018

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere

acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Pagina este deja disponibilă în următoarele limbi.

Divorțul - Franța

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

Există patru cazuri de divorț:

- divorțul prin consimțământ mutual,
- divorțul prin acceptarea în principiu a desfacerii căsătoriei sau divorțul acceptat,
- divorțul pentru alterarea definitivă a legăturii conjugale,
- divorțul din culpă.

2 Care sunt motivele de divorț?

Divorțul prin consimțământ mutual poate fi solicitat de soți atunci când aceștia se înțeleg cu privire la desfacerea căsătoriei și la toate consecințele acesteia. În acest caz, soții nu au obligația de a face cunoscută cauza divorțului, dar trebuie să prezinte judecătorului spre aprobare un proiect de acord care reglementează consecințele divorțului. Aprobarea este refuzată de judecător numai în cazurile în care interesele copiilor sau ale unuia dintre soți nu sunt protejate suficient.

Divorțul acceptat poate fi solicitat de către unul dintre soți și acceptat de celălalt soț sau poate fi solicitat de ambii soți. Spre deosebire de divorțul prin consimțământ mutual, soții acceptă divorțul, dar nu reușesc să convină asupra consecințelor acestuia. Instanței îi revine, așadar, sarcina de a le soluționa. Divorțul cauzat de alterarea definitivă a legăturii conjugale poate fi solicitat de către unul dintre soți în cazul încetării vieții comune de doi ani la data introducerii acțiunii de divorț, ceea ce implică o lipsă a coabitării și o dorință de separare.

Divorțul din culpă poate fi solicitat de către unul dintre soți pentru fapte imputabile celuilalt soț, atunci când faptele respective constituie o încălcare gravă sau repetată a îndatoririlor și obligațiilor care decurg din căsătorie și fac imposibilă continuarea vieții comune.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

Obligațiile de fidelitate, de coabitare și de asistență se încheie în momentul în care hotărârea judecătorească prin care s-a pronunțat divorțul a devenit definitivă, și anume nu mai poate fi atacată.

Fiecare dintre soți recapătă libertatea de a încheia o nouă căsătorie.

Ca urmare a divorțului, fiecare dintre soți își pierde dreptul de a utiliza numele soțului său. Cu toate acestea, unul dintre soți poate păstra numele de familie al celuilalt soț, fie cu acordul acestuia, fie cu permisiunea instanței, dacă demonstrează că păstrarea numelui prezintă un anumit interes pentru el însuși sau pentru copii.

3.2 împărțirea bunurilor soților

Divorțul antrenează dizolvarea regimului matrimonial și, dacă este cazul, împărțirea bunurilor.

Divorțul nu afectează avantajele matrimoniale care intră în vigoare în timpul căsătoriei, nici donațiile de bunuri prezente. În schimb, acesta conduce la revocarea de plin drept a avantajelor matrimoniale care intră în vigoare la dizolvarea regimului matrimonial, la decesul unuia dintre soți sau a dispozițiilor pentru cauză de moarte.

În cazul divorțului prin consimțământ mutual, acordul soților cu privire la lichidarea intereselor lor pecuniare condiționează pronunțarea divorțului. În celelalte forme de divorț, soții pot conveni asupra lichidării înainte de pronunțarea divorțului, dar nu au această obligație. În acest caz, lichidarea se efectuează ulterior.

3.3 copiii minori ai soților

Divorțul nu implică niciun fel de consecințe specifice asupra normelor care reglementează exercitarea autorității părintești, care rămâne, așadar, în principiu, încredințată în comun părinților. Cu toate acestea, judecătorul poate decide să încredințeze exercitarea autorității părintești doar unuia dintre părinți dacă interesul copilului impune acest lucru.

Fiecare dintre părinți trebuie să continue să contribuie la întreținerea și educarea copilului. Această contribuție se manifestă sub forma unei pensii de întreținere plătite de către unul dintre părinți celuilalt, însă poate, de asemenea, să ia, în totalitate sau parțial, forma unei acoperiri directe a cheltuielilor efectuate în beneficiul copilului. În sfârșit, contribuția poate fi plătită sub forma unui drept de utilizare și locativ.

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

N.B.: Pensia de întreținere datorată de către un soț celuilalt soț constituie o măsură provizorie, și anume aceasta nu este acordată decât înainte de pronunțarea divorțului. Odată ce divorțul a fost pronunțat, oricare dintre soți poate solicita celuilalt soț doar plata unei prestații compensatorii sau plata unor daune-interese.

Prestația compensatorie este concepută astfel încât să compenseze dezechilibrul pe care destrămarea căsătoriei îl creează în condițiile de viață ale soților. Cuantumul acesteia este stabilit de judecător în funcție de veniturile și nevoile fiecăruia dintre soți. Prestația compensatorie are un caracter forfetar și este plătită, în principiu, sub formă de capital:

fie prin plata unei sume de bani care poate face obiectul unor modalități diferite de plată;

fie prin atribuirea unor bunuri sau a unui drept temporar sau viager de folosință, de abitație sau de uzufruct.

În mod excepțional, prestația compensatorie poate fi fixată sub forma unei rente viagere care, în cazul unor modificări în ceea ce privește resursele sau nevoile soților, poate fi revizuită în sens descrescător.

Se pot acorda daune-interese unuia dintre soți în cazul în care divorțul are consecințe deosebit de grave pentru acesta:

dacă este părât într-un proces de divorț pentru alterarea definitivă a legăturii conjugale, deși acesta nu a introdus, el însuși, nicio cerere de divorț;

sau în cazul în care divorțul este pronunțat din vina exclusivă a celuilalt soț

(a se vedea „Stabilirea dreptului de întreținere – Franța”).

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

Separarea de drept este o separare organizată pe cale judiciară care pune capăt anumitor obligații care decurg din căsătorie, cum ar fi obligația de coabitare a soților, fără însă a dizolva legătura matrimonială. Prin urmare, recăsătoria nu este posibilă și îndatorirea de a oferi sprijin se menține.

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

Cazurile și procedura sunt aceleași precum în cazul divorțului.

În principiu, soțul împotriva căruia este formulată o cerere de separare de drept poate înainta o cerere reconvențională de divorț sau de separare de drept și, invers, soțul împotriva căruia este formulată o cerere de divorț poate depune o cerere de divorț sau de separare de drept.

În cazul unei cereri de divorț pentru alterarea definitivă a legăturii conjugale, cererea reconvențională pentru separare de drept este interzisă, numai o cerere de divorț fiind posibilă.

În cazul în care instanța trebuie să se pronunțe în același timp asupra unei cereri de divorț și asupra unei cereri de separare de drept, aceasta examinează mai întâi cererea de divorț. Numai în cazul în care instanța nu admite cererea de divorț, aceasta va examina cererea de separare de drept. În cazul în care ambele cereri sunt fondate pe culpă, judecătorul trebuie să le examineze simultan și, dacă le admite, pronunță divorțul din culpa comună.

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

Efectele separării de drept

Separarea de drept pune capăt obligației de coabitare, însă obligațiile de asistență, de fidelitate și de sprijin se mențin. În mod similar, cu excepția cazului în care există o hotărâre judecătorească contrară, soția păstrează numele de familie al soțului său. În temeiul obligației de sprijin, un soț poate fi obligat să plătească o pensie de întreținere celuilalt soț în cazul în care acesta din urmă se află în stare de nevoie. Cuantumul pensiei este stabilit fără a ține cont de vina soților, cu excepția cazului în care soțul creditor și-a încălcat grav obligațiile în timpul căsătoriei. Plata pensiei de întreținere poate fi înlocuită de constituirea unui capital, dacă patrimoniul soțului debitor permite acest lucru.

În ceea ce privește patrimoniul, hotărârea antrenează dizolvarea și lichidarea regimului matrimonial, la fel precum în caz de divorț. Soții sunt supuși regimului de separare a bunurilor.

În caz de deces al unuia dintre soți, drepturile succesoriale ale celuilalt soț rămân neschimbate și acesta beneficiază de dispozițiile legislative referitoare la soțul supraviețuitor. Cu toate acestea, în caz de separare de drept prin consimțământ mutual, soții pot să includă în acord o renunțare la drepturile succesoriale.

Transformarea separării de drept în divorț

La cererea unuia dintre soți, o hotărâre de separare de drept este convertită de plin drept în hotărâre de divorț atunci când separarea de drept a durat doi ani. Judecătorul pronunță atunci divorțul și decide cu privire la consecințele acestuia. Cauza separării de drept devine cauza divorțului. Atribuirea culpei nu poate fi schimbată.

În toate cazurile de separare de drept, conversia în divorț prin consimțământ mutual este posibilă la cererea ambilor doi soți. În schimb, separarea de drept pronunțată prin consimțământ mutual nu poate fi convertită decât în divorț prin consimțământ mutual.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

Anularea căsătoriei, care presupune pronunțarea unei hotărâri, are efectul de a anula retroactiv toate efectele căsătoriei, ca și cum aceasta nu ar fi existat niciodată.

Aceasta este diferită față de divorț sau de separarea de drept, care produc efecte numai pentru viitor.

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

Motivele de anulare a căsătoriei sunt diferite în funcție de faptul dacă este vorba despre o nulitate relativă (atunci când este invocat un viciu de consimțământ sau lipsa autorizației persoanelor care ar fi trebuit să autorizeze căsătoria) sau de o nulitate absolută (care sancționează nerespectarea unei condiții privind ordinea publică).

Cazuri de nulitate relativă

Acestea sunt în număr de trei:

eroarea asupra persoanei sau cu privire la calitățile esențiale ale persoanei constrângerea

lipsa autorizației persoanelor a căror autorizare era necesară.

Cererea de declarare a nulității nu poate veni decât din partea anumitor persoane enumerate în mod limitativ: soțul al cărui consimțământ a fost viciat sau care era incapabil din punct de vedere legal în momentul încheierii căsătoriei și persoanele care ar fi trebuit să consimtă uniunea sau Ministerul Public.

Cererea de declarare a nulității nu este admisibilă decât în termen de cinci ani de la data încheierii căsătoriei, de la data la care soțul a dobândit libertatea deplină sau de la data la care acesta a luat cunoștință de eroarea săvârșită.

Cazuri de nulitate absolută

Lipsa totală de consimțământ, impubertatea, bigamia, incestul, absența unuia dintre soți în momentul încheierii căsătoriei, lipsa de competență a ofițerului de stare civilă și clandestinitatea.

Cererea poate fi făcută de către orice persoană care are un interes de a exercita acțiunea sau de către Ministerul Public, în termen de treizeci de ani.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

Efectele juridice sunt identice, indiferent dacă este vorba despre nulitate relativă sau nulitate absolută.

Efectele, atât personale, cât și patrimoniale, ale căsătoriei sunt șterse, întrucât se consideră că legătura matrimonială nu a existat niciodată. De exemplu, dacă unul dintre soți este decedat, anularea căsătoriei îl va priva pe celălalt soț de orice drept succesoral.

Cu toate acestea, o atenuare a acestui principiu este posibilă în cazul în care unul dintre soți sau ambii erau, la momentul căsătoriei, de bună-credință. În acest caz, căsătoria „putativă” rămâne nulă, însă este tratată ca și cum ar fi, pur și simplu, dizolvată. În consecință, toate efectele de natură civilă, personală sau financiară, produse înainte de hotărârea de anulare sunt menținute.

În ceea ce privește copiii, anularea căsătoriei părinților acestora nu are efect juridic, iar situația lor este soluționată la fel precum în materie de divorț.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

Divorțul și consecințele acestuia sunt soluționate în mod necesar prin hotărâre judecătorească.

Cu toate acestea, o conciliere este organizată obligatoriu de către judecător în timpul procedurii de divorț alta decât divorțul prin consimțământ mutual. O mediere poate fi propusă de către judecător. Aceasta este încredințată unei persoane fizice sau unei asociații pentru a audia părțile, a compara punctele de vedere ale acestora și a contribui la găsirea unei soluții pentru conflictul dintre acestea.

La sfârșitul perioadei de mediere, părțile care au reușit să ajungă la o înțelegere pot prezenta acordul spre aprobare de către judecător.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

Unde trebuie depusă cererea

Cerere de divorț sau de separare de drept

Aceasta ia forma unei cereri depuse de un avocat la grefa tribunalului regional.

Instanța competentă din punct de vedere teritorial este:

instanța din locul unde se află reședința familiei;

dacă soții trăiesc separat și autoritatea părintească este exercitată în comun, instanța din locul unde își are reședința acela dintre soți cu care locuiesc copiii minori;

dacă soții trăiesc separat și autoritatea părintească nu este exercitată decât de unul dintre aceștia, instanța din locul unde acesta își are reședința; în celelalte cazuri, instanța din locul unde își are reședința soțul care nu a luat inițiativa cererii; în caz de cerere comună, instanța competentă este, la alegerea soților, aceea din locul în care își are reședința oricare dintre aceștia.

Cererea de anulare

Cererea de anulare a căsătoriei trebuie introdusă la tribunalul regional din locul unde se află domiciliul pârâtului. Aceasta ia forma unei citații comunicate prin executor judecătoresc.

Documente care trebuie furnizate

Cerere de divorț sau de separare de drept

În toate cazurile de divorț, soții trebuie să furnizeze toate detaliile necesare pentru identificarea acestora, casa respectivă de asigurări de sănătate și informațiile referitoare la serviciile și organismele care le furnizează indemnizații sau pensii sau orice alte beneficii.

În cazul în care se solicită o prestație compensatorie, soții trebuie să furnizeze o declarație pe propria răspundere care să ateste acuratețea informațiilor privind veniturile, resursele, patrimoniul și condițiile lor de viață.

În cazul divorțului prin consimțământ mutual, cererea nu trebuie să indice motivele divorțului, dar trebuie să includă în anexă un acord datat și semnat de soți și de avocatul (avocații) acestora, care să acopere toate efectele divorțului și care să includă, dacă este cazul, o listă de lichidare a regimului matrimonial. În celelalte cazuri, cererea nu menționează nici temeiul juridic, nici motivele divorțului, dar trebuie să includă, dacă este cazul, cererile formulate în temeiul unor măsuri provizorii.

Cererea de anulare

Nu este necesar niciun document specific.

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

Asistența judiciară, totală sau parțială, poate fi obținută în funcție de mijloacele materiale (a se vedea „Asistență juridică – Franța”).

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

Hotărârile judecătorești în materie de divorț sunt supuse unor căi de atac obișnuite.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

Hotărârile pronunțate în materie de divorț sunt recunoscute de plin drept, fără vreo procedură specială.

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

Pentru a ataca recunoașterea unei astfel de hotărâri, se poate introduce o acțiune în inopozabilitate în fața tribunalului regional. O decizie de inopozabilitate permite opunerea la o cerere de exequatur ulterioară din partea celeilalte părți (și anume, o cerere de încuviințare a executării în Franța a unei hotărâri dintr-un alt stat); în schimb, refuzul acesteia implică procedura de exequatur.

Procedura este aceeași ca în cazul unei acțiuni de exequatur.

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

În conformitate cu dispozițiile din Regulamentul (UE) nr. 1259/2010 din 20 decembrie 2010 de punere în aplicare a unei cooperări consolidate în domeniul legislației aplicabile divorțului și separării de drept, legea aplicabilă divorțului sau separării de drept va fi legea aleasă de soți.

În absența alegerii, divorțul și separarea de drept sunt reglementate de legea:

din locul unde soții își au reședința obișnuită în momentul sesizării instanței judecătorești sau, în lipsă,

din locul unde soții au avut ultima reședință obișnuită comună, cu condiția dublă ca perioada respectivă să nu se fi încheiat cu mai mult de un an înaintea sesizării instanței judecătorești și ca unul dintre soți să aibă încă reședința în acel stat în momentul sesizării instanței judecătorești sau, în lipsă, legea cetățeniei comune a soților în momentul sesizării instanței judecătorești sau, în lipsă, legea forului.

Cu toate acestea, în cazul în care cererea se referă la transformarea separării de drept în divorț, legislația aplicabilă divorțului este legislația care a fost aplicată separării de drept, cu excepția cazului în care soții aleg diferit.

Linkuri utile

[Site-ul Ministerului Justiției](#)

[Site-ul Legifrance](#)

Ultima actualizare: 30/11/2018

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Divorțul - Croația

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

Condiția prealabilă pentru obținerea unei hotărâri judecătorești cu privire la divorț este inițierea procedurilor judiciare de divorț corespunzătoare (civile sau necontencioase) de către persoana sau persoanele autorizate (*locus standi*), în conformitate cu dispozițiile de la articolul 50, de la articolul 369 și de la articolul 453 din Legea privind procedurile de drept al familiei (*Obiteljski zakon*) [*Narodne Novine* (NN; Monitorul Oficial al Republicii Croația), nr. 103/15, denumită în continuare „ObZ 2015”). În cazul în care soții au în comun un copil minor, cererea de divorț prin acordul soților trebuie să fie însoțită de anexele corespunzătoare (raport privind consultarea obligatorie și planul privind exercitarea în comun a autorității părintești — articolul 55 coroborat cu articolul 456 din ObZ 2015). Norme similare se aplică în cazul în care soții au în comun un copil minor și doar unul dintre soți solicită divorțul (raport privind consultarea obligatorie și dovada participării la prima întâlnire de mediere familială — articolul 57 coroborat cu articolul 379 din ObZ 2015).

2 Care sunt motivele de divorț?

Condițiile prealabile pentru divorț sunt reglementate de dispozițiile articolului 51 din ObZ 2015. În temeiul dispozițiilor legale menționate mai sus, instanța dizolvă căsătoria: 1. în cazul în care există un acord între soți cu privire la divorț, 2. dacă s-a stabilit că relația conjugală a soților s-a distrus în mod grav și permanent sau 3. în cazul în care a trecut un an de la „încetarea uniunii conjugale”.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

O consecință juridică a încetării căsătoriei este încetarea drepturilor și obligațiilor individuale ale soților (articolele 30-33 din ObZ 2015). Legea privind procedurile de drept al familiei prevede în mod expres că, în cazul încetării căsătoriei (prin anulare sau prin divorț), fiecare dintre foștii soți poate păstra numele de familie pe care l-au avut la momentul încheierii căsătoriei (articolul 48 din ObZ 2015).

3.2 Împărțirea bunurilor soților

Înainte de dizolvarea regimului proprietății matrimoniale (prin acord sau prin încetare judiciară — în cadrul procedurii necontencioase), problema care apare cel mai frecvent este cea a diferențierii drepturilor și bunurilor care fac parte din proprietatea matrimonială de drepturile și bunurile care fac parte din patrimoniul individual al unuia sau al celuilalt soț (diferențierea celor trei patrimonii). Aceste aspecte sunt soluționate prin formularea de acțiuni civile pe baza dispozițiilor corespunzătoare din ObZ (articolele 34-39 și articolele 43-46 din ObZ 2015), în cazul în care soții nu au putut ajunge la un acord cu privire la partajul proprietății comune (contract de căsătorie — articolele 40-42 din ObZ 2015), și, cu titlu subsidiar, prin aplicarea Legii privind dreptul de proprietate și alte drepturi reale, a Legii privind obligațiile civile, a Legii privind publicitatea imobiliară, a Legii societăților comerciale, a Legii privind executarea silită și a Legii privind Codul de procedură civilă (articolele 38, 45 și 346 din ObZ 2015).

3.3 copiii minori ai soților

Consecințele juridice ale încetării căsătoriei care se aplică minorilor includ o serie de probleme importante: cu care dintre părinți va locui copilul după încetarea căsătoriei, stabilirea aranjamentelor cu celălalt părinte, întreținerea copilului, modul în care vor fi organizate celelalte aspecte care țin de autoritatea părintească (reprezentarea copilului, încheierea de acte juridice, administrarea și înstrăinarea bunurilor copilului, educația și sănătatea copilului etc.). Soții pot ajunge la un acord cu privire la aceste consecințe juridice ale divorțului (acord privind autoritatea părintească exercitată în comun) și, astfel, pot să aleagă o procedură de divorț extrajudiciară, mai simplă și mai rapidă. (articolele 52, 54-55, 106 și 453-460 din ObZ 2015). În cazul în care soții nu încheie un acord privind exercitarea în comun a autorității părintești care conține o înțelegere cu privire la consecințele juridice relevante ale divorțului, decizia cu privire la aceste aspecte este pronunțată în mod automat de către instanță în procedura judiciară inițiată printr-o acțiune de divorț (articolele 53-54, 56-57 și 413 din ObZ 2015). Cu toate acestea, există posibilitatea ca părinții să ajungă la un acord cu privire la consecințele juridice ale divorțului în timpul procedurii de divorț judiciar. În acest caz, instanța va pronunța decizia pe baza acordului părinților, dacă apreciază că acest acord este în interesul superior al copilului (articolul 104/3 coroborat cu articolul 420 din ObZ 2015).

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

Legea privind procedurile de drept al familiei prevede posibilitatea unui soț de a solicita întreținere înainte de încheierea procesului de divorț. În cazul în care în cursul procesului de divorț nu a fost formulată nicio cerere de întreținere, fostul soț poate introduce o acțiune prin care solicită stabilirea obligațiilor de întreținere în termen de șase luni de la încetarea căsătoriei, în cazul în care condițiile pentru acordarea întreținerii existau la momentul încheierii procesului de divorț și există în mod continuu până la încheierea procesului privind obligațiile de întreținere (articolele 295-301 și 423-432 din ObZ 2015). Condițiile legale necesare pentru acordarea dreptului de întreținere sunt că reclamantul nu dispune de mijloace suficiente pentru a se întreține singur sau nu este în măsură să se întrețină singur pe baza bunurilor sale patrimoniale și nu poate să lucreze sau să găsească un loc de muncă, cu condiția ca soțul care plătește indemnizația de întreținere să dispună de suficiente mijloace și posibilități pentru a-și îndeplini această obligație (articolul 295 din ObZ 2015). Obligația de întreținere este stabilită pentru o perioadă determinată. Dispozițiile articolului 298 din ObZ 2015 prevăd că obligația de întreținere a unui soț poate continua pentru o perioadă de până la un an, în funcție de durata căsătoriei și de posibilitatea ca reclamantul să obțină mijloacele de subsistență corespunzătoare în viitorul apropiat în alt mod. ObZ 2015 prevede, de asemenea, modalitățile de plată a întreținerii. În temeiul dispozițiilor articolului 296 din ObZ 2015, obligația de întreținere este stabilită ca o sumă lunară regulată plătită în avans. Cu toate acestea, este posibil ca instanța, la cererea unuia sau a ambilor soți, să dispună plata indemnizației de întreținere sub forma unei sume forfetare, în funcție de împrejurările cazului. În conformitate cu dispozițiile articolului 302 din ObZ 2015, soții pot încheia un acord de întreținere în caz de divorț (articolele 302 și 470-473 din ObZ 2015).

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

În dreptul croat al familiei nu există un termen echivalent cu „separarea legală”. Termenul corespunzător „separării legale” care se poate regăsi în legislația actuală ar fi „încetarea uniunii conjugale” (*prestanak bračne zajednice*). „Încetarea uniunii conjugale” apare atunci când soții încetează toate relațiile reciproce care există în mod normal în cazul coabitării, și anume, în cazul în care aceștia nu mai doresc să trăiască în calitate de soți și să împartă și să realizeze conținutul specific al vieții conjugale. Încetarea uniunii conjugale are o semnificație în materia dreptului matrimonial, întrucât, în conformitate cu articolul 51 din ObZ 2015, unul dintre temeiurile juridice ale încetării căsătoriei este trecerea unui an de la încetarea uniunii conjugale. Încetarea uniunii conjugale are și o semnificație specifică atunci când se stabilesc raporturile patrimoniale dintre soți, având în vedere că, în temeiul articolului 36 din ObZ 2015, bunurile pe care soții le-au dobândit prin muncă în timpul uniunii conjugale (spre deosebire de situația dobândirii în timpul căsătoriei) sau care provin din aceste bunuri, sunt considerate ca făcând parte din regimul matrimonial.

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

În dreptul croat al familiei nu există un termen echivalent cu „separarea legală”. Termenul corespunzător „separării legale” care se poate regăsi în legislația actuală ar fi „încetarea uniunii conjugale” (*prestanak bračne zajednice*). Legea privind procedurile de drept al familiei nu prevede condițiile pentru „încetarea uniunii conjugale”, întrucât uniunea conjugală este un standard juridic și reprezintă conținutul vieții conjugale. Încetarea uniunii conjugale apare în cazul în care soții încetează toate relațiile reciproce care constituie, de altfel, viața conjugală, și anume, în cazul în care aceștia nu mai doresc să trăiască în calitate de cuplu căsătorit și să realizeze conținutul specific al unei astfel de relații (de exemplu, aceștia încetează să mai comunice etc.). Încetarea uniunii conjugale se manifestă cel mai frecvent în practică prin situația în care unul dintre soți părăsește domiciliul conjugal și pe celălalt soț.

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

În dreptul croat al familiei nu există un termen echivalent cu „separarea legală”. Termenul corespunzător „separării legale” care se poate regăsi în legislația actuală ar fi „încetarea uniunii conjugale” (*prestanak bračne zajednice*). „Încetarea uniunii conjugale” are semnificație în materia dreptului matrimonial, întrucât, în conformitate cu articolul 51 din ObZ 2015, unul dintre temeiurile juridice ale încetării căsătoriei este trecerea unui an de la „încetarea uniunii conjugale”. „Încetarea uniunii conjugale” are și o semnificație specifică atunci când se definesc raporturile patrimoniale dintre soți, având în vedere că, în temeiul articolului 36 din ObZ 2015, bunurile pe care soții le-au dobândit prin muncă în timpul uniunii conjugale (spre deosebire de situația dobândirii în timpul căsătoriei) sau care provin din aceste bunuri, sunt considerate ca făcând parte din regimul matrimonial. Logica ce stă la baza acestei legiferări este că durata uniunii conjugale nu trebuie să coincidă exact cu durata căsătoriei, în special în cazul în care căsătoria se încheie prin divorț. De regulă, încetarea uniunii conjugale are loc înainte de începerea procedurii divorțului. Prin urmare, procedura divorțului se poate desfășura după „încetarea uniunii conjugale”, iar de regulă așa se întâmplă (în special în cazul în care în litigiu au fost formulate căi de atac).

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

„Anularea căsătoriei” (*poništaj braka*) este unul dintre motivele de încetare a căsătoriei (articolul 47 din ObZ 2015) și constituie unul dintre cele trei litigii în materie matrimonială reglementate de sistemul juridic croat (articolul 369 din ObZ 2015). „Anularea căsătoriei” reprezintă o sancțiune de drept al familiei impusă în cazul unei căsătorii care a fost încheiată cu încălcarea dispozițiilor care reglementează validitatea căsătoriei (articolele 25-29 din ObZ 2015) și este efectuată în cadrul unor proceduri judiciare instituite printr-o acțiune (articolul 369 din ObZ 2015). Dispozițiile privind „anularea căsătoriei” se aplică în cazul în care căsătoria nu este validă (articolele 29, 49 și 369-378 din ObZ 2015).

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

O căsătorie care a fost încheiată contrar dispozițiilor articolelor 25-28 din ObZ 2015 (căsătoria a fost încheiată de către minori, de către persoane care nu au discernământul de a distinge între bine și rău, de către persoane lipsite de capacitatea juridică de a face declarații în ceea ce privește situația lor personală, de către persoane care sunt rude de sânge ori care au fost adoptate sau în cazul în care sau mireasa sau mirele se află încă într-o căsătorie sau într-un parteneriat stabil) este lipsită de validitate, fiindu-i aplicabile dispozițiile privind „anularea căsătoriei” (articolul 29 din ObZ 2015).

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

Consecințele juridice ale „anulării căsătoriei” sunt reglementate în același mod ca în cazul încetării căsătoriei prin divorț (a se vedea răspunsul la întrebarea nr. 3).

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

În cadrul sistemului juridic croat, divorțul este reglementat ca procedură judiciară, neexistând nicio posibilitate de divorț prin proceduri extrajudiciare. Cu toate acestea, unul dintre principiile fundamentale ale dreptului familiei, care este deosebit de important în procedura divorțului, este principiul soluționării relațiilor de familie pe cale consensuală, care încurajează soluționarea consensuală a relațiilor de familie și subliniază că aceasta este sarcina tuturor organismelor care oferă familiei sprijin profesional sau decid cu privire la relațiile de familie (articolul 9 din ObZ 2015). Prin urmare, dreptul familiei prevede două tipuri de proceduri extrajudiciare, al căror obiectiv include soluționarea consensuală a aspectelor legate de divorț: consilierea obligatorie (articolele 321-330 din ObZ 2015) și medierea familială (articolele 331-344 din ObZ 2015). Consilierea obligatorie este efectuată de o echipă de experți din partea Departamentului de Servicii Sociale și constituie o formă de sprijin pentru membrii familiei (de exemplu, soți care intenționează să înceapă o procedură de divorț și care au în comun un copil minor) pentru a ajunge la decizii consensuale cu privire la relațiile de familie, acordând atenție cu precădere protejării relațiilor de familie care implică un copil (de exemplu, stabilirea unui plan de exercitare în comun a autorității părintești — un acord privind consecințele juridice ale divorțului, care trebuie să stabilească în detaliu: locul și adresa reședinței copilului, timpul pe care copilul îl va petrece cu fiecare dintre părinți, modul în care se va face schimb de informații pentru acordarea consimțământului în cazul unor decizii importante, modul în care se va face schimb de informații importante referitoare la copil, cuantumul obligațiilor de întreținere ca obligație a părintelui care nu locuiește împreună cu copilul, precum și modul în care vor fi rezolvate alte aspecte viitoare), precum și cu privire la consecințele juridice ale neîncheierii unui acord și a începerii procedurilor judiciare pentru a decide cu privire la drepturile personale ale copilului. Medierea familială este un proces în care părțile încearcă să soluționeze prin consens neînțelegerile familiale cu ajutorul unuia sau a mai multor mediatori de familie. Scopul principal al acestui proces este de a stabili un plan de exercitare în comun a autorității părintești și alte acorduri privind copilul, precum și toate celelalte aspecte de natură patrimonială și nepatrimonială.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

Soții care nu au în comun un copil minor pot iniția o acțiune judiciară prin care fie unul dintre soți depune o cerere de divorț, fie ambii soți depun o cerere de divorț consensual (articolul 50 din ObZ 2015). Procedura extrajudiciară de consiliere obligatorie (o formă de ajutor de specialitate pentru membrii familiei pentru a ajunge la decizii consensuale privind relațiile de familie, efectuată de o echipă de experți din cadrul Departamentului de Servicii Sociale) nu este pusă în aplicare în niciunul dintre cele două cazuri menționate (articolele 321-322 din ObZ 2015), iar soții intră imediat în procedura judiciară de divorț (judiciar sau extrajudiciar), care este relativ ușoară și rapidă. Cele de mai sus se aplică, după caz, procedurilor judiciare de anulare a căsătoriei atunci când soții nu au în comun un copil minor.

Soții care au în comun un copil minor pot deschide acțiuni în justiție, fie cu unul dintre soți care formulează acțiunea, fie cu ambii soți care depun o cerere de divorț cu acordul părților (articolul 50 din ObZ 2015). Cu toate acestea, înainte de instituirea unei proceduri de divorț (prin formularea unei acțiuni sau prin depunerea unei cereri de divorț prin acord comun) atunci când există un copil minor în comun, soții sunt obligați să ia parte la procedurile extrajudiciare de consiliere obligatorie (o formă de ajutor de specialitate pentru membrii familiei pentru a ajunge la decizii consensuale privind relațiile de familie, efectuată de o echipă de experți din cadrul Departamentului de Servicii Sociale) (articolele 321-322 din ObZ 2015). Scopul unor astfel de proceduri este să ofere soților ajutor de specialitate care include redactarea unui acord privind exercitarea în comun a autorității părintești — un acord privind consecințele juridice ale divorțului, care trebuie să stabilească în detaliu: locul și adresa reședinței copilului, timpul pe care copilul îl va petrece cu fiecare dintre părinți, modul în care se va face schimb de informații pentru acordarea consimțământului în cazul unor decizii importante, modul în care se va face schimb de informații importante referitoare la copil, cuantumul obligațiilor de întreținere ca obligație a părintelui care nu locuiește împreună cu copilul, precum și modul în care vor fi rezolvate alte aspecte viitoare). Părinții pot redacta acordul privind exercitarea în comun a autorității părintești în timpul procesului de consiliere obligatorie, însă îl pot redacta și în mod independent sau în timpul procedurii de mediere familială (procesul extrajudiciar în care părțile încearcă să soluționeze prin consens diferențele din relațiile de familie cu ajutorul unuia sau a mai multor mediatori de familie — articolul 331 din ObZ 2015). Prin redactarea unui acord privind exercitarea în comun a autorității părintești, soții pot iniția o procedură de divorț extrajudiciară mai simplă și mai rapidă, care se instituie prin depunerea unei cereri (articolele 52, 54-55, 106 și 453-460 din ObZ 2015). Soții cu un copil minor în comun sunt obligați să prezinte un raport cu privire la consilierea obligatorie menționată la articolul 324 din ObZ 2015 odată cu cererea de divorț prin acord comun, precum și un acord privind exercitarea în comun a autorității părintești, astfel cum se menționează la articolul 106 din ObZ 2015 (articolul 456 din ObZ 2015).

În cazul în care soții nu redactează un acord privind exercitarea în comun a autorității părintești care să includă un acord privind consecințele juridice ale divorțului menționate anterior, decizia privind aceste chestiuni se pronunță de instanța judecătorească din oficiu într-o procedură judiciară inițiată printr-o acțiune de divorț (articolele 53-54, 56-57 și 413 din ObZ 2015). În cazul în care soții au în comun un copil minor, ei sunt obligați să anexeze la acțiunea de divorț un raport cu privire la consilierea obligatorie prevăzută la articolul 324 din ObZ 2015, precum și dovada participării la prima întâlnire de mediere familială (articolul 379 din ObZ 2015).

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

În Croația, asistența judiciară și posibilitatea scutirii de la plata pentru procedurile judiciare și de la plata taxelor judiciare sunt reglementate de Legea privind asistența judiciară gratuită (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) [*Narodne Novine* (NN; Monitorul Oficial al Republicii Croația) nr. 143/2013, denumită în continuare „ZBPP”]. Persoanele pot beneficia de asistență judiciară primară în cadrul tuturor procedurilor, inclusiv în cazul litigiilor în materie matrimonială și alte proceduri de drept al familiei, cu condiția ca acestea să îndeplinească cerințele legale (articolele 9-11 din ZBPP). Persoanele pot beneficia de asistență judiciară secundară în procedurile de drept al familiei și în alte proceduri prevăzute de lege, cu condiția ca acestea să îndeplinească cerințele legale (articolele 12-25 din ZBPP). Aspectele referitoare la obținerea deciziei de scutire de plată a procedurilor judiciare pentru anumite proceduri, inclusiv procedurile de drept al familiei, sunt reglementate de dispozițiile articolului 13 alineatul (3) din ZBPP. Aspectele referitoare la obținerea deciziei de scutire de la plata taxelor judiciare pentru toate procedurile, inclusiv procedurile de drept al familiei, sunt reglementate de dispozițiile articolului 13 alineatul (4) din ZBPP. Următoarelor dispoziții ar trebui să li se acorde o atenție deosebită: a) dispozițiile care reglementează acordarea asistenței judiciare secundare, fără a se stabili situația financiară a persoanei în cauză (articolul 15 din ZBPP), b) dispozițiile care reglementează procedura de obținere a asistenței judiciare secundare (articolele 16-18 din ZBPP), c) dispozițiile care reglementează sfera acordării asistenței judiciare secundare (articolul 19 din ZBPP), d) dispozițiile care reglementează aspectele procedurale, precum și alte aspecte importante pentru obținerea asistenței judiciare gratuite (articolele 20-25 din ZBPP). În același timp, se atrage atenția asupra articolului 6 din Legea privind cheltuielile judiciare (*Zakon o sudskim pristojbama*) [*Narodne Novine* (NN; Monitorul

Oficial al Republicii Croația) numerele 74/95, 57/96, 137/02, (26/03), 125/11, 112/12, 157/13, 110/15) cu privire la părțile care sunt întotdeauna scutite de la plata taxelor judiciare.

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

Hotărârea de divorț sau de anulare a căsătoriei poate fi atacată. Ambele părți au acest drept în cursul procedurii. Legea privind procedurile de drept al familiei nu reglementează în mod expres calea de atac în litigiile în materie matrimonială, însă dispozițiile articolului 346 prevăd aplicarea în subsidiar a dispozițiilor Codului de procedură civilă (*Zakon o parničnom postupku*) [*Narodne Novine* (NN; Monitorul Oficial al Republicii Croația) numerele 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 și 89/14; denumit în continuare „ZPP”].

La articolul 348, ZPP reglementează căile de atac împotriva unei sentințe, în timp ce articolul 378 reglementează căile de atac împotriva unei decizii. Cu privire la căile de atac, ObZ 2015 prevede că revizuirea nu este permisă (articolul 373 din ObZ 2015) împotriva sentințelor pronunțate în a doua instanță în cadrul unui litigiu în materie matrimonială.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

În temeiul articolului 21 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești (Regulamentul Bruxelles IIa), o hotărâre pronunțată într-un stat membru se recunoaște în celelalte state membre fără a fi necesar să se recurgă la vreo procedură [articolul 21 alineatul (1)], însă, în conformitate cu articolul 21 alineatul (3), orice parte interesată poate solicita pronunțarea unei hotărâri de recunoaștere sau de refuz al recunoașterii hotărârii. În acest caz, cererile de recunoaștere sau de refuz al recunoașterii unei hotărâri sunt supuse competenței teritoriale a instanței relevante de pe lista comunicată Comisiei de fiecare stat membru în conformitate cu articolul 68, în forma prevăzută de articolul 37 din Regulamentul Bruxelles IIa. În plus, trebuie să se observe că, fără a aduce atingere articolului 21 alineatul (3) din Regulamentul Bruxelles IIa, nu este necesar să se recurgă la nicio procedură pentru actualizarea actelor de stare civilă ale unui stat membru pe baza unei hotărâri pronunțate în alt stat membru în materie de divorț, separare de drept sau anulare a căsătoriei care nu mai poate fi supusă niciunei căi de atac în conformitate cu dreptul respectivului stat membru.

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

Cererile de recunoaștere sau de refuz al recunoașterii unei hotărâri [articolul 21 alineatul (3) din Regulamentul Bruxelles IIa] sunt supuse competenței teritoriale a instanței relevante din listă, astfel cum s-a menționat în răspunsul la întrebarea nr. 14. În acest caz, se aplică procedura prevăzută în secțiunea 2 capitolul III din Regulamentul Bruxelles IIa.

Calea de atac, și anume acțiunea prevăzută la articolul 33 din Regulamentul Bruxelles IIa se introduce în fața instanțelor (regionale) de al doilea grad jurisdicțional prin intermediul instanței de prim grad jurisdicțional care a pronunțat hotărârea (instanță cu competență teritorială locală din lista menționată mai sus).

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

Legislația aplicabilă în cazul unui divorț este cea a țării de cetățenie a soților în momentul în care este introdusă acțiunea.

În cazul în care, la momentul formulării acțiunii, soții sunt cetățeni ai unor țări diferite, se aplică legile cumulate ale țărilor ai căror cetățeni sunt, în conformitate cu articolul 35 alineatul (2) din Legea privind soluționarea conflictelor de legi cu reglementările altor țări în cazul anumitor raporturi juridice *Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima*) [*Narodne Novine* (NN; Monitorul Oficial al Republicii Croația), numerele 53/91, 88/01]. În cazul în care o căsătorie nu poate înceta în temeiul legislației din țările ai căror cetățeni sunt soții, încetării căsătoriei i se aplică legislația croată dacă unul dintre soți avea reședința permanentă în Croația la momentul formulării acțiunii.

În cazul în care unul dintre soți este cetățean croat fără reședința permanentă în Croația, iar căsătoria nu poate înceta în temeiul legii menționate la articolul 35 alineatul (2) din Legea privind soluționarea conflictelor de legi cu reglementările altor țări în cazul anumitor raporturi juridice, este aplicabilă legislația croată.

Ultima actualizare: 23/08/2018

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Pagina este deja disponibilă în următoarele limbi.

Divorțul - Italia

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

Legea prevede cerințele legale privind divorțul (a se vedea secțiunea 2). Instanța trebuie să verifice dacă sunt îndeplinite cerințele legale pentru a pronunța hotărârea de divorț.

Aceste verificări trebuie efectuate chiar dacă cei doi soți prezintă o cerere comună de divorț. Acordul soților nu constituie în sine un temei pentru pronunțarea divorțului, astfel încât în Italia nu există practic divorțul prin acord reciproc: instanța trebuie să stabilească întotdeauna faptele pe care se bazează cererea, înainte de a pronunța hotărârea de divorț.

În cazul în care căsătoria a fost contractată în conformitate cu Codul de Procedură Civilă, aceasta este desfăcută prin divorț, iar dacă părțile s-au căsătorit la biserică, căsătoria fiind înregistrată corespunzător în registrul de nașteri, căsătorii și decese, divorțul anulează efectele acesteia în dreptul civil. Procurorul ia parte la acțiunea legală.

Surse: Legea nr. 898 din 1 decembrie 1970, modificată prin Legea nr. 436 din 1 august 1978 și prin Legea nr. 74 din 6 martie 1987.

2 Care sunt motivele de divorț?

Oricare dintre soți poate să ceară divorțul în baza oricăruia dintre următoarele motive:

1) în cazul în care, după ce a avut loc nunta, celălalt soț este condamnat printr-o hotărâre judecătorească definitivă pentru o infracțiune extrem de gravă, indiferent dacă a fost comisă înainte sau după nuntă, și anume:

este condamnat la închisoare pe viață sau la închisoare pentru mai mult de 15 ani, perioadă care poate fi suma mai multor sentințe pentru infracțiuni săvârșite cu intenție, cu excepția infracțiunilor politice sau a celor comise din „motive de deosebită valoare morală și socială” (*motivi di particolare valore morale e sociale*);

este condamnat la pedeapsă cu închisoarea pentru incest (articolul 564 din Codul de Procedură Penală) sau pentru infracțiuni de natură sexuală în conformitate cu articolele 609 a. (abuz sexual), 609 c., 609 d., sau 609 g. (care a fost introdusă prin Legea nr. 66 din 1996);

este condamnat la pedeapsă cu închisoarea pentru uciderea unui fiu sau a unei fiice sau pentru tentativa de ucidere a soțului sau a fiului ori a fiicei; este condamnat la pedeapsă cu închisoarea, în cazul în care persoana a fost găsită vinovată pentru cauzarea uneia sau a mai multor vătămări corporale grave, neîndeplinirea obligațiilor de întreținere a familiei, rele tratamente aplicate în familie sau minorilor sau pentru influență inadecvată asupra persoanelor bolnave mintal, cu excepția cazului în care solicitantul divorțului a fost condamnat și el cu titlu de complice la infracțiune sau a cazului în care cuplul și-a reluat coabitarea;

2) în cazul în care:

celălalt soț a fost achitat de infracțiunea de incest sau de abuz sexual menționate la punctul 1 literele (b) și (c), dacă instanța a stabilit că intimatul este inapt să continue să trăiască împreună cu familia sau să revină în sânul familiei;

cuplul a fost separat legal, fie prin acord reciproc sau la cererea uneia dintre părți, timp de cel puțin trei ani de la momentul înfățișării lor în fața instanței în acțiunea legală de separare;

acțiunea legală privind una dintre infracțiunile enumerate la punctele 1 literele (b) și (c) a fost întreruptă deoarece infracțiunea se prescrisese, dar instanța care judecă divorțul a stabilit că infracțiunea în sine ar fi generat o răspundere penală;

acțiunea penală privitoare la infracțiunea de incest s-a finalizat cu constatarea că nu a existat răspundere penală deoarece actul nu a creat „un scandal public”;

celălalt soț, fiind cetățean străin, a obținut anularea sau desfacerea căsătoriei în străinătate sau a încheiat o nouă căsătorie în străinătate; căsătoria nu s-a consumat;

unul dintre soți și-a schimbat sexul în mod oficial: în această situație, cererea de divorț poate fi depusă fie de către persoana care și-a schimbat sexul, fie de celălalt soț.

Pe scurt, în afară de scenariile de „drept penal” (care includ, în plus față de condamnările pentru infracțiuni grave, cauze în care infracțiunea este prescrisă și cazuri de incest în care cerința obiectivă a răspunderii penale lipsește), motivele posibile de divorț sunt: separarea legală, anularea sau desfacerea căsătoriei în străinătate sau încheierea unei noi căsătorii în străinătate și neconsumarea căsătoriei sau schimbarea de sex a unuia dintre soți.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

Pronunțarea divorțului implică următoarele.

În primul rând, relația de căsătorie este desfăcută: fiecare parte revine la statutul de celibatar și este liberă să se recăsătorească.

Femeile pierd numele de familie al soților lor, dacă îl adăugaseră la propriul lor nume; totuși, la cerere, instanța poate să permită femeii să păstreze numele soțului său, când se dovedește că aceasta este în interesul ei sau al copiilor din motive care merită protecție.

Divorțul nu rupe legăturile de rudenie, și în special nu anulează impedimentul în calea căsătoriei reprezentat de legăturile de rudenie pe linie directă (articolul 87 alineatul (4) din Codul de Procedură Civilă).

Soții de altă naționalitate nu își pierd cetățenia dobândită prin căsătorie.

3.2 împărțirea bunurilor soților

Divorțul desființează proprietatea comună stabilită prin lege (*comunione legale*, care include toate achizițiile făcute de soți în comun sau separat pe durata căsătoriei, cu excepția bunurilor personale enumerate la articolul 179 din Codul de Procedură Civilă) și, de asemenea, a oricărui fond pus deoparte pentru nevoile familiei (*fondo patrimoniale*). Oricum, un astfel de fond continuă să existe până când copiii ajung la vârsta majoratului. Divorțul nu are niciun efect asupra proprietății comune reglementate de alte înțelegeri [*comunione ordinaria*, de exemplu, bunurile achiziționate anterior căsătoriei în mod proporțional sau, pe parcursul căsătoriei, în cazul în care s-a prevăzut în timpul căsătoriei că proprietatea soților asupra acestor bunuri se deține în mod separat (*separazione dei beni*)]: legătura în privința proprietății comune de acest tip poate fi desființată la cererea unuia dintre soți.

Unui părinte care locuiește cu un copil minor i se poate acorda dreptul de a continua să locuiască în locuința fostului cuplu atunci când este în interesul copilului să rămână în respectiva locuință.

3.3 copiii minori ai soților

Instanța care pronunță divorțul va dispune exercitarea autorității părintești de către ambii părinți; doar în cazuri excepționale, copiii sunt încredințați exclusiv unui părinte. De asemenea, instanța stabilește regulile privind timpul petrecut de copiii minori cu părintele cu care nu coabitează. Instanța dă instrucțiuni privind administrarea proprietății copiilor și stabilește contribuția la întreținerea copiilor minori care trebuie plătită părintelui care locuiește împreună cu aceștia.

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

Atunci când se pronunță divorțul, la cererea uneia dintre părți, instanța dispune plata regulată a întreținerii către partea care nu dispune de mijloace suficiente de întreținere sau care este incapabilă să și le procure din motive obiective. Obligația de a plăti întreținerea încetează dacă beneficiarul se recăsătorește. În cazul în care părțile sunt de acord, pensia de întreținere poate fi plătită și printr-o singură tranzacție, prin transferarea drepturilor de proprietate asupra unei proprietăți către soțul beneficiar (pentru mai multe detalii, a se vedea „Obligațiile de întreținere – Italia”).

Soții care nu plătesc întreținerea în cazul separării sau după divorț săvârșesc infracțiunea de neîndeplinire a obligației de a-și sprijini familia (articolul 570 din Codul de Procedură Penală).

Există și alte efecte. Un soț care este divorțat dar nu s-a recăsătorit și care are dreptul la întreținere are dreptul și la o cotă din orice plăți compensatorii făcute celuilalt soț. În cazul decesului fostului soț, soțul supraviețuitor are dreptul să primească o pensie de urmaș sau să împartă această pensie cu un ulterior soț supraviețuitor și să primească o sumă din patrimoniul decedatului, dacă se află în dificultate financiară. Legea permite, de asemenea, unui soț care are dreptul la întreținere să înregistreze o ipotecă pronunțată prin hotărâre judecătorească sau să solicite un sechestrul asupra bunurilor soțului obligat să plătească pensia de întreținere.

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

Separarea legală înseamnă că legea nu mai impune soților să locuiască împreună. Simpla separare *de facto* este fără efecte (cu excepția situațiilor care apar anterior Legii reformei nr. 151 din 1975).

Separarea legală nu anulează relația de căsătorie, dar o slăbește.

Separarea legală se poate face printr-o hotărâre a instanței sau prin acord reciproc.

Surse: *normele fundamentale sunt prevăzute în Codul de Procedură Civilă (articolele 150 și următoarele; cu privire la problemele referitoare la moștenire, a se vedea articolele 548 și 585).*

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

Separarea pe cale judiciară, adică separarea printr-o hotărâre a instanței, necesită o constatare a faptului că soții nu mai pot să conviețuiască.

Atunci când această condiție este satisfăcută, instanța va emite o hotărâre de separare, la cererea unuia dintre cei doi soți, chiar și împotriva dorinței celuilalt soț.

În situații excepționale, instanța poate, de asemenea, să atribuie unuia dintre soți responsabilitatea pentru separare: aceasta are implicații asupra acordării dreptului la întreținere pe durata separării și după divorț, precum și asupra drepturilor de moștenire. Procurorul ia parte la acțiunea legală.

Separarea legală prin acord reciproc se bazează pe acordul între soți, dar produce efecte numai după aprobarea de către instanță, care are răspunderea de a se asigura că acordurile la care au ajuns soții satisfac interesele superioare ale familiei. În special, în cazul în care un acord privind custodia copilului și pensia de întreținere nu este în interesul copiilor, instanța va convoca din nou părțile și le va cere să efectueze modificările necesare. În cazul în care părțile nu se conformează, instanța poate să refuze să aprobe separarea.

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

Relații personale: separarea legală (prin-o hotărâre a instanței sau prin acord reciproc) elimină obligația privind toate formele de asistență asociate traiului în comun. De asemenea, aceasta elimină prezumția de paternitate. Soția nu pierde numele de familie al soțului dacă l-a adăugat la propriul nume, dar la cererea soțului, instanța poate să îi interzică să îl utilizeze, în cazul în care o astfel de utilizare poate să cauzeze soțului un prejudiciu grav. În egală măsură, instanța poate să îi permită soției să se abțină de la a utiliza numele de familie al soțului în cazul în care o astfel de utilizare ar putea să fie în detrimentul ei. Dreptul de proprietate asupra proprietății comune: separarea desființează proprietatea comună prevăzută de lege (*comunione legale*).

Răspunderea părintească: instanța care pronunță separarea decide cu privire la custodia copiilor minori și stabilește suma pensiei de întreținere a copilului plătită de părintele care nu locuiește împreună cu copiii (sau, în situații excepționale de custodie unică, de părintele căruia nu i-a fost acordată custodia). La acordarea dreptului de a locui în casa familiei, părintelui care stă cu copilul i se dă prioritate (pentru mai multe detalii, a se vedea „Custodia copilului și drepturile de vizitare”).

Obligația de a plăti un sprijin financiar: dacă este necesar, instanța acordă soțului care nu este răspunzător pentru separare dreptul de primă pensie de întreținere de la celălalt soț, dacă acesta nu are mijloace de trai independente suficiente. Un soț cu o situație dificilă are în continuare dreptul de a primi pensie de întreținere, adică o sumă regulată necesară pentru întreținerea sa, chiar dacă acesta este persoana responsabilă pentru separare (pentru mai multe detalii, a se vedea „Obligațiile de întreținere – Italia”).

Ajustarea automată a sumelor plătite ca pensie de întreținere în conformitate cu inflația este prevăzută în mod explicit în cazul cuplurilor divorțate; jurisprudența a extins această prevedere și la cuplurile separate.

Măsurile stabilite în hotărârea instanței privind custodia copiilor și calculul pensiilor de întreținere pentru copii și pentru unul dintre soți sunt deschise unor modificări ulterioare. Neachitarea pensiilor de întreținere constituie o infracțiune în temeiul articolului 570 din Codul de Procedură Penală.

Separare cu și fără răspundere: soții separați care nu sunt considerați răspunzători pentru separare continuă să beneficieze de aceleași drepturi de moștenire ca cele ale soților care nu sunt separați.

Soții considerați răspunzători pentru separare au dreptul numai la pensie de întreținere din patrimoniul soțului decedat și numai dacă la momentul deschiderii procedurii succesorale aveau dreptul la pensie de întreținere din partea soțului decedat (articolele 548 și 585 din Codul de Procedură Civilă).

Alte efecte: în caz de neconformare, decizia de separare acordă dreptul la înregistrarea unei ipoteci prin hotărâre judecătorească și, la cererea persoanei îndreptățite, instanța poate dispune sechestrul pe bunurile soțului răspunzător sau poate emite o decizie de poprire pe câștigurile acestuia.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

În temeiul articolului 117 și următoarele din Codul de Procedură Civilă, o căsătorie poate fi declarată nulă și neavenită în oricare caz dintr-o serie de cazuri dispartate. Subiectul este mai bine evaluat prin prisma nulității, examinând temeiurile de nulitate și legea aplicabilă în fiecare caz în parte.

O căsătorie este considerată nevalabilă dacă este viciată de unul dintre viciile prevăzute de lege, dar viciul trebuie să fie invocat prin inițierea unei acțiuni legale în instanță.

O acțiune de anulare a căsătoriei nu se transferă moștenitorilor, cu excepția cazului în care judecarea cauzei este deja pe rol. Procurorul ia parte la acțiunea legală.

Surse: *normele fundamentale sunt conținute la articolele 117–129 a. din Codul de Procedură Civilă.*

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

O căsătorie poate să nu fie valabilă din cauza oricăruia dintre următoarele motive (articolele 117 și următoarele din Codul de Procedură Civilă):

Unul dintre soți se afla încă într-o căsătorie anterioară: lipsa de valabilitate este absolută și imprescriptibilă; o cerere de anulare poate fi inițiată de oricare dintre soți, de o rudă directă în linie ascendentă, de procuror sau de orice persoană care are un interes legitim.

Impedimentum criminis: s-a încheiat o căsătorie între două persoane dintre care una a fost condamnată pentru uciderea sau tentativa de a ucide soțul celeilalte persoane; lipsa de valabilitate este absolută și definitivă și poate fi invocată de oricare dintre soți, de procuror sau de orice persoană care are un interes legitim.

Căsătoria nu poate fi încheiată din cauza infirmității mintale a unuia dintre soți; decizia prin care se declară respectiva infirmitate poate fi pronunțată chiar și după nuntă, în cazul în care se dovedește că infirmitatea exista la data nunții; căsătoria poate fi contestată de un tutore, de procuror sau de orice persoană care are un interes legitim.

Unul dintre soți nu era în deplinătatea facultăților sale mintale (*incapacitate naturală*); căsătoria poate fi contestată de soțul care, deși nu s-a dovedit că ar fi incompetent, dovedește că a încheiat căsătoria în perioada în care nu era în deplinătatea facultăților sale mintale. Cererea nu poate fi depusă dacă respectivul cuplu a conviețuit mai mult de un an de la data la care solicitantul și-a recăpătat facultățile sale mintale.

Unul dintre soți era minor; cererea poate fi inițiată de oricare dintre soți, de procuror sau de părinți; dreptul minorului de a depune cererea se stinge la un an după ce acesta a ajuns la vârsta majoratului.

Între soți existau legături de rudenie, rudenie prin alianță, adopție sau afiliație; acest motiv de nulitate poate fi invocat de oricare dintre soți, de procuror sau de orice persoană care are un interes legitim, cu excepția cazului în care a trecut cel puțin un an de la nuntă și a situației în care s-ar fi putut solicita o autorizație de căsătorie în ciuda legăturilor respective.

Constrângere, teamă și eroare: consimțirea la căsătorie a fost smulsă prin constrângere sau s-a datorat unei temeri extrem de mari față de niște evenimente aflate în afara controlului soțului/soției în cauză, sau a existat o eroare de identitate sau una privitoare la premisele personale esențiale ale celui alt soț, în conformitate cu articolul 122 din Codul de Procedură Civilă; cererile pot fi depuse de soțul al cărui consimțământ a fost viciat în baza unuia dintre aceste temeiuri, cu excepția cazului în care soții au conviețuit timp de un an de la data la care amenințarea cu violență sau sursa de teamă a luat sfârșit sau de la data la care eroarea a fost descoperită.

Simularea: căsătoria poate fi contestată de oricare dintre soți în cazul în care aceștia au încheiat căsătoria convenind să nu își îndeplinească obligațiile și să nu exercite drepturile care derivă din aceasta. Cererea de anulare trebuie să fie depusă în termen de un an de la nuntă; ea nu poate fi depusă dacă soții au conviețuit ca soți și soție după nuntă, chiar dacă acest lucru s-a întâmplat numai pentru o perioadă scurtă de timp.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

Dacă soții au acționat cu bună credință [adică nu cunoșteau impedimentul în momentul în care s-au căsătorit], căsătoria este considerată valabilă până la momentul anulării, iar anularea produce efecte numai cu începere de la data la care aceasta este dispusă (principiul „căsătoriei putative” (*matrimonio putativo*)). Copiii născuți sau concepuți în timpul unei asemenea căsătorii sunt considerați legitimi și, prin urmare, fac obiectul normelor care se aplică în cazul separării cuplurilor cu copii.

Instanța poate, de asemenea, să ceară unuia dintre soți să efectueze plăți periodice celuilalt soț, timp de maximum trei ani, în cazul în care acesta din urmă nu dispune de mijloace de trai adecvate și nu s-a recăsătorit.

În cazul în care numai unul dintre soți a acționat cu bună credință, căsătoria are efecte în beneficiul celui soț și al copiilor. Soțul care a acționat cu rea credință este obligat să plătească o compensație echitabilă care corespunde nevoilor de întreținere pe timp de trei ani și să plătească în continuare o pensie de întreținere dacă nicio altă persoană nu are obligația de a asigura sprijinul financiar respectiv.

În cazul în care ambii soți au acționat cu rea credință, căsătoria are efecte cu privire la copiii născuți sau concepuți în timpul căsătoriei, cu excepția cazului în care anularea se face în baza bigamiei sau a incestului; copiii născuți în cadrul căsătoriei care a fost anulată în temeiul bigamiei pot să dobândească statutul de copii naturali cu paternitate confirmată.

Se presupune că există o bună credință, aceasta trebuind să fie demonstrată numai la data nunții.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

Nu există dispoziții privind metode alternative de soluționare a problemelor referitoare la divorț (sau separare). Părțile au acces liber la servicii de mediere familială pentru a-i ajuta să ajungă la un acord cu privire la aranjamentele în privința custodiei copilului.

De asemenea, părțile pot să facă aranjamente financiare comune pentru întreținerea copiilor și a oricăruia dintre soți.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

Normele privind procedura judiciară de divorț se aplică și procedurii judiciare de separare legală, *mutatis mutandis*. Articolele 706 și următoarele din Codul de Procedură Civilă se aplică într-o măsură mai mică.

Procedura judiciară ia forma unei proceduri de anchetă specială guvernată de norme diferite de cele care se aplică procedurii judiciare ordinare, în special în stadiul preliminar (aceasta este în fapt un proces dual: faza de conciliere și faza de examinare a litigiului).

Competența instanțelor: instanța competentă este tribunalul (*tribunale*), judecând cu un complet de judecători, în a cărui rază teritorială intră locul ultimei reședințe comune a soților sau oricare alt loc indicat de lege (articolul 706 din Codul de Procedură Civilă), sau, în cazul în care intimatul nu poate fi contactat sau locuiește în străinătate, locul de reședință sau de domiciliu al solicitantului, iar în cazul în care ambii soți locuiesc în străinătate, orice instanță din țară poate audia cauza. În cazul în care divorțul este prin acord reciproc, soții pot să aleagă locul de reședință sau de domiciliu al oricăruia dintre ei.

Acțiunea legală: Petiția privind divorțul ia forma unei cereri către instanță (*ricorso*) care este depusă la biroul grefierului instanței competente. Orice documente justificative ar trebui anexate cererii, dar pot fi prezentate și în cadrul audierii. Solicitantul este răspunzător pentru asigurarea faptului că celălalt soț este înștiințat cu privire la cerere și la decizia judecătorului președinte de complet care stabilește data audierii soților. Dacă încercarea de conciliere de pe parcursul primei audieri nu are succes, judecătorul președinte de complet va adopta măsurile judiciare intermediare în interesul soților și al copiilor acestora și va stabili data audierii în fața instanței care instrumentează cazul, care va ancheta cauza, în conformitate cu normele procedurale ordinare în materie de probă.

Divorț prin cerere comună: O cerere comună impune ca ambii soții să fie de acord cu divorțul și cu condițiile privind relațiile lor cu copiii și relațiile financiare. Procedura judiciară este simplificată.

Surse: *Legea nr. 898 din 1970, cu modificările ulterioare; în cazul separării legale, se aplică și articolele 706–711 din Codul de Procedură Civilă.*

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

Este posibil să se obțină asistență judiciară gratuită (*patrocinio a spese dello Stato*) și dreptul de a beneficia astfel de reprezentare juridică fără a se plăti onorariul unui avocat și celelalte cheltuieli de judecată. Asistența judiciară este disponibilă și pentru cetățenii străini care locuiesc legal în Italia. Condițiile de eligibilitate se pot găsi în *Legea nr. 1990/217* și în fișa informativă privind asistența judiciară. Cererile pentru asistență judiciară trebuie depuse la asociația baroului respectiv (*consiglio dell'ordine degli avvocati*); a se vedea site-ul internet al asociației baroului (de exemplu, în cazul asociației baroului din Roma) și site-ul internet al Ministerului Justiției.

Surse: *Legea nr. 217 din 1990, modificată de Legea nr. 134 din 2001.*

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

Este posibil să inițiați o cale de atac împotriva hotărârii de divorț, de separare legală sau de anulare a căsătoriei. Deciziile nedefinitive în acțiunea legală de divorț (de exemplu, deciziile privind statutul soților) sau în acțiunea legală de separare (de exemplu, deciziile privind răspunderea sau plata pensiei de întreținere) nu pot fi contestate la un stadiu ulterior, de exemplu alături de o cale de atac împotriva hotărârii definitive: ele trebuie contestate în cadrul termenelor-limită legale ordinare.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

Se aplică Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 din 27 noiembrie 2003. Acesta prevede procedura standard în toate statele membre ale UE.

Recunoașterea este automată. Prin urmare, nu este nevoie de nicio procedură specială pentru a actualiza registrul de căsătorii, nașteri și decese dintr-un stat membru ca urmare a unei hotărâri definitive de divorț, separare legală sau anulare a căsătoriei.

Cu toate acestea, orice parte interesată poate să facă o cerere de obținere a unei declarații în sensul necesității de a recunoaște sau nu hotărârea instanței din străinătate. Motivele specifice de nerecunoaștere sunt prevăzute în regulament. Acțiunea, sub forma unei cereri către instanță (*ricorso*), trebuie să fie inițiată la curtea de apel (*corte di appello*) cu competență judiciară teritorială asupra locului de punere în aplicare a hotărârii, astfel cum este prevăzută în dreptul intern al Italiei. Instanța o judecă imediat, cu sau fără audierea celeilalte părți, iar hotărârea este comunicată solicitantului.

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

Oricare dintre părți poate să conteste o hotărâre privind recunoașterea în fața curții de apel care a pronunțat hotărârea, în termen de o lună de la comunicarea acesteia (două luni, dacă cealaltă parte își are reședința într-o altă țară). În această a doua etapă, ambele părți trebuie să fie audiate în conformitate cu principiul contradictorialității ordinar și se aplică normele ordinare ale litigiului.

Hotărârea pronunțată cu privire la această obiecție poate să fie, la rândul ei, atacată la Curtea de Casație (a se vedea anexele la *regulament*).

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

Separării legale și divorțului li se aplică legislația națională comună ambilor soți la data la care este formulată cererea de separare sau de divorț. În cazul în care soții au naționalități diferite, instanța va căuta să stabilească legislația care se aplică, în conformitate cu țara în care cuplul a petrecut cea mai mare parte a vieții de cuplu; instanța este liberă să exercite, la latitudinea sa, o măsură în această privință.

În cazul în care legislația străină aplicabilă nu conține nicio dispoziție privind separarea legală sau divorțul, se aplică legislația italiană (articolul 31 din *Legea nr. 218 din 1995*), mai precis, în astfel de cazuri prevalează *lex fori*. Trebuie reținut că legislația italiană se aplică indiferent dacă solicitantul este un cetățean italian și că legislația italiană poate fi invocată și de o persoană care nu este cetățean italian, parte a unei căsătorii mixte sau a unei căsătorii între două persoane care nu sunt cetățeni italieni.

Soții cetățeni italieni care au inițiat cereri de separare legală sau de divorț în Italia fac obiectul legislației italiene chiar dacă nu locuiesc în Italia. Soții de naționalități diferite fac obiectul legislației din țara în care s-a desfășurat cea mai mare parte a vieții lor de cuplu; totuși, în cazul în care legislația țării în cauză nu prevede separarea legală sau divorțul, instanța italiană va aplica legislația italiană.

Ultima actualizare: 15/10/2018

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Divorțul - Cipru

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

În cazul unei căsătorii religioase, se poate introduce o cerere de divorț numai după anunțarea episcopului din regiunea în care locuiește reclamantul. O cerere de divorț poate fi introdusă doar după expirarea unei perioade de trei luni de la data transmiterii înștiințării către episcopul competent. În cazul în care temeiul acțiunii de divorț îl constituie dispariția sau o boală psihică, nu este necesară transmiterea niciunei înștiințări.

2 Care sunt motivele de divorț?

adulterul;

comportamentul imoral, rușinos sau orice alt comportament grav și repetat, care are ca rezultat deteriorarea gravă a relației maritale, ceea ce face conviețuirea cu soțul/soția intolerabilă pentru solicitantul divorțului;

un atentat la viață, cum ar fi abuzul fizic;

existența unei boli psihice pe o perioadă de trei ani, care face coabitarea intolerabilă;

condamnarea definitivă la o pedeapsă cu închisoarea pentru o perioadă mai mare de șapte ani;

dispariția;

incapacitatea sexuală existentă la data căsătoriei și care continuă timp de cel puțin șase luni, inclusiv în perioada în care este introdusă acțiunea de divorț;

abandon nejustificat al domiciliului conjugal timp de doi ani. Perioade lungi de absență, care, cumulate, depășesc doi ani. O invitație de reîntoarcere trebuie să fi fost trimisă în această situație;

schimbarea religiei sau a confesiunii, violență morală sau încercarea de convertire la o sectă;

refuzul persistent de a avea un copil în ciuda dorinței celuilalt soț de a avea un copil;

depresie nervoasă irecuperabilă;

separare timp de cinci ani.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

Divorțul are ca efect desfacerea căsătoriei, dar nu atrage după sine schimbarea automată a numelui de familie. Este la latitudinea părții în cauză să facă o declarație sub jurământ privind schimbarea numelui.

3.2 împărțirea bunurilor soților

Divorțul nu are consecințe asupra litigiilor patrimoniale. Orice litigiu patrimonial trebuie să soluționat printr-o cerere separată, întrucât procedurile sunt diferite.

3.3 copiii minori ai soților

Nu există, având în vedere că procedura de divorț este separată și independentă de procedura de acordare a custodiei, cu excepția cazului în care divorțul a fost pronunțat din motive legate de un atentat la viața copiilor sau de abuz fizic asupra copiilor.

Divorțul nu are consecințe asupra aspectelor legate de copiii minori ai soților (obligație de întreținere, autoritate părintească, dreptul de vizită). Acestea trebuie să facă obiectul unei acțiuni separate.

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

Divorțul nu are ca rezultat automat obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț. Odată cu acțiunea de divorț ar trebui introdusă o cerere separată în acest sens.

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

Termenul de „separare legală” nu există în codul familiei cipriot.

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

Nu se aplică.

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

Nu se aplică.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

Acesta înseamnă că, la data hotărârii judecătorești de anulare, căsătoria este declarată nulă și fără efecte din punct de vedere juridic.

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

În temeiul articolului 17 din Legea privind căsătoria, Legea 104 (I)/2003, astfel cum a fost modificată prin Legea 66(I)/2009, o căsătorie nu este valabilă dacă a avut loc:

(a) înainte de desfacerea sau anularea unei căsătorii preexistente a oricăreia dintre părți, inclusiv o căsătorie religioasă sau civilă;

(b) între rudele în linie dreaptă și în linie colaterală până la al cincilea grad;

(c) între afini în linie dreaptă și în linie colaterală până la al treilea grad;

(d) între adoptator și persoana adoptată sau descendenții acestora;

(e) între un copil născut în afara căsătoriei și tatăl care l-a recunoscut sau rudele acestuia.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

Dacă o căsătorie este anulată sau se constată nulitatea acesteia printr-o hotărâre judecătorească definitivă, căsătoria devine complet lipsită de efect de la data pronunțării hotărârii.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

În prezent, nu există astfel de mijloace. În prezent comisarul pentru probleme legislative elaborează o inițiativă legislativă privind medierea în problemele de familie.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

Cererea de desfacere/anulare a căsătoriei ar trebui depusă la instanța competentă în materie de dreptul familiei (*oikogeneiakó dikastirio*) din regiunea (*eparchia*) în care locuiește una dintre părți sau locuiesc ambele părți. Cererea trebuie să respecte modelul 1 din Regulamentul de procedură al Curții

Supreme din 1990 (*Týpo 1 ton Diadikastikón Kanonismón tou Anótatou Dikastíriou tou 1990*). Împreună cu cererea ar trebui depuse ca probe și dovada expedierii înștiințării trimise episcopului competent sau dovada primirii de către episcopul competent a scrisorii recomandate referitoare la înștiințare, precum și certificatul de căsătorie a părinților.

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

Da. Ar trebui depusă o cerere în acest sens la instanța competentă în materie de dreptul familiei.

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

Da, este posibil să se introducă o cale de atac împotriva hotărârii de divorț sau de anulare a căsătoriei la instanța de apel competentă în materie de dreptul familiei (*deuterováthmio oikogeneiakó dikastírio*).

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

Ar trebui introdusă o cerere la instanța competentă în materie de dreptul familiei din Republica Cipru, în baza Regulamentului 44/2001.

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

Se poate face opoziție prin depunerea unei cereri în acest sens la instanța competentă în materie de dreptul familiei la care s-a depus cererea de recunoaștere și înregistrare a hotărârii pronunțate de o instanță dintr-un alt stat membru.

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

În aceste situații, instanța competentă în materie de dreptul familiei din Republica Cipru este cea care statuează în legătură cu desfacerea sau anularea unei căsătorii, cu condiția ca părțile să fi locuit în Cipru cel puțin trei luni. Instanța va aplica legislația cipriotă.

Ultima actualizare: 13/05/2019

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Divorțul - Letonia

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

Cazurile în care o căsătorie poate fi desfăcută sunt detaliate în secțiunea dedicată dreptului familiei din Codul civil leton și în capitolul P al Legii privind activitatea notarială. Cadrul general al instituției căsătoriei este descris în secțiunea „dreptul familiei” din Codul civil.

În Letonia, o căsătorie poate fi desfăcută numai de o instanță judecătorească sau de un notar (*notārs*). O instanță poate dispune desfacerea căsătoriei numai la cererea unuia dintre soți sau a ambilor soți. Un notar poate dispune desfacerea căsătoriei în cazul în care soții au ajuns la un acord cu privire la desfacerea căsătoriei și nu au copii minori și nici bunuri comune sau, în cazul în care soții au împreună copii minori sau bunuri comune, dacă aceștia au încheiat un acord scris privind încredințarea copiilor minori comuni, drepturile de vizită, mijloacele de întreținere a copiilor, precum și partajul bunurilor comune.

Prin urmare, una dintre condițiile prealabile pentru divorțul de acest tip este existența unui acord între soți cu privire la încredințarea copiilor născuți în cadrul căsătoriei, mijloacele de întreținere a copiilor și partajul bunurilor comune.

În cazul în care o căsătorie urmează să fie desfăcută de către instanță, aceasta trebuie să constate că raporturile dintre soți sunt grav afectate. Se consideră îndeplinită această condiție în cazul în care soții nu locuiesc împreună și nu se preconizează că vor relua coabitarea în viitor.

Una dintre condițiile prealabile pentru desfacerea căsătoriei de către notar este existența unui acord între soți cu privire la încredințarea copiilor născuți în cadrul căsătoriei, mijloacele de întreținere a copilului și partajul bunurilor comune. În cazul în care soții nu ajung la un acord, aceste aspecte trebuie să fie soluționate de către instanță în același timp cu cererea de divorț.

2 Care sunt motivele de divorț?

Desfacerea căsătoriei de către notar

O căsătorie poate fi desfăcută în cazul în care raporturile dintre soți sunt grav afectate, soții au ajuns la un acord cu privire la desfacerea căsătoriei și se înaintează unui notar o cerere comună semnată de ambii soți. În cazul în care soții au împreună copii minori sau bunuri comune, un acord scris privind încredințarea copiilor minori comuni, mijloacele de întreținere a copiilor, drepturile de vizită și împărțirea bunurilor comune trebuie să fie anexat cererii.

Desfacerea căsătoriei de către instanță

O căsătorie poate fi desfăcută de către instanță în cazul în care soții nu ajung la un acord privind desfacerea căsătoriei și este îndeplinită una dintre următoarele condiții:

soții trăiesc separat de mai mult de trei ani: soții locuiesc separat, nu există o gospodărie comună și unul dintre soți este hotărât să nu revină la gospodăria comună, împiedicând astfel posibilitatea soților de a conviețui. Gospodăria comună poate să nu existe chiar dacă soții trăiesc într-o locuință comună.

În cazul în care soții au locuit separat timp de mai puțin de trei ani, instanța poate să dizolve căsătoria numai în cazul în care:

motivul destrămării căsătoriei este violența de natură fizică, sexuală, psihologică sau economică exercitată de unul dintre soți asupra celuilalt soț care solicită desfacerea căsătoriei, asupra copilului celuilalt soț sau asupra copilului comun al soților;

unul dintre soți aprobă cererea de desfacere a căsătoriei formulată de celălalt soț;

unul dintre soți a început să locuiască împreună cu o altă persoană și s-a născut un copil sau se așteaptă nașterea unui copil în cuplul respectiv.

În cazul în care, în condițiile descrise mai sus, instanța consideră totuși că respectiva căsătorie mai poate fi salvată, procedura de divorț poate fi suspendată pentru o perioadă de până la șase luni, în vederea unei eventuale reconcilierii între soți.

În cazul în care, înainte de a fi locuit separat timp de trei ani, unul dintre soți cere divorțul din alte motive decât cele trei menționate mai sus, instanța nu poate să desfacă respectiva căsătorie înainte de termenul legal de separare de trei ani și trebuie să amâne soluționarea cauzei în vederea unei eventuale reconcilierii dintre soți.

În cazul în care soții au locuit separat timp de mai puțin de trei ani, un notar poate să desfacă respectiva căsătorie numai în cazul în care ambii soți sunt de acord cu desfacerea căsătoriei și au prezentat notarului o cerere în acest sens în conformitate cu procedura prevăzută în Legea privind activitatea notarială.

O instanță poate să desfacă o căsătorie chiar dacă raporturile dintre soți sunt grav afectate în cazul și în măsura în care menținerea căsătoriei este necesară, în situații excepționale, în interesul unui copil minor comun al soților.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

De îndată ce o hotărâre de pronunțare a divorțului este definitivă sau de îndată ce un notar autorizat emite un certificat de divorț, drepturile și obligațiile care decurg din raportul juridic dintre soți încetează. Divorțul poate impune noi obligații și drepturi pentru foștii soți. După desfacerea căsătoriei, oricare dintre părți poate încheia o nouă căsătorie.

În conformitate cu dreptul civil, un soț/o soție care și-a schimbat numele de familie la încheierea căsătoriei are dreptul de a-și utiliza numele de căsătorie după desfacerea acesteia, sau, dimpotrivă, în cazul în care solicită acest lucru, o instanță sau un notar îi va permite să își reia numele de familie dinaintea căsătoriei.

La cererea celuilalt soț, o instanță poate interzice soțului/soției care a contribuit la destrămarea căsătoriei să păstreze numele de după căsătorie, cu condiția ca acest lucru să nu aducă atingere intereselor copiilor.

3.2 Împărțirea bunurilor soților

Un notar poate desface o căsătorie în cazul în care soții au încheiat un acord scris prealabil privind partajul tuturor bunurilor comune și acordul este anexat la cererea de divorț.

În cazul în care o căsătorie este desfăcută de către instanță, soții pot stabili de comun acord partajul bunurilor comune. În cazul în care soții nu ajung la un acord, cererile acestora sunt soluționate de instanță în temeiul dispozițiilor dreptului civil sau al clauzelor contractului de căsătorie. Dreptul civil prevede două tipuri de raporturi patrimoniale, și anume raporturi stabilite prin lege și raporturi stabilite prin contractul de căsătorie; acestea definesc procedura de partaj al bunurilor în caz de divorț.

În cazul în care raporturile patrimoniale sunt cele stabilite prin lege, la partajul bunurilor fiecare dintre soți are dreptul să păstreze bunurile care i-au aparținut înainte de căsătorie, precum și orice bun pe care l-a dobândit în nume propriu în timpul căsătoriei. Toate bunurile dobândite împreună în timpul căsătoriei de către soți sau de oricare dintre aceștia utilizând resursele ambelor părți reprezintă bunuri comune ale soților. Se presupune că bunurile comune aparțin ambilor soți în mod egal, cu excepția cazului în care oricare dintre soți poate să dovedească că bunul respectiv ar trebui să fie împărțit într-o altă proporție.

În cazul în care raporturile patrimoniale sunt stabilite prin contract de căsătorie, contractul poate prevedea un regim matrimonial al separației sau al comunității de bunuri, partajul fiind decis în acest caz în conformitate cu procedura prevăzută în legislație pentru raporturile patrimoniale contractuale corespunzătoare.

3.3 copiii minori ai soților

În cazurile de divorț, aspectele care decurg din relațiile juridice din cadrul familiei care au fost descrise mai sus, în special cele care decurg din relațiile juridice dintre părinți și copii, nu pot fi examinate separat.

În cazul în care căsătoria este desfăcută de către notar, soții trebuie să convină nu numai cu privire la divorț, ci și cu privire la tutelă, la drepturile de vizită și la întreținerea copiilor. Un acord scris prealabil privind încredințarea unui copil minor, drepturile de vizită și întreținerea copilului trebuie să fie prezentat împreună cu cererea de divorț.

În cazul în care căsătoria este desfăcută de către instanță, soții trebuie să stabilească de comun acord încredințarea unui copil comun minor, drepturile de vizită și întreținerea copilului. Dacă nu s-a încheiat un astfel de acord, cu excepția cazului în care aceste aspecte au fost deja soluționate, cererile privind aspectele menționate trebuie să fie depuse împreună cu cererea de divorț; în caz contrar, instanța nu poate pronunța divorțul.

Consecințele divorțului în ceea ce privește răspunderea părintească

Responsabilitatea de a avea grijă de un copil nu încetează atunci când copilul nu mai locuiește cu unul sau ambii părinți.

În cazul în care părinții locuiesc separat, responsabilitatea lor comună continuă. Îngrijirea și supravegherea copilului trebuie să fie asigurată de către părintele cu care copilul locuiește.

Părinții trebuie să ia decizii în comun cu privire la anumite aspecte care pot avea un efect semnificativ asupra dezvoltării copilului. Litigiile dintre părinți sunt soluționate de instanța pentru afaceri familiale (*bărihtiesa*), cu excepția cazului în care legislația prevede altfel.

Custodia comună a părinților încetează atunci când un acord între părinți sau o hotărâre judecătorească stabilește custodia exclusivă a unuia dintre părinți.

În cazul în care un copil se află în custodia exclusivă a unuia dintre părinți, părintele respectiv deține drepturile și obligațiile care decurg din autoritatea părintească. Celălalt părinte trebuie să aibă drepturi de vizită (dreptul de a întreține relații personale și de a avea contact cu copilul).

Consecințele divorțului cu privire la întreținerea copiilor

Chestiunea privind întreținerea copiilor trebuie să fie soluționată în cursul procedurilor de divorț. Părinții sunt obligați să asigure întreținerea copiilor proporțional cu situația financiară și capacitatea acestora. Obligația de întreținere a copilului revine tatălui și mamei până în momentul în care copilul poate să se întrețină singur. Responsabilitatea de a întreține un copil nu se încheie în cazul în care copilul locuiește separat de familie sau în cazul în care copilul nu mai locuiește cu unul sau ambii părinți. La desfacerea căsătoriei, părinții unui copil pot decide de comun acord cu privire la întreținerea copilului, dar, dacă părinții nu reușesc să ajungă la un acord, litigiul este soluționat de instanță în cursul procedurilor de divorț.

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

Codul civil prevede că, în momentul desfacerii căsătoriei sau chiar ulterior, un fost soț poate solicita de la celălalt soț plăți proporționale cu situația financiară a acestuia pentru a asigura bunăstarea fostului soț la nivelul anterior desfacerii căsătoriei. Datoria de a asigura bunăstarea unui fost soț la nivelul anterior desfacerii căsătoriei încetează atunci când:

timpul care s-a scurs de la divorț sau de la anularea căsătoriei este același cu durata căsătoriei desfăcute sau, în cazul unei căsătorii anulate, cu durata coabitării;

fostul soț se recăsătorește;

venitul fostului soț asigură propria întreținere;

fostul soț evită în mod intenționat să își câștige mijloacele pentru propria întreținere prin muncă;

fostul soț care trebuie să îl întrețină pe celălalt fost soț nu deține mijloace suficiente de subzistență sau a devenit inapt pentru muncă;

fostul soț care beneficiază de întreținere a săvârșit o infracțiune împotriva celuilalt fost soț sau împotriva vieții, sănătății, libertății, bunurilor ori onoarei celuilalt fost soț sau a uneia dintre rudele în linie ascendentă ori descendentă ale celuilalt fost soț;

fostul soț l-a părăsit pe celălalt fost soț într-o stare de neajutorare atunci când a avut posibilitatea de a-l sprijini;

un fost soț a formulat în mod deliberat acuzații false privind săvârșirea unei infracțiuni împotriva celuilalt fost soț sau împotriva uneia dintre rudele în linie ascendentă ori descendentă ale acestuia/acesteia;

fostul soț duce o viață imorală și risipitoare;

fostul soț care trebuia să întrețină celălalt fost soț decedează sau este declarat decedat sau acesta din urmă decedează sau este declarat decedat;

există alte motive importante pentru încetarea obligației.

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

Termenul de „separare de corp” nu există în sistemul juridic leton.

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

Termenul de „separare de corp” nu există în sistemul juridic leton.

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

Termenul de „separare de corp” nu există în sistemul juridic leton.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

O căsătorie poate fi anulată în cazul în care aceasta a fost încheiată cu încălcarea dispozițiilor legale. Din momentul în care o hotărâre de anulare a unei căsătorii intră în vigoare, se consideră că părțile nu au mai fost căsătorite, iar căsătoria este considerată nulă începând din momentul în care a fost încheiată. Trebuie remarcat faptul că o căsătorie poate fi anulată inclusiv după un divorț.

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

O căsătorie poate fi anulată numai în următoarele cazuri prevăzute de lege:

căsătoria nu a fost înregistrată de un funcționar al stării civile sau de un preot al uneia dintre confesiunile enumerate în dreptul civil;

căsătoria a fost încheiată în mod fictiv, fără intenția de a fonda o familie;

căsătoria a fost încheiată înainte ca ambii soți să fi împlinit vârsta de optsprezece ani sau, în anumite cazuri, înainte ca unul dintre soți să fi împlinit vârsta de șaisprezece ani, vârstă după care căsătoria este valabilă dacă s-a încheiat cu un adult și părinții sau tutorii și-au dat acordul; cu toate acestea, o astfel de căsătorie nu poate fi anulată dacă un copil a fost conceput după căsătorie sau dacă ambii soți au împlinit vârsta minimă legală până la data pronunțării unei hotărâri judecătorești;

la momentul încheierii căsătoriei, unul dintre soți era într-o stare care nu-i permitea să înțeleagă semnificația acțiunilor sale sau să-și controleze acțiunile; căsătoria a fost încheiată între persoane cu grade de rudenie interzise, și anume, rudele în linie ascendentă sau descendentă directă, un frate sau o soră sau un frate vitreg și o soră vitregă;

căsătoria a fost încheiată între un adoptator și o persoană adoptată, cu excepția cazului în care raporturile juridice instituite prin adopție au încetat;

căsătoria a fost încheiată între un tutore și un minor, sau între un curator și o persoană aflată sub curatelă, înainte de încetarea relațiilor de tutelă sau curatelă;

unul dintre soți era deja căsătorit.

În toate aceste cazuri, o cerere de anulare a căsătoriei poate fi depusă în orice moment, fără a exista un termen de prescripție, de către orice parte interesată sau de către procuror. În cazul în care căsătoria s-a încheiat prin deces sau divorț, numai persoanele ale căror drepturi sunt afectate pot introduce o cerere de anulare. În cazul în care ambii soți au decedat, nu se mai poate solicita anularea căsătoriei acestora.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

Soții a căror căsătorie a fost anulată își reiau numele de dinainte de căsătorie. În cazul în care, la momentul căsătoriei, unul dintre soți nu cunoștea faptul că respectiva căsătorie ar trebui să fie anulată, acesta poate solicita instanței să îi permită să își păstreze numele de familie de după căsătorie.

În cazul în care, la momentul căsătoriei, unul dintre soți era conștient de faptul că aceasta ar putea fi anulată, celălalt soț are dreptul de a solicita de la fostul soț nu numai mijloacele necesare pentru menținerea nivelului de bunăstare deținut anterior, ci și daune morale.

În cazul în care o căsătorie este anulată, circumstanțele în care un fost soț este scutit de obligația de a asigura celuilalt soț nivelul de bunăstare anterior sunt aceleași ca în cazul unui divorț (a se vedea întrebarea 3.4).

În ceea ce privește partajul bunurilor la anularea căsătoriei, fiecare dintre foștii soți are dreptul de a-și păstra bunurile deținute anterior căsătoriei, precum și bunurile pe care le-a achiziționat în timpul conviețuirii. Bunurile dobândite în comun trebuie să fie împărțite în mod egal între foștii soți.

În cazul în care, în momentul în care căsătoria a fost încheiată, niciunul dintre soți nu era conștient de faptul că respectiva căsătorie ar trebui să fie anulată, bunurile vor fi împărțite în conformitate cu dispozițiile de drept civil care reglementează partajul bunurilor dobândite în timpul căsătoriei legale. Cu toate acestea, în cazul în care numai unul dintre soți nu era conștient de faptul că respectiva căsătorie ar trebui să fie anulată, procedura de partaj al bunurilor dobândite în timpul căsătoriei legale în caz de divorț se aplică numai soțului care nu cunoștea faptul că respectiva căsătorie ar trebui să fie anulată.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

În Letonia, căsătoria poate fi desfăcută de către un notar la cererea comună a ambilor soți. Procedura de desfacere a căsătoriei de către notar este prevăzută în capitolul P al Legii privind activitatea notarială. Un notar autorizat desface căsătoria în cazul în care soții au convenit asupra divorțului și nu au copii minori comuni sau bunuri comune, sau în cazul în care soții au împreună copii minori sau dețin bunuri în comun și au încheiat un acord scris privind încredințarea copilului minor comun, drepturile de vizită, întreținerea copilului și partajul bunurilor comune.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

Desfacerea căsătoriei de către notar

În cazul în care o căsătorie urmează să fie desfăcută de către notar, nu există competență teritorială specifică – părțile pot apela la orice notar, oriunde în țară. Acest lucru nu este valabil pentru cazurile transfrontaliere, în care competența este reglementată prin Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului.

În cazul în care, în temeiul legislației Uniunii Europene sau al legislației internaționale, un divorț transfrontalier nu intră în competența autorităților letone, un notar autorizat nu poate iniția procedura de divorț și trebuie să informeze soții în consecință.

În cazurile de divorț transfrontalier, legea aplicabilă se stabilește în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1259/2010 al Consiliului din 20 decembrie 2010 de punere în aplicare a unei cooperări consolidate în domeniul legislației aplicabile divorțului și separării de corp.

O cerere de divorț prezentată unui notar trebuie să indice următoarele:

prenumele, numele de familie și codul numeric personal al fiecărui soț (în lipsa acestuia - anul, ziua și luna nașterii);

anul, luna și ziua căsătoriei și numărul de înregistrare a căsătoriei în registru;

țara în care a fost înregistrată căsătoria și autoritatea sau confesiunea și preotul în fața căruia a fost celebrată;

dacă soții au copii minori comuni și dacă au ajuns la un acord cu privire la încredințarea acestora, la exercitarea drepturilor de vizită și la întreținere;

dacă soții dețin bunuri în comun și dacă au ajuns la un acord cu privire la partajul acestor bunuri;

numele de familie ale soților după divorț.

La cerere trebuie să se anexeze certificatul de căsătorie în original sau o copie sau un extras din registrul de stare civilă, eliberat de Oficiul Stării Civile, sau o declarație din partea Oficiului Stării Civile.

În cazul în care soții au împreună copii minori sau dețin bunuri comune, un acord scris privind încredințarea, întreținerea și drepturile de vizită referitoare la copiii minori și privind partajul bunurilor comune trebuie să fie anexat cererii.

Desfacerea căsătoriei de către instanță

O cerere de divorț sau de anulare a căsătoriei trebuie să fie înaintată instanței districtuale sau municipale [*rajona (pilsētas) tiesa*] competente – de regulă, instanța de la domiciliul declarat al pârâtului sau, în lipsa acestuia, instanța de la domiciliul *de facto* al pârâtului. O cerere poate fi prezentată instanței de la domiciliul declarat al reclamantului sau, în lipsa acestuia, de la domiciliul *de facto* al reclamantului, în cazul în care:

copiii minori locuiesc împreună cu reclamantul;

în cadrul căsătoriei care urmează să fie desfăcută, unul dintre soți execută o pedeapsă cu închisoarea;

În cadrul căsătoriei care urmează să fie desfăcută, unul dintre soți nu are un domiciliu declarat, iar domiciliul său *de facto* nu este cunoscut, sau locuiește în străinătate.

Normele privind competența în materie de divorț, separare de corp și anulare a căsătoriei în cazul în care unul dintre soți își are reședința obișnuită într-un alt stat membru sau este cetățean al unui alt stat membru sunt prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000.

După ce s-a stabilit statul membru corespunzător, se aplică procedura civilă a statului membru respectiv.

Norme privind competența judiciară în materie de divorț sunt prevăzute, de asemenea, în acordurile bilaterale internaționale privind asistența juridică și relațiile juridice care au fost încheiate cu țări din afara UE și care sunt obligatorii pentru Letonia.

În temeiul articolului 128 din Codul de procedură civilă, o cerere adresată unei instanțe trebuie să indice următoarele:

denumirea instanței la care este depusă cererea;

prenumele, numele, codul numeric personal și domiciliul declarat al reclamantului (în lipsa acestuia, domiciliul *de facto* al reclamantului); pentru o persoană juridică – denumirea, numărul de înregistrare și sediul social; reclamantul poate să indice, de asemenea, o altă adresă pentru corespondența cu instanța;

prenumele, numele de familie, codul numeric personal, domiciliul declarat și orice altă adresă declarată a pârâtului sau a părții interesate sau, în lipsa acestuia, domiciliul *de facto*; pentru o persoană juridică – denumirea, numărul de înregistrare și sediul social; codul numeric personal sau numărul de înregistrare al pârâtului trebuie să fie menționat, dacă este cunoscut;

prenumele, numele de familie, codul numeric personal și adresa pentru corespondența cu instanța ale reprezentantului reclamantului, în cazul în care acțiunea este introdusă de un reprezentant sau, în cazul unei persoane juridice, denumirea, numărul de înregistrare și sediul social;

în cadrul unei acțiuni de recuperare a unor sume, denumirea instituției de credit și numărul contului în care poate fi efectuată plata, dacă este cazul;

obiectul cererii;

valoarea cererii, în cazul în care poate fi evaluată din punct de vedere financiar, din care să reiasă modul de calcul al sumei care trebuie recuperată sau care este contestată;

faptele pe care reclamantul își întemeiază cererea, precum și elemente de probă care susțin faptele respective;

legislația pe care se întemeiază cererea;

pretențiile reclamantului;

o listă a documentelor anexate la cerere;

data cererii, precum și orice alte informații care pot fi relevante.

În temeiul articolului 235.1 din Codul de procedură civilă, cererea de divorț trebuie să conțină, de asemenea, următoarele informații:

data de la care părțile au început să locuiască separat;

dacă celălalt soț este de acord cu divorțul;

dacă părțile au ajuns la un acord cu privire la încredințarea copiilor, dreptul de vizită al celuilalt părinte, întreținerea copiilor, precum și partajul bunurilor dobândite în timpul căsătoriei sau dacă părțile înaintează cereri în instanță în aceste privințe.

Cererea trebuie să fie semnată de reclamant sau de reprezentantul său. În materie de divorț sau de anulare, reprezentantul unei părți trebuie să mandatat în mod special în acest sens. Autorizația de a acționa în materie de divorț sau anulare a căsătoriei acoperă, de asemenea, alte cereri conexe.

La cerere trebuie să se anexeze următoarele:

o copie autenticată a cererii, care urmează să fie trimisă pârâtului;

un document care să ateste faptul că taxele și alte cheltuieli judiciare au fost plătite în conformitate cu procedura și în cuantumul prevăzute de lege;

un document sau documente care să ateste circumstanțele pe care se bazează cererea (de exemplu, un certificat de înregistrare a căsătoriei).

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

În general, statul oferă asistență juridică dacă mijloacele unei persoane sau nivelul venitului acesteia o împiedică să își protejeze drepturile sau dacă aceasta se află deodată într-o situație și în circumstanțe financiare care o împiedică să își protejeze drepturile (de exemplu, din cauza unui dezastru natural, a unui eveniment de forță majoră sau a altor circumstanțe aflate în afara controlului său) sau persoana depinde în totalitate de stat sau de autoritatea locală, astfel încât, în mod obiectiv, persoana în cauză are dificultăți să își protejeze drepturile. Asistența juridică gratuită se acordă în conformitate cu Legea privind asistența juridică (*Valsts nodrošinātās Juridiskās palīdzības likums*).

Asistența juridică acoperă, în general, cheltuielile legate de pregătirea documentelor procedurale, consultanța juridică pe perioada desfășurării procedurii, reprezentarea în justiție, precum și executarea unei hotărâri judecătorești.

Letonia oferă, de asemenea, asistență juridică în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului.

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

Divorțurile sunt soluționate pe fond de o instanță municipală sau districtuală [*rajona (pilsētas) tiesa*]. Hotărârea de divorț poate face obiectul unui apel la instanța regională (*apgabaltiesa*) și poate fi, de asemenea, contestată în recurs (*kasācija*).

În cazul în care o căsătorie este desfăcută de către notar, este necesar să se sublinieze că autenticitatea documentelor certificate în conformitate cu procedura legală nu poate contestată decât prin introducerea unei acțiuni separate.

Plângerile privind actele comise de un notar autorizat în exercitarea atribuțiilor sale sau cele privind refuzul acestuia de a-și îndeplini atribuțiile se depun la instanța regională în raza teritorială a căreia se află notarul, în termen de o lună de la data la care notarul a efectuat acțiunea contestată sau a refuzat să efectueze acțiunea cerută.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

O hotărâre de divorț, separare de corp sau anulare a căsătoriei pronunțată în alt stat membru trebuie să fie recunoscută în Letonia în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului. Regulamentul prevede că o hotărâre pronunțată într-un stat membru trebuie să fie recunoscută în alte state membre fără să fie necesar să se recurgă la o procedură specială.

În scopul de a garanta recunoașterea în Letonia a unei hotărâri de divorț, de separare de corp sau de anulare a căsătoriei pronunțate într-un alt stat membru, orice parte interesată poate solicita, în conformitate cu procedurile prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului, o decizie de recunoaștere sau de nerecunoaștere a hotărârii, prin depunerea unei cereri de recunoaștere (*atzīšana*) sau de recunoaștere și executare (*atzīšana izpildīšana*) a hotărârii străine la instanța districtuală sau municipală de la locul în care trebuie să se execute hotărârea sau de la domiciliul declarat al pârâtului sau, în lipsa acestuia, de la domiciliul *de facto* al pârâtului.

Decizia privind recunoașterea sau nerecunoașterea și executarea unei hotărâri pronunțate de o instanță străină este luată de un complet de judecată format dintr-un singur judecător, pe baza cererii depuse și a documentelor anexate la aceasta, în termen de 10 zile de la data depunerii cererii, fără citarea părților. Judecătorul poate să refuze recunoașterea hotărârii în Letonia numai pentru unul dintre motivele de nerecunoaștere prevăzute la articolul 22 din

Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului. Acestea permit ca o hotărâre pronunțată în alt stat membru să nu fie recunoscută în Letonia în următoarele cazuri:

în cazul în care recunoașterea contravine în mod evident ordinii publice din Letonia;

în cazul în care hotărârea a fost pronunțată în lipsă și pârâtului nu i-a fost notificat sau comunicat actul de sesizare a instanței sau un document echivalent în timp util, astfel încât să permită pârâtului să își pregătească apărarea, cu excepția cazului în care se stabilește că pârâtul a acceptat hotărârea într-un mod lipsit de echivoc;

dacă hotărârea este ireconciliabilă cu o hotărâre pronunțată în cadrul unor proceduri între aceleași părți în Letonia;

dacă hotărârea este ireconciliabilă cu o hotărâre pronunțată anterior într-un alt stat membru sau într-un stat nemembru într-o acțiune între aceleași părți, cu condiția ca hotărârea pronunțată anterior să întrunească condițiile necesare pentru a fi recunoscută în Letonia.

În conformitate cu articolul 638 din Codul de procedură civilă, o cerere de recunoaștere a unei hotărâri judecătorești trebuie să indice următoarele:

denumirea instanței la care este depusă cererea;

pentru solicitant: prenumele, numele de familie, codul numeric personal (sau, în lipsa acestuia, alte date de identificare) și adresa pentru corespondența cu instanța; în cazul unei persoane juridice – denumirea, numărul de înregistrare și sediul;

pentru pârât: prenumele, numele de familie, codul numeric personal (sau, în lipsa acestuia, alte date de identificare), domiciliul declarat și orice altă adresă declarată, sau, în caz contrar, domiciliul *de facto* al pârâtului; în cazul unei persoane juridice – denumirea, numărul de înregistrare și sediul;

obiectul cererii și circumstanțele pe care se întemeiază cererea;

cererea reclamantului prin care se solicită ca hotărârea pronunțată de o instanță străină să fie recunoscută, sau recunoscută și executată, integral sau în parte;

numele și adresa avocatului, în cazul în care a fost desemnat un avocat pentru a se ocupa de cauză în Letonia;

o listă a documentelor anexate;

data și ora la care a fost întocmită cererea.

În conformitate cu articolul 37 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului, o cerere de recunoaștere a unei hotărâri pronunțate de o instanță a unui alt stat membru trebuie să fie însoțită de următoarele documente:

o copie a hotărârii care întrunește condițiile necesare în vederea stabilirii autenticității acesteia;

în cazul în care hotărârea a fost pronunțată în lipsă, un document care stabilește că pârâtului i s-a notificat sau comunicat actul de sesizare a instanței (de divorț, de separare de corp sau de anulare a căsătoriei); în caz contrar, solicitantul poate să depună un document care indică faptul că pârâtul a acceptat în mod neechivoc hotărârea pronunțată în lipsă;

un certificat eliberat de o autoritate competentă sau de o instanță din statul membru de origine al hotărârii, în conformitate cu articolul 39 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului.

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului, există două moduri în care o parte interesată se poate opune recunoașterii în Letonia a unei hotărâri pronunțate într-un alt stat membru în materie de divorț, de separare de corp sau de anulare a căsătoriei.

În primul rând, în conformitate cu articolul 21 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului, orice parte interesată poate depune o cerere de nerecunoaștere în Letonia a hotărârii pronunțate în alt stat membru.

În al doilea rând, persoana împotriva căreia se cere recunoașterea poate contesta recunoașterea hotărârii judecătorești în Letonia, inclusiv atunci când o altă persoană a depus deja o cerere de recunoaștere a hotărârii judecătorești și în cazul în care, pe baza cererii respective, instanța teritorială sau municipală a recunoscut deja hotărârea. Pârâtul poate formula obiecții cu privire la recunoașterea în Letonia a unei hotărâri pronunțate în alt stat membru prin contestarea deciziei instanței districtuale sau municipale de recunoaștere a hotărârii judecătorești. În temeiul articolului 33 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului, o decizie a instanței districtuale sau municipale de recunoaștere a unei hotărâri pronunțate de o instanță a unui alt stat membru poate fi contestată în fața unei instanțe regionale (*apgabaltiesa*) prin introducerea unei căi de atac auxiliare (*blakus sūdzība*) la instanța care a pronunțat decizia și înaintarea cererii către instanța regională competentă. Pârâtul sau solicitantul poate ataca cu recurs la Senatul Curții Supreme (*Augstākās tiesas Senāts*) o decizie a instanței regionale de recunoaștere a unei hotărâri prin introducerea unei căi de atac auxiliare (*blakus sūdzība*) la instanța care a emis decizia și înaintarea cererii către Secția civilă a Senatului Curții Supreme (*Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments*).

Pârâtul se poate opune recunoașterii unei hotărâri pronunțate în alt stat membru numai pe baza unuia dintre motivele de nerecunoaștere prevăzute la articolul 22 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului (a se vedea întrebarea 14).

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

Procedura de stabilire a legii aplicabile este prevăzută în [Regulamentul \(UE\) nr. 1259/2010 al Consiliului din 20 decembrie 2010 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidate în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp \(Regulamentul Roma III\)](#).

Linkuri

<http://www.tiesas.lv/>

<http://www.lrx.com/features/latvia.htm> [Engleză](#)

<http://www.vvc.gov.lv/>

<http://www.tm.gov.lv/>

Ultima actualizare: 07/02/2019

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini [It](#) a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Divorțul - Lituania

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

O căsătorie poate fi desfăcută prin acordul comun al soților, cu condiția să fie îndeplinite toate cerințele de mai jos:

s-a scurs mai mult de un an de la celebrarea căsătoriei;

soții au semnat un acord privind consecințele divorțului (partajul bunurilor, întreținerea copiilor etc.);

ambii soți au capacitate juridică deplină.

În acest caz, divorțul se obține printr-o procedură simplificată.

O căsătorie poate fi desfăcută în cazul în care unul dintre soți depune o cerere la instanța districtuală (*apylinkės teismas*) de la locul său de reședință, cu condiția să fie îndeplinită cel puțin una dintre următoarele cerințe:

soții sunt separați de mai mult de un an;

unul dintre soți a fost declarat în incapacitate juridică printr-o hotărâre judecătorească pronunțată după încheierea căsătoriei;

unul dintre soți este declarat dispărut printr-o hotărâre judecătorească;

unul dintre soți execută o pedeapsă cu închisoarea mai mare de un an pentru săvârșirea unei infracțiuni fără premeditare.

Divorțul din culpa unuia sau a ambilor soți. Unul dintre soți poate să depună o cerere de divorț în cazul în care căsătoria s-a destrămat din culpa celuilalt soț.

Se consideră că un soț/o soție este în culpă pentru destrămarea căsătoriei în cazul în care acesta/aceasta a încălcat grav obligațiile care îi revin în cadrul căsătoriei, astfel cum sunt prevăzute în Cartea a treia (Dreptul familiei) din Codul civil lituanian (*Civilinis kodeksas*), făcând imposibilă continuarea vieții conjugale.

Se presupune că o căsătorie s-a destrămat din culpa celuilalt soț în cazul în care acesta a fost condamnat la închisoare pentru o infracțiune săvârșită cu premeditare, a comis adulter, se comportă în mod abuziv față de soțul său/soția sa sau față de alți membri ai familiei sau a părăsit familia și nu mai are grijă de aceasta de peste un an.

În cadrul procedurii de divorț, pârâtul poate să-și conteste vinovăția și să prezinte dovezi că reclamantul este răspunzător pentru destrămarea căsătoriei.

Analizând circumstanțele cauzei, instanța poate declara că ambii soți sunt în culpă pentru destrămarea căsătoriei. În cazul în care instanța constată că ambii soți sunt în culpă pentru destrămarea căsătoriei, consecințele sunt aceleași precum în cazul desfacerii căsătoriei prin acordul soților.

2 Care sunt motivele de divorț?

O căsătorie încetează prin decesul unuia dintre soți sau prin desfacerea căsătoriei conform legii. O căsătorie poate fi desfăcută prin acordul comun al soților, la cererea unuia dintre soți sau din culpa unuia sau a ambilor soți.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

O căsătorie este considerată a fi desfăcută de la data la care hotărârea de divorț este definitivă. În termen de trei zile lucrătoare de la data rămânerii definitive a hotărârii de divorț, instanța trebuie să transmită o copie a hotărârii la oficiul local al Stării civile, care înregistrează divorțul.

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

După divorț, soțul/soția își poate păstra numele de familie dobândit prin căsătorie sau poate să revină la numele de familie purtat înainte de căsătorie. În cazul în care o căsătorie s-a destrămat din culpa unuia dintre soți, instanța poate, la cererea celuilalt soț, să interzică soțului aflat în culpă să păstreze numele de familie dobândit prin căsătorie, cu excepția cazului în care soții au copii împreună.

3.2 împărțirea bunurilor soților

Partajul bunurilor soților depinde de regimul matrimonial, care poate fi stabilit prin lege sau prin contract. În lipsa unei convenții matrimoniale, bunurile soților fac obiectul regimului matrimonial legal. Regimurile matrimoniale sunt reglementate de capitolul VI din partea a III-a a Cărții a treia din Codul civil (*Civilinis kodeksas*).

3.3 copiii minori ai soților

În cazul în care domiciliul conjugal este proprietatea unuia dintre soți, instanța poate stabili dreptul de uzufruct și poate permite celuilalt soț să rămână la domiciliul conjugal în situația în care copiii minori continuă să locuiască împreună cu acesta după divorț. Uzufructul rămâne valabil până când copilul sau copiii ajung la vârsta majoratului. În cazul în care domiciliul conjugal este închiriat, instanța poate transfera contractul de închiriere soțului/soției cu care vor locui copiii minori sau soțului/soției care se află în incapacitate de muncă și poate evacua celălalt soț în cazul în care s-a dispus ca acesta să locuiască separat.

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

Atunci când pronunță o hotărâre într-o cauză de divorț, instanța acordă, de asemenea, plăți cu titlul de întreținere unui fost soț/unei foste soții care are nevoie de sprijin, cu excepția cazului în care chestiunea întreținerii a fost abordată în acordul de divorț încheiat între soți. Soții nu au dreptul la indemnizație de întreținere dacă activele sau veniturile lor sunt suficiente pentru a se întreține integral. Se presupune că un soț/o soție are nevoie de o indemnizație de întreținere dacă acesta/aceasta crește un copil minor rezultat din căsătorie sau se află în incapacitate de muncă din cauza vârstei înaintate sau a sănătății precare. Un soț/o soție care nu a fost în măsură să obțină o calificare (să își încheie studiile) din cauza căsătoriei și a intereselor comune ale familiei sau din cauza necesității de a îngriji copiii are dreptul de a solicita fostului soț/fostei soții să suporte costurile legate de finalizarea studiilor sau de reconversia sa profesională.

Soțul care poartă vina pentru divorț nu are dreptul la întreținere.

Atunci când instituie obligația de întreținere și stabilește quantumul indemnizației, instanța trebuie să țină seama de durata căsătoriei, de necesitatea întreținerii, de activele ambilor foști soți, de starea lor de sănătate, de vârsta lor și de capacitatea de a lucra, de gradul de probabilitate ca un soț/o soție șomer(ă) să își găsească un loc de muncă și de alte circumstanțe semnificative.

Indemnizația de întreținere este redusă, este acordată doar temporar sau este refuzată în cazul în care se constată oricare dintre următoarele situații: căsătoria a durat mai puțin de un an;

soțul/soția care beneficiază de întreținere a comis o infracțiune îndreptată împotriva celuilalt soț sau împotriva rudelor sale apropiate;

dificultățile financiare cu care se confruntă soțul/soția care beneficiază de întreținere constituie rezultatul propriei sale conduite incorecte;

soțul/soția care solicită întreținere nu a contribuit la sporirea activelor comune sau a prejudiciat în mod deliberat interesele celuilalt soț sau ale familiei în timpul căsătoriei.

Instanța poate solicita fostului soț/fostei soții obligat(e) la plata unei indemnizații de întreținere în favoarea celuilalt soț să ofere o garanție adecvată că obligația respectivă va fi îndeplinită. Întreținerea poate fi acordată sub formă de sumă forfetară sau sub forma unor plăți lunare (tranșe) sau printr-un transfer de active.

În cazul în care unul dintre soți solicită divorțul din cauza incapacității celuilalt soț, soțul care intenționează acțiunea de divorț trebuie să plătească pentru tratamentul și îngrijirea fostului soț aflat în incapacitate de muncă, cu excepția cazului în care costurile sunt suportate din fondurile de asigurări sociale de stat.

Un ordin judecătoresc privind plata întreținerii constituie un temei pentru a se constitui un gaj obligatoriu (sau a unei ipoteci) pe bunurile pârâtului. În cazul în care fostul soț/fosta soție nu își îndeplinește obligația de a plăti indemnizația de întreținere, activele sale pot fi utilizate pentru a efectua plățile, în conformitate cu procedura legală.

În cazul decesului fostului soț/fostei soții care era obligat(ă) la plata indemnizației de întreținere, obligația revine moștenitorilor acestuia (acesteia), în măsura în care masa succesorală permite acest lucru, indiferent de modalitatea de acceptare a succesiunii.

În cazul în care fostul soț/fosta soție obligat(ă) la plata indemnizației de întreținere decedează sau se recăsătorește, plata întreținerii încetează. În caz de deces, dreptul de a cere plata restanțelor sau a indemnizațiilor de întreținere încă neplătite este transferat moștenitorilor soțului/soției defunct(e). În cazul în care noua căsătorie este desfăcută, fostul soț/fosta soție poate solicita reluarea plății indemnizației de întreținere dacă acesta/aceasta crește un copil sau îngrijește un copil cu handicap rezultat din căsnicia anterioară. În toate celelalte cazuri, datoria soțului/soției dintr-o căsătorie ulterioară de a plăti indemnizație de întreținere are prioritate față de obligația fostului soț/fostei soții dintr-o căsătorie anterioară.

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

În cazul în care instanța pronunță o hotărâre de separare legală, soții nu mai locuiesc împreună, însă celelalte drepturi și obligații ale acestora nu se sting. Separarea legală poate constitui un prim pas către divorț. Cu toate acestea, aceasta nu înseamnă că soții nu pot reîncepe să locuiască împreună. Spre deosebire de divorț, soții separați nu se pot recăsători, întrucât nu sunt divorțați în mod oficial.

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

Unul dintre soți poate solicita instanței separarea legală în cazul în care anumite circumstanțe, care pot să nu depindă de celălalt soț, arată că viața în comun a devenit intolerabilă/imposibilă sau ar putea aduce atingere în mod substanțial intereselor propriilor copii minori sau în cazul în care soții nu mai sunt interesați să trăiască împreună. Soții pot solicita în comun instanței separarea legală, în cazul în care aceștia au semnat un acord de separare care prevede reședința, întreținerea și educarea copiilor minori ai acestora, partajul bunurilor lor și întreținerea reciprocă.

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

Separarea nu afectează drepturile și obligațiile soților cu privire la copiii lor minori, ci implică doar că aceștia doar locuiesc separat. Atunci când pronunță o hotărâre de separare, instanța trebuie să emită întotdeauna o hotărâre prin care să soluționeze partajul bunurilor comune, cu excepția cazului în care aceste chestiuni au fost convenite în convenția matrimonială încheiată între soți. Efectele juridice ale separării în ceea ce privește drepturile de proprietate ale soților încep de la inițierea procedurii. Cu toate acestea, cu excepția cazului în care un soț/o soție a fost considerat(ă) în culpă pentru separare, acesta/aceasta poate solicita instanței să dispună ca efectele juridice ale separării cu privire la drepturile de proprietate ale soților să se aplice retroactiv de la data la care soții au încetat efectiv să trăiască împreună. În cazul în care unul dintre soții separați decedează după pronunțarea hotărârii de separare, celălalt soț beneficiază de toate drepturile legale ale unui soț supraviețuitor, cu excepția cazului în care soțul supraviețuitor a fost declarat de instanță ca fiind în culpă pentru separare. Aceeași normă se aplică atunci când instanța pronunță separarea pe baza unei cereri comune formulate de către soți, cu excepția cazului în care acordul de separare încheiat între soți prevede altfel. Cu toate acestea, soțul supraviețuitor nu poate moșteni patrimoniul succesoral al soțului decedat.

Atunci când pronunță o hotărâre de separare, instanța poate cere soțului care se face vinovat de separare să plătească o indemnizație de întreținere celui alt soț în cazul în care acesta din urmă are nevoie de sprijin, cu excepția cazului în care chestiunea întreținerii a fost convenită în acordul de separare încheiat între soți.

Separarea încetează în cazul în care soții reîncep să locuiască împreună și viața lor în comun confirmă intenția acestora de a trăi împreună în mod permanent. Separarea încetează în momentul în care instanța pronunță o hotărâre de aprobare a cererii comune a soților de a pune capăt separării și de revocare a hotărârii de separare pronunțate anterior.

La reluarea vieții lor comune, bunurile soților rămân separate până în momentul în care aceștia încheie o nouă convenție matrimonială și aleg un nou regim matrimonial. Încetarea separării legale produce efecte juridice pentru terți numai în cazul în care soții încheie o nouă convenție matrimonială și o înregistrează în conformitate cu procedura stabilită la articolul 3.103 din Codul civil (*Civilinis kodeksas*).

În cazul în care soții au fost separați timp de mai mult de un an de la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești, oricare dintre soți poate solicita divorțul.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

Numai instanțele pot anula o căsătorie. O căsătorie care a fost declarată nulă de către o instanță este nulă *ab initio*. Efectele juridice ale anulării căsătoriei (a se vedea punctul 9) depind de faptul dacă soții, sau cel puțin unul dintre aceștia, au acționat cu bună-credință atunci când s-a încheiat căsătoria. Cu toate acestea, în orice caz, legea apără drepturile copiilor rezultați dintr-o căsătorie care a fost anulată (aceștia sunt considerați a fi fost născuți în cadrul unei căsătorii). După anularea căsătoriei lor, părțile pot încheia o altă căsătorie sau un parteneriat înregistrat.

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

O căsătorie poate fi declarată nulă în cazul în care nu sunt îndeplinite următoarele condiții necesare pentru a încheia o căsătorie:

O căsătorie poate fi încheiată numai cu o persoană de sex opus.

Căsătoria reprezintă o manifestare liberă a voinței viitorilor soți. Orice amenințare, constrângere, inducere în eroare sau absența liberului arbitru, sub orice formă, constituie temei pentru anularea căsătoriei.

O căsătorie poate fi încheiată de către persoane care au împlinit vârsta de 18 ani la data căsătoriei. La cererea unei persoane care dorește să se căsătorească înainte de a împlini vârsta de 18 de ani, instanța poate reduce vârsta consimțământului la căsătorie pentru persoana respectivă prin procedură simplificată, dar nu cu mai mult de doi ani. Sarcina reprezintă un motiv important pentru reducerea vârstei de consimțământ la căsătorie. În cazul în care persoana este însărcinată, instanța poate permite încheierea căsătoriei înainte de vârsta de 16 ani.

O persoană care a fost declarată în incapacitate din punct de vedere juridic printr-o hotărâre judecătorească care a intrat în vigoare nu poate încheia o căsătorie. În cazul în care se dovedește că a fost introdusă o acțiune în fața instanței pentru ca una dintre părți la o căsătorie preconizată să fie declarată ca neavând capacitate juridică, înregistrarea căsătoriei trebuie amânată până când hotărârea pronunțată în cauza respectivă intră în vigoare.

O persoană care este căsătorită și nu a obținut un divorț în conformitate cu procedura prevăzută de lege nu poate încheia o căsătorie.

Căsătoria dintre părinți și copii, părinți și copii adoptivi, bunici și nepoți, frați și surori sau frați și surori vitrege, veri, unchi și nepoate sau mătuși și nepoți este interzisă.

O căsătorie fictivă poate fi, de asemenea, anulată. O căsătorie de fațadă și fără intenția de a crea o relație de familie legală poate fi anulată la cererea oricărui dintre soți sau la cererea unui procuror.

O căsătorie poate fi anulată în cazul în care aceasta nu a fost încheiată de bună voie. Un soț/o soție poate solicita anularea căsătoriei dacă acesta/aceasta poate dovedi că, la momentul încheierii căsătoriei, a fost incapabil(ă) să înțeleagă sensul acțiunilor sale sau nu a avut control asupra lor. O anulare poate fi solicitată de către un soț/o soție care a fost determinat(ă) să se căsătorească prin amenințare, constrângere sau fraudă.

Un soț/o soție care a consimțit la căsătorie din cauza unei erori substanțiale poate solicita anularea căsătoriei. O eroare este considerată a fi de natură substanțială dacă se referă la circumstanțe privind cealaltă parte care, dacă ar fi fost cunoscute, ar fi determinat neîncheierea căsătoriei. Eroarea este considerată a fi substanțială în cazul în care este vorba despre: (i) sănătatea celeilalte părți sau o anomalie sexuală care face imposibilă o viață de familie normală sau (ii) o infracțiune gravă comisă de cealaltă parte.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

Copiii rezultați dintr-o căsătorie care a fost anulată ulterior sunt considerați a fi fost născuți în cadrul căsătoriei. În cazul în care ambii soți au acționat cu bună-credință, și anume aceștia nu au avut cunoștință și nu ar fi putut avea cunoștință de impedimentele din calea căsătoriei lor, efectele juridice ale căsătoriei lor, chiar dacă aceasta a fost declarată nulă, sunt aceleași precum în cazul unei căsătorii valabile, cu excepția dreptului de succesiune. În hotărârea instanței trebuie să se motiveze că soții au acționat cu bună-credință.

Efectele juridice ale anulării, în cazul în care una dintre părți sau ambele părți au acționat cu bună-credință: în cazul în care numai una dintre părți a acționat cu bună-credință, drepturile pe care i le conferă o căsătorie nulă sunt cele ale unei persoane căsătorite. În cazul în care ambele părți au acționat cu rea-credință, căsătoria nulă nu conferă niciunul dintre drepturile sau obligațiile persoanelor căsătorite niciuneia dintre părți. Fiecare dintre acestea are dreptul de a-și recupera bunurile, inclusiv donațiile făcute celeilalte părți. În cazul în care necesită întreținere, soțul care a acționat cu bună-credință are dreptul să solicite o indemnizație de întreținere de la soțul care a acționat cu rea-credință pentru o perioadă de maxim trei ani. Suma urmează să fie stabilită de către instanță, luând în considerare situația financiară a ambelor părți. Instanța poate dispune plata unor rate lunare sau a unei singure sume forfetare. În cazul în care situația financiară a uneia dintre părți se modifică, partea interesată poate să se adreseze instanței pentru ca valoarea indemnizației să fie crescută, scăzută sau pentru ca plata indemnizației să înceteze. Obligația de a plăti indemnizație de întreținere soțului care a acționat cu bună-credință încetează în mod automat în cazul în care soțul respectiv intră într-o nouă căsătorie sau la sfârșitul perioadei de trei ani în care trebuie să se plătească întreținere.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

Legislația lituaniană nu prevede mijloace alternative extrajudiciare pentru soluționarea chestiunilor legate de divorț, astfel încât acestea pot fi soluționate doar de o instanță de judecată.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

O cerere de divorț prin acordul soților trebuie depusă la instanța districtuală (*apylinkės teismas*) de la domiciliul unuia dintre soți. Cererea trebuie să precizeze motivele de divorț și modul în care reclamantul își va îndeplini obligațiile față de celălalt soț și copiii lor minori și trebuie să conțină orice alte informații specificate la articolul 384 din Codul de procedură civilă (*Civilinio proceso kodeksas*).

O acțiune de divorț la cererea unuia dintre soți trebuie să fie intentată la instanța districtuală în a cărei rază teritorială se află domiciliul reclamantului.

O acțiune de divorț din culpa unuia dintre soți trebuie să fie intentată la instanța districtuală în a cărei rază teritorială se află domiciliul pârâtului. În cazul în care reclamantul are copii minori care locuiesc împreună cu acesta, acțiunea de divorț poate fi intentată, de asemenea, la instanța districtuală în a cărei rază teritorială se află domiciliul reclamantului.

O acțiune în anularea căsătoriei trebuie să fie intentată la instanța districtuală în a cărei rază teritorială se află domiciliul pârâților sau al unuia dintre pârâți.

Cererile de separare legală sunt examinate de instanța în a cărei rază teritorială se află domiciliul pârâtului.

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

Legea Republicii Lituania privind asistența juridică gratuită garantată de stat (*Lietuvos Respublikos Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas*) reglementează acordarea de asistență juridică gratuită pentru persoanele cu venituri scăzute. Asistența juridică gratuită poate fi acordată, de asemenea, pentru chestiuni de dreptul familiei.

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

Da. O hotărâre de divorț/de anulare a căsătoriei poate fi atacată în conformitate cu dispozițiile generale care reglementează căile de atac.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

O hotărâre judecătorească de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei care a fost pronunțată într-un alt stat membru este recunoscută în Republica Lituania în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului. În temeiul regulamentului, hotărârile pronunțate într-un stat membru sunt recunoscute în celelalte state membre fără nicio procedură specială.

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului, o parte interesată se poate opune recunoașterii în Republica Lituania a unei hotărâri de divorț, de separare legală sau de anulare a căsătoriei emisă într-un alt stat membru.

În conformitate cu articolul 21 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului, orice parte interesată poate depune o cerere la instanța districtuală (*apylinkės teismas*) prin care solicită ca o hotărâre judecătorească pronunțată într-un alt stat membru să nu fie recunoscută în Lituania.

O persoană împotriva căreia se solicită recunoașterea unei hotărâri se poate opune, de asemenea, recunoașterii acesteia în Lituania, având în vedere procedura de recunoaștere care este deja în curs de desfășurare și în urma hotărârii instanței districtuale de a recunoaște hotărârea judecătorească în cauză. Astfel, pârâtul se poate opune recunoașterii în Lituania a hotărârii pronunțate în cauză respectivă prin atacarea hotărârii instanței districtuale de a o recunoaște. În conformitate cu articolul 33 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului, hotărârea instanței districtuale de recunoaștere a unei hotărâri judecătorești pronunțate într-un alt stat membru poate fi atacată la instanța regională (*apygardos teismas*).

Pârâtul se poate opune recunoașterii unei hotărâri judecătorești pronunțate de o instanță dintr-un alt stat membru pe baza motivelor de refuz al recunoașterii prevăzute la articolul 22 din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului.

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

Divorțul și separarea legală sunt reglementate de legislației statului în care soții își au reședința obișnuită. În cazul în care soții nu au o reședință obișnuită comună, se aplică legislația țării în care aceștia au avut ultima reședință obișnuită comună sau, în lipsa acesteia, se aplică legislația țării în care se află instanța sesizată. În cazul în care legislația țării ai cărei cetățeni sunt ambii soți nu permite divorțul sau impune condiții speciale cu privire la divorț, divorțul poate fi obținut în conformitate cu legislația Republicii Lituania dacă unul dintre soți are, de asemenea, cetățenie lituaniană sau își are reședința obișnuită în Republica Lituania.

Ultima actualizare: 27/11/2015

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Divorțul - Luxemburg

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

În dreptul luxemburghez există două forme de divorț, divorțul prin consimțământ mutual și divorțul din cauza unei rupturi iremediabile a relațiilor conjugale.

Divorțul prin consimțământ mutual

Divorțul prin consimțământ mutual poate fi solicitat în comun de către soți atunci când aceștia ajung la un acord cu privire la încetarea căsătoriei și la consecințele acestei încetări.

În cazul în care este necesar partajul bunurilor deținute în comun de către soți, acestea trebuie inventariate și estimate de un notar. După aceea, soții convin în mod liber asupra drepturilor deținute asupra bunurilor respective. În schimb, dacă nu există bunuri de inventariat, nu este necesară intervenția notarului. Soții trebuie totodată să convină asupra locuinței acestora pe durata procedurii de divorț, asupra situației copiilor acestora în timpul acestei proceduri și după încheierea acesteia, asupra contribuției fiecăruia la educația și întreținerea copiilor înainte și după divorț și, în cele din urmă, asupra valorii eventualei pensii alimentare pe care unul dintre soți trebuie să i-o plătească celuilalt în timpul procedurii și după pronunțarea divorțului. Acordul trebuie să fie încheiat în scris („convenția”) și să fie redactat de un avocat sau de un notar. Trebuie să fie aprobat de instanță pentru a se asigura faptul că ține seama de interesul superior al copilului și că nu este vădit disproportionat în raport cu interesele unuia dintre soți. Acordul aprobat face parte integrantă din hotărârea de divorț.

Divorțul din cauza unei rupturi iremediabile a relațiilor conjugale

Acest tip de divorț poate fi cerut de unul dintre soți sau, în cazul în care există un acord cu privire la divorț, dar nu și cu privire la toate consecințele, de către ambii soți.

Ruptura iremediabilă se stabilește fie prin acordul soților în ceea ce privește divorțul, fie la cererea unui singur soț, care își menține poziția după o perioadă de reflecție care nu poate depăși trei luni, reînnoibilă o singură dată.

2 Care sunt motivele de divorț?

În dreptul luxemburghez există două forme de divorț, divorțul prin consimțământ mutual și divorțul din cauza unei rupturi iremediabile a relațiilor conjugale.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

Căsătoria este desfăcută prin pronunțarea unei hotărâri de divorț. Astfel încetează și îndatoririle soților de fidelitate, de ajutor și sprijin reciproc.

Potrivit legislației luxemburghize, cetățenii nu pot avea alte nume și prenume decât cele care figurează în certificatul de naștere: cei care au renunțat la acestea au obligația de a reveni la numele și prenumele de la naștere. Modificarea stării civile, de exemplu în urma unei căsătorii, nu implică schimbarea numelui unuia dintre soți. Purtarea numelui celuilalt nu este un drept dobândit între soți. Soțul trebuie să-și dea acordul pentru utilizarea numelui său.

Instanțele luxemburghize s-au pronunțat cu privire la efectele divorțului asupra numelui utilizat:

Soția divorțată poate utiliza în continuare numele de familie al fostului soț, doar cu acordul acestuia, care poate fi retras în orice moment. Având în vedere caracterul discreționar al dreptului fostului soț de a se opune utilizării numelui său de familie, instanțele nu îi pot acorda soției divorțate dreptul de a purta în continuare numele de familie al soțului pentru o perioadă nelimitată, inclusiv din rațiuni profesionale, în cazul în care soțul se opune acestui lucru. Cu toate acestea, ținând seama de notorietatea dobândită de soție în profesia sa sub numele de familie al soțului și pentru a nu-i cauza prejudicii economice, instanța îi poate acorda soției un termen în care să-și poată informa clienții cu privire la numele său de dinainte de căsătorie. - Curtea, 24 mai 2006, p. 33, 258.

3.2 împărțirea bunurilor soților

Hotărârea de divorț dispune lichidarea și împărțirea regimului matrimonial între soți. În lipsa unui contract de căsătorie, soților li se aplică regimul comunității legale, și anume comunitatea de bunuri. În caz de divorț, comunitatea de bunuri încetează. Împărțirea bunurilor implică două etape principale:

Într-o primă etapă, fiecare dintre soți preia bunurile proprii care nu au intrat în regimul comunității, în cazul în care acestea există în natură, sau, în caz contrar, bunurile cu care acestea au fost înlocuite.

În a doua etapă, este lichidată masa comună activă și pasivă. În numele fiecăruia dintre soți, se întocmește o evidență a ceea ce îi datorează comunitatea de bunuri și a ceea ce aceștia datorează comunității de bunuri.

În cazul în care un soț a fost condamnat pentru o infracțiune menționată la articolele 372, 375, 376, 377, 393, 394, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 401a, 402, 403, 404, 405 și 409 (atentat la putoare, viol, loviri și vătămări corporale săvârșite cu intenție, omor, leziuni corporale voluntare, ucidere din culpă, infanticid și otrăvire) din Codul penal printr-o hotărâre care a dobândit autoritate de lucru judecat, comisă în timpul căsătoriei asupra celuilalt soț sau a unui copil care locuiește în aceeași gospodărie ori pentru tentativa de a comite o infracțiune menționată la articolele 372, 375, 376, 377, 393, 394, 396, 397, 401, 403, 404 și 405 din Codul penal împotriva aceluiași persoană în timpul căsătoriei, acesta pierde, la cererea celuilalt soț, orice avantaj matrimonial. Soțul nevinovat păstrează însă avantajele care i-au fost acordate de celălalt soț, chiar dacă aceste avantaje ar fi trebuit să fie reciproce și această condiție nu este îndeplinită. În cazul în care soțul a renunțat sau și-a redus activitatea profesională pe durata căsătoriei, acesta își poate cere retroactiv drepturile de la sistemul general de asigurări de pensie, în conformitate cu condițiile prevăzute de legislația în materie civilă și de securitate socială. În acest scop, soțul poate solicita instanței care soluționează cererea de divorț ca, înainte de pronunțarea hotărârii, să calculeze o „valoare de referință”, pe baza diferenței dintre veniturile soților pe perioada renunțării sau reducerii activității profesionale, cu condiția ca la momentul depunerii cererii să nu fi depășit vârsta de șaiszeci și cinci de ani. Modul de calculare a acestei sume sunt stabilite în *Regulamentul Marelui Ducat din 11 septembrie 2018 privind calcularea cuantumului de referință și a modalităților de plată și de rambursare a sumelor menționate la articolul 252 din Codul civil*. În scopul obținerii acestor drepturi în mod retroactiv, soțul care a renunțat sau și-a redus activitatea profesională are o creanță față de celălalt soț, de jumătate din valoarea de referință, în limitele activului constituit din bunurile comune sau indivizibile disponibile după plata pasivului. Soțul creditor este responsabil pentru o sumă echivalentă cu această creanță.

3.3 copiii minori ai soților

În principiu, divorțul părinților nu schimbă condițiile de exercitare a autorității părintești, care continuă să o exercite în comun. Aceștia trebuie să continue să ia împreună toate deciziile importante cu privire la viața copilului (întreținere, educație, orientare școlară etc.).

Numai în cazul în care interesul superior al copilului impune acest lucru, instanța încredințează exercitarea autorității părintești unui singur părinte. În acest caz, părintele desemnat trebuie să ia singur deciziile cu privire la copil. Cu toate acestea, celălalt părinte păstrează dreptul de a fi informat și de a monitoriza întreținerea și educația copilului. Aceasta are, de asemenea, dreptul de vizită și de găzduire, cu excepția cazului în care există motive serioase să nu i se acorde aceste drepturi. Astfel, în cazul separării părinților, fiecare părinte trebuie să întrețină relații personale cu copilul și să respecte legăturile copilului cu celălalt părinte.

În caz de divorț, părinții trebuie să continue să contribuie împreună la costurile de întreținere și educare ale copilului, cu excepția cazului în care se decide altfel. Această contribuție ia forma unei pensii de întreținere și nu încetează automat în cazul în care copilul este major. Aceasta poate fi plătită direct copilului major și poate face obiectul unei revizui în funcție de nevoile copilului și de evoluția resurselor și a cheltuielilor aferente fiecărui părinte.

În ceea ce privește reședința copilului, pot apărea două situații (în afară de cazul excepțional în care instanța decide să încredințeze copilului unui terț):

Reședința copilului se stabilește fie la locul de reședință al unuia dintre părinți. În acest caz, celuilalt părinte i se acordă drept de vizită și de găzduire, cu excepția cazului în care există motive serioase să nu i se acorde aceste drepturi.

Fie locul de reședință este stabilit, în alternanță, la locul de reședință al fiecărui părinte, caz în care judecătorul verifică dacă acest lucru este în interesul superior al copilului. O reședință alternativă nu necesită în mod necesar o împărțire strictă a timpului de ședere a copilului la domiciliul fiecărui părinte.

În cazul în care soții se înțeleg cu privire la modalitățile de exercitare a autorității părintești, la domiciliul și reședința copilului, la drepturile de vizită și de găzduire, precum și la contribuția la întreținerea și educația copilului, aceștia pot depune acordul la judecător în cadrul procedurii de divorț. Instanța poate ține seama de acord în hotărârea sa în cazul în care consideră că acordul protejează interesul copilului în mod suficient și că soții și-au dat consimțământul în mod liber.

Divorțul părinților nu îi privează pe copii de avantajele care li s-ar fi acordat în absența acestuia. Aceste avantaje sunt pe deplin asimilate celor de care beneficiază copiii ai căror părinți nu sunt divorțați.

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

Instanța poate solicita unui soț să îi plătească celuilalt o pensie de întreținere. Cuantumul acesteia este stabilit în funcție de nevoile soțului/soției căruia i se plătește și de posibilitățile contributive ale celuilalt soț. În cazul acordului dintre soți, instanța poate decide plata pensiei sub forma unei sume, stabilind cuantumul și modalitățile de plată.

Pentru a stabili nevoile și, respectiv, posibilitățile de plată, printre elementele de care instanța ține seama se numără:

1° vârsta și starea de sănătate a soților;

2° durata căsătoriei;

3° timpul deja consacrat pentru educația copiilor sau care va trebui consacrat educației acestora;

4° calificarea și situația profesională a acestora pe piața muncii;

5° disponibilitatea de a ocupa noi locuri de muncă;

6° drepturile lor existente și previzibile;

7° activele, atât capitalul, cât și venitul, după lichidarea regimului matrimonial.

Durata beneficierei de alocație de întreținere nu poate depăși durata căsătoriei, cu excepția cazului în care există circumstanțe excepționale.

Pensia, cu excepția cazului în care este plătită în capital, este supusă revizuirii și poate fi retrasă.

În cazul în care un soț a fost condamnat pentru o infracțiune menționată la articolele 372, 375, 376, 377, 393, 394, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 401a, 402, 403, 404, 405 și 409 (atentat la putoare, viol, loviri și vătămări corporale săvârșite cu intenție, omor, leziuni corporale voluntare, ucidere din culpă, infanticid și otrăvire) din Codul penal printr-o hotărâre care a dobândit autoritate de lucru judecat, comisă în timpul căsătoriei asupra celuilalt soț sau a unui copil care locuiește în aceeași gospodărie sau pentru tentativa de a comite o infracțiune menționată la articolele 372, 375, 376, 377, 393, 394, 396, 397, 401, 403, 404 și 405 din Codul penal împotriva aceluiași persoană în timpul căsătoriei, acesta pierde orice drept la o alocație de întreținere, la cererea celuilalt soț.

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

Separarea de corp slăbește relația de căsătorie, însă nu desface căsătoria. Aceasta pune capăt îndatoririi de coabitare, însă păstrează îndatoririle de fidelitate și de ajutor.

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

Motivele separării de corp sunt identice cu cele ale divorțului din cauza unei rupturi iremediabile a relațiilor conjugale.

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

Separarea de corp implică întotdeauna separarea de bunuri. În cazul în care separarea de corp a avut o durată de trei ani, fiecare dintre soți poate depune o cerere de divorț în instanță. Instanța pronunță divorțul, în cazul în care celălalt soț nu își dă acordul imediat pentru încetarea separării.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

Anularea căsătoriei înseamnă declararea nulității căsătoriei printr-o hotărâre judecătorească. În alți termeni, din punct de vedere juridic, căsătoria nu a existat.

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

Există mai multe motive de anulare a căsătoriei:

căsătoria a fost încheiată în lipsa consimțământului liber al soților: în caz de violență sau de eroare asupra unor calități esențiale ale persoanei;

căsătoria a fost încheiată fără acordul părinților (sau cu autorizația judecătorului) atunci când unul dintre soți este minor în momentul încheierii căsătoriei;

bigamia: situația în care un soț este căsătorit în același timp cu mai multe persoane;

soții au un anumit grad de rudenie;

căsătoria este de conveniență pentru a obține un permis de ședere;

nerespectarea condițiilor de formă ale căsătoriei: căsătoria nu este încheiată public sau este încheiată de un funcționar fără competențe în materie.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

Căsătoria declarată nulă produce efecte (teoria căsătoriei putative):

asupra ambilor soți, în cazul în care au fost de bună credință la încheierea căsătoriei;

asupra soțului care este de bună credință;

asupra copiilor născuți din căsătorie, chiar și în cazul în care ambii soți sunt de rea credință.

În schimb, căsătoria declarată nulă nu produce efecte juridice asupra soțului care este de rea credință.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

În Marele Ducat al Luxemburgului, căsătoria poate fi desființată doar prin hotărâre judecătorească. Nu se pot utiliza în niciun caz mijloace alternative extrajudiciare sau medierea pentru desfacerea căsătoriei. În schimb, se poate recurge la medierea familială pentru chestiunile referitoare la lichidarea și împărțirea comunității de bunuri și la ieșirea din indiviziune, la obligațiile de întreținere și de contribuție la cheltuielile aferente căsătoriei, obligațiile de întreținere a copiilor și de exercitare a autorității părintești.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

Unde trebuie depusă cererea

Cererea de divorț sau de **separare legală** trebuie prezentată instanței districtuale (*tribunal d'arrondissement*) în raza teritorială a căreia soții își au domiciliul comun sau, în lipsa acestuia, în raza teritorială a căreia pârâtul sau, în caz de divorț prin acord reciproc, una dintre părți, își are domiciliul, sub rezerva respectării normelor prevăzute în Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000.

Cererea de anulare a căsătoriei trebuie prezentată instanței districtuale (*tribunal d'arrondissement*) în raza teritorială a căreia își are domiciliul familia sau, în cazul în care părinții locuiesc separat, instanței districtuale în raza teritorială a căreia își are reședința obișnuită părintele cu care locuiesc în mod obișnuit copiii minori în cazul exercitării în comun a activității autorității părintești sau în raza teritorială a căreia își are domiciliul părintele care exercită singur autoritatea părintească sau, în celelalte cazuri, instanței districtuale în raza teritorială a căreia locuiește părintele nu a inițiat procedura. În cazul unei cereri comune, instanța competentă este, în funcție de alegerea părților, cea de la locul în care se află domiciliul uneia dintre părți. Aceste norme se aplică sub rezerva respectării normelor stabilite în Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 menționat anterior.

Cererile sunt tratate de un judecător de dreptul familiei.

Formalități și documente care trebuie anexate

În ceea ce privește **divorțul prin consimțământ mutual**, este necesar să se facă deosebirea între mai multe etape ale procedurii: în cazul în care există bunuri de împărțit, soții trebuie să se adreseze unui notar pentru inventarierea și estimarea tuturor bunurilor mobile și imobile. Aceștia convin în mod liber asupra drepturilor deținute asupra bunurilor respective. De asemenea, aceștia trebuie să redacteze un document referitor la acordul lor cu privire la aspecte precum locuința soților pe durata procedurii, administrarea persoanei și a bunurilor copiilor, dreptul de vizită, contribuția soților la întreținerea și educația copiilor, precum și cu privire la eventuala obligație a unuia dintre soți de a-i plăti pensie alimentară celuilalt. Acordul trebuie să fie încheiat în scris, redactat de un avocat sau de un notar.

Ulterior instanța este sesizată printr-o cerere comună depusă la grefă. Nu este obligatoriu să se recurgă la un avocat pentru a introduce o acțiune în instanță. Cererea introductivă cuprinde:

- 1° data;
- 2° numele, prenumele, ocupația și domiciliul soților;
- 3° data și locul nașterii soților;
- 4° dacă este cazul, identitatea copiilor comuni;
- 5° obiectul cererii;
- 6° rezumatul faptelor și motivele pe care se întemeiază cererea.

Pe lângă acordul menționat anterior, la cerere trebuie anexate următoarele documente:

- 1° un extras din certificatul de căsătorie;
- 2° un extras din certificatul de naștere al soților;
- 3° un extras din certificatul de naștere al copiilor comuni;
- 4° o dovadă a cetățeniei soților;
- 5° dacă este cazul, convenția prin care s-a desemnat legea aplicabilă divorțului, în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1259/2010 al Consiliului din 20 decembrie 2010 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp și în conformitate cu formularele prevăzute în respectivul regulament. Soții pot să desemneze, în acordul de divorț prin consimțământ mutual, legislația aplicabilă divorțului în conformitate cu articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 1259/2010 și în conformitate cu formularele prevăzute în regulamentul respectiv;
- 6° orice alt document pe care soții intenționează să îl invoce.

Actele și documentele depuse împreună cu cererea și pe care părțile intenționează să le utilizeze, atunci când provin de la o autoritate publică străină, trebuie să fie legalizate, după caz.

În caz de **divorț din cauza unei rupturi iremediabile a relațiilor conjugale** sau de **separare legală**, recursul la serviciile unui avocat este obligatoriu. Instanța districtuală este sesizată printr-o cerere depusă la grefă.

Cererea introductivă cuprinde:

- 1° data;
- 2° numele, prenumele, ocupația și domiciliul soților;
- 3° data și locul nașterii soților;
- 4° dacă este cazul, identitatea copiilor comuni;
- 5° obiectul cererii;
- 6° rezumatul faptelor și motivele pe care se întemeiază cererea.

Cererea poate conține totodată cererile de măsuri provizorii referitoare la persoana, întreținerea și bunurile părților și copiilor.

Următoarele documente trebuie anexate la cerere:

- 1° un extras din certificatul de căsătorie;
- 2° un extras din certificatul de naștere al soților, respectiv al reclamantului;
- 3° un extras din certificatul de naștere al copiilor comuni;
- 4° o dovadă a cetățeniei soților, respectiv a reclamantului;
- 5° dacă este cazul, convenția prin care s-a desemnat legea aplicabilă divorțului, în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1259/2010 al Consiliului din 20 decembrie 2010 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp și în conformitate cu formularele prevăzute în respectivul regulament;
- 6° dacă este cazul, un proiect de soluționare a consecințelor divorțului în legătură cu care soții au ajuns la un acord;
- 7° după caz, o copie a hotărârii pronunțate cu privire la condamnarea unui soț pentru oricare dintre infracțiunile menționate la punctele 3.2 și 3.4 de mai sus;
- 8° orice alt document pe care reclamantul (reclamantii) intenționează să îl invoce.

Actele și documentele depuse împreună cu cererea și pe care părțile intenționează să le utilizeze, atunci când provin de la o autoritate publică străină, trebuie să fie legalizate, după caz.

În cazul unei cereri de **anulare a căsătoriei**, instanța este sesizată printr-o cerere depusă la grefă. Nu este obligatoriu să se recurgă la un avocat pentru a introduce o acțiune în instanță. Cererea introductivă cuprinde:

- 1° data;
- 2° numele, prenumele și domiciliul părților;
- 3° data și locul nașterii părților;
- 4° obiectul cererii;
- 5° rezumatul faptelor și motivele pe care se întemeiază cererea.

Actele și documentele depuse împreună cu cererea și pe care părțile intenționează să le utilizeze, atunci când provin de la o autoritate publică străină, trebuie să fie legalizate, după caz.

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

Persoanele al căror venit este considerat insuficient în conformitate cu legislația luxemburgheză pot beneficia de asistență judiciară. Pentru a beneficia de această asistență, persoanele trebuie să completeze un chestionar care poate fi obținut de la Baroul din Luxemburg și să îl transmită președintelui asociației baroului competentă la nivel teritorial, care va lua decizia.

Asistența judiciară acoperă toate costurile legate de procedurile judiciare, procedurile sau acțiunile pentru care aceasta a fost acordată. Aceasta include taxele de timbru și de înregistrare, cheltuieli referitoare la formalitățile aferente grefei, remunerația avocaților, taxele și onorariile executorului judecătoresc,

taxele și onorariile notarilor, taxele și onorariile specialiștilor, plățile aferente martorilor, onorariile traducătorilor și interpreților, cheltuielile pentru certificatele de cutumă, cheltuielile de deplasare, taxele și cheltuielile aferente formalităților privind înregistrarea, ipotecarea și constituirea unei garanții reale mobiliare, precum și cheltuielile ocazionate de publicitatea în presă, după caz.

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

În Marele Ducat al Luxemburgului, este posibilă introducerea unei căi de atac împotriva unei astfel de hotărâri judecătorești. Termenul de introducere a căii de atac este în principiu de 40 de zile, însă poate fi prelungit în cazul în care reclamantul locuiește în străinătate. Instanța competentă pentru căile de atac este *Cour supérieure de justice*.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

Decizia de divorț/separare de drept/anulare a căsătoriei pronunțată de o instanță din altă țară a Uniunii Europene beneficiază, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000, de principiul recunoașterii automate în Marele Ducat al Luxemburgului. Aceasta înseamnă că nu este necesară o procedură anume pentru recunoașterea hotărârii.

De asemenea, în Marele Ducat al Luxemburgului, nu este necesară o procedură prealabilă pentru actualizarea actelor de stare civilă ca urmare a unei hotărâri cu autoritate de lucru judecat pronunțată de o instanță a unui stat membru al Uniunii Europene. Pe certificatele de căsătorie și de naștere ale soților se face o mențiune privind hotărârea de divorț. În cazul în care căsătoria a fost oficiată în străinătate, hotărârea instanței trebuie transcrisă în registrul stării civile al municipalității în care a fost transcris certificatul de căsătorie sau în registrul stării civile din orașul Luxemburg și trebuie făcută o mențiune în acest sens pe certificatele de naștere ale soților.

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

Orice parte interesată poate solicita președintelui tribunalului districtual să pronunțe o hotărâre cu privire la nerecunoașterea unei hotărâri de divorț/separare de corp/anulare a căsătoriei pronunțate de o instanță din altă țară a Uniunii Europene.

Președintele tribunalului districtual se pronunță în termen scurt, fără ca persoana împotriva căreia se solicită hotărârea privind nerecunoașterea să poată prezenta observații, în această etapă a procedurii. Cererea poate fi respinsă doar din următoarele motive:

este în mod manifest contrară ordinii publice;

nu respectă dreptul la apărare;

este incompatibilă cu o hotărâre pronunțată într-o cauză conexă.

Fiecare dintre părți poate introduce o acțiune în fața curții de apel împotriva hotărârii pronunțate de președintele curții de apel. Acțiunea este examinată potrivit principiului contradictorialității. Hotărârea curții de apel poate face obiectul unui recurs în casație în fața curții de casație.

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

Marele Ducat al Luxemburgului aplică Regulamentul (UE) nr. 1259/2010 al Consiliului din 20 decembrie 2010 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp, ce se aplică de la 21 iunie 2012 între Belgia, Bulgaria, Germania, Grecia, Spania, Estonia (din 11 februarie 2018), Franța, Grecia (din 29 iulie 2015), Italia, Letonia, Lituania (din 22 mai 2014), Luxemburg, Ungaria, Malta, Austria, Portugalia, România și Slovenia și care prevede că soții pot conveni să desemneze legea aplicabilă divorțului și separării de corp, cu condiția ca aceasta să fie una dintre următoarele legi:

legea statului pe teritoriul căruia soții își au reședința obișnuită la data încheierii acordului; sau

legea statului pe teritoriul căruia soții și-au avut ultima reședință obișnuită, cu condiția ca unul dintre ei să aibă încă reședința respectivă la data încheierii acordului; sau

legea statului de cetățenie a unuia dintre soți la data încheierii acordului; sau

legea forului.

În temeiul aceluiași regulament, în absența unei alegeri în conformitate cu alineatul precedent, divorțul și separarea de drept sunt reglementate de legislația statului:

în care soții își au reședința obișnuită în momentul depunerii cererii sau, dacă nu este cazul,

în care soții și-au avut ultima reședință obișnuită, cu condiția ca perioada respectivă să nu se fi încheiat cu mai mult de un an înainte ca cererea să fi fost depusă și cu condiția ca unul dintre soți să mai aibă încă reședința în statul în cauză la momentul în care a fost depusă cererea sau, în caz contrar, sau, dacă nu este cazul,

a cărui cetățenie este deținută de ambii soți la momentul depunerii cererii sau, în caz contrar, sau, dacă nu este cazul,

în care se găsește instanța la care a fost depusă cererea.

În cazul în care nu se aplică Regulamentul (CE) nr. 1259/2010, divorțul și separarea de drept sunt reglementate de legislația luxemburgheză:

legea națională a soților, atunci când soții au aceeași cetățenie;

legea domiciliului efectiv comun, atunci când soții au cetățenii diferite;

legea forului, atunci când soții de cetățenii diferite nu au un domiciliu efectiv comun.

Linkuri utile

Broșură: [Divorțul în Marele Ducat al Luxemburgului](#);

[LEGILUX](#);

[Portalul Justiției](#).

Ultima actualizare: 28/05/2019

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Divorțul - Ungaria

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

Instanța poate pronunța divorțul la cererea oricărui dintre soți sau a ambilor soți în cazul în care căsătoria lor s-a destrămat complet și definitiv. Atunci când se pronunță divorțul, trebuie să fie considerat primordial interesul superior al copiilor minori pe care cei doi soți îi au în comun.

2 Care sunt motivele de divorț?

Divorțul poate fi pronunțat pe motiv că mariajul s-a destrămat complet și iremediabil. În acest sens, sunt strânse probe de către instanța de judecată. De asemenea, instanța poate dispune, din oficiu, administrarea probelor necesare. Declarația finală și comună de voință (acordul ambilor soți), nesupusă niciunei influențe necuvenite, de a divorța indică desfacerea completă și iremediabilă a căsătoriei. Se poate stabili că respectiva căsătorie s-a destrămat complet și iremediabil în special în cazul în care soții nu mai locuiesc împreună ca un cuplu și - în funcție de procesul care a condus la separarea cuplului și a duratei în care au trăit separat - reîmpăcarea acestora este puțin probabilă.

Declarația comună și finală de voință a soților de a divorța, nesupusă niciunei influențe necuvenite, este considerată o dovadă suficientă pentru desfacerea căsătoriei. Astfel, în cazul unei astfel de declarații comune, nu este nevoie de o examinare detaliată a motivelor sus-menționate care au condus la separare. Decizia soților poate fi considerată definitivă în cazul în care au ajuns la un acord în ceea ce privește exercitarea răspunderii părintești asupra copiilor comuni ai acestora, menținerea contactului dintre părintele absent și copil, alocația de întreținere, utilizarea căminului familial și, dacă este solicitată, pensia alimentară pentru soț (acordul trebuie să fie aprobat de către instanță). Dacă soții sunt de acord asupra exercitării răspunderii părintești în comun, nu este necesar ca aceștia să convingă asupra termenilor de menținere a contactului cu copilul. Cu toate acestea, soții trebuie să stabilească locul de reședință al copilului. Prin urmare, aspectele care urmează a fi convenite de către soții care obțin divorțul bazat pe consimțământ reciproc depind de alegerea acestora de a-și exercita sau nu responsabilitatea parentală în comun.

Este important de remarcat că, spre deosebire de legislația anterioară, un acord între soți cu privire la împărțirea proprietății matrimoniale nu mai este prevăzut de Codul civil.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

Căsătoria se încheie odată cu divorțul soților. Când se obține divorțul, dreptul de custodie și întreținere a copilului comun, contactul dintre părinte și copil, pensia alimentară pentru oricare dintre soți, utilizarea căminului familial și, în cazul răspunderii părintești comune, reședința copilului sunt reglementate prin tranzacție judiciară în cazul în care părțile pot ajunge la un acord - îndeplinirea cerințelor legale - sau, în lipsa unui acord între soți, printr-o hotărâre judecătorească. Soții nu trebuie să fie de acord cu privire la împărțirea proprietății matrimoniale comune pentru a obține divorțul din partea instanței.

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

După divorțul sau anularea căsătoriei foștii soți continuă să folosească aceleași nume pe care le-au folosit în timpul căsătoriei lor. Dacă au o alta dorință, aceștia îl pot informa pe registratorul administrator ulterior divorțului sau anulării căsătoriei. Cu toate acestea, fosta soție nu poate folosi numele fostului ei soț cu sufixul care indică statutul ei civil de femeie căsătorită în cazul în care nu a folosit acest nume în timpul căsătoriei. La cererea fostului soț, instanța poate interzice ca fosta sa soție să utilizeze numele său într-o formă în care acesta poate fi identificat, dacă soția a fost condamnată la închisoare pentru o infracțiune intenționată. În cazul în care fosta soție se recăsătorește, ea nu mai poate folosi numele fostului ei soț alături de un sufix care indică statutul ei civil de femeie căsătorită. Aceasta nu mai poate să recâștige acest drept chiar dacă divorțează din nou.

3.2 împărțirea bunurilor soților

În caz de divorț, foștii soți nu mai dețin bunuri în comun și fiecare dintre aceștia poate depune cerere pentru împărțirea bunurilor. Aceștia pot solicita despăgubiri pentru investițiile din activele comune în activele sau investițiile separate din activele lor separate în activele comune, precum și pentru costurile de administrare și întreținere. Nu poate fi solicitată nicio compensație pentru cheltuieli în cazul în care soții au renunțat la drepturile asupra fondurilor în cauză. Despăgubirile pentru activele separate utilizate sau utilizate complet în cadrul relației matrimoniale pot fi acordate numai în cazuri excepționale și justificate în mod corespunzător. Cota foștilor soți din averea comună pe care o dețin la data divorțului trebuie să fie alocată acestora în natură, dacă este posibil. Activele separate deținute la data divorțului trebuie să fie, de asemenea, alocate în natură. În cazul în care, din orice motiv, acest lucru nu este posibil sau ar duce la o scădere semnificativă a valorii activelor, în caz de litigiu, metoda de divizare va fi specificată de către instanță. Nicio despăgubire nu poate fi solicitată pentru bunurile comune și separate care lipsesc, în cazul în care soții nu au niciun bun matrimonial comun în momentul divorțului și partea îndatorată nu are nici active separate.

Dacă bunurile matrimoniale comune sunt împărțite în baza unui contract încheiat între soți, un astfel de contract este considerat valabil numai în cazul în care acesta este încheiat în scris, printr-un instrument public sau privat, contrasemnat de un avocat. Această dispoziție nu se aplică la împărțirea bunurilor mobile care fac parte din proprietatea comună a soților, dacă împărțirea s-a realizat prin executare.

În cazul în care soții nu au încheiat un contract de împărțire a bunurilor comune sau contractul încheiat nu reglementează toate pretențiile care pot apărea la divorț, împărțirea bunurilor comune ale soților și soluționarea cererilor de despăgubire poate fi solicitată de către instanța de judecată. Instanța trebuie să se asigure că niciunul dintre soți nu primește beneficii financiare necuvenite atunci când se soluționează cererile referitoare la bunuri.

3.3 copiii minori ai soților

Părinții sunt obligați să împartă cu copiii lor minorele resursele disponibile pentru întreținerea amândurora, chiar dacă își cheltuiesc propriile resurse. Această regulă nu se aplică în cazul în care copilul își poate acoperi nevoile de bază printr-un salariu câștigat prin obținerea unui loc de muncă sau din venitul obținut din bunurile copilului, sau în cazul în care copilul are o rudă directă care poate fi obligată să plătească întreținere. Părintele care deține dreptul de custodie asigură întreținerea în natură în timp ce părintele absent asigură întreținerea în principal financiar (alocația de întreținere).

În cazul în care o alocație de întreținere se acordă prin hotărâre judecătorească, suma plătită ca întreținere va fi stabilită. Instanța poate stabili în hotărârea sa că valoarea alocației care trebuie plătită trebuie să fie ajustată în fiecare an, în mod automat, în conformitate cu indicele prețurilor de consum publicat anual de către Oficiul Central de Statistică din Ungaria de la data de 1 ianuarie a anului următor.

În măsura în care este posibil, aspectele legate de exercitarea răspunderii părintești asupra copilului trebuie să fie decise de comun acord între părinți.

Dacă părinții nu reușesc să ajungă la un acord cu privire la aceste aspecte, instanța va acorda drepturile de custodie părintelui care, în aprecierea instanței, poate susține mai bine dezvoltarea fizică, mentală și morală a copilului. În cazul în care plasarea copilului la oricare dintre părinți ar pune în pericol interesele majore ale copilului, instanța poate acorda dreptul de custodie unei a treia persoane, cu condiția ca această persoană să încerce să-și exercite el însuși sau ea însăși dreptul de custodie.

Copilul are dreptul de a menține contactul personal direct cu părintele absent. Este dreptul și datoria părintelui absent să mențină relații personale și contact direct cu copilul, în mod regulat (dreptul de acces). Părintele sau altă persoană care deține dreptul de custodie nu trebuie să aducă atingere dreptului de acces.

Părintele care deține dreptul de custodie și părintele absent trebuie să coopereze între ei - respectarea vieții de familie și dreptul la liniștea celeilalte părți - pentru a asigura dezvoltarea echilibrată a copilului. Părintele care deține dreptul de custodie trebuie să furnizeze informații părintelui absent cu privire la dezvoltarea, sănătatea și studiile copilului, în mod regulat, și nu poate ascunde astfel de informații dacă sunt solicitate de către părintele absent.

Părinții care locuiesc separat își exercită în comun drepturile cu privire la întrebările esențiale privind viitorul copilului, chiar dacă dreptul de custodie se acordă pentru unul dintre părinți pe baza acordului comun sau pe baza hotărârii judecătorești, cu excepția cazului în care răspunderea părintească a părintelui absent este limitată sau reziliată de către instanța de judecată. Întrebările esențiale cu privire la viitorul copilului implică folosirea sau schimbarea numelui copilului minor, a locului său de reședință, altul decât domiciliul comun cu părintele care deține custodia, locul său de ședere în străinătate pentru reședință sau stabilire permanentă, precum și naționalitatea, educația și cariera copilului.

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

Un soț poate cere pensia alimentară de la celălalt soț în urma separării de drept sau, în caz de divorț, fostul soț poate solicita o astfel de pensie alimentară de la celălalt fostul soț în cazul în care are nevoie de ea, dar nu din culpă proprie, cu excepția cazului în care soțul (fostul soț) care solicită pensia alimentară nu a devenit nedemn de ea din cauza comportamentului său în timpul căsătoriei. Plata pensiei de întreținere ar trebui să nu pună în pericol în niciun fel mijloacele de existență ale fostului soț obligat să plătească pensie alimentară și pe cele ale persoanei (persoanelor) pe care acesta din urmă trebuie să le întrețină în comun cu fostul soț care solicită pensie alimentară. Obligația de a plăti pensie alimentară ar putea avea un termen limitat, dacă se poate presupune că partea care solicită pensie alimentară nu va mai avea nevoie de aceasta după expirarea acestui termen.

În cazul în care soțul sau fostul soț cere pensie alimentară ca urmare a deteriorării situației sale, pe o perioadă mai mare de cinci ani de la separarea de drept, o astfel de cerere poate fi acordată numai din motive echitabile și în cazuri excepționale. În cazul în care soții au trăit împreună ca un cuplu mai puțin de un an și nu au copii comuni rezultați în urma căsătoriei, fostul soț care are nevoie, are dreptul la pensie alimentară doar pentru o perioadă echivalentă cu durata perioadei de viațuire în comun. Din motive echitabile și, în cazuri excepționale, instanța poate dispune plata pensiei alimentare pentru o perioadă mai lungă.

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

Separarea legală a soților marchează sfârșitul vieții lor matrimoniale în comun. După ce a avut loc, împărțirea bunurilor soților poate fi solicitată de către instanță, printre altele.

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

Începutul și sfârșitul vieții în comun a soților ca un cuplu și, prin urmare, perioada în care au deținut o proprietate în comun, vor fi stabilite prin puterea discreționară a instanței. În exercitarea puterilor sale discreționare, instanța trebuie să analizeze diferitele aspecte ale vieții soților ca un cuplu căsătorit (relația sexuală, interdependența economică, domiciliul și gospodăria familială comună, exprimarea unității cuplului, copiii crescuți în comun, rudele, îngrijirea copilului unuia dintre soți etc.). Prin urmare, instanța stabilește dacă viața comună a soților ca un cuplu căsătorit poate continua sau a ajuns la final printr-o analiză comună a tuturor factorilor economici, familiali, emoționali și intenționali implicați care sunt interconectați. Faptul că oricare sau unii dintre acești factori lipsesc, nu înseamnă neapărat că viața comună a soților ca un cuplu căsătorit s-a încheiat, mai ales în cazul în care există un motiv obiectiv în spatele unei astfel de lipse.

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

Ca urmare a separării de drept, care marchează sfârșitul vieții lor matrimoniale în comun, soții sunt liberi să solicite împărțirea bunurilor matrimoniale. În acest moment, căsătoria nu este încă anulată din vedere legal, dar soții pot achiziționa active în mod independent, cu excepția bunurilor deja existente aflate în proprietate comună. În privința bunurilor menționate anterior, soții pot hotărî numai de comun acord, întrucât prezumția de consimțământ nu mai prevalează. În cazul în care soții nu au copii comuni, ei trebuie să ajungă la un acord comun în ceea ce privește împărțirea răspunderii părintești.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

O căsătorie poate fi considerată anulată numai în cazul în care a fost declarată anulată printr-o hotărâre pronunțată de către instanță în procedura de anulare. Hotărârea de declarare a anulării căsătoriei se aplică fiecărei persoane implicate. Consecințele juridice ale căsătoriei anulate sunt stabilite prin legislație.

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

Căsătoria este nulă dacă mai există o fostă căsătorie sau un parteneriat înregistrat de oricare dintre părți. În plus, căsătoria este nulă dacă părțile care au încheiat căsătoria sunt rude reciproce în linie directă sau frați, în cazul în care oricare dintre părțile care au încheiat căsătoria este descendentul prin naștere a fratelui celeilalte părți a căsătoriei, sau în cazul în care oricare dintre părțile care au încheiat căsătoria a adoptat cealaltă parte a căsătoriei. În cazul în care una dintre părți a încheiat căsătoria ca subiect în stare de incapacitate ca urmare a declarației de incapacitate, căsătoria este nulă. Căsătoria este, de asemenea, nulă în cazul în care, deși lipsa capacității nu a fost declarată în ceea ce privește partea în cauză în momentul căsătoriei, acesta sau aceasta a fost într-o stare completă de incapacitate. Căsătoria este nulă dacă părțile la căsătorie nu au fost ambele prezente atunci când au declarat intenția de a se căsători. În cazul în care una dintre părțile care au încheiat căsătoria este minoră, căsătoria este nulă. Excepție fac minorii care pot încheia o căsătorie cu aprobarea prealabilă a autorității care deține tutela sau a autorității pentru protecția copilului. Autoritatea care deține tutela sau autoritatea pentru protecția copilului poate acorda o astfel de aprobare numai în cazuri justificate în mod corespunzător și numai în cazul în care partea minoră în cauză are cel puțin 16 ani.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

În cazul în care ambii soți au intrat într-o căsătorie care a fost ulterior anulată în bună-credință, efectele juridice ale căsătoriei în ceea ce privește bunurile sunt aceleași ca și în cazul căsătoriei valabile. În cazul în care căsătoria este anulată, soții își pot cere drepturile asupra bunurilor, în conformitate cu aceleași reguli care se aplică în caz de divorț pronunțat de către instanță. În cazul în care doar unul dintre soți a intrat în căsătorie cu bună-credință, aceste reguli se vor aplica numai la solicitarea acestuia sau acesteia.

Ca urmare a anulării căsătoriei, soții păstrează numele pe care le-au folosit în timpul căsătoriei lor. Dacă au o alta dorință, aceștia îl pot informa pe registratorul administrator ulterior anulării căsătoriei. Cu toate acestea, fosta soție nu poate folosi numele fostului ei soț cu sufixul care indică starea ei civilă în cazul în care nu a folosit acest nume în timpul căsătoriei.

Anularea căsătoriei nu afectează prezumția de paternitate.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

În materie de anulare a căsătoriei și divorț, instanțele judecătorești dețin competența exclusivă.

În cazul în care o căsătorie este anulată sau se pronunță divorțul, instanța trebuie să decidă cu privire la custodia și întreținerea copiilor minori în căsătorie, chiar și în absența oricăror cereri corespunzătoare, dacă este cazul. Instanța va lua o decizie cu privire la aspectele auxiliare (de exemplu, pensia alimentară a soților, utilizarea domiciliului familial, împărțirea bunurilor comune ale soților) în cazul în care este depusă o cerere în acest sens. În lipsa unei cereri, instanța nu va decide cu privire la aceste aspecte, care pot fi rezolvate de către părți în afara instanței prin intermediul unui contract.

Înainte sau în timpul procedurilor de divorț, soții pot solicita medierea pe cont propriu sau la inițiativa instanței, pentru a ajunge la un acord în litigiul cu privire la relația lor și desfacerea căsătoriei lor. Acordul negociat de către părți ca urmare a medierii poate fi inclus în tranzacția judiciară.

Dacă este necesar, instanța poate obliga părinții care solicită divorțul să caute mediere cu privire la aspectele auxiliare, pentru a asigura niște măsuri adecvate în ceea ce privește răspunderea părintească și cooperarea necesară între părți.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

Pentru a obține un divorț, un soț trebuie să intențeze o acțiune de divorț împotriva celuilalt soț. Acțiunea în anulare trebuie să fie intentată de către un soț împotriva celuilalt soț, sau de către procuror sau de o altă parte terță care are dreptul de a introduce o acțiune împotriva ambilor soți. În cazul în care partea împotriva căreia s-a intentat acțiunea nu mai este în viață, acțiunea trebuie să fie intentată împotriva unui administrator desemnat de către instanță. Acțiunea trebuie să fie intentată prin depunerea unei cereri, care trebuie să includă următoarele: instanța competentă; numele, locurile de reședință și statutul părților și reprezentantului (reprezentaților) acestora în cadrul acțiunii în instanță, dacă este cazul; dreptul de a fi puse în aplicare și faptele complete cu probe care servesc drept bază pentru un astfel de drept; detalii de la care pot fi stabilite domeniul de aplicare al autorității și competența instanței. Cererea

pentru intentarea acțiunii de divorț trebuie să includă detalii referitoare la căsătorie, la nașterea copiilor vii din timpul căsătoriei și, dacă este necesar, orice date din care poate reieși dreptul de depunere a unei cereri. Ca anexă, cererea trebuie să includă, de asemenea, documente justificative pentru datele sus-menționate, precum și documentul (sau copia sau extrasul acestuia), care prezintă faptele menționate de către reclamant ca dovadă, precum și documente prin care se stabilește domeniul de aplicare al autorității și competența instanței, precum și alte circumstanțe care trebuie să fie luate în mod automat în considerare, cu excepția datelor care pot fi verificate cu o carte de identitate. În cazul din urmă, acest lucru trebuie specificat în cerere.

În conformitate cu regulile generale privind competența, instanța competentă în cadrul procedurii de divorț va fi instanța care are competență în regiunea de reședință a pârâtului. În cazul în care pârâtul nu are un loc de reședință în Ungaria, competența este stabilită în funcție de locul de ședere al pârâtului. În cazul în care locul de ședere al pârâtului este necunoscut sau este în străinătate, va fi luat în considerare ultimul său loc de reședință în Ungaria. În cazul în care acest lucru nu poate fi stabilit sau dacă pârâtul nu a avut un loc de reședință, competența va fi stabilită în funcție de locul de reședință al reclamantului sau, în lipsa acestuia, locul de ședere al acestuia. În plus, instanța care are competență în zona în care se află ultimul loc comun de reședință a soților va deține, de asemenea, competența în acest caz. Acest lucru înseamnă că pârâtul poate alege în mod liber să depună cererea, fie la instanța care deține competența în conformitate cu normele generale de competență, fie la instanța care deține competența în funcție de ultimul loc comun de reședință a soților. În cazul în care nicio instanță națională competentă nu poate fi desemnată pentru se pronunța în cauza de divorț, în conformitate cu regulile sus-menționate, competența este atribuită instanței districtuale centrale din Pest.

Imediat după intentarea acțiunii de divorț în fața unei instanțe date, această instanță va avea competență exclusivă în orice acțiune nouă introdusă în legătură cu aceeași căsătorie în materie matrimonială cu privire la drepturile asupra bunurilor care decurg din relația matrimonială.

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

A se vedea subiectul „Asistența judiciară”.

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

Se poate exercita numai calea de atac a apelului împotriva hotărârii. Cu toate acestea, nicio acțiune nu poate fi introdusă pentru controlul judiciar sau revizuirea hotărârilor de anulare a căsătoriei sau hotărârilor de divorț în ceea ce privește anularea sau divorțul în sine.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

În temeiul articolului 21 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003, o hotărâre judecătorească pronunțată într-un stat membru se recunoaște în celelalte state membre fără a fi necesar să se recurgă la vreo procedură. În conformitate cu articolul 37 din Regulament, partea care solicită recunoașterea unei hotărâri judecătorești trebuie să prezinte următoarele documente:

o copie a hotărârii care să întrunească toate condițiile necesare în vederea stabilirii autenticității sale; și
certificatul menționat la articolul 39 din Regulament, emis de către o instanță sau autoritate a statului membru de origine cu privire la formularul al cărui model este prezentat în anexa I; și

în plus, în cazul în care este vorba despre o hotărâre în lipsă, originalul sau o copie certificată pentru conformitate a documentului care stabilește că actul de sesizare a instanței sau un act echivalent a fost notificat sau comunicat părții care nu s-a prezentat, sau orice document care arată că pârâtul a acceptat hotărârea în mod neechivoc.

În temeiul articolului 38 din Regulament, instanța judecătorească sau autoritatea poate, în cazul în care consideră că dispune de suficiente informații, să renunțe la prezentarea ultimelor două documente. Instanța judecătorească/autoritatea poate solicita, de asemenea, prezentarea unei traduceri a documentelor care urmează să fie anexată la documentele sus-menționate, pe care instanțele și autoritățile maghiare o pot îndeplini, în general.

În temeiul articolului 21 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003, orice parte interesată poate solicita ca hotărârea pronunțată într-un alt stat membru să fie recunoscută. În acest caz, partea care solicită recunoașterea trebuie să depună cererea cu documentele sus-menționate atașate la instanța competentă, care va fi instanța districtuală (*jársbíróság*) care funcționează la sediul instanței regionale (*törvényszék*) de la locul de reședință sau reședința obișnuită a părții adverse din Ungaria (Tribunalul Central al Districtului Buda, în cazul Budapestei), sau, în cazul în care partea adversă nu are niciun loc de reședință, nici reședința obișnuită în Ungaria, instanța districtuală care funcționează la sediul instanței județene din locul obișnuit de reședință sau de ședere în Ungaria al părții care solicită recunoașterea (Tribunalul Central al Districtului Buda, în cazul Budapestei). În cazul în care partea care solicită recunoașterea nu are un loc de reședință și nicio reședință obișnuită în Ungaria, cererea poate fi depusă la Tribunalul Central al Districtului Buda. Instanța va aplica dispozițiile de la articolele 28-36 din Regulament în cadrul procedurii, după caz.

În cazul în care hotărârea este necesară pentru a face o intrare în Registrul maghiar al stării civile, în conformitate cu articolul 21 alineatul (2) din Regulament, cererea de recunoaștere, împreună cu documentele enumerate mai sus trebuie să fie prezentate la registratorul administrator.

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

În temeiul articolului 21 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 2201/2003, orice parte interesată poate solicita ca hotărârea pronunțată într-un alt stat membru să nu fie recunoscută. În acest caz, partea care contestă recunoașterea trebuie să anexeze o copie a hotărârii care să întrunească toate condițiile necesare în vederea stabilirii autenticității sale la cererea acestuia sau a acesteia, precum și certificatul prevăzut la articolul 39 din Regulament, emis de către o instanță sau autoritate a statului membru de origine cu privire la formularul al cărui model este prezentat în anexa I la Regulament. Instanța competentă va fi tribunalul care funcționează la sediul instanței județene de la locul de reședință sau de reședință obișnuită a părții adverse în Ungaria (Tribunalul Central al Districtului Buda, în cazul Budapestei) sau, în cazul în care partea adversă nu are niciun loc de reședință, nici reședință obișnuită în Ungaria, tribunalul care funcționează la sediul instanței județene din locul de reședință sau de ședere obișnuită în Ungaria a părții care contestă recunoașterea (Tribunalul Central al Districtului Buda, în cazul Budapestei). În cazul în care partea care contestă recunoașterea nu are un loc de reședință și nici reședința obișnuită în Ungaria, cererea poate fi depusă la Tribunalul Central al Districtului Buda. Instanța va aplica dispozițiile de la articolele 28-36 din Regulament în cadrul procedurii, după caz.

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

În Ungaria se aplică Regulamentul (UE) nr. 1259/2010 al Consiliului de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp. În consecință, în toate cauzele cu un element de extraneitate, legea aplicată de către instanțele din Ungaria va fi legea menționată în Regulament. Regulamentul - supus unor limitări - acordă soților libertatea de a alege legea aplicabilă (articolele 5-7), iar factorii de legătură sunt stabiliți pentru a specifica legislația aplicabilă numai în absența unei alegeri valabile de către părți (articolele 8-10).

Ultima actualizare: 04/07/2016

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE

și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Divorțul - Malta

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

Pentru a obține divorțul în Malta, un cuplu căsătorit trebuie să depună o cerere comună, sau unul dintre soți trebuie să depună o cerere pentru a divorța de celălalt soț. În momentul în care se intenționează acțiunea de divorț, soții trebuie să fi locuit separat o perioadă sau perioade care în total însumează cel puțin patru ani în cei cinci ani care precedă cererea, sau să fi trecut cel puțin patru ani de la data separării de drept. Instanța trebuie, de asemenea, să fie convinsă că nu există perspective rezonabile de reconciliere a soților. O altă condiție este că soții și toți copiii acestora trebuie să beneficieze de o întreținere adecvată dacă aceasta este datorată, dar părțile pot renunța la acest drept la plata întreținerii în orice moment. Un divorț pronunțat între soți care s-au separat prin contract sau printr-o hotărâre judecătorească nu produce nicio schimbare în ceea ce s-a impus sau convenit între părți, cu excepția efectelor care rezultă din divorț conform legii. Trebuie menționat că înainte de a solicita divorțul nu este necesar ca soții să fi fost separați prin contract sau hotărâre judecătorească.

2 Care sunt motivele de divorț?

Legea nu face referire la motivele de divorț. Cu toate acestea, așa cum s-a specificat deja în răspunsul privind condițiile, la data începerii acțiunii de divorț soții trebuie să fi locuit separat o perioadă sau perioade care în total însumează cel puțin patru ani în cei cinci ani care precedă cererea, sau să fi trecut cel puțin patru ani de la data separării de drept.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

Un divorț pronunțat între soți care s-au separat prin contract sau printr-o hotărâre judecătorească nu produce nicio schimbare în ceea ce s-a impus sau convenit între părți, cu excepția efectelor care rezultă din divorț conform legii. Legea privind separarea se aplică cu privire la numele de familie și, prin urmare, soția poate, după separare, să aleagă să revină la numele său dinaintea căsătoriei, dar această alegere trebuie făcută prin declarație în actul oficial de separare și, în cazul separării pe cale judiciară, soția va face această declarație prin intermediul unei note depuse la dosarul cauzei înainte de judecată. La pronunțarea divorțului, toate efectele civile și obligația părților de a locui împreună încetează. Mai mult, drepturile de succesiune ale soților încetează, de asemenea, cu efect de la data la care ordinul sau hotărârea de divorț devine *res iudicata*.

3.2 împărțirea bunurilor soților

Un divorț pronunțat între soți care s-au separat prin contract sau hotărâre judecătorească nu produce nicio modificare în ceea ce a fost impus sau convenit între părți. Secțiunea 66D alineatul (5) din Codul civil maltez prevede că în cazul în care comunitatea bunurilor dobândite în timpul căsătoriei sau comunitatea bunurilor rămase în administrare separată a încetat, părțile vor avea dreptul, în orice caz, dacă ambele convin aceasta, să divorțeze fără lichidarea bunurilor deținute în comun.

3.3 copiii minori ai soților

Atunci când se pronunță divorțul, acesta nu are efect asupra drepturilor și obligațiilor părinților cu privire la copiii lor sau cu privire la orice acord convenit între părți cu privire la îngrijirea și exercitarea autorității părintești asupra copiilor. Cu toate acestea, una dintre părți poate susține că cealaltă parte nu este potrivită pentru a exercita autoritatea părintească asupra copiilor lor minori, iar în cazul în care instanța face o astfel de declarație, partea declarată nepotrivită nu va putea, în cazul decesului celeilalte părți, să exercite autoritatea părintească asupra copiilor minori fără autorizare din partea instanței. Întreținerea minorilor rămâne în vigoare până ce aceștia împlinesc vârsta de 18 ani; în eventualitatea în care copilul își continuă studiile, întreținerea continuă până la 23 de ani, cu excepția cazurilor în care s-a convenit altfel.

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

Un divorț pronunțat între soți separați prin contract sau hotărâre judecătorească nu modifică ceea ce s-a impus sau a fost convenit de aceștia. Prin urmare, obligația de întreținere nu este eliminată prin divorț, exceptând cazul în care părțile convin altfel. Instanța poate, în hotărârea care acceptă cererea de divorț, sau, în timpul audierii cauzei, la cererea părții căreia i se datorează întreținerea (pentru acea parte sau pentru copii) de la cealaltă parte, să impună ca plata întreținerii de către cealaltă parte să fie asigurată prin intermediul unei garanții corespunzătoare și rezonabile, în conformitate cu situația părților. Această garanție nu trebuie să depășească valoarea întreținerii pentru cinci ani. Această cerere poate fi făcută, de asemenea, în orice moment după hotărârea menționată, atunci când există o obligație de întreținere.

Dacă o cerere de divorț este depusă la instanța civilă competentă de oricare dintre soți sau de către ambii soți după ce au convenit că mariajul lor trebuie desfășurat și dacă soții nu s-au separat prin intermediul unui contract sau al unei hotărâri judecătorești, înainte de a permite soților să intenționeze acțiunea de divorț, instanța va cita părțile pentru a se prezenta în fața unui mediator, acesta fiind desemnat de instanță sau cu acordul comun al părților, în scopul încercării reconcilierii soților, iar dacă nu se obține reconcilierea și dacă soții nu au convenit deja cu privire la condițiile de divorț, pentru a permite părților să finalizeze divorțul pe baza unui acord. Acordul menționat se va face pe baza unora sau a tuturor condițiilor următoare:

îngrijirea și exercitarea autorității părintești asupra copiilor;

accesul celor două părți la copii;

întreținerea soților sau a unuia dintre ei și a copiilor;

dreptul de a locui la domiciliul conjugal;

împărțirea comunității bunurilor dobândite și a comunității bunurilor rămase în administrare separată.

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

Separarea de drept se referă la intentarea de către unul dintre soți a acțiunii relevante împotriva celuilalt soț și la pronunțarea de către instanță a unei hotărâri privind drepturile și obligațiile pe care le au soții în momentul separării de drept.

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

Condițiile pentru acordarea separării de drept sunt una sau mai multe dintre următoarele:

adulter;

acte de violență domestică;

excese, cruzime, amenințări sau rănirea gravă de către una dintre părți a reclamantului sau a oricărui dintre copiii acestuia;

nu mai există perspective rezonabile de continuare a vieții în comun întrucât raporturile dintre soți s-au deteriorat în mod iremediabil;

părăsirea domiciliului.

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

Cu privire la **întreținere**, soțul în defavoarea căruia se pronunță separarea trebuie să plătească întreținerea celeilalte părți și a copiilor până când aceștia împlinesc vârsta de 18 ani și până la vârsta de 23 de ani dacă aceștia își continuă studiile cu frecvență sau urmează cursuri de formare sau alte forme de educație. Suma datorată celeilalte părți și copiilor este stabilită prin luarea în considerare a tuturor circumstanțelor referitoare la soți și la copii, inclusiv a următoarelor aspecte:

nevoile copiilor, după luarea în considerare a tuturor circumstanțelor;

orice dizabilitate, fie aceasta fizică sau mentală;

eventualele boli de natură să compromită capacitatea soților sau a copiilor de a se întreține singuri;

dacă, eventual, capacitatea de realizarea venituri a părții căreia i se datorează întreținerea s-a redus ca urmare a faptului că acea parte a trebuit, în timpul căsătoriei, să aibă grijă de gospodărie, de cealaltă parte și să se ocupe de creșterea copiilor rezultați în urma căsătoriei;

toate veniturile și indemnizațiile pe care soții sau unul dintre soți le primesc conform legii;

necesitățile legate de locuința ale soților și copiilor;

suma care s-ar fi convenit fiecăreia dintre părți ca indemnizație, inclusiv, dar fără a se limita la aceasta, o indemnizație în temeiul unui sistem de pensii, pe care, ca urmare a separării, acea parte va pierde posibilitatea de a o dobândi.

Domiciliul conjugal poate fi încredințat de instanță la cererea uneia dintre părți doar uneia dintre acestea, excluzând cealaltă parte și pentru perioada și în condițiile pe care instanța le poate considera adecvate: instanța poate decide ca domiciliul conjugal să fie vândut atunci când consideră că ambele părți și copiii acestora dispun de o locuință alternativă corespunzătoare și că veniturile din urma vânzării vor reveni părților așa cum instanța consideră de cuviință sau, dacă domiciliul conjugal aparține ambelor părți, va atribui domiciliul conjugal unei părți, iar aceasta va despăgubi cealaltă parte pentru pierderea financiară suferită.

La pronunțarea unei hotărâri de separare a soților, instanța va dispune, de asemenea, care dintre soți va exercita **autoritatea părintească**, criteriul cel mai important fiind bunăstarea copiilor. Cu toate acestea, instanța poate, la cererea uneia dintre părți, declara că cealaltă parte nu este potrivită pentru a exercita autoritatea părintească asupra copiilor minori ai părților, iar dacă instanța emite o astfel de declarație, în cazul decesului celeilalte părți partea declarată nepotrivită nu va avea dreptul de a exercita autoritatea părintească asupra copiilor minori fără autorizarea din partea instanței.

Soția poate, la separare, să aleagă să revină la **numele** său dinaintea căsătoriei, dar declarația privind o astfel de alegere trebuie făcută într-un act public de separare, și în cazul separării pe cale judiciară, soția va face această declarație prin intermediul unei note depuse la dosarul cauzei înainte de judecată.

În toate cazurile, efectele separării soților nu vor înceta cu privire la **părțile terțe**, decât începând cu ziua în care actul este înregistrat în registrul de stare civilă.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

Anularea căsătoriei înseamnă că mariajul nu are niciun efect. Acea căsătorie este declarată nulă.

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

O căsătorie este nulă dacă:

formalitățile necesare pentru valabilitatea sa conform legislației din țara în care a fost oficiată căsătoria nu sunt respectate;

consimțământul oricăreia dintre părți a fost obținut prin violență, fie fizică sau morală, sau frică;

consimțământul oricăreia dintre părți nu este valabil din cauza unei erori privind identitatea celeilalte părți;

consimțământul oricăreia dintre părți este obținut prin fraudă cu privire la o caracteristică a celeilalte părți care ar putea să afecteze serios în mod negativ viața conjugală;

consimțământul oricăreia dintre părți nu este valabil ca urmare a unei lipse grave de maturitate în gândire cu privire la viața matrimonială sau cu privire la drepturile și obligațiile sale esențiale sau ca urmare a unei anomalii psihice grave care face imposibil ca acea parte să îndeplinească obligațiile esențiale ale căsătoriei;

în caz de impotență, fie absolută sau relativă, dar numai dacă impotența este anterioară căsătoriei;

consimțământul uneia dintre părți este viciat printr-un motiv care determină nulitatea căsătoriei sau care afectează unul sau mai multe elemente esențiale ale vieții matrimoniale sau dreptul la actul conjugal;

oricare dintre părți își dă consimțământul sub rezerva unei condiții referitoare la viitor;

oricare dintre părți, deși cu discernământ și fără a suferi de tulburări psihice, nu a avut în momentul încheierii căsătoriei, chiar dacă dintr-o cauză trecătoare, suficientă putere intelectuală sau voință pentru a se obține consimțământul matrimonial;

căsătoria nu a fost consumată.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

Efectele unei căsătorii valabile se consideră a fi existat întotdeauna în raport cu copiii născuți sau concepuți în timpul unei căsătorii care este declarată nulă și fără efecte, precum și în raport cu copii născuți înaintea unei astfel de căsătorii și recunoscuți înainte de hotărârea de pronunțare a anulării. Dacă numai unul dintre soți a acționat cu bună credință, astfel de efecte se vor aplica în favoarea sa și în favoarea copiilor. Dacă ambii soți au acționat cu rea credință, efectele unei căsătorii valabile se aplică numai în favoarea copiilor născuți sau concepuți în timpul căsătoriei care urmează să fie nulă și fără efecte. Soțul care a fost responsabil pentru anularea căsătoriei este obligat să plătească întreținerea celuilalt soț cu bună credință pentru o perioadă de cinci ani: această sarcină va înceta dacă partea care a acționat cu bună credință se căsătorește în perioada menționată.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

Nu, nu există mijloace alternative; acest lucru poate fi făcut numai în instanță.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

O cerere de divorț, de separare pe cale judiciară sau de anulare a unei căsătorii civile trebuie depusă la instanța civilă (secțiunea de dreptul familiei), în timp ce o înregistrare a unei anulări acordate de tribunalul ecleziastic din Malta trebuie depusă la Curtea de Apel. Cererea de divorț, separare sau anulare a căsătoriei civile trebuie depusă sub jurământ. Răspunsul la cerere trebuie depus în termen de 20 de zile. Documentele însoțitoare diferă în funcție de ceea ce dorește o persoană să dovedească. Cu toate acestea, în cazul înregistrării unei anulări de către tribunalul ecleziastic, trebuie transmise o copie a hotărârii pronunțate de „*Tribunal Metropolitan*” din Malta, ordinul emis de instanța regională de al doilea grad de jurisdicție, decizia de punere în aplicare și un certificat de căsătorie.

Fiecare parte la o acțiune de separare poate solicita, în orice moment în timpul cauzei, dar nu după ce cauza a fost amânată pentru judecare, prin intermediul unei cereri, ca cererea de separare depusă în această cauză să fie considerată ca cerere de pronunțare a divorțului.

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

Da, asistența judiciară poate fi acordată atât timp cât cerințele stabilite în secțiunea 912 din Codul de organizare și de procedură civilă sunt respectate.

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

Da, este posibil să se introducă o cale de atac împotriva unei hotărâri privind divorțul, separarea judiciară sau anularea căsătoriei. Cu toate acestea, trebuie să se rețină că decizia de înregistrare a anulării acordate de Tribunalul Ecleziastic din Malta nu poate fi contestată.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

O decizie a unei instanțe străine privind statutul unei persoane căsătorite sau care afectează acest statut este recunoscută în toate scopurile legislației malteze dacă decizia este pronunțată de o instanță competentă din țara domiciliului sau a cetățeniei uneia dintre părțile din cadrul procedurii. Această recunoaștere se efectuează în Malta prin consemnarea în Registrul de stare civilă (**Evans Building, Merchant's Street, Valletta VLT 2000**). Pe lângă legislația malteză, se aplică, de asemenea, legislația europeană, și anume Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000. Articolul 22 din acest regulament face trimitere la motivele de refuz al recunoașterii hotărârilor judecătorești pronunțate în materie de divorț, de separare de drept sau de anulare a căsătoriei, și anume:

- „(a) în cazul în care recunoașterea contravine în mod evident ordinii publice a statului membru în care se solicită aceasta;
- (b) în cazul în care actul de sesizare a instanței sau un act echivalent nu a fost notificat sau comunicat în timp util părâtului care nu s-a prezentat și astfel încât acesta să își poată pregăti apărarea, cu excepția cazului în care se constată că părâtul a acceptat hotărârea într-un mod neechivoc;
- (c) în cazul în care aceasta este ireconciliabilă cu o hotărâre pronunțată într-o acțiune între aceleași părți în statul membru în care se solicită aceasta; sau
- (d) în cazul în care aceasta este ireconciliabilă cu o hotărâre pronunțată anterior într-un alt stat membru sau într-un stat terț într-o cauză între aceleași părți, din moment ce această primă hotărâre îndeplinește condițiile necesare recunoașterii sale în statul membru în care se solicită aceasta”.

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

Curtea Civilă (secțiunea de dreptul familiei) este instanța care trebuie sesizată pentru a se opune recunoașterii unei hotărâri judecătorești pronunțate în materie de divorț, de separare judiciară sau anulare a căsătoriei. Procedura aplicabilă este cea din Malta, prezentată la capitolul 12 din legislația malteză.

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

Instanțele de drept civil au competența de a examina și a decide cu privire la cererile de divorț numai dacă este îndeplinită cel puțin una dintre următoarele cerințe:

- cel puțin unul dintre soți avea domiciliul în Malta la data depunerii cererii de divorț la instanța civilă competentă; sau
- cel puțin unul dintre soți a avut reședința obișnuită în Malta pentru o perioadă de un an imediat înainte de depunerea cererii de divorț.

Ultima actualizare: 22/03/2017

Versionea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Divorțul - Țările de Jos

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

O cerere de divorț poate fi depusă de unul dintre soți (cerere unilaterală) sau de ambii soți (cerere comună). Procedura este identică (a se vedea întrebarea 11).

În ambele cazuri, părțile trebuie să fie reprezentate de un avocat în cursul procedurii. Cererea de divorț este examinată de instanța regională (*rechtbank*) de la reședința reclamantului sau a unuia dintre reclamanți. Cererea de divorț poate fi depusă în orice moment după căsătorie; părțile nu sunt obligate să fi fost căsătorite pentru o anumită perioadă de timp. Divorțul produce efecte atunci când hotărârea judecătorească este înscrisă în registrul de nașteri, căsătorii și decese (*burgerlijke stand*). Divorțul poate fi consemnat în registrul respectiv numai după ce hotărârea judecătorească nu mai poate fi atacată (devine *res judicata*). Divorțul trebuie să fie consemnat în registru în termen de șase luni de la data la care hotărârea devine *res judicata*; în caz contrar, hotărârea își pierde valabilitatea, iar divorțul nu mai poate fi înscris în registru. În cazul în care căsătoria a fost oficiată în străinătate și certificatul de căsătorie străin nu a fost înregistrat într-un registru olandez, hotărârea de divorț pronunțată în Țările de Jos trebuie să fie înscrisă în registrul special de nașteri, căsătorii și decese al municipalității Haga.

2 Care sunt motivele de divorț?

În temeiul legislației olandeze, singurul motiv de divorț este destrămarea iremediabilă a căsătoriei. Se consideră că o căsătorie s-a destrămat în mod iremediabil în cazul în care soții sunt de opinie că nu mai pot trăi împreună și nu există nicio perspectivă de reluare a relațiilor conjugale normale între soți. În cazul în care cererea este depusă doar de unul dintre soți, reclamantul trebuie să declare că raporturile între soți s-au deteriorat iremediabil și, dacă celălalt soț neagă acest lucru, reclamantul trebuie să prezinte elemente de probă. Instanța trebuie să determine dacă raporturile dintre soți s-au deteriorat în mod iremediabil. În cazul unei cereri comune, divorțul se pronunță pe baza faptului că ambii soți consideră că raporturile dintre ei s-au deteriorat în mod iremediabil.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

Divorțul poate avea consecințe asupra utilizării numelui de familie al fostului soț/fostei soții. După ce hotărârea de divorț devine definitivă, o persoană divorțată poate să se recăsătorească sau să încheie un parteneriat civil.

3.2 împărțirea bunurilor soților

Regimul legal (proprietatea comună asupra tuturor bunurilor)

Țările de Jos au un regim destul de neobișnuit în ceea ce privește veniturile și bunurile din timpul căsătoriei. Sistemul obișnuit, stabilit prin lege, este proprietatea comună asupra tuturor bunurilor (*algehele gemeenschap van goederen*). În principiu, toate bunurile achiziționate de oricare dintre soți, înainte sau în timpul căsătoriei, fac parte din patrimoniul comun. Activele celor doi soți se unesc. În principiu, toate datorile contractate înainte de căsătorie ori în timpul căsătoriei constituie, de asemenea, pasive comune, indiferent care dintre soți a contractat datoria. Un creditor își poate recupera creanța din patrimoniul comun al soților. Bunurile încetează să mai constituie proprietate comună la pronunțarea divorțului, și anume atunci când hotărârea de divorț este înscrisă în registrele de nașteri, căsătorii și decese. Activele soților nu mai sunt unite, iar patrimoniul comun trebuie să fie împărțit. Este necesar să se stabilească cota-parte din patrimoniul comun la care are dreptul fiecare soț. Regula generală este că fiecare dintre soți are dreptul la jumătate. Soții pot hotărî să nu aplice această regulă și pot stabili un alt sistem în cadrul acordului de divorț (*echtscheidingsconvenant*) sau în momentul partajului (*verdeling*).

Convențiile matrimoniale prenuptiale și postnuptiale

Soții pot alege un alt regim decât regimul legal obișnuit în cazul în care încheie o convenție matrimonială prenuptială sau (rar) postnuptială. Convențiile matrimoniale conțin, de asemenea, dispoziții privind partajul bunurilor în caz de divorț.

3.3 copiii minori ai soților

Încredințarea copiilor

În urma unui divorț, ambii părinți se bucură în continuare de încredințarea comună a copiilor, la fel precum în timpul căsătoriei. Se poate solicita instanței să încredințeze copiii unui singur părinte doar în cazuri excepționale. Cererea de încredințare exclusivă poate fi depusă de oricare dintre părinți sau de ambii

părinți. Părintele căruia nu i s-au încredințat copiii are dreptul să îi viziteze. Oricare dintre părinți sau ambii părinți pot cere instanței să stabilească dispoziții de reglementare a dreptului de vizită.

Întreținerea copiilor

În cazul în care părinții beneficiază în continuare de încredințarea comună a copiilor în urma divorțului, aceștia ar trebui să ajungă la un acord cu privire la modul în care se împarte sarcina financiară legată de creșterea copiilor. Părinții pot cere instanței, de asemenea, să consenmeze ceea ce au convenit. În cazul în care părinții nu pot ajunge la un acord, instanța poate stabili o sumă care urmează să fie plătită cu titlu de indemnizație de întreținere. În cazul încredințării exclusive, părintele în cauză poate solicita instanței să stabilească măsura în care celălalt părinte trebuie să contribuie la cheltuielile de întreținere cotidiene. De regulă, se așteaptă ca părinții să organizeze ei înșiși modalitățile de plată. Pentru mai multe informații în această privință, a se consulta site-ul internet al Agenției Naționale de colectare a indemnizațiilor de întreținere (*Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen*) (<http://www.lbio.nl/>).

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

Obligația soților de a se întreține reciproc continuă, de asemenea, după desfacerea căsătoriei. În cazul în care venitul unui fost soț nu este suficient pentru a acoperi costurile sale de trai și nu se poate aștepta în mod rezonabil ca acesta să câștige nivelul necesar de venituri, acesta poate cere instanței să oblige celălalt fost soț să plătească o indemnizație de întreținere pentru a-i acoperi costurile de trai. Instanța poate dispune acest lucru în hotărârea de divorț sau într-o hotărâre ulterioară. Atunci când calculează cuantumul indemnizației de întreținere, instanța ia în considerare nevoile soțului/soției care va primi plata și mijloacele celuilalt soț. Se poate ține seama, de asemenea, de factori nefinanciari, cum ar fi durata căsătoriei sau cât de lungă este perioada în care soții au trăit împreună. În cazul în care instanța nu stabilește nicio limită privind perioada în care urmează a fi plătită întreținerea, obligația de a plăti indemnizație de întreținere încetează după 12 ani. În cazurile în care soțul care are nevoie de indemnizație de întreținere se confruntă cu dificultăți financiare deosebite, acesta se poate adresa instanței în vederea prelungirii perioadei. În principiu, dacă o căsătorie a fost de scurtă durată (mai puțin de cinci ani) și nu au rezultat copii, perioada în care se plătește indemnizație de întreținere nu depășește durata căsătoriei în sine. În cazul în care soții sau foștii soți cad de acord asupra indemnizației de întreținere, aceștia pot consenma condițiile stabilite în acordul de divorț.

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

Separarea legală (*scheiding van tafel en bed*) este un mijloc juridic prin care soții nu mai locuiesc împreună fără a desface efectiv căsătoria încheiată între ei. Separarea legală prezintă interes pentru soții care doresc să se separe și să soluționeze efectele juridice ale separării, însă doresc să rămână căsătoriți, posibil din motive religioase sau financiare. Separarea legală lasă deschisă posibilitatea de reconciliere, însă poate servi, de asemenea, drept etapă pentru desfacerea căsătoriei. O separare legală produce efecte atunci când hotărârea judecătorească de separare este înscrisă în registrul regimurilor matrimoniale. La fel precum în cazul divorțului, înscriserea hotărârii în registru trebuie efectuată în termen de șase luni.

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

Singurul temei al separării legale este destrămarea iremediabilă a căsătoriei.

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

Implicațiile separării legale asupra regimului matrimonial, asupra încredințării copilului (dreptul de vizită), asupra indemnizațiilor și pensiilor de întreținere sunt aceleași precum în cazul divorțului. Căsătoria continuă să existe. Legea prevede că soții care s-au separat legal nu moștenesc reciproc bunurile celuilalt în caz de deces. În cazul în care, în urma separării legale, soții decid că doresc să se despartă în totalitate, aceștia pot să solicite divorțul. Părțile la o separare legală pot locui cu un nou partener și pot să-și construiască o nouă viață, dar nu se pot căsători sau nu pot încheia un parteneriat civil.

În cazul în care, în urma unei separării legale, se introduce o cerere de divorț în mod unilateral, se aplică anumite restricții. Cererile unilaterale sunt supuse unei perioade de așteptare de trei ani. Această perioadă poate fi redusă la un an de către instanță în anumite cazuri. Perioada de trei ani începe la data la care separarea legală este înscrisă în registru. În cazul în care o cerere de divorț care urmează unei separări legale este prezentată în comun, nu există nicio perioadă de așteptare. Desfacerea căsătoriei produce efecte în momentul în care hotărârea judecătorească de divorț este înscrisă în registrul de nașteri, căsătorii și decese.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

O căsătorie poate fi anulată numai prin hotărâre judecătorească. Procedura de anulare este inițiată prin depunerea unei cereri. Prin urmare, o căsătorie încheiată între părți nu este niciodată, în mod automat, nulă și neavenită: căsătoria continuă să fie valabilă până când este anulată. Legislația prevede motivele care pot constitui temei de anulare și persoanele care pot înainta o cerere în acest sens.

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

În lege se prevăd următoarele motive pentru introducerea unei cereri de anulare:

impedimente în calea căsătoriei (condiții privind vârsta minimă, lipsa consimțământului pentru căsătorirea unui minor, bigamia, legături de rudenie interzise);
constrângere sau eroare;
căsătorie de conveniență;
tulburări psihice ale unuia dintre soți;
lipsa de competență a ofițerului de stare civilă;
martori insuficienți.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

Anularea are efect retroactiv și se aplică de la momentul oficiării căsătoriei. Aceasta înseamnă că, după anularea acesteia de către instanță, căsătoria va fi considerată ca și cum nu ar fi existat niciodată. Se face excepție în anumite circumstanțe, în care anularea are același efect ca și divorțul. De exemplu, copiii născuți dintr-o căsătorie anulată rămân legați de ambii părinți. O altă excepție se referă la căsătoria putativă, și anume atunci când unul dintre soți nu avea cunoștință că respectiva căsătorie prezenta deficiențe. A se vedea, de asemenea, condițiile pentru anularea căsătoriei, astfel cum sunt enumerate la întrebarea 8. Soțul care a acționat cu bună credință poate, de exemplu, să solicite celuilalt să îi plătească indemnizație de întreținere.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

Medierea este o practică comună în cauzele de divorț din Țările de Jos. Cu ajutorul unui mediator și, după caz, a avocaților soților, soții pot încerca să ajungă la un acord în ceea ce privește divorțul și efectele acestuia. Măsurile convenite sunt prevăzute într-un acord de divorț (*echtscheidingsconvenant*), care este un document scris. Acordul poate să vizeze aspecte cum ar fi împărțirea bunurilor comune, orice obligație de a plăti întreținere pentru soț/soție și un plan de exercitare a autorității părintești. Instanța poate să includă în hotărârea acesteia acordul elaborat pe durata procesului de mediere.

Există o asociație de avocaților de dreptul familiei și a mediatorilor specializați în divorț (*Vereniging van Familierechtadvocaten en Scheidingsbemiddelaars*), ai cărei membri sunt specializați în domenii precum divorțul și indemnizațiile de întreținere. De asemenea, aceștia sunt specializați în medierea divorțului și tot ceea ce implică aceasta. Pentru detalii suplimentare, a se consulta: <http://www.vas-scheidingsbemiddeling.nl/>.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

Cererea

Procedura de divorț începe întotdeauna cu o cerere adresată instanței (*verzoekschrift*). Această Cererea trebuie să precizeze numele de familie și prenumele, precum și domiciliul sau reședința soților. În cazul în care există copii minori implicați în divorț, aceleași date trebuie furnizate, de asemenea, cu

privire la copiii respectivi. Reclamantul poate, de asemenea, să solicite măsuri suplimentare (*nevenvoorzieningen*). O astfel de cerere este legată de divorț. Instanța poate dispune măsuri suplimentare în următoarele scopuri, printre altele:

încredințarea copiilor și drepturi de vizită privind copiii minori;

întreținerea unui copil sau a unui soț;

împărțirea patrimoniului comun al soților sau punerea în aplicare a regimului convenit într-o convenție matrimonială prenupțială sau postnupțială;

utilizarea domiciliului conjugal și

egalizarea indemnizațiilor.

Avocatul reclamantului („*advocaat*”) trebuie să depună cererea la instanța regională (*rechtbank*). În cazul în care reclamantul locuiește în Țările de Jos, cererea poate fi depusă la instanța în a cărei rază teritorială locuiește reclamantul. În cazul în care reclamantul nu locuiește în Țările de Jos, însă celălalt soț are domiciliul în Țările de Jos, cererea trebuie înaintată instanței din circumscripția în care locuiește celălalt soț. În cazul în care ambii soți locuiesc în afara teritoriului Țărilor de Jos, cererea trebuie să fie depusă la instanța regională din Haga.

Ce documente trebuie prezentate?

extrase originale (emise în ultimele trei luni) din registrul de evidență a populației, pentru ambii soți, care indică cetățenia, starea civilă și, în cazul persoanelor cu alte cetățenii decât cea olandeză, data intrării în Țările de Jos; în cazurile în care unul dintre soți este cetățean olandez, iar celălalt nu, trebuie să se specifice data la care acesta din urmă s-a stabilit în Țările de Jos;

extrase originale din registrul de nașteri (eliberate în ultimele trei luni) pentru eventualii copii minori;

un extras original din registrul de căsătorii (care poate fi obținut de la primăria localității în care s-a celebrat căsătoria și care trebuie să fi fost emis în ultimele trei luni); în cazul căsătoriilor care au fost oficiate în străinătate, certificatul de căsătorie în original sau un extras mai vechi sunt suficiente și

în cazul în care sunt implicați minori, o convenție parentală (*ouderschapsplan*); acesta conține aspecte stabilite de comun acord de către părinți cu privire la copiii lor și poate prevedea dispoziții privind îngrijirea de zi cu zi a copiilor, educația acestora, practicarea unor sporturi, îngrijirea medicală, măsuri pentru zilele speciale precum vacanțele și sărbătorile legale, aspecte financiare și practice (preluarea și predarea copiilor).

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

În cazul în care o parte în litigiu nu este în măsură să suporte cheltuielile sau costurile integrale presupuse de un avocat sau un mediator, aceasta poate fi eligibilă pentru a beneficia de asistență juridică gratuită, sub rezerva îndeplinirii anumitor condiții. Consiliul pentru asistență juridică gratuită (*Raad voor de Rechtsbijstand*) acordă asistență juridică gratuită doar prin intermediul mediatorilor care sunt înregistrați pe lângă Consiliul. Pentru informații suplimentare privind condițiile de eligibilitate, a se consulta site-ul <http://www.rvr.org/>.

Dreptul la asistență juridică gratuită se aplică, de asemenea, în litigiile transfrontaliere, în cazul în care reclamantul locuiește în afara teritoriului Țărilor de Jos, dar în UE. Acest aspect este reglementat de Directiva europeană privind asistența juridică în litigiile transfrontaliere (JO L 26, 31.1.2003). O cerere de asistență juridică gratuită poate fi depusă la Consiliul pentru asistență juridică gratuită din Haga utilizând formularul standard stabilit în temeiul directivei, care este identic în toate statele membre. Dacă este necesar, Consiliul pentru asistență juridică gratuită poate asista solicitantii să aleagă un avocat. Pentru detalii suplimentare, a se consulta: <http://www.rvr.org/>.

În anumite cazuri, atunci când există un tratat, o persoană implicată într-un litigiu care locuiește în afara teritoriului Uniunii Europene poate fi în măsură să obțină asistență juridică în Țările de Jos. Următoarele tratate sunt relevante din acest punct de vedere: Convenția de la Haga privind procedura civilă (1954), Acordul european privind transmiterea cererilor privind asistența juridică (1977) și Convenția de la Haga privind accesul internațional la justiție (1980).

Tratatele menționate includ o dispoziție care, în esență, prevede că cetățenii statelor contractante sunt eligibili pentru acordarea de asistență juridică gratuită în toate celelalte state contractante, în aceleași condiții ca și cetățenii statelor membre respective. Dacă există astfel de situații în Țările de Jos, trebuie să se solicite o declarație privind mijloacele insuficiente (*verklaring van onvermogen*) autorității competente din localitate de reședință obișnuită a persoanei implicate în litigiu. Cererea de asistență juridică gratuită și declarația privind mijloace insuficiente sunt transmise de către instituția respectivă autorității competente din țara în care trebuie să se acorde asistența juridică gratuită. Aceasta din urmă examinează dacă partea aflată în litigiu are dreptul la asistență juridică gratuită.

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

Da, se poate introduce o cale de atac la grefa curții de apel (*gerechtshof*) în termen de trei luni de la data pronunțării divorțului. Hotărârea curții de apel poate fi contestată, de regulă, pe motive de drept la Curtea Supremă (*Hoge Raad der Nederlanden*). Părțile trebuie să fie reprezentate de avocați și în cadrul acestor proceduri.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

La 1 martie 2005, regulamentul cunoscut sub denumirea de Regulamentul Bruxelles II *bis* (sau Bruxelles IIa) a intrat în vigoare în statele membre ale UE; denumirea sa completă este Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000.

Regulamentul Bruxelles II *bis* se aplică în materie de divorț, separare legală și anulare a căsătoriei. În temeiul dispozițiilor cuprinse în regulament, hotărârile de divorț pronunțate în celelalte state membre (cu excepția Danemarcei) sunt recunoscute în Țările de Jos fără a fi necesară o procedură specială [articolul 21 alineatul (1)]. În mod similar, nu este necesară nicio procedură specială pentru actualizarea actelor de stare civilă, de exemplu atunci când trebuie să se înregistreze în certificatul de căsătorie o notă privind divorțul.

Orice parte interesată poate introduce o acțiune în instanță pentru a determina dacă o hotărâre de divorț pronunțată într-o altă țară poate fi recunoscută.

Regulamentul Bruxelles II *bis* prevede o serie de motive pentru a refuza recunoașterea divorțului. De exemplu, recunoașterea divorțului nu trebuie să fie contrară ordinii publice. Se va ține seama, de asemenea, dacă pârâtul (partea care nu a depus cerere de divorț) a fost informat în mod corespunzător cu privire la procedură. Cu toate acestea, hotărârea judecătorească în sine nu poate face obiectul unei revizuiri. În conformitate cu Regulamentul Bruxelles II *bis*, instanța din statul membru în care a fost pronunțată hotărârea trebuie, la cererea oricărei părți interesate, să elibereze un certificat cu privire la hotărârea respectivă (utilizând un formular standard). Certificatul conține informații privind țara în care a fost pronunțată hotărârea, date privind părțile, dacă hotărârea a fost pronunțată în lipsă, tipul de hotărâre, și anume de divorț sau de separare legală, data hotărârii judecătorești și instanța care a pronunțat hotărârea.

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

În cazul în care o parte interesată dorește să se opună recunoașterii în Țările de Jos a unei hotărâri de divorț pronunțate în străinătate, aceasta poate depune o cerere de nerecunoaștere la judecătorul însărcinat cu dispunerea de măsuri provizorii (*voorzieningenrechter*) din districtul în care aceasta își are reședința obișnuită.

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

La 1 ianuarie 2012, a intrat în vigoare Cartea 10 din Codul civil olandez (*Burgerlijk Wetboek*). Aceasta conține norme privind conflictul de legi care determină legea aplicabilă.

Regula principală este aceea că instanțele aplică întotdeauna legislația în materie de divorț din Țările de Jos, indiferent de cetățenia și de reședința obișnuită a soților. În cazul în care, de exemplu, o cerere de divorț este depusă în Țările de Jos de către un cuplu căsătorit ai cărui membri sunt cetățeni belgieni care locuiesc în Țările de Jos, se aplică automat legislația în materie de divorț din Țările de Jos. Singura situație în care nu se întâmplă acest lucru este atunci când soții aleg legislația aplicabilă în cazul divorțului. Soții pot opta în mod specific să se aplice dispozițiile legislației lor naționale comune în timpul procedurii de divorț, și nu legislația olandeză. Un cuplu belgian poate, prin urmare, să opteze pentru aplicarea legislației belgiene în materie de divorț.

Ultima actualizare: 23/10/2018

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini [de](#) a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Divorțul - Austria

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

Dreptul austriac recunoaște trei tipuri de divorț: divorțul din culpă, divorțul în urma separării timp de cel puțin trei ani și divorțul prin consimțământ.

Unul dintre soți poate depune o cerere de divorț în cazul în care căsătoria s-a destrămat iremediabil ca urmare a unei culpe maritale grave comise de celălalt soț sau a unui comportament dezonorant sau imoral al respectivului soț, astfel încât restabilirea unei relații care să fie în esență echivalentă cu căsătoria nu poate fi avută în vedere.

În cazul în care cuplul a locuit separat timp de trei ani, oricare dintre soți poate cere divorțul pe motiv că respectiva căsătorie s-a destrămat iremediabil.

În cazul în care parteneriatul matrimonial nu a existat timp de cel puțin șase luni, ambii soți admit că respectiva căsătorie s-a destrămat iremediabil și că sunt de acord cu divorțul, depunând împreună cererea de divorț.

2 Care sunt motivele de divorț?

Principalul motiv pentru divorț este destrămarea iremediabilă a căsătoriei. Aceasta poate să fi fost cauzată de o culpă maritală gravă din partea unuia dintre parteneri, în special atunci când unul dintre soți a fost infidel sau a avut un comportament fizic violent față de celălalt soț sau i-a provocat acestuia o suferință emoțională gravă. Celălalt soț poate depune o cerere de divorț chiar dacă respectivul comportament nu poate fi considerat drept culpă maritală, fiind cauzat de o tulburare mentală, însă căsătoria s-a destrămat totuși în asemenea măsură încât restabilirea unei relații care să fie în esență echivalentă cu căsătoria nu poate fi avută în vedere, sau dacă unul dintre soți este bolnav mintal sau suferă de o boală extrem de infecțioasă sau contagioasă sau de o afecțiune care provoacă repulsie. În toate aceste cazuri, soțul care depune cererea de divorț trebuie să demonstreze motivele invocate. Cu toate acestea, în cazul în care soții locuiesc separat timp de trei ani, nu este necesară demonstrarea sau stabilirea culpei maritale.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

Ca regulă generală, ambii soți păstrează numele pe care l-au utilizat în perioada în care au fost căsătoriți. În cazul în care oricare dintre soți a preluat numele celuilalt soț în momentul căsătoriei, acesta poate reveni la numele pe care l-a avut înainte de căsătorie.

3.2 împărțirea bunurilor soților

În principiu, soții pot conveni să își împartă bunurile după cum doresc. Acest lucru poate fi realizat prin renunțare reciprocă (ceea ce înseamnă că separarea juridică a bunurilor din timpul căsătoriei este menținută după ce căsătoria a fost dizolvată), prin împărțirea bunurilor dobândite prin contract și deținute în comun sau prin transferul bunurilor de la unul dintre soți către celălalt.

În cazul în care soții nu ajung la un acord cu privire la bunuri, oricare dintre aceștia poate solicita instanței să împartă anumite bunuri care aparțin ambilor soți. Bunurile cunoscute sub denumirea de „bunuri matrimoniale” și de „economii matrimoniale” vor fi împărțite între aceștia. „Bunurile matrimoniale” reprezintă domiciliul matrimonial și bunurile casnice și orice alte articole utilizate efectiv de ambii soți în viața de zi cu zi în timpul căsătoriei. „Economiile matrimoniale” reprezintă toate investițiile acumulate de cuplu în perioada în care au locuit împreună ca soț și soție.

Toate bunurile pe care soții le-au adus în căsătorie sau pe care le-au moștenit sau care le-au fost oferite de o terță parte sunt excluse de la împărțirea bunurilor, la fel ca toate bunurile pe care soții le-au utilizat în mod individual în scopuri personale sau în scopul ocupației lor, inclusiv companii și acțiuni în cadrul unor companii, cu excepția cazului în care acestea au fost doar investiții.

Instanța trebuie să distribuie bunurile în mod echitabil, ținând cont de toate circumstanțele relevante și acordând o atenție specială importanței și dimensiunii contribuției fiecăruia dintre soți la achiziționarea bunurilor matrimoniale și la acumularea de economii matrimoniale, precum și bunăstării copiilor. Plata pensiei de întreținere, ajutorul pentru câștigarea traiului, menținerea gospodăriei comune și îngrijirea și creșterea copiilor ambilor soți și orice altă formă de asistență matrimonială va avea valoare de contribuție.

3.3 copiii minori ai soților

De la intrarea în vigoare, la 1 iulie 2001, a actului de modificare din 2001 a legii privind copiii, părinții separați au posibilități extinse de a-și stabili propriile aranjamente privind custodia. În general, în caz de divorț, ambii soți păstrează răspunderea părintească comună pentru copiii minori. Cu toate acestea, în cazul în care părinții doresc să își păstreze pe deplin răspunderea părintească comună, la fel ca pe parcursul căsătoriei, aceștia trebuie să prezinte instanței un acord privind locul principal de reședință al copilului într-un termen rezonabil. De asemenea, părinții pot încheia un acord în instanță în baza căruia unul dintre părinți deține răspunderea părintească exclusivă sau răspunderea părintească a unuia dintre părinți este limitată la aspecte specifice.

Odată cu actul de modificare a legii privind copiii și numele din 2013 (*Kindschaftsrechts-Änderungsgesetz*), instanța poate atribui părinților răspundere părintească comună împotriva dorinței unuia sau a ambilor părinți dacă aceasta consideră că răspunderea parentală comună este în interesul superior al copilului. Ulterior, părinții trebuie să stabilească de comun acord părintele cu care va locui copilul. În cazul în care răspunderea părintească comună nu este în interesul superior al copilului, instanța trebuie să decidă care este părintele căruia i se va acorda răspunderea părintească exclusivă.

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

Soțul care a purtat culpa exclusivă sau predominantă trebuie să plătească celuilalt soț o pensie de întreținere suficientă pentru a-i permite să-și păstreze stilul de viață, dacă soțul în cauză are un venit insuficient provenit din bunuri sau din activitatea pe care o poate desfășura în mod rezonabil în circumstanțele date. În cazul în care divorțul a survenit din culpa ambilor soți, dar niciunul dintre soți nu îl poate învinovăți pe celălalt, soțul care nu are posibilitatea de a se

Întreținere singur poate beneficia de o contribuție pentru întreținerea sa dacă acest lucru este echitabil având în vedere nevoile, bunurile și câștigurile celuilalt soț. Orice astfel de obligație impusă poate face obiectul unei limite de timp. În cazul unui divorț prin consimțământ, soții pot conveni în mod liber dacă unul dintre soți trebuie să plătească celuilalt o pensie de întreținere sau dacă ambii soți renunță la orice cerere de întreținere.

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

Dreptul austriac nu prevede un astfel de acord.

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

A se vedea răspunsul la întrebarea 4.

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

A se vedea răspunsul la întrebarea 4.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

Dreptul austriac al căsătoriei conține dispoziții privind „nulitatea căsătoriei” („*Ehenichtigkeit*”). O căsătorie este nulă și neavenită dacă aceasta nu a fost încheiată în forma prevăzută, dacă unul dintre soți nu se afla în deplină capacitate juridică, a fost lipsit de discernământ sau s-a confruntat cu tulburări mintale temporare atunci când a fost încheiată căsătoria sau dacă respectiva căsătorie a fost încheiată exclusiv sau în special în scopul de a permite unuia dintre soți să preia numele celuilalt soț sau să dobândească naționalitatea celuilalt soț, fără nicio intenție de a crea o relație matrimonială. De asemenea, o căsătorie este nulă și neavenită dacă unul dintre soți locuia într-o relație matrimonială legală cu o terță parte atunci când a fost încheiată căsătoria sau dacă respectiva căsătorie a fost încheiată ilegal între două rude de sânge.

O căsătorie poate fi anulată printr-o hotărâre judecătorească dacă, în momentul în care a fost încheiată căsătoria, capacitatea juridică a unuia dintre soți era limitată și reprezentantul său statutar nu a fost de acord cu căsătoria, unul dintre soți nu a știut faptul că intră într-o relație matrimonială sau a știut că intră într-o relație matrimonială, dar nu a dorit să își exprime dorința de a intra într-o relație matrimonială, unul dintre soți a fost înșelat cu privire la identitatea celuilalt soț, a fost înșelat cu privire la circumstanțele referitoare la celălalt soț care, dacă ar fi fost cunoscute, ar fi putut conduce la aprecierea coresponsabilă a implicațiilor căsătoriei și l-ar fi împiedicat să încheie căsătoria, a fost influențat să încheie căsătoria printr-o înșelăciune de rea-credință cu privire la circumstanțele esențiale sau a fost forțat ilegal (amenințat) să încheie căsătoria.

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

A se vedea răspunsul la întrebarea 7.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

În cazul în care o căsătorie este anulată, aceasta este tratată ca și când nu ar fi avut niciodată loc. În cazul în care doar unul dintre soți cunoștea faptul că respectiva căsătorie era nulă și neavenită în momentul încheierii ei, situația dintre soți în privința bunurilor lor va fi soluționată în conformitate cu dispozițiile aplicabile în caz de divorț. Copiii născuți din căsătorie vor fi considerați legitimi, chiar și după anularea căsătoriei.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

Divorțul sau anularea căsătoriei poate fi acordat(ă) numai de instanțe, însă problemele legate de divorț pot fi soluționate extrajudiciar (de exemplu prin mediere).

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

Litigiile legate de divorț sau de anularea căsătoriei ori de existența sau inexistența unei căsătorii intră în sfera de competență a instanțelor districtuale (*Bezirksgerichte*). Astfel de litigii intră în sfera de competență exclusivă a instanței districtuale din circumscripția în care se află soții sau în care aceștia au avut ultima reședință obișnuită comună. În cazul în care, atunci când este depusă cererea, niciunul dintre soți nu avea reședința în respectiva circumscripție sau dacă aceștia nu au avut reședință comună în Austria, competența exclusivă va fi deținută de instanța din circumscripția în care pârâtul își are reședința obișnuită sau, în cazul în care pârâtul nu are reședința obișnuită în Austria, instanța din circumscripția în care soțul care depune cererea își are reședința obișnuită sau, dacă nu, instanța districtuală centrală a Vienei (*Bezirksgericht Innere Stadt Wien*). Astfel de litigii intră în sfera de competență internă a instanței austriece dacă oricare dintre soți este de naționalitate austriacă, dacă pârâtul sau, în cazul unei cereri de anulare formulată de ambii soți, cel puțin unul dintre aceștia are reședința obișnuită în Austria sau dacă reclamantul are reședința obișnuită în Austria sau dacă oricare dintre soți a avut ultima reședință în Austria sau dacă reclamantul este apatrid sau era cetățean austriac atunci când a fost încheiată căsătoria. Deși aceasta este un loc de competență exclusivă, poate fi convenită o instanță competentă diferită.

Cererile de divorț trebuie să îndeplinească formalitățile generale ale unei cereri. Cererile pentru divorțul prin consimțământ, pentru care a fost pronunțată o hotărâre în cadrul unei proceduri necontencioase, trebuie semnate de ambii soți. În toate cazurile, trebuie anexat un certificat de căsătorie. De asemenea, este recomandabilă anexarea altor documente care să sprijine cererea.

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

Este posibilă solicitarea de asistență judiciară în cauzele de divorț conform normelor generale privind asistența judiciară (a se vedea „Asistență judiciară - Austria”). În procedurile de divorț există o cerință juridică relativă în ceea ce privește prezența unui avocat; dacă una dintre părți nu dorește să se prezinte în fața instanței în persoană, aceasta poate fi reprezentată doar de un avocat.

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

Pot fi introduse recursuri împotriva hotărârilor în primă instanță în materie de divorț, de anulare a căsătoriei sau privind existența sau inexistența unei căsătorii la instanța superioară competentă, și anume instanța regională (*Landesgericht*) care acționează în calitate de instanță de al doilea grad de jurisdicție pentru instanța districtuală competentă.

În cazul hotărârilor pronunțate de instanța de apel se poate introduce un recurs privind un punct din lege numai dacă decizia se bazează pe răspunsul la un aspect legat de dreptul substanțial sau procedural care este important din punctul de vedere al coerenței juridice sau al certitudinii juridice sau al dezvoltării legii, de exemplu deoarece instanța de apel se îndepărtează de la jurisprudența instanței supreme sau nu există o astfel de jurisprudență sau aceasta este inconsecventă.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

Începând cu 1 martie 2001, recunoașterea hotărârilor judecătorești de divorț între statele membre ale Uniunii Europene (cu excepția Danemarcei) s-a bazat pe **Regulamentul (CE) nr. 1347/2000 al Consiliului** din 29 mai 2000 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești pentru copiii ambilor soți (JO L 2000/160, p. 19). În temeiul acestui regulament, cunoscut drept Regulamentul Bruxelles II, nu mai este necesară o decizie explicită care recunoaște hotărârea judecătorească de divorț pronunțată în alt stat membru. În schimb, instanțele individuale sau autoritățile administrative trebuie să se pronunțe asupra recunoașterii ca aspect preliminar în cadrul unei proceduri juridice. Acest lucru se aplică în special verificării care trebuie să fie efectuate de registrul stării civile pentru a determina dacă un divorț acordat în alt stat membru permite recăsătorirea.

Orice parte care prezintă un interes legitim poate solicita o declarație din care să reiasă dacă o hotărâre judecătorească de divorț pronunțată în străinătate trebuie sau nu trebuie să fie recunoscută. În general, procedurile de recunoaștere/nerecunoaștere a hotărârilor pronunțate în străinătate în ceea ce privește

existența unei căsătorii sunt desfășurate în fața instanțelor districtuale. Pentru ca cererile pentru o hotărâre judecătorească de divorț să fie recunoscute sau nerecunoscute, acestea trebuie prezentate instanței districtuale din circumscripția în care solicitantul își are reședința obișnuită sau, în cazul în care acesta nu are reședința obișnuită în Austria, instanței din circumscripția în care pârâtul își are reședința obișnuită sau, dacă nu, *Bezirksgericht Innere Stadt Wien*.

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

A se vedea răspunsul la întrebarea 14. Documentele care trebuie depuse sunt prezentate la articolul 32 din Regulamentul [Bruxelles II](#).

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

Legea care reglementează condițiile de divorț este stabilită în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1259/2010 al Consiliului din 20 decembrie 2010 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp (JO L 343/10 din 29.12.2010), cunoscut sub denumirea de Regulamentul Roma III. Soții pot alege legea pe care aceștia doresc să o aplice. Aceasta poate fi legea statului în care își au reședința obișnuită în momentul alegerii sau legea statului în care își aveau ultima reședință obișnuită, cu condiția ca unul dintre ei să aibă încă reședința obișnuită acolo în momentul alegerii, sau legea statului al cărui cetățean este unul dintre soți în momentul alegerii sau legea statului în care este depusă cererea. În cazul în care soții nu aleg o instanță competentă, se aplică legea statului în care cuplul își are reședința obișnuită în momentul depunerii cererii sau, în cazul în care aceștia nu au o reședință obișnuită, legea statului în care cuplul a avut ultima reședință obișnuită, cu condiția ca aceștia să nu fi încetat să aibă reședința obișnuită în acel loc cu mai mult de un an înainte de depunerea cererii, iar unul dintre ei are încă reședința obișnuită acolo la momentul depunerii cererii sau, dacă nu, legea statului de care aparțin ambii soți atunci când cererea este depusă sau legea statului în care este depusă cererea.

Ultima actualizare: 01/03/2018

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini [pl](#) a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Divorțul - Polonia

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

Instanța pronunță o hotărâre de divorț în care stabilește dacă unul dintre soți este responsabil de destrămarea căsătoriei și, în caz afirmativ, care dintre soți. În cazul în care ambii soți solicită acest lucru, instanța nu se pronunță cu privire la culpă.

Divorțul nu este condiționat de o separare anterioară.

2 Care sunt motivele de divorț?

Motivul divorțului este faptul că o căsătorie s-a destrămat în mod definitiv și iremediabil. Ambele condiții trebuie să fie îndeplinite [articolul 56 alineatul (1) din Codul privind tutela și familia].

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

În termen de trei luni de la data la care hotărârea de divorț rămâne definitivă, soțul/soția divorțat(ă) care și-a schimbat numele de familie după căsătorie poate reveni la numele purtat înainte de căsătorie, prin prezentarea unei declarații directorului oficiului de stare civilă (*kierownikiem urzędu stanu cywilnego*). O persoană divorțată este liberă să se recăsătorească.

3.2 împărțirea bunurilor soților

Comunitatea de bunuri a soților, care include bunurile pe care le dobândesc aceștia, se instituie prin lege după căsătorie (regimul legal al comunității de bunuri). Regimul menționat încetează în momentul în care o căsătorie este desfăcută, mai precis atunci când hotărârea de desfacere a căsătoriei prin divorț rămâne definitivă.

La cererea unuia dintre soți, instanța poate împărți bunurile comune în hotărârea de divorț. Bunurile dobândite de soți reprezintă bunurile dobândite de unul dintre soți sau de ambii soți pe durata exercitării regimului legal al comunității de bunuri.

Ambii soți dețin cote-părți egale din patrimoniul comun.

Atunci când acest lucru este justificat, oricare dintre soți poate solicita instanței să împartă bunurile comune în funcție de măsura în care fiecare soț a contribuit la dobândirea bunului respectiv.

De asemenea, în cazul în care soții împart aceeași locuință, în hotărârea de divorț instanța stabilește modul în care trebuie să fie utilizată locuința atât timp cât soții divorțați continuă să locuiască împreună. În cazul în care ambii soți solicită acest lucru, instanța poate împărți locuința comună sau poate acorda locuința unuia dintre soți dacă celălalt soț este de acord să o părăsească fără să i se acorde în schimb o altă locuință.

3.3 copiii minori ai soților

În hotărârea de divorț, instanța se pronunță cu privire la răspunderea părintească pentru copiii comuni ai soților, la dreptul de vizită, și la suma care urmează să fie plătită de fiecare dintre soți pentru a acoperi costurile întreținerii și educării copiilor [articolul 56 alineatul (1) din Codul privind tutela și familia].

Instanța poate încredința exercitarea răspunderii părintești unuia dintre părinți, limitând răspunderea părintească a celui alt părinte la anumite obligații și drepturi cu privire la copil (copii).

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

Soțul/soția divorțat(ă), în cazul în care s-a constatat că nu a fost singurul (singura) în culpă pentru destrămarea căsătoriei și dacă se află în dificultate financiară, poate solicita o indemnizație de întreținere de la celălalt fost soț în funcție de nevoile sale rezonabile și de veniturile și capacitatea financiară a celui alt fost soț [articolul 60 alineatul (1) din Codul privind tutela și familia].

În cazul în care divorțul are drept consecință o deteriorare substanțială a situației financiare a soțului/soției care nu este responsabil(ă) de destrămarea căsătoriei, soțul/soția care a fost considerat(ă) singurul (singura) în culpă pentru destrămarea căsătoriei are obligația de a oferi sprijin financiar pentru satisfacerea nevoilor soției/soțului, chiar dacă acesta/aceasta din urmă nu se află în dificultate financiară [articolul 60 alineatul (2) din Codul privind tutela și familia].

Obligația de întreținere încetează în cazul în care soțul/soția care beneficiază de întreținere se recăsătorește. În cazul în care soțul/soția obligat(ă) să plătească o indemnizație de întreținere nu a fost considerat(ă) singurul (singura) responsabil(ă) pentru destrămarea căsătoriei, obligația respectivă încetează la cinci ani după divorț [articolul 60 alineatul (3) din Codul privind tutela și familia].

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

Aceasta este o procedură oficială de separare, și anume este hotărâtă de instanță în conformitate cu articolele 611 - 616 din Codul privind tutela și familia.

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

Condiția pentru pronunțarea separării este constatarea faptului că raporturile dintre soți s-au deteriorat definitiv.

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

Efectele juridice ale separării sunt identice cu cele ale divorțului. Cu toate acestea, un soț/o soție separat(ă) nu se poate recăsători.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

Anularea căsătoriei înseamnă anularea tuturor efectelor unei căsătorii cu efect retroactiv, cu excepția statutului copiilor proveniți din căsătoria anulată, care își păstrează statutul de copii născuți în cadrul unei căsătorii.

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

Motivele de anulare a unei căsătorii sunt enumerate în Codul privind tutela și familia:

unul dintre soți are vârsta mai mică decât vârsta legală pentru căsătorie (articolul 10 din Codul privind tutela și familia);

unul dintre soți se află în incapacitate juridică deplină (articolul 11 din Codul privind tutela și familia);

unul dintre soți suferă de o boală psihică sau are un handicap psihic (articolul 12 din Codul privind tutela și familia);

unul dintre soți este deja căsătorit cu o altă persoană (articolul 13 din Codul privind tutela și familia);

soții sunt rude în linie ascendentă, descendentă sau colaterală (frați și surori, inclusiv frați și surori vitregi și frați și surori născuți în afara căsătoriei) sau rude prin alianță în linie ascendentă ori descendentă (articolul 14 din Codul privind tutela și familia);

soții sunt înrudiți prin adopție (articolul 15 din Codul privind tutela și familia);

a fost prezentată o declarație conform căreia, la încheierea căsătoriei, soțul/soția, indiferent de motiv, a fost incapabil(ă) să își exprime în mod conștient voința, s-a înșelat cu privire la identitatea celeilalte părți sau a fost constrâns(ă) printr-o amenințare ilegală (articolul 151 din Codul privind tutela și familia).

Oricare dintre motivele menționate anterior trebuie să fi existat la încheierea căsătoriei.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

O hotărâre de anulare a unei căsătorii este constitutivă și produce efecte pentru terți (*erga omnes*). Există două tipuri de efecte:

ex tunc, și anume efecte care se aplică retroactiv de la data la care a fost încheiată căsătoria, de exemplu, soții revin la starea civilă pe care au avut-o înainte de căsătorie, precum și la numele de familie anterioare, soțul/soția și familia celuilalt soț nu mai sunt înrudiți prin alianță și moștenirea legală este imposibilă;

ex nunc, și anume efecte care apar numai după ce hotărârea de anulare a căsătoriei devine definitivă, de exemplu, în ceea ce privește raporturile patrimoniale.

Efectele anulării căsătoriei asupra relației dintre soți, asupra copiilor rezultați din căsătorie și asupra raporturilor patrimoniale dintre soți sunt reglementate de normele relevante în materie de divorț. Este important să se precizeze că soțul/soția care a încheiat căsătoria cu rea-credință este considerat a fi în culpă pentru destrămarea căsătoriei.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

În Polonia, soții pot face apel la medierea familială. Obiectivele principale ale medierii sunt soluționarea conflictelor dintre soți astfel încât să se evite divorțul sau separarea, precum și stabilirea condițiilor în care se va desface căsătoria (aspecte legate de bunuri, de îngrijirea copiilor) pe cale amiabilă. Servicii de mediere sunt oferite, în principal, de organizații neguvernamentale, de fundații și de Biserică.

Soțul/soția care se confruntă cu conflicte în căsnicie poate beneficia de diverse forme de terapie familială și poate solicita asistență din partea unor psihologi, psihoterapeuți, grupuri de sprijin etc.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

Cererile de divorț, de separare de drept sau de anulare a căsătoriei trebuie să fie prezentate instanței provinciale (*sąd okręgowy*) în a cărei rază teritorială se află ultima reședință comună a soților. În lipsa unei astfel de instanțe, cererile trebuie depuse la instanța provincială în a cărei rază teritorială se află reședința reclamantului.

Pentru astfel de cereri se percepe o taxă judiciară. Cu toate acestea, o parte a cărei situație financiară nu-i permite să plătească taxa poate solicita instanței scutirea totală sau parțială de la plata cheltuielilor de judecată, și poate solicita instanței, de asemenea, să desemneze un avocat din oficiu care să o asiste.

La cerere se anexează următoarele documente: copii după actele de stare civilă (certificatul de căsătorie, certificatele de naștere ale copiilor), dovada situației financiare (a veniturilor), un document prin care se împuternicește un avocat pentru a reprezenta o parte (în cazul în care persoana respectivă dorește să își aleagă propriul avocat) și orice alte certificate care pot fi relevante pentru cauza respectivă (adeverințe medicale, decizii administrative etc.).

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

A se vedea punctul 11.

O persoană care solicită scutirea totală sau parțială de la plata cheltuielilor de judecată sau numirea din oficiu a unui avocat trebuie să anexeze la cerere o declarație privind situația sa financiară (utilizând formularul corespunzător, pus la dispoziție de instanță).

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

Da, în toate aceste cazuri este posibilă introducerea unei căi de atac în fața unei instanțe de al doilea grad de jurisdicție. Soții pot ataca hotărârile pronunțate de instanțele provinciale la curțile de apel.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești (denumit în continuare „Regulamentul Bruxelles IIA”), acest tip de hotărâri sunt recunoscute în mod automat în Polonia, fără a fi necesar să se recurgă la o procedură de recunoaștere specială (articolul 21 din Regulamentul Bruxelles IIA).

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

Orice parte interesată poate solicita unei instanțe să se pronunțe cu privire la recunoașterea unei hotărâri [articolul 21 alineatul (3) din Regulamentul Bruxelles IIA]. În Polonia, astfel de cereri sunt depuse la instanțele provinciale. Competența teritorială se stabilește în funcție de locul în care se află reședința obișnuită a persoanei împotriva căreia s-a depus o cerere de adoptare a unei decizii privind recunoașterea sau refuzul de a recunoaște hotărârea. În cazul în care niciunul dintre locurile menționate mai sus nu este situat în Polonia, competența teritorială se stabilește în funcție de locul în care se va executa hotărârea [articolul 29 alineatul (2) din Regulamentul Bruxelles IIA].

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

Polonia este parte la numeroase acorduri internaționale care reglementează acest aspect. Aceste acorduri prevalează asupra dreptului internațional privat al Poloniei. Astfel, diferite norme pot fi aplicabile atunci când soții au cetățenii diferite. În lipsa unui acord internațional, se aplică Legea privind dreptul internațional privat din 14 februarie 2011. În conformitate cu articolul 54 din legea menționată, o căsătorie se desface în conformitate cu dispozițiile legislației

naționale comune a soților, aflată în vigoare la momentul depunerii cererii de desfacere a căsătoriei. În absența unei legislații naționale comune a soților, legislația aplicabilă este cea a țării în care ambii soți își au reședința în momentul în care s-a depus cererea de desfacere a căsătoriei. În cazul în care soții nu au un domiciliu comun în momentul depunerii unei astfel de cereri, legislația aplicabilă este cea a ultimei țări în care ambii soți își au avut reședința obișnuită, cu condiția ca unul dintre soți să își aibă încă reședința obișnuită în acea țară. În caz contrar, căsătoriile se desfac în temeiul legislației poloneze.

Ultima actualizare: 03/12/2015

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini [pt](#) a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Divorțul - Portugalia

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

În Portugalia, divorțul se poate obține prin acordul soților sau printr-o procedură contencioasă.

Prima metodă implică acordul ambilor soți în ceea ce privește desfacerea căsătoriei și, în principiu, plata întreținerii în favoarea soțului/soției aflat(e) în situație defavorabilă, exercitarea autorității părintești în ceea ce privește copiii minori, precum și utilizarea domiciliului conjugal.

Procedura contencioasă de divorț se introduce în instanță de către unul dintre soți împotriva celuilalt, pe baza faptelor stabilite legal care, indiferent de vinovăția atribuită soților, dovedesc deteriorarea iremediabilă a raporturilor dintre soți.

2 Care sunt motivele de divorț?

În cadrul unui divorț prin acord, soții nu trebuie să prezinte motivele cererii lor.

Următoarele constituie motive pentru divorțul contencios:

- separarea *de facto* timp de un an complet. Se înțelege că separarea *de facto* în acest sens se referă la situația în care soții nu au o viață comună și unul dintre ei sau ambii soți nu doresc să revină la viața comună;
- o modificare a facultăților mentale ale celuilalt soț, care durează de mai mult de un an și care, din cauza gravității sale, compromite posibilitatea unei vieți comune;
- absența unuia dintre soți, fără nicio veste, pentru o perioadă de cel puțin un an;
- orice alte fapte care, indiferent de culpa atribuită soților, dovedesc deteriorarea iremediabilă a raporturilor dintre soți.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

Divorțul desface căsătoria și are aceleași efecte juridice precum încetarea căsătoriei prin deces, în afară de excepțiile prevăzute de lege.

Efectele divorțului se produc din momentul în care hotărârea respectivă devine definitivă și fără drept de apel, dar datează din momentul în care acțiunea a fost introdusă în ceea ce privește raporturile patrimoniale dintre soți.

În cazul în care în cadrul procesului se dovedește separarea *de facto* a soților, oricare dintre aceștia poate solicita ca efectele divorțului fie retroactive de la data la care a început separarea, astfel cum a fost decis în hotărâre.

După divorț, soțul care a adoptat numele de familie al celuilalt soț poate să îl păstreze, cu condiția ca acesta din urmă să fie de acord sau ca instanța să își dea autorizația, având în vedere motivele expuse. Consimțământul soțului în cauză poate fi acordat prin intermediul unui document notarial, al unui document elaborat în instanță (o înregistrare scrisă, în cadrul procedurilor, a declarației de intenție a părții) sau al unei declarații în fața unui ofițer de stare civilă. Cererea de obținere a aprobării instanței pentru utilizarea numelui de familie al fostului soț poate fi depusă în cadrul acțiunii de divorț sau printr-o acțiune distinctă, inclusiv după ce a fost declarat divorțul.

3.2 împărțirea bunurilor soților

În caz de divorț, niciunul dintre soți nu poate primi mai mult decât ar fi primit în cazul în care căsătoria ar fi fost încheiată în regimul proprietății comune a bunurilor dobândite *ex post facto*.

Fiecare dintre soți pierde toate beneficiile primite sau care urmează să fie primite din partea celuilalt soț sau din partea unui terț având în vedere căsătoria sau datorită statutului de persoană căsătorită, indiferent dacă prevederea acestora este anterioară sau ulterioară încheierii căsătoriei. Donatorul poate stabili că beneficiul revine copiilor rezultați din căsătorie.

Efectele divorțului în ceea ce privește raporturile patrimoniale dintre soți se produc din momentul în care hotărârea de divorț devine definitivă și fără drept de apel, dar se aplică retroactiv de la data la care a fost introdusă acțiunea.

În cazul în care separarea *de facto* a soților este dovedită în cadrul procedurii, oricare dintre aceștia poate solicita ca efectele divorțului să se aplice retroactiv de la data la care a început separarea, astfel cum a fost decis în hotărâre.

Instanța poate dispune închirierea domiciliului conjugal oricărui dintre soți la cererea acestuia, indiferent dacă domiciliul este deținut în comun sau aparține celuilalt soț, ținând seama, în special, de nevoile fiecăruia dintre soți și de interesul copiilor rezultați din căsătorie. Închirierea face obiectul normelor privind închirierea locuințelor, însă instanța poate defini condițiile acordului, după audierea soților, și poate dispune încetarea închirierii la cererea proprietarului, atunci când acest lucru este justificat de circumstanțe neprevăzute. Condițiile stabilite, fie prin aprobarea acordului între soți, fie prin ordin judecătoresc, pot fi modificate în temeiul condițiilor generale ale competenței voluntare.

3.3 copiii minori ai soților

În caz de divorț, separare de drept, anulare a căsătoriei sau declarare a nulității acesteia, deciziile privind copiii, obligația de întreținere a acestora și metoda de plată a întreținerii sunt reglementate printr-un acord încheiat între părinți, supus aprobării instanței (sau a grefierului public în cadrul procedurilor de separare legală și de divorț prin acord).

În lipsa unui astfel de acord, instanța va lua o decizie în conformitate cu interesele minorului, inclusiv cel de a menține o relație strânsă cu ambii părinți, încurajând și acceptând acordurile sau luând decizii destinate să încurajeze numeroase posibilități de a menține contacte cu ambii părinți și partajarea responsabilității între aceștia. Copilul minor poate fi încredințat oricărui dintre părinți, unui terț sau unei instituții de reeducare sau de îngrijire.

Pentru mai multe informații, vă rugăm să consultați fișa informativă privind „Răspunderea părintească”.

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

Fiecare dintre soți trebuie să se ocupe de propria întreținere în urma divorțului. Oricare dintre soți are dreptul la întreținere, indiferent de tipul de divorț. Din motive evidente de echitate, dreptul la întreținere poate fi refuzat.

La stabilirea valorii întreținerii, instanța trebuie să țină seama de durata căsătoriei, de contribuția adusă la situația financiară a familiei, de vârsta și starea de sănătate a soților, de calificările profesionale și posibilitățile de angajare ale acestora, de timpul pe care-l vor avea la dispoziție pentru a crește copiii comuni, de câștigurile și venitul acestora și, în general, de toate circumstanțele care au impact asupra nevoilor soțului/soției care beneficiază de întreținere și de posibilitățile persoanei obligate la plata întreținerii.

Instanța trebuie să acorde întâietate obligațiilor de întreținere pentru un copil al soțului debitor față de obligația de întreținere pentru fostul soț, care rezultă în urma divorțului.

Soțul creditor nu are dreptul să pretindă menținerea standardului de viață de care beneficia în timpul căsătoriei.

Pentru mai multe informații, vă rugăm să consultați fișa informativă privind „Obligația de întreținere”.

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

Separarea legală nu desface căsătoria, dar stinge obligațiile de conviețuire și de asistență, fără a aduce atingere dreptului la întreținere.

Cu privire la bunuri, separarea produce efectele pe care le-ar produce destrămarea căsătoriei.

Separarea legală se încheie cu reconcilierea soților sau destrămarea căsătoriei.

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

Condițiile pentru separarea legală, fie contencioasă, fie prin acord, sunt aceleași cu cele aplicabile divorțului contencios, *mutatis mutandis*.

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

Astfel cum se indică în răspunsul la întrebarea nr. 4, separarea legală stinge obligațiile de conviețuire și de asistență, fără a aduce atingere dreptului la întreținere. În ceea ce privește patrimoniul, separarea legală produce efectele pe care le-ar fi produs desfacerea căsătoriei.

Dispozițiile privind divorțul se aplică, *mutatis mutandis*, pentru separarea legală.

Separarea legală se poate transforma în divorț, deși aceasta nu este o condiție prealabilă pentru divorț sau o etapă în cursul procedurilor de divorț.

Într-adevăr, în cazul în care soții nu s-au reconciliat după un an de la data la care hotărârea de stabilire a separării legale (pronunțată fie în urma unei proceduri contencioase, fie în urma unui acord) a devenit definitivă și fără drept de apel, oricare dintre părți poate solicita ca separarea să se transforme în divorț. În cazul în care transformarea este solicitată de către ambii soți, nu este necesar să se respecte perioada specificată și hotărârea este pronunțată în mod direct.

În cazul în care transformarea este solicitată de unul dintre soți, celălalt va fi informat în persoană sau prin reprezentantul său legal că poate să introducă o cale de atac – care se poate baza doar pe reconcilierea dintre soți – în termen de 15 zile. După prezentarea probelor, judecătorul pronunță o hotărâre cu privire la calea de atac în termen de 15 zile.

Transformarea separării legale în divorț poate fi solicitată, de asemenea, în cadrul oricărui Oficiu al Registrului civil. Cererea, fondată în fapt și în drept, trebuie formulată prin intermediul unei cereri depuse la Oficiul Registrului, care prezintă probe și la care sunt anexate documente justificative.

Pârâtul este citat să formuleze o cale de atac în termen de 15 zile, să prezinte probe și să anexeze documente doveditoare.

În cazul în care nu se introduce nicio cale de atac și se consideră că faptele indicate de solicitant au fost recunoscute, grefierul, după ce verifică dacă sunt îndeplinite cerințele legale, declară că cererea este aprobată.

În cazul în care se introduce o cale de atac, grefierul programează o tentativă de reconciliere care urmează să aibă loc în termen de 15 zile și poate dispune efectuarea de acte juridice, precum și obținerea probelor necesare pentru a respecta cerințele legale.

În cazul în care pârâtul a introdus o cale de atac și se dovedește că este imposibil să se ajungă la un acord, părțile sunt informate să invoce și să solicite prezentarea de probe noi în termen de opt zile. Cauza este trimisă ulterior la instanța de prim grad de jurisdicție competentă în materie în a cărei rază teritorială se află Oficiul Registrului civil sesizat.

După ce cauza este înaintată instanței, judecătorul dispune prezentarea de probe și programează ședința de judecată.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

„Anularea căsătoriei” înseamnă suprimarea efectelor juridice ale căsătoriei prin invocarea unei deficiențe semnificative care afectează căsătoria.

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

Căsătoriile încheiate în următoarele circumstanțe pot fi anulate:

- atunci când există un anumit impediment invalidant (absolut sau relativ);
- în cazul în care nu există consimțământ sau consimțământul este invalidat din cauza unei erori sau din cauza constrângerii din partea unuia sau a ambilor soți;
- fără prezența martorilor, atunci când acest lucru este prevăzut de lege.

Următoarele situații constituie impedimente invalidante absolute, care împiedică căsătoria persoanei în cauză cu orice altă persoană:

- vârsta mai mică de șaisprezece ani;
- demență cunoscută, chiar și în timpul perioadelor de luciditate, precum și interdicția sau incapacitatea din cauza unei boli psihice;
- o căsătorie anterioară care nu a fost desfăcută, indiferent dacă este religioasă sau civilă, chiar dacă mențiunea corespunzătoare nu a fost înscrisă în Registrul de nașteri, căsătorii și decese.

Următoarele situații constituie impedimente invalidante relative, care împiedică căsătoria dintre persoanele în cauză:

- legătură directă de rudenie;
- rudenie de gradul al doilea colaterală;
- alianță pe linie directă;
- condamnarea anterioară a unuia dintre soți pentru că a fost făptaș sau complice într-o tentativă de a ucide soțul celeilalte părți, chiar dacă nu a avut succes.

Căsătoria poate fi anulată pe motiv de lipsă de consimțământ:

- în cazul în care, în momentul încheierii căsătoriei, una dintre părți nu era conștientă de propriile acțiuni din cauza unei dizabilități accidentale sau din alte cauze;
- în cazul în care una dintre părți a fost indusă în eroare în ceea ce privește identitatea fizică a celeilalte părți;
- în cazul în care declarația de consimțământ a fost obținută prin constrângere fizică;
- în cazul în care consimțământul a fost simulat.

Eroarea care afectează consimțământul este relevantă în scopul anulării căsătoriei atunci când se bazează pe caracteristicile personale esențiale ale celuilalt soț și se dovedește că respectiva căsătorie nu ar fi fost încheiată în absența acestora.

Căsătoriile încheiate sub constrângere morală pot fi anulate în cazul în care una dintre părți este amenințată grav și ilegal și teama sa privind punerea în practică a amenințării este justificată.

În cazul în care o persoană, cu bună știință și în mod ilegal, constrânge cealaltă parte să-și dea consimțământul, cu promisiunea de a o apăra de prejudicii neprevăzute sau cauzate de alte persoane, aceasta reprezintă o amenințare ilegală.

Declarația de consimțământ, în actul de încheiere a căsătoriei, constituie prezumția faptului că soții doresc să se căsătorească, dar și a faptului că consimțământul lor nu este afectat de o eroare sau de constrângere.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

Anularea unei căsătorii civile, atunci când este încheiată cu bună credință de ambii soți, produce efecte pentru aceștia, precum și pentru terți atunci când hotărârea respectivă devine definitivă și fără drept de apel.

În cazul în care un singur soț a intrat în căsătorie cu bună credință, numai soțul respectiv poate pretinde beneficii rezultate din statutul marital și poate să le opună unor terți, cu condiția ca aceasta să fie doar o reflectare a raporturilor dintre soți.

Soțul care încheie contractul de căsătorie fără a cunoaște impedimentul care provoacă declararea nulității sau anularea, sau a cărui declarație de consimțământ a fost obținută prin constrângere fizică sau morală este considerat a fi încheiat căsătoria cu bună credință.

Instanțele naționale sunt singurele competente pentru a decide dacă partea a acționat cu bună credință. Buna credință a soților este presupusă.

După ce căsătoria a fost declarată nulă sau a fost anulată, soțul/soția de bună credință își păstrează dreptul la întreținere de la data la care hotărârea devine definitivă și fără drept de apel sau la care aceasta este înregistrată.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

Înainte de începerea procesului de divorț, Oficiul Registrului civil trebuie să informeze soții cu privire la existența și obiectivele serviciilor de mediere familială. Medierea în domeniul familiei reprezintă o metodă extrajudiciară de soluționare a litigiilor care decurg din relațiile de familie, în care părțile, prin participarea lor personală și directă și cu asistența oferită de un mediator pentru litigii, încearcă să ajungă la un acord.

Utilizarea acestor mijloace alternative de soluționare a litigiilor poate contribui la soluționarea conflictelor care rezultă din reglementarea, modificarea și nerespectarea exercitării răspunderii părintești, divorțul și separarea legală, transformarea separării legale în divorț, reconcilierea soților separați, acordarea și modificarea întreținerii provizorii sau definitive, atribuirea locuinței familiale, privarea de dreptul de a utiliza numele de familie al celui alt soț și autorizația de utilizare a numelui de familie al fostului soț.

Mediatorul în domeniul familial este un profesionist autorizat de Ministerul Justiției [*Ministério da Justiça*] care este responsabil pentru organizarea de reuniuni în condiții de independență și imparțialitate pentru a sprijini părțile să ajungă la un acord.

Divorțul prin acordul comun al soților pot fi solicitat la Oficiul Registrului civil, cu excepția situațiilor care rezultă în urma unui acord obținut în cadrul procedurii de divorț contencios și cu condiția ca cererea de divorț prin acord comun să fie însoțită de o listă detaliată a bunurilor comune ale soților, un acord privind utilizarea domiciliului conjugal, un acord privind plata întreținerii pentru soțul care necesită întreținere și un certificat privind hotărârea judecătorească care reglementează exercitarea răspunderii părintești sau un acord privind exercitarea răspunderii părintești în ceea ce privește copiii minori, în cazul în care acest aspect nu a fost deja hotărât de instanțele judecătorești.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

Separarea și divorțul prin acord comun

Separarea și divorțul prin acordul comun al soților sunt solicitate la Oficiul Registrului civil de ambii soți, de comun acord. Cererea trebuie să fie însoțită de următoarele documente:

- a) o listă detaliată a bunurilor comune specificând valoarea acestora sau, în cazul în care soții aleg să împartă bunurile, un acord privind partajarea sau o cerere de redactare a unui astfel de acord;
- b) un certificat privind hotărârea judecătorească prin care se decide exercitarea autorității părintești sau un acord privind exercitarea autorității părintești în ceea ce privește copiii minori, în cazul în care acest aspect nu a fost deja hotărât de instanțele judecătorești;
- c) un acord privind plata întreținerii către soțul care necesită întreținere;
- d) un acord privind utilizarea domiciliului conjugal;
- e) un certificat de acord prenuptial, în cazul în care acesta există.

Cu excepția cazului în care se specifică altfel în documentele prezentate, se înțelege că acordurile se aplică atât pe perioada procedurilor, cât și în perioada ulterioară.

Procedurile de separare legală sau de divorț prin consimțământ sunt inițiate prin depunerea unei cereri semnate de către soți sau de către reprezentanții acestora la Oficiul Registrului civil. Cererea este depusă împreună cu documentele menționate anterior și un certificat conținând o copie completă a certificatului de căsătorie.

După primirea cererii, grefierul invită soții la o reuniune în cadrul căreia trebuie să verifice dacă sunt îndeplinite cerințele legale prealabile. În cadrul reuniunii, soții sunt informați cu privire la existența serviciilor de mediere familială; în cazul în care soții intenționează în continuare să divorțeze, se analizează acordurile și soții sunt invitați să le modifice, în cazul în care acestea nu protejează în mod corespunzător interesele unuia dintre aceștia sau ale copiilor. În acest scop pot fi efectuate acte juridice și pot fi obținute dovezi. În cazul în care cerințele legale sunt îndeplinite și procedurile menționate mai sus sunt respectate, grefierul aprobă cererea.

În cazul în care se prezintă un acord cu privire la exercitarea autorității părintești asupra copiilor minori, dosarul este înaintat Parchetului de pe lângă instanța de prim grad de jurisdicție care are competență materială pentru circumscripția judiciară în care se află Oficiul Registrului civil, astfel încât acesta să poată emite un aviz privind acordul în termen de 30 de zile.

În cazul în care Parchetul consideră că acordul nu protejează în mod corespunzător interesele minorilor, solicitanții îl pot modifica astfel cum este necesar sau pot depune un nou acord. În cel din urmă caz, acordul va fi retrimis la Parchet. În cazul în care Parchetul consideră că acordul protejează în mod corespunzător interesele minorilor sau în cazul în care soții au modificat acordul astfel cum a indicat acesta, se declară divorțul.

În cazul în care reclamantul nu sunt de acord cu modificările indicate de Parchet și doresc totuși să divorțeze și/sau acordurile transmise nu protejează suficient interesele unuia dintre soți, aprobarea nu va fi acordată și acțiunea de divorț va fi înaintată instanței districtuale în raza căreia este situat Oficiul Registrului civil sesizat.

După ce primește dosarul cauzei, judecătorul analizează acordurile prezentate de soți, invitându-i să le modifice în cazul în care acestea nu protejează interesele unuia dintre aceștia sau ale copiilor lor.

Ulterior, judecătorul va stabili consecințele divorțului cu privire la chestiuni pe care soții nu le-au modificat. În cazul în care oricare dintre acorduri nu protejează suficient interesele oricăruia dintre soți, judecătorul poate, în acest scop și pentru a se ține seama de acordurile propuse, să dispună efectuarea actelor juridice și prezentarea probelor necesare. Atunci când se stabilesc consecințele divorțului, judecătorul ar trebui nu numai să încurajeze, ci și să ia în considerare acordul soților.

Divorțul prin acordul comun al soților se declară în consecință și se înregistrează în registrul corespunzător.

Cererile de separare legală sau de divorț prin acordul comun al soților sunt prezentate instanței, cu condiția ca părțile să nu anexeze niciunul dintre acordurile menționate anterior la acestea.

În acest caz, cererea de divorț se depune în instanță. După primirea cererii, judecătorul analizează acordurile prezentate de soți, invitându-i să le modifice în cazul în care acestea nu protejează interesele unuia dintre aceștia sau ale copiilor lor. Instanța stabilește efectele divorțului cu privire la aspectele care nu au fost convenite de către soți și poate, în acest scop și pentru a ține seama de acordurile transmise, dispune executarea actelor juridice și prezentarea probelor necesare. Pentru a stabili efectele divorțului, judecătorul ar trebui nu numai să încurajeze, ci și să ia în considerare acordul soților. Divorțul prin acordul comun al soților se declară în consecință și este înregistrat în registrul corespunzător.

Separarea sau divorțul contencios

Cererile de separare sau de divorț contencios sunt prezentate instanței de dreptul familiei sau, în cazul în care nu există o astfel de instanță, instanței districtuale competente teritorial. Competența teritorială este stabilită în funcție de domiciliul sau de reședința solicitantului (persoana care a introdus acțiunea).

Dispozițiile privind divorțul se aplică, *mutatis mutandis*, la separarea legală.

Separarea legală se încheie cu reconcilierea soților sau cu desfacerea căsătoriei.

Oricare dintre soți poate solicita divorțul contencios din următoarele motive: separarea *de facto* pentru un an complet, o modificare a facultăților mentale ale celuilalt soț care a durat mai mult de un an și care, din cauza gravității sale, compromise posibilitatea vieții comune, absența unuia dintre soți, fără nicio veste, pentru o perioadă de cel puțin un an și alte fapte care, indiferent de culpa soților, dovedesc deteriorarea iremediabilă a raporturilor dintre soți.

Soțul lezât are dreptul de a solicita despăgubiri pentru prejudiciile cauzate de celălalt soț în temeiul condițiilor generale de răspundere civilă și în fața instanțelor judecătorești ordinare.

Soțul care a intentat o acțiune de divorț pe motivul unei modificări a facultăților mentale ale celuilalt soț trebuie să îl compenseze pe acesta din urmă pentru prejudiciile personale cauzate de desfacerea căsătoriei; cererea în acest sens trebuie să fie introdusă în cadrul procedurilor de divorț.

În cazul în care motivul de divorț este modificarea facultăților mentale ale celuilalt soț care a durat mai mult de un an și care, din cauza gravității sale, compromise posibilitatea unei vieți comune, sau absența unui dintre soți, fără nicio veste, pentru o perioadă de cel puțin un an, numai soțul care invocă modificarea facultăților mentale sau absența celuilalt soț poate introduce cererea de divorț.

În cazul în care soțul care are dreptul să intenteze acțiunea de divorț nu poate face acest lucru, acțiunea poate fi introdusă de către reprezentantul său legal, autorizat de consiliul familial; în cazul în care reprezentantul legal este celălalt soț, acțiunea poate fi formulată, în numele titularului dreptului de a acționa, de orice rudă a acestuia de gradul întâi sau până la gradul al treilea în linie colaterală, cu condiția ca acest lucru să fie, de asemenea, autorizat de consiliul familial.

Dreptul la divorț nu este transferat prin deces, însă moștenitorii legali ai titularului pot continua acțiunea în sensul succesiunii în cazul în care solicitantul decedează în cursul procedurii; acțiunea poate continua cu același scop împotriva moștenitorilor pârâtului.

După ce cererea a fost prezentată, dacă acțiunea poate începe, judecătorul va indica un termen pentru o încercare de reconciliere, iar atât reclamantul, cât și pârâtul vor fi citați să se înfățișeze în persoană.

În cazul în care reconcilierea eșuează, instanța încearcă să determine soții să ajungă la un acord în scopul pronunțării unui divorț prin acord comun; în cazul în care se ajunge la un acord sau soții optează pentru un divorț prin acord comun în orice moment al procesului, procesul va urma cursul respectivului tip de divorț, *mutatis mutandis*.

În cazul în care judecătorul nu poate să obțină acordul soților pentru divorțul sau separarea prin acord comun, acesta va încerca să obțină acordul soților privind întreținerea și reglementarea exercitării răspunderii părintești. Judecătorul va încerca, de asemenea, să obțină acordul soților privind utilizarea domiciliului conjugal în perioada în care acțiunea de divorț este pendinte, dacă este cazul.

În timpul încercării de reconciliere sau în orice alt moment din cursul procedurii, părțile pot conveni asupra divorțului sau asupra separării legale prin acord comun, cu condiția ca toate cerințele prelabile necesare să fie îndeplinite.

În cazul în care acordul uneia dintre părți lipsește sau reconcilierea se dovedește imposibilă, judecătorul dispune ca pârâtul să își prezinte apărarea în termen de 30 de zile; în momentul notificării, pârâtul primește un duplicat al cererii inițiale.

În cazul în care adresa pârâtului nu este cunoscută și toate eforturile prevăzute în dreptul procedural au fost efectuate pentru localizarea acestuia, dovedindu-se fără succes, termenul stabilit pentru reconciliere trebuie să se declare nul și pârâtul este citat prin notificare publică să își prezinte apărarea.

După expirarea termenului de depunere a apărării, procesul urmează termenele procedurale ordinare. În cadrul acestei proceduri, obiectul litigiului este identificat și se anunță temeiul probelor. Ultima ședință de judecată are loc pe parcursul acestui proces, împreună cu prezentarea probelor. La încheierea ședinței de judecată finale, cauza este închisă și trimisă judecătorului, care pronunță o hotărâre în termen de 30 de zile.

Se poate solicita separarea legală printr-o cerere reconvențională, chiar dacă reclamantul a intentat acțiune de divorț; în cazul în care reclamantul a depus cerere de separare juridică, pârâtul poate, de asemenea, să intenteze acțiunea de divorț prin cerere reconvențională. În astfel de cazuri, ar trebui să fie pronunțat divorțul în cazul în care cererea privind acțiunea și cererea reconvențională se aprobă.

Anularea căsătoriei

Anularea căsătoriei nu poate fi invocată în niciun fel de condiții, judiciare sau extrajudiciare, până când aceasta nu este recunoscută printr-o hotărâre într-o acțiune introdusă în mod special în acest scop.

O astfel de acțiune este introdusă în fața instanței pentru minori și familie prin depunerea unei cereri inițiale care, sub forma unui memoriu, identifică părțile, descrie faptele relevante și se încheie cu o solicitare.

Competența legală de a introduce astfel de acțiuni variază în funcție de motivele cererii (*vă rugăm să consultați răspunsul la întrebarea 8*).

Soții sau oricare dintre rudele lor de gradul întâi sau până la gradul al patrulea în linie colaterală, moștenitorii și părinții adoptivi ai soților și Parchetul au dreptul legal de a introduce sau de a continua o acțiune în anulare întemeiată pe un impediment invalidant. În plus, tutorele sau curatorul părții, în cazul în care aceasta este minoră, are interdicție sau incompetență de a acționa din cauza unei tulburări psihice, precum și primul soț al pârâtului în caz de bigamie pot să inițieze sau să continue o acțiune.

Anularea pe motiv de declarații false poate fi solicitată de soții înșiși sau de orice persoană prejudiciată din cauza căsătoriei. În celelalte cazuri care implică un viciu de consimțământ, acțiunea în anulare poate fi introdusă numai de către soțul care nu și-a dat consimțământul. Cu toate acestea, rudele acestuia din urmă prin căsătorie în linie directă și moștenitorii sau părinții adoptivi pot continua acțiunea în cazul în care solicitantul decedează în cursul procedurii.

Procedura de anulare întemeiată pe viciile de consimțământ poate fi inițiată numai de către soțul care a fost victimă a erorilor sau a constrângerii, însă rudele prin căsătorie în linie directă și moștenitorii săi sau părinții adoptivi pot continua acțiunea în cazul în care solicitantul decedează în cursul procedurii.

Acțiunea în anulare întemeiată pe lipsa martorilor poate fi introdusă numai de Parchet.

Acțiunea în anulare întemeiată pe un impediment invalidant ar trebui să fie prezentată:

a) în cazurile în care una dintre părți este minoră, are interdicție sau incompetență de a acționa din cauza unei tulburări psihice sau boli mentale cunoscute, în cazul în care este introdusă de partea incompetentă în termen de șase luni de la data la care aceasta a devenit majoră și interdicția sau incompetența au fost retrase sau boala mentală a încetat; în cazul în care este introdusă de o altă persoană, în termen de trei ani de la încheierea căsătoriei, însă nu după împlinirea vârstei majoratului, după ce interdicția sau incompetența au fost retrase sau boala mentală a încetat;

b) în caz de condamnare pentruuciderea soțului uneia dintre părți, în termen de trei ani de la încheierea căsătoriei;

c) în celelalte cazuri, în termen de șase luni de la desfacerea căsătoriei.

Numai Parchetul poate introduce acțiunea înainte de desfacerea căsătoriei.

Acțiunea în anulare întemeiată pe existența unei căsătorii anterioare nedesfăcute nu poate fi introdusă sau continuată atunci când sunt pendinte procedurile pentru declararea nulității sau anularea primei căsătorii a unui bigam.

Acțiunea în anulare întemeiată pe un viciu de consimțământ al uneia sau ambelor părți poate fi introdusă numai în termen de trei ani de la încheierea căsătoriei sau, în cazul în care solicitantul nu a avut cunoștință de acesta, în termen de șase luni din momentul în care i se aduce la cunoștință acest lucru.

Acțiunea în anulare întemeiată pe viciile de consimțământ se anulează în cazul în care nu este prezentată în termen de șase luni de la încetarea viciului.

Acțiunea în anulare întemeiată pe lipsa martorilor poate fi introdusă numai în termen de un an de la încheierea căsătoriei.

Certificatul de căsătorie și, eventual (în cazul în care vârsta este motivul cererii), certificatul de naștere al părții în cauză trebuie să însoțească cererea inițială.

După expirarea termenului de depunere a memoriului în apărare, procesul urmează termenele procedurale ordinare menționate anterior.

Anularea este considerată soluționată și căsătoria este considerată valabilă din momentul celebrării acesteia, în cazul în care unul dintre următoarele evenimente are loc înainte ca hotărârea de anulare să devină definitivă și fără drept de apel:

a) în cazul în care un minor aflat la o vârstă la care nu se poate căsători confirmă căsătoria sa în fața unui funcționar al Oficiului Registrului civil și a doi martori, după ce a ajuns la vârsta majoratului;

b) dacă o persoană fără capacitate juridică sau cu handicap psihic confirmă căsătoria, în termenii de la alineatul precedent, după ce handicapul a încetat sau incapacitatea a fost retrasă sau, în cazul unei boli psihice, după ce persoana care suferă de boala respectivă a confirmat din punct de vedere juridic starea sa de sănătate mentală;

c) în cazul în care prima căsătorie a unui bigam este declarată nulă sau a fost anulată;

d) în cazul în care lipsa martorilor este cauzată de circumstanțe justificate, precum cele recunoscute de către grefier, cu condiția să nu existe îndoieli cu privire la încheierea căsătoriei.

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

Da, regimul de asistență juridică gratuită se aplică în toate instanțele, oricare ar fi forma procedurii.

Pentru mai multe informații, vă rugăm să consultați fișa informativă privind „Asistența juridică”.

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

Da. Pentru aceste acțiuni există întotdeauna posibilitatea de a introduce o cale de atac.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

Dacă hotărârea în cauză a fost pronunțată într-un stat membru al Uniunii Europene, altul decât Danemarca, aceasta este recunoscută în celelalte state membre, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003.

În cazul în care hotărârea a fost pronunțată în Danemarca, este aplicată o procedură specială de revizuire a unei hotărâri străine.

În acest scop, documentul conținând hotărârea care urmează să fie revizuită este depus împreună cu cererea, iar persoana notificată care a formulat opoziția are la dispoziție 15 zile pentru a prezenta un răspuns. Solicitantul poate răspunde în termen de 10 zile de la notificarea depunerii răspunsului. De îndată ce părțile au depus toate actele de procedură și măsurile considerate esențiale au fost luate, toate documentele sunt furnizate părților și Parchetului, fiecare pentru o perioadă de 15 zile.

Pentru ca hotărârea să fie confirmată:

a) nu trebuie să existe îndoieli cu privire la autenticitatea documentului de înregistrare a hotărârii sau la temeinicia hotărârii;

b) hotărârea trebuie să fi devenit definitivă în conformitate cu legislația țării în care a fost emisă;

c) hotărârea trebuie să provină de la o instanță străină a cărei competență nu a fost contestată ca fiind în încălcarea legii și nu trebuie să implice o chestiune care intră în competența exclusivă a instanțelor portugheze;

d) nu trebuie să existe posibilitatea de a invoca apărarea *lis pendens* sau *res judicata* bazată pe o cauză dintr-o instanță portugheză, cu excepția cazului în care instanța străină a împiedicat deschiderea procedurilor;

e) actele referitoare la acțiune trebuie să fi fost comunicate sau notificate în mod corespunzător părâtului, în temeiul legislației țării instanței de origine, iar principiul dreptului la apărare și al protecției egală a părților trebuie să fi fost respectate în cadrul procesului;

f) nu trebuie să implice o dispoziție a cărei recunoaștere duce la un rezultat care este vădit incompatibil cu principiile ordinii internaționale publice din Portugalia.

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

În statele membre ale Uniunii Europene, cu excepția Danemarcei, în cazul în care persoana interesată decide să solicite recunoașterea hotărârii de divorț, de separare legală sau de anulare a căsătoriei, cererea este înaintată instanței de dreptul familiei. Instanța competentă teritorial este stabilită în conformitate cu dreptul intern al statului membru în care a fost introdusă cererea de recunoaștere.

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

În conformitate cu normele naționale privind conflictul de legi în materie de divorț și de separare legală, se aplică legislația națională comună a soților. Dacă soții nu au aceeași cetățenie, se aplică legislația aplicabilă la domiciliul lor obișnuit; în lipsa acestuia, se aplică legislația țării cu care este cel mai strâns asociată viața lor de familie.

În cazul în care, cu toate acestea, în timpul căsătoriei intervine o schimbare a legislației aplicabile, doar o împrejurare relevantă la momentul apariției acesteia poate constitui motiv pentru separare sau divorț.

Informații suplimentare

Informații suplimentare pot fi consultate pe următoarele site-uri:

[Ministerul Justiției](#)

[Direcția Generală pentru politica privind justiția](#)

[Direcția Generală pentru administrarea justiției](#)

[Direcția Generală pentru reabilitare socială](#)

[Institutul pentru înregistrare și afaceri notariale, I. P.](#)

[Biroul pentru soluționarea alternativă a litigiilor](#)

[Curtea Supremă de Justiție](#)

[Curtea de Apel Coimbra](#)

- 📄 [Curtea de Apel Évora](#)
- 📄 [Curtea de Apel Lisabona](#)
- 📄 [Curtea de Apel Porto](#)
- 📄 [Curtea de Apel Guimarães](#)
- 📄 [Monitorul Oficial](#)
- 📄 [Baza de date a documentelor juridice](#)

Ultima actualizare: 30/04/2018

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Divorțul - România

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

Divorțul se poate pronunța prin acordul soților (pe cale judiciară, pe cale administrativă sau prin procedură notarială). În lipsa acordului, divorțul se poate pronunța de către instanța de judecată.

2 Care sunt motivele de divorț?

Conform art. 373 din Cod Civil, divorțul poate avea loc:

prin acordul soților

atunci când raporturile dintre soți sunt grav vătămate și continuarea căsătoriei nu mai este posibilă

la cererea unuia dintre soți, după o separare în fapt care a durat cel puțin 2 ani

la cererea aceluia dintre soți a căruia stare de sănătate face imposibilă continuarea căsătoriei

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

calitatea de soț încetează pentru viitor, fiecare soț divorțat se poate recăsători;

la desfacerea căsătoriei prin divorț, soții pot conveni să păstreze numele purtat în timpul căsătoriei. În lipsa înțelegerii între soți, instanța poate să

încuviințeze pentru motive temeinice ca soții să păstreze numele purtat în timpul căsătoriei. Dacă nu a intervenit o înțelegere sau dacă instanța nu a dat încuviințarea, fiecare dintre foștii soți poartă numele dinaintea căsătoriei.

3.2 împărțirea bunurilor soților

În cazul divorțului, regimul matrimonial încetează între soți la data introducerii cererii de divorț. Cu toate acestea, oricare dintre soți sau amândoi, împreună, în cazul divorțului prin acordul lor, pot cere instanței de divorț să constate că regimul matrimonial a încetat de la data separației în fapt.

Dacă regimul comunității de bunuri încetează prin desfacerea căsătoriei, foștii soți rămân coproprietari în devălmășie asupra bunurilor comune până la stabilirea cotei-părți ce revine fiecăruia.

În cadrul lichidării comunității, fiecare dintre soți preia bunurile sale proprii, după care se va proceda la partajul bunurilor comune și la regularizarea datoriilor. În acest scop, se determină mai întâi cota-parte ce revine fiecărui soț, pe baza contribuției sale atât la dobândirea bunurilor comune, cât și la îndeplinirea obligațiilor comune. Până la proba contrară, se prezumă că soții au avut o contribuție egală.

Distinct de obligația de întreținere între foștii soți, precum și de prestația compensatorie, soțul nevinovat, care suferă un prejudiciu prin desfacerea căsătoriei, poate cere soțului vinovat să îl despăgubească. Instanța de tutelă soluționează cererea prin hotărârea de divorț.

Totodată, prin divorț se pierde vocația reciprocă la moștenire.

3.3 copiii minori ai soților

Instanța de tutelă hotărăște, odată cu pronunțarea divorțului, asupra raporturilor dintre părinții divorțați și copiii lor minori. Ca regulă, după divorț, **autoritatea părintească** revine în comun ambilor soți. Instanța de tutelă stabilește **locuința** copilului minor la părintele cu care locuiește în mod statornic, părintele separat de copilul având dreptul de a avea legături personale cu acesta. Instanța stabilește **contribuția** fiecărui părinte la cheltuielile de creștere, educare, învățatură și pregătire profesională a copiilor.

În cazul schimbării împrejurărilor, instanța de tutelă poate modifica măsurile cu privire la drepturile și îndatoririle părinților divorțați față de copiii lor minori, la cererea oricărui dintre părinți sau a unui alt membru de familie, a copilului, a instituției de ocrotire, a instituției publice specializate pentru protecția copilului sau a procurorului.

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

Prin desfacerea căsătoriei, obligația de întreținere între soți încetează. Soțul divorțat are dreptul la întreținere, dacă se află în nevoie din pricina unei incapacități de muncă survenite înainte de căsătorie ori în timpul căsătoriei sau în decurs de un an de la desfacerea căsătoriei (însă numai dacă incapacitatea este cauzată de o împrejurare în legătură cu căsătoria).

Soțul care solicită pensie de întreținere nu poate solicita și prestația compensatorie. În cazul în care divorțul se pronunță din culpa exclusivă a soțului pârât, soțul reclamant poate beneficia de o prestație compensatorie. Prestația compensatorie se poate acorda numai în cazul în care căsătoria a durat cel puțin 20 de ani.

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

În legislația română nu există noțiunea de ”separare legală”, doar ”separarea în fapt” și separația judiciară de bunuri. Aceasta este o situație ce trebuie dovedită în fața instanței. În măsura în care separarea în fapt a durat cel puțin 2 ani, ea reprezintă motiv pentru pronunțarea divorțului pe cale judiciară.

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

Nulitatea căsătoriei intervine ca sancțiune a nerespectării unora dintre cerințele prevăzute de lege cu privire la încheierea căsătoriei. Căsătoria poate fi declarată nulă numai prin hotărâre judecătorească. Nulitatea produce efecte nu numai pentru viitor, ci și pentru trecut; căsătoria se consideră ca și cum nu s-ar fi încheiat.

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

În anumite cazuri, nerespectarea dispozițiilor legale privind încheierea căsătoriei este sancționată cu nulitatea absolută, cum ar fi:

lipsa consimțământului

căsătoria între persoane de același sex

încheierea unei noi căsătorii de către persoana căsătorită

încheierea căsătoriei între rudele în linie dreaptă sau colaterală până la gradul patru

căsătoria încheiată de alienatul ori debilul mintal

căsătoria încheiată în lipsa consimțământului viitorilor soți, ori când acesta nu a fost exprimat cu respectarea condițiilor de formă

căsătoria încheiată de minorul care nu a împlinit 16 ani

căsătoria încheiată în alte scopuri decât acela de a întemeia o familie

Nulitatea relativă a căsătoriei intervine:

în cazul căsătoriei minorului de 16 ani atunci când este încheiată în temeiul unui aviz medical, fără încuviințările părinților/încuviințarea părintelui care exercită autoritatea părintească sau autorizarea persoanei care exercită drepturile părintești

în cazul viciilor de consimțământ: eroarea (asupra identității fizice a celuilalt soț), dolul și violența

în cazul căsătoriei încheiate de persoana lipsită vremelnic de discernământ

în cazul căsătoriei între tutore și persoana minoră aflată sub tutela sa

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

Soțul de bună-credință la încheierea unei căsătorii nule sau anulate păstrează, până la data când hotărârea judecătorească rămâne definitivă, situația unui soț dintr-o căsătorie valabilă, iar raporturile patrimoniale dintre foștii soți sunt supuse, prin asemănare, dispozițiilor privitoare la divorț.

Nulitatea căsătoriei nu are niciun efect în privința copiilor, care păstrează situația de copii din căsătorie, iar, în ceea ce privește drepturile și obligațiile dintre părinți și copii, se aplică, prin asemănare, dispozițiile privitoare la divorț.

Hotărârea judecătorească de constatare a nulității sau de anulare a căsătoriei este opozabilă terțelor persoane, dispozițiile referitoare la formalitățile privind regimul matrimonial, publicitatea convenției matrimoniale și inopozabilitatea convenției matrimoniale fiind aplicabile în mod corespunzător.

Nulitatea căsătoriei nu poate fi opusă unei terțe persoane împotriva unui act încheiat anterior de aceasta cu unul dintre soți, în afară de cazul în care au fost îndeplinite formalitățile de publicitate prevăzute de lege cu privire la acțiunea în constatarea nulității ori în anulare sau terțul a cunoscut, pe altă cale, înainte de încheierea actului, cauza de nulitate a căsătoriei.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

Medierea este facultativă înainte de sesizarea instanței de judecată. În timpul soluționării procesului autoritățile judiciare au obligația de a informa părțile cu privire la posibilitatea și avantajele folosirii medierii.

Prin mediere pot fi rezolvate neînțelegerile dintre soți privind continuarea căsătoriei, exercițiul drepturilor părintești, stabilirea domiciliului copiilor, contribuția părinților la întreținerea copiilor, precum și orice alte neînțelegeri care apar în raporturile dintre soți cu privire la drepturi de care ei pot dispune potrivit legii. Mediatorul va veghea ca rezultatul medierii să nu contravină interesului superior al copilului, va încuraja părinții să se concentreze în primul rând asupra nevoilor copilului, iar asumarea responsabilității părintești, separația în fapt sau divorțul să nu impiezeze asupra creșterii și dezvoltării acestuia.

Acordul de mediere care conține înțelegerea părților privind exercitarea drepturilor părintești, contribuția părinților la întreținerea copiilor și stabilirea domiciliului copiilor, trebuie supus încuviințării instanței, care are obligația de a verifica dacă acea înțelegere respectă interesul copilului.

Dacă soții sunt de acord cu divorțul și nu au copii minori născuți din căsătorie, din afara căsătoriei sau adoptați, ofițerul de stare civilă ori notarul public de la locul căsătoriei sau al ultimei locuințe comune a soților poate constata desfacerea căsătoriei prin acordul soților, eliberându-le un certificat de divorț.

Divorțul prin acordul soților poate fi constatat de notarul public și în cazul în care există copii minori născuți din căsătorie, din afara căsătoriei sau adoptați, dacă soții convin asupra tuturor aspectelor referitoare la nume, exercitarea autorității părintești, stabilirea locuinței copiilor, modalitatea de păstrare a legăturilor personale și stabilirea contribuției părinților la cheltuielile de creștere, educare, învățatură și pregătire profesională a copiilor.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

Cererea de divorț este de competența **judecătoriei**.

Sub aspect teritorial, competența aparține judecătoriei în circumscripția căreia se află cea din urmă locuință comună a soților. Dacă soții nu au avut locuință comună sau dacă niciunul dintre soți nu mai locuiește în circumscripția judecătoriei în care se află cea din urmă locuință comună, judecătoria competentă este aceea în circumscripția căreia își are locuința pârâtul, iar când pârâtul nu are locuința în țară și instanțele române sunt competente internațional, este competentă judecătoria în circumscripția căreia își are locuința reclamantul. Dacă nici reclamantul și nici pârâtul nu au locuința în țară, părțile pot conveni să introducă cererea de divorț la orice judecătorie din România. În lipsa unui asemenea acord, cererea de divorț este de competența Judecătoriei Sectorului 5 al municipiului București.

Cererea de divorț va cuprinde, pe lângă mențiunile din cererea de chemare în judecată, numele copiilor minori. La cerere se vor alătura certificatul de căsătorie, câte o copie a certificatelor de naștere ale copiilor minori și, după caz, înțelegerea soților rezultată din mediere.

În cazul în care cererea de divorț se întemeiază pe acordul părților, ea va fi semnată de ambii soți sau de către un mandatar comun, cu procură specială autentică. Dacă mandatarul este avocat, el va certifica semnătura soților, potrivit legii.

În fața instanțelor de fond, părțile se vor înfățișa în persoană, afară numai dacă unul dintre soți execută o pedeapsă privativă de libertate, este împiedicat de o boală gravă, este pus sub interdicție judecătorească, are reședința în străinătate sau se află într-o altă asemenea situație, care îl împiedică să se prezinte personal; în astfel de cazuri, cel în cauză se va putea înfățișa prin avocat, mandatar sau, după caz, prin tutore ori curator. Dacă la termenul de judecată, în primă instanță, reclamantul lipsește nejustificat și se înfățișează numai pârâtul, cererea va fi respinsă ca nesusținută.

Instanța de divorț se pronunță, chiar dacă acest lucru nu a fost solicitat prin cererea de divorț, cu privire la exercitarea autorității părintești, contribuția părinților la cheltuielile de creștere și educare a copiilor, locuința copilului și dreptul părintelui de a avea legături personale cu acesta.

Acțiunea în constatarea nulității absolute a căsătoriei poate fi introdusă de orice persoană interesată. Acțiunea în anularea căsătoriei are un caracter personal, nefiind transmisă moștenitorilor. Cu toate acestea, dacă acțiunea a fost pornită de către unul dintre soți, ea poate fi continuată de către oricare dintre moștenitorii săi.

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

Asistența judiciară se poate obține în condițiile Ordonanței de Urgență nr. 51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 193/2008, cu modificările ulterioare.

Ajutorul public judiciar se poate acorda, separat sau cumulativ, sub forma asistenței prin avocat; plății expertului, traducătorului sau interpretului; plății onorariului executorului judecătoresc; scutirilor, reducerilor, eşalonărilor sau amânărilor de la plata taxelor judiciare.

Beneficiază în întregime de ajutor public judiciar persoanele al căror venit mediu net lunar pe membru de familie, în ultimele două luni anterioare formulării cererii, se situează sub nivelul de 300 lei. Dacă venitul se situează sub nivelul de 600 lei, ajutor public judiciar se suportă în proporție de 50%. Ajutorul public judiciar se poate acorda și în alte situații, proporțional cu nevoile solicitantului, în cazul în care costurile certe sau estimate ale procesului sunt de natură să îi limiteze accesul efectiv la justiție, inclusiv din cauza diferențelor de cost al vieții dintre statul membru în care se află solicitantul și cel din România.

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

În Noul Cod de Procedură Civilă, împotriva hotărârii judecătorești se poate exercita numai calea de atac a apelului în termen de 30 de zile de la comunicarea hotărârii.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

Pentru recunoașterea unei hotărâri privind divorțul sunt aplicabile dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 2201/2003. Cererea se adresează tribunalului de la domiciliul pârâtului sau de la reședința acestuia din România. Dacă pârâtul nu are nici reședința cunoscută, atunci cererea se adresează tribunalului de la domiciliul/reședința reclamantului.

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

Recunoașterea poate fi atacată cu apel la curtea de apel competentă teritorial, respectiv recurs, la Înalta Curte de Casație și Justiție.

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

Pentru determinarea legii aplicabile unui raport de drept internațional privat trebuie instanța română va aplica fie dispozițiile din *Regulamentul (UE) nr. 1259/2010 al Consiliului din 20.12.2010 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp sau dispozițiile art. 2957 și urm. din Codul civil.*

Soții pot alege legea statului pe teritoriul căruia soții au reședința obișnuită comună sau ultima reședință obișnuită comună (dacă cel puțin unul dintre ei mai locuiește acolo la data convenției de alegere a legii aplicabile), legea cetățeniei unui soț, legea statului pe teritoriul căruia soții au locuit cel puțin 3 ani sau legea română.

În lipsa alegerii legii de către soți, legea aplicabilă este legea statului de reședința obișnuită comună sau, în lipsa acesteia, legea statului pe teritoriul căruia soții au avut ultima reședință obișnuită comună (dacă cel puțin unul dintre soți mai are reședința obișnuită pe teritoriul acestui stat la data introducerii cererii de divorț); în lipsa reședinței obișnuite a unuia din soți, se aplică legea cetățeniei comune a soților, la data introducerii cererii de divorț, sau, în lipsa cetățeniei comune, legea ultimei cetățenie comune (dacă cel puțin unul dintre ei a păstrat această cetățenie, la data introducerii cererii de divorț). Legea română se aplică în toate celelalte cazuri.

Ultima actualizare: 05/09/2014

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini [SI](#) a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Pagina este deja disponibilă în următoarele limbi.

Divorțul - Slovenia

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

Dreptul sloven recunoaște: (a) divorțul pe baza unui acord între soți și (b) divorțul pe baza unei acțiuni.

(a) În caz de **divorț pe baza unui acord între soți**, instanța acordă un divorț în temeiul articolului 64 din Legea privind relațiile de căsătorie și de familie (*Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ZZZDR*) cu condiția ca aceștia să fi ajuns la o înțelegere cu privire la îngrijirea, educarea și întreținerea copiilor pe care aceștia îi au împreună și contactul copiilor cu părinții (caz în care trebuie solicitat avizul unui centru de asistență socială) și să fi depus, sub forma unei înregistrări notariale executorii, un acord cu privire la împărțirea proprietății comune, prin care să se stabilească care dintre părți rămâne sau urmează să devină locatarul locuinței, precum și cu privire la întreținerea soțului care nu are niciun mijloc de subzistență și nu este încadrat în muncă din motive care nu țin de voința sa.

(b) În cazul în care o căsătorie a devenit „de nesuportat”, indiferent de motiv, oricare dintre soți poate solicita un divorț prin introducerea **unei acțiuni de divorț**. În acest caz, instanța este cea care decide cu privire la îngrijirea, educarea și întreținerea copiilor pe care soții îi au împreună și asupra contactului acestora cu părinții. Înainte de a pronunța o hotărâre, instanța de judecată este obligată să solicite avizul unui centru de asistență socială.

În ambele cazuri, la primirea unei cereri de divorț, pe baza unui acord, precum și la primirea unei acțiuni de divorț, instanța solicită *centrului de asistență socială* competent să organizeze o ședință de consiliere, la care ambii soți sunt obligați să participe în persoană, fără a-și putea trimite vreun reprezentant. Centrul de asistență socială informează instanța de judecată cu privire la rezultatul ședinței de consiliere.

2 Care sunt motivele de divorț?

Legea privind relațiile de căsătorie și de familie recunoaște un singur motiv pentru divorț: *faptul că, mariajul a devenit de nesuportat*. Acest lucru înseamnă că mariajul s-a destrămat complet și în mod iremediabil încât nu mai poate fi salvat. O căsătorie este considerată a fi „de nesuportat” în momentul în care relațiile dintre soți s-au deteriorat complet și iremediabil, din motive serioase. Gradul de intolerabilitate este evaluat în conformitate cu situația de la momentul audierii, ținând cont de toate împrejurările care au condus la situația actuală. Instanța stabilește, de asemenea, gradul de intolerabilitate când soțul pârât este de acord să divorțeze.

O căsătorie poate fi declarată nulă la cererea unuia dintre soți, și nu există cerință ca mariajul să fi devenit de nesuportat pentru ambii parteneri.

Problema culpei care a determinat ca mariajul să devină de nesuportat, nu se ridică și nici nu va fi stabilită de către instanță pe parcursul procedurilor. O căsătorie poate fi, de asemenea, declarată nulă, la cererea soțului responsabil pentru faptul că mariajul a devenit de nesuportat.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

Consecințele juridice ale unui divorț sunt detaliate mai jos:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

O persoană care își schimbă numele după căsătorie poate, în termen de șase luni de la data definitivă a hotărârii judecătorești de divorț sau a hotărârii de încetare a căsătoriei, să depună o declarație în sensul că dorește să revină la numele de familie avut înainte de căsătorie. Această declarație poate fi depusă numai de către o persoană care nu și-a schimbat ulterior prenumele pe durata căsătoriei (articolul 17 din Legea privind numele/*Zakon o osebnem imenu, ZOI-1*). Problema schimbării prenumelui este o problemă administrativă care nu se decide de către de către o instanță, ci de un organ administrativ.

3.2 împărțirea bunurilor soților

În cazul împărțirii bunurilor comune, **prezumția legală este că ponderea soților din bunurile comune este egală**; cu toate acestea, soțul care consideră că va fi dezavantajat prin împărțirea bunurilor în mod egal poate solicita ca partea acestuia să fie stabilită proporțional cu contribuția la bunurile comune. Astfel, instanța de judecată ia în considerare nu doar venitul fiecărui soț, ci și alte circumstanțe, cum ar fi susținerea pe care și-au acordat-o soții, îngrijirea și educarea copiilor, îndeplinirea activităților casnice, menținerea bunurilor, și orice altă formă de muncă și participare la administrarea, întreținerea și sporirea bunurilor comune.

3.3 copiii minori ai soților

ÎNGRIJIREA ȘI CREȘTEREA COPILOR

Ø În cazul unui divorț pe baza unui acord, soții trebuie **să fie de acord cu privire la creșterea și îngrijirea copiilor**, în timp ce instanța evaluează dacă acest acord este în interesul copiilor. Aceștia pot decide

ca ambii soți să fie obligați sau să continue să îngrijească și să crească copiii, sau ca toți copii să fie încredințați spre îngrijire și creștere unui singur părinte, sau ca unul dintre copii să fie încredințat unui părinte, iar alt copil celuilalt părinte.

Dacă părinții nu reușesc să ajungă singuri la un consens în această privință, un centru de asistență socială îi sprijină pentru a ajunge la un acord.

Dacă părinții *ajung la un acord cu privire la îngrijire și creștere*, pot propune instanței să emită o hotărâre printr-o procedură necontencioasă.

În cazul în care aceștia nu ajung la un acord sau acordul nu este în interesul superior al copiilor, instanța nu desface căsătoria pe baza unui acord, în schimb, este necesară o acțiune de divorț.

Dacă, chiar și cu sprijinul unui centru de asistență socială, părinții nu reușesc să ajungă la o hotărâre asupra îngrijirii și creșterii copiilor, **instanța decide la cererea unuia sau a ambilor părinți**

ca toți copii să fie încredințați spre îngrijire și creștere unui singur părinte, sau ca unul dintre copii să fie încredințat unui părinte iar alt copil, celuilalt părinte.

În cazuri excepționale, instanța poate hotărî ca toți sau unii dintre copii să fie încredințați spre îngrijire și creștere unei terțe persoane, instanța trebuie să solicite avizul unui centru de asistență socială, înainte de decizia sa și, atunci când ajunge la o decizie, să ia în considerare părerea copilului dacă aceasta este exprimată de însuși/însăși copilul sau de către o persoană în care copilul are încredere aleasă de către însuși/însăși copilul, precum și cu condiția ca copilul să fie capabil să îi înțeleagă semnificația și consecințele.

Ø În caz de divorț, pe baza unei **acțiuni** și pentru a reglementa relațiile dintre soții divorțați și copiii lor minori, instanța va decide cu privire la îngrijirea și creșterea copiilor după stabilirea modului în care interesele copiilor vor fi cel mai bine servite. În acest caz, de asemenea, părinții pot conveni cu privire la îngrijirea și educarea copiilor comuni în interesul acestora; Același lucru se aplică *mutatis mutandis* în ceea ce privește îngrijirea și educarea copiilor în cazul unui divorț pe baza unei înțelegeri. Decizia cu privire la persoana cu care vor locui copii minori după divorț, cu privire la contactul cu părintele cu care nu vor locui și cu privire la întreținere este o parte componentă a hotărârii de divorț.

VIZITELE

Părinții trebuie să ajungă la un consens cu privire la modul de stabilire a vizitelor.

Dacă **aceștia au ajuns la un consens**, pot să propună instanței emiterea unei decizii cu privire la aceasta în cadrul unei proceduri necontencioase; dacă instanța stabilește că acordul nu este în interesul copiilor, respinge propunerea.

Dacă părinții **nu pot ajunge la un consens**, instanța decide la propunerea unuia dintre părinți (în caz de divorț pe baza unui acord între soți, aceștia trebuie să anexeze un acord cu privire la vizite, iar instanța introduce acordul acestora în hotărârea cu privire la divorțul de comun acord) dacă trebuie să prezinte instanței dovezi din partea unui centru de asistență socială în sensul că anterior au încercat să ajungă la un consens.

Instanța decide cu privire la vizite *ex officio* numai atunci când problema implică vizitele în urma unei acțiuni de divorț sau după încetarea căsătoriei dintre părinții copiilor.

Dreptul la vizită se decide în primă instanță de către instanțele districtuale (*okrožna sodišča*) în cadrul unei proceduri necontencioase, cu excepția cazului în care acestea se decid în același timp cu litigiile cu privire la îngrijirea și educarea copiilor; în acest caz, problema vizitelor este rezolvată în cadrul unei proceduri civile.

În decizia cu privire la vizite, interesele copilului sunt de o importanță capitală: vizitele se consideră a nu fi în interesul copilului în cazul în care se impune o presiune psihologică asupra copilului sau în cazul în care este pusă în pericol dezvoltarea fizică și psihică a copilului.

Pentru a ajunge la o decizie, instanța va lua în considerare, de asemenea și opinia copilului, în cazul în care aceasta este exprimată de către însuși/însăși copilul sau de către o persoană în care copilul are încredere și care a fost aleasă de către copil și cu condiția ca copilul să fie capabil să înțeleagă semnificația și consecințele acesteia.

Un copil are, de asemenea, dreptul de a fi vizitat și de către alte persoane cu care este înrudit și care au legătură personală cu copilul [de exemplu bunicii copilului și frații (vitregi) sau surorile (vitrege)].

ÎNȚEȚINEREA soților și a copiilor

În ceea ce privește îngrijirea copiilor soții pot, **ajunge la o înțelegere prin semnarea unui acord de întreținere a copilului**, care trebuie semnat în fața unei instanțe, în acest caz, instanța emite o hotărâre specială într-o procedură necontencioasă. În cazul în care instanța constată că acordul nu este în interesul copilului, aceasta poate respinge cererea.

În cazul în care soții **nu au ajuns la un acord** fie singuri, fie cu ajutorul unui centru de asistență socială, aceștia pot solicita ca instanța să decidă. Înainte ca instanța să se pronunțe cu privire la cauză, aceasta trebuie să solicite avizul centrului de asistență socială și de asemenea, să ia în considerare punctul de vedere al copilului, în cazul în care acesta este exprimat de către însuși/însăși copil sau în cazul în care copilul este capabil să înțeleagă semnificația și consecințele.

Părinții au obligația de a întreține copiii până când aceștia devin majori sau până când copilul major termină școala și până când ajunge la vârsta de 26 de ani, în măsura posibilităților și câștigurilor materiale, pentru a se asigura că interesele copilului sunt respectate (dezvoltarea generală a copilului).

Pensia alimentară este acordată în conformitate cu nevoile copilului care necesită pensie alimentară și prin luarea în considerare a posibilităților materiale și financiare ale persoanei care trebuie să plătească pensia alimentară. În stabilirea pensiei alimentare pentru creșterea copilului, instanța are obligația să țină seama de interesele copilului, astfel încât pensia alimentară să fie adecvată și să asigure o dezvoltare fizică sau mentală favorabilă a copilului. Pensia alimentară este modificată o dată pe an în conformitate cu indicele prețurilor de consum din Slovenia.

Unul dintre soți sau partenerul cu care conviețuiește, care locuiește împreună cu copilul minor al partenerului, are obligația de a întreține copilul în cazul în care unul dintre părinți nu are posibilitatea de a-l întreține.

Copii majori au obligația de a-și întreține părinții, dacă aceștia din urmă nu au suficiente mijloace de întreținere și nu au posibilitatea de a dobândi aceste mijloace și dacă părintele nu poate fi susținut de către soț/soție.

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

Un soț care nu are nici un mijloc de plată a pensiei alimentare și nu este încadrat în muncă, din motive care nu țin de voința proprie, are dreptul la întreținere. Întreținerea poate fi solicitată în cursul procedurilor de divorț sau într-o acțiune specială în termen de un an de la încetarea definitivă a căsătoriei, în cazul în care condițiile de întreținere au existat la momentul divorțului și acestea încă mai există în momentul în care soțul solicită întreținerea.

Soții pot ajunge la un acord cu privire la întreținere, în caz de divorț, prin încheierea unui contract de întreținere în fața unui notar public, sub forma unei înregistrări notariale executorii.

Întreținerea este stabilită pentru o perioadă nedeterminată sau pentru o perioadă determinată după cum este necesar pentru a permite soțului să își găsească o slujbă și pentru a-și rezolva problemele.

Întreținerea este acordată, în conformitate cu nevoile solicitantului și capacitățile persoanei care plătește întreținerea. Aceasta este determinată ca o sumă lunară plătită în avans și poate fi solicitată din momentul în care o acțiune de întreținere este înaintată în justiție. În cazuri excepționale aceasta poate fi plătită ca o sumă unică.

Instanța respinge o cerere de întreținere în cazul în care plata de întreținere către persoana care are dreptul la aceasta ar fi injustă pentru persoana obligată la plata întreținerii luând în considerare motivele care au făcut ca mariajul să devină de nesuportat, sau în cazul în care persoana care are dreptul la întreținere a comis o infracțiune penală împotriva persoanei plătitoare sau a unei persoane apropiate din familie înainte sau după procedura de divorț. Un soț nu este obligat să îl întrețină pe celălalt soț, dacă astfel s-ar pune în pericol propria lui capacitate de a se întreține pe el/ea sau pe oricare dintre minorii pe care are obligația să îi întrețină conform legii.

Ajutorul de întreținere este modificat o dată pe an, în conformitate cu indicele prețurilor de consum din Slovenia.

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

O „coabitare maritală” (*Življenjska skupnost*) este un element esențial al unei căsătorii (articolul 3 din Legea privind relațiile de căsătorie și de familie). Încetarea unei coabitări maritale (*prenehanje življenjske skupnosti*), sau separarea legală, înseamnă încetarea permanentă a elementelor esențiale ale relațiilor reciproce existente între soți. Când o coabitare maritală se sfârșește, raporturile economice, intime și emoționale dintre soți se sfârșesc, precum și gospodărirea comună etc.

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

Legea nu precizează condițiile pentru separarea legală. Pentru fiecare procedură în parte, instanța decide cu privire la separarea legală în funcție de condițiile și caracteristicile specifice cauzei respective.

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

Separarea legală nu are niciun efect asupra existenței unei căsătorii; acest lucru înseamnă, prin urmare, că încetează doar coabitarea matrimonială, nu căsătoria. Pentru desfacerea unei căsătorii este necesară o acțiune în justiție sau o cerere de divorț prin acordul soților. Odată cu separarea legală, se realizează și separația bunurilor. Un soț aflat în întreținere poate solicita întreținere prin intermediul unei acțiuni introduse în termen de un an de la separarea legală.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

Anularea înseamnă că, în momentul în care căsătoria a fost încheiată, condițiile cerute de lege pentru ca o căsătorie să fie considerată valabilă, nu au fost executate (nu a fost din proprie voință, acordul a fost forțat sau dat în necunoștință de cauză, căsătoria nu a fost contractată în conformitate cu procedura prescrisă, a fost contractată între rude apropiate, sau a fost încheiată de către o persoană grav bolnavă psihic sau cu premeditare insuficientă).

Consecințele juridice ale căsătoriei încetează să aibă efect din ziua în care hotărârea de anulare devine definitivă.

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

Ø Căsătoria nu devine invalidă *ipso iure*, ci trebuie declarată nulă prin mijloace judecătorești.

Ø Dreptul sloven distinge între o **căsătorie relativ și complet invalidă**. Distanța constă în grupul de persoane care poate solicita o anulare a căsătoriei.

(a) Motivele pentru ca o căsătorie să fie în **invaliditate relativă** sunt:

deficiențe mintale severe sau judecată defectuoasă, atunci când căsătoria a fost încheiată (solicitată de către unul dintre soți, dar numai după ce situația a fost definitivată),

dacă consimțământul a fost forțat sau acceptat în necunoștință de cauză (soțul care a fost forțat sau care s-a căsătorit în necunoștință de cauză),

dacă căsătoria a fost încheiată de către o persoană cu vârsta mai mică de 18 (părinți sau tutore).

(b) Motivele pentru ca o căsătorie să fie considerată de **invaliditate absolută** sunt: persoanele care au dreptul de a depune o acțiune sunt, în afară de ambii soți, anumite persoane care pot avea un avantaj juridic direct prin anularea căsătoriei, (de exemplu alți moștenitori ai unui soț decedat pot, la moartea soțului să depună o acțiune de anulare a căsătoriei, astfel încât soțul în viață pierde dreptul la moștenire); în plus, beneficiarii pot depune o acțiune după anularea căsătoriei); de asemenea o acțiune poate fi depusă de către un procuror general:

deficiențe mintale severe sau judecata defectuoasă din partea unui soț, stare încă persistentă în momentul în care se solicită anularea,

unul din soți încă era căsătorit în momentul în care căsătoria a fost încheiată,

soții sunt înrudiți în linie directă sau colaterală, până la gradul al patrulea inclusiv,

soții nu au fost prezenți la încheierea căsătoriei sau un soț și un reprezentant al celeilalte părți, nu a fost prezent,

soții nu s-au căsătorit cu intenția de a întreține o gospodărie comună.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

Consecințele juridice ale anulării căsătoriei avea efect la data la care hotărârea privind anularea devine definitivă. În ceea ce privește relațiile de proprietate dintre soți, întreținerea unuia dintre soți aflat în întreținere, returnarea cadourilor dintre soți și relația dintre soți și copiii comuni, consecințele juridice sunt aceleași pentru anulare ca și pentru divorț.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

Legea medierii în materie civilă și comercială (*Zakon o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah*), intrată în vigoare în iunie 2008, reglementează **medierea în litigiile** în materie civilă, comercială, de muncă, *familia* și alte chestiuni legate de dreptul de proprietate în legătură cu plângerile pe care părțile le pot apăra și soluționa în mod liber, doar în cazul în care o lege separată prevede altfel pentru oricare dintre aceste tipuri de litigii. O căsătorie în sine nu poate fi declarată nulă fără intervenția unei instanțe, pentru care trebuie depusă o acțiune sau o propunere de desfacere a unei căsătorii de comun acord.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

În conformitate cu articolul 32 din Codul de procedură civilă (*Zakon o pravdnem postopku*), **instanțele districtuale** sunt responsabile să decidă cu privire la litigiile matrimoniale (cu privire la divorț sau la anularea căsătoriei - dreptul sloven nu recunoaște o plângere separată pentru separarea legală).

Un extras din registrul de căsătorie și extrasele din registrul de certificate de naștere trebuie să fie anexate la acțiune sau la propunere, în timp ce un document de identitate personal trebuie să fie prezentat în cadrul ședinței.

La propunerea de reziliere a unui contract de căsătorie de comun acord, soții trebuie să anexeze, de asemenea, următoarele:

un acord cu privire la îngrijirea, creșterea și întreținerea oricăror copii comuni ai soților, și legătura acestora cu părinții (trebuie solicitat avizul unui centru de asistență socială),

un acord cu privire la împărțirea bunurilor comune, sub forma unei înregistrări notariale executorii,

un acord cu privire la cine va rămâne sau va deveni chiriaș al fostei gospodării comune,

un acord privind întreținerea soțului care nu are nici un mijloc de întreținere și este șomer din motive care nu țin de voința proprie.

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

Instanța scutește o parte de la plata taxelor judiciare, dacă plata ar reduce în mod semnificativ fondurile disponibile pentru întreținerea proprie sau cea a membrilor familiei. Resortisanții străini, declarați astfel printr-un tratat internațional, sunt scutiți de plata taxelor judiciare, iar în cazul în care există condiții de reciprocitate, părțile sunt scutite de plată (articolele 10 și 11 din Legea privind taxele judiciare *Zakon o sodnih taksah*, ZST-1).

O parte poate solicita asistență juridică pentru a acoperi costurile unui avocat și ale unui expert; decizia cu privire la acordarea de asistență juridică se face de către instanța districtuală care acoperă zona în care solicitantul are reședința permanentă. Prin această procedură, instanța evaluează criteriile (de exemplu materiale, financiare), cu trimitere la dispozițiile din Legea privind asistența juridică gratuită (*Zakon o brezplačni pravni pomoči*).

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

O cale de atac împotriva unei hotărâri de divorț sau de anulare a căsătoriei poate fi introdusă la o instanță superioară (*višje sodišče*), în general în termen de 15 zile. O hotărâre de divorț pronunțată pe baza unei cereri de divorț de comun acord poate fi contestată:

dacă au existat încălcări esențiale ale prevederilor procedurii civile;

dacă una dintre părți a depus cererea în necunoștință de cauză sau ca rezultat al unei constrângeri sau înșelăciuni;

dacă nu au fost îndeplinite condițiile legale pentru divorț pe baza unei cereri de comun acord.

O revizuire (cale de atac extraordinară) nu este permisă în litigiile matrimoniale.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

În conformitate cu articolul 21 din Regulamentul (CE) nr 2210/2003, o decizie judiciară emisă într-un alt stat membru este recunoscută, fără a fi necesară inițierea unei proceduri speciale de recunoaștere.

Fiecare parte interesată poate cere emiterea unei decizii privind recunoașterea sau nerecunoașterea unei hotărâri judecătorești. În acest caz, partea trebuie să depună o cerere de încuviințare a executării, la judecătoria competentă din Slovenia.

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

Prin lege, în Slovenia se aplică procedura de depunere a unei cereri.

O parte care solicită sau contestă recunoașterea unei hotărâri judecătorești, sau depune o cerere de încuviințare a executării, trebuie să depună:

o copie a hotărârii judecătorești care îndeplinește condițiile necesare de confirmare a autenticității;

o confirmare, sub forma unui formular standard, a deciziei judiciare în disputa matrimonială.

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

Dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 2201/2003 (Bruxelles II bis) se aplică în primul rând și în mod direct pentru problemele de jurisdicție internațională care implică resortisanți sau rezidenți ai statelor membre ale UE.

În cazul în care ambii soți sunt resortisanți ai unor țări diferite, atunci când este depusă acțiunea, se aplică legile cumulative ale țărilor ai căror resortisanți sunt, în conformitate cu dispozițiile de drept intern sloven [articolul 37 alineatul (2) din Dreptul internațional privat și Legea de procedură/*Zakon o mednarodnem zasebnem pravu in postopku*].

În cazul în care o căsătorie nu poate fi desfăcută în conformitate cu legislația țărilor ai căror resortisanți sunt soții, legea slovenă se aplică pentru încetarea căsătoriei, în cazul în care unul dintre soți a avut reședința permanentă în Slovenia în momentul în care acțiunea a fost depusă.

În cazul în care unul dintre soți este cetățean sloven fără reședință permanentă în Slovenia, iar căsătoria nu poate fi desfăcută în conformitate cu articolul 37 paragraful al doilea din Legea privind dreptul internațional privat și procedura aferentă, se va aplica legea slovenă pentru desfacerea căsătoriei.

Linkuri utile

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

<https://www.uradni-list.si/>

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<http://www.sodisce.si/>

Ultima actualizare: 05/03/2018

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini [sk](#) a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Divorțul - Slovacia

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

În Slovacia, căsătoria poate fi desfăcută doar de o instanță judecătorească.

2 Care sunt motivele de divorț?

O instanță judecătorească poate desface o căsătorie pe baza cererii depuse de unul dintre soți, cu condiția ca raporturile dintre soți să fie afectate atât de grav și iremediabil încât căsătoria să nu mai poată servi scopului său și să nu existe posibilitatea ca soții să își reia conviețuirea.

Instanța stabilește cauzele pentru deteriorarea raporturilor dintre soți și le ia în considerare atunci când se pronunță cu privire la divorț. La pronunțarea unei hotărâri de divorț, instanța ia în considerare interesele eventualilor copii minori.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

Soțul/soția care a adoptat numele de familie al celuilalt soț în urma căsătoriei poate notifica Oficiul de stare civilă (*matričný úrad*) cu privire la reluarea numelui purtat înainte de căsătorie, în termen de trei luni de la hotărârea de divorț definitivă.

Soțul/soția care a adoptat numele de familie al celuilalt soț în urma căsătoriei și și-a păstrat numele de familie anterior căsătoriei ca al doilea nume de familie poate informa Oficiul de stare civilă (*matričný úrad*) că nu va mai utiliza numele de familie al soției/soțului, în termen de trei luni de la hotărârea de divorț definitivă.

3.2 împărțirea bunurilor soților

Regimul comunității de bunuri este dizolvat prin divorț și aspectele referitoare la acesta se soluționează în conformitate cu principiile prevăzute la articolul 150 din Codul civil (*Občiansky zákonník*). Regimul comunității de bunuri poate fi desfăcut prin: (a) acord; (b) hotărâre judecătorească; (c) scurgerea unei perioade de timp.

3.3 copiii minori ai soților

În hotărârea de divorț care se referă la părinții unor copii minori, instanța stabilește drepturile și obligațiile părinților cu privire la copilul minor pentru perioada de după divorț, în special pe cele ale părintelui căruia i se încredințează copilul, care acționează în calitate de tutore legal al copilului și care administrează bunurile copilului. Hotărârea privind drepturile și obligațiile părinților poate fi înlocuită cu un acord încheiat între părinți.

În cazul în care părinții nu pot ajunge la un acord cu privire la drepturile de vizită privind copiii minori, instanța stabilește drepturile de vizită ale părinților în hotărârea de divorț. În cazul în care este necesar, instanța limitează sau interzice drepturile de vizită ale unui părinte, dacă acest lucru este în interesul copilului.

De asemenea, instanța precizează modul în care părintele căruia nu i s-a încredințat copilul va contribui la întreținerea copilului; ca alternativă, instanța poate, de asemenea, să aprobe un acord încheiat între părinți în ceea ce privește întreținerea.

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

În cazul în care unul dintre cei doi soți nu este capabil să se întrețină, îi poate solicita celuilalt soț să contribuie la întreținerea sa la un nivel adecvat, în conformitate cu situația materială a soțului solicitat. În cazul în care soții nu ajung la un acord, instanța decide cu privire la valoarea indemnizației de întreținere, ca răspuns la o cerere adresată de unul dintre soți.

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

În dreptul slovac nu există conceptul de separare legală.

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

În afară de divorț, o căsătorie poate fi, de asemenea, declarată nulă printr-o hotărâre judecătorească. Se consideră astfel că respectiva căsătorie nu a fost încheiată încă de la început (*matrimonium nullum*). Instanța poate să declare, de asemenea, că respectiva căsătorie nu a existat niciodată (*non matrimonium*).

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

a. Motivele pentru care o căsătorie poate fi anulată sunt următoarele:

existența unei alte căsătorii;

o legătură de rudenie între ascendenți și descendenți direcți sau între frați și surori, inclusiv înrudirea prin adopție;

vârsta necorespunzătoare, în cazul în care unul dintre soți este un minor cu vârsta mai mare de 16 ani, dar mai mică de 18 ani;

o tulburare psihică care determină limitarea capacității juridice;

căsătoria nu a fost contractată în mod liber, sincer, clar și sigur.

În cazul în care o căsătorie este încheiată, deși este nulă pentru unul dintre motivele menționate anterior, se consideră că aceasta există până când hotărârea judecătorească care o anulează rămâne definitivă.

b. O căsătorie este nulă în cazul în care declarația formulată la încheierea căsătoriei:

a fost încheiată prin constrângere;

a fost încheiată de un minor cu vârsta mai mică de 16 ani;

a fost încheiată la un oficiu de stare civilă care nu avea competența să o încheie, cu excepția cazurilor menționate la articolul 4 alineatele (2) și (3), sau în cazul în care declarația formulată la încheierea căsătoriei a fost efectuată în fața unui primar sau a unui membru al unui consiliu local care nu avea competența necesară;

a fost încheiată în fața unei biserici sau a unei comunități religioase care nu este înregistrată în conformitate cu legislația specifică aplicabilă sau în cazul în care declarația formulată la încheierea căsătoriei a fost încheiată în fața unei persoane care nu era autorizată să acționeze în calitate de preot al unei biserici sau al unei comunități religioase;

a fost încheiată în străinătate în fața unei autorități care nu avea competență în acest sens;

a fost încheiată de un mandatar fără procură validă sau în cazul în care procura acestuia a fost revocată în conformitate cu legea.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

O căsătorie declarată nulă de către o instanță judecătorească este considerată ca și cum nu ar fi fost încheiată.

În urma hotărârii judecătorești de anulare a căsătoriei, raporturile patrimoniale dintre foștii soți și drepturile și obligațiile acestora cu privire la copiii lor sunt reglementate de dispozițiile privind raporturile patrimoniale între soții divorțați și drepturile și obligațiile referitoare la copii ale soților divorțați. Ca urmare a hotărârii judecătorești de anulare a căsătoriei soților, declarația soților cu privire la numele lor de familie comun este, de asemenea, anulată și aceștia sunt obligați să își folosească numele de familie anterior.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

Numai o instanță poate declara o căsătorie desfăcută. Chestiunile conexe pot fi soluționate prin aplicarea Legii nr. 420/2004 privind medierea (*zákon č. 420 /2004 Z.z. o mediácii*).

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

Cererile de divorț, de anulare a căsătoriei sau declarațiile privind nulitatea unei căsătorii se depun la instanța districtuală (*okresný súd*).

Instanța competentă pentru desfășurarea procedurii este instanța în a cărei rază teritorială soții și-au avut ultima reședință comună în Slovacia, cu condiția ca cel puțin unul dintre soți să locuiască încă în raza teritorială a instanței. În cazul în care nu există o astfel de instanță, este competentă instanța generală (*všeobecný súd*) a părâtului sau, în cazul în care nu există o astfel de instanță, instanța generală a reclamantului.

Cererea trebuie să includă informațiile prevăzute la articolul 42 alineatul (3) și articolul 79 alineatul (1) din Codul de procedură civilă (*Občiansky súdny poriadok*).

Trebuie să reiasă clar din cerere care este instanța sesizată, cine este reclamantul, care este obiectul cererii și ce urmărește aceasta, iar cererea trebuie să fie semnată și datată în mod corespunzător. În plus, în cerere trebuie să se menționeze prenumele, numele de familie și adresa părților (aceleași date trebuie precizate, de asemenea, pentru reprezentanți, dacă este cazul), cetățenia părților, relatarea fidelă a principalelor fapte și o listă a probelor pe care se bazează reclamantul; cererea trebuie să arate clar, de asemenea, ce urmărește să obțină reclamantul.

Reclamantul trebuie să anexeze la cerere documentele justificative pe care se bazează, cu excepția probelor care nu pot fi prezentate, însă nu din vina reclamantului.

Cererea trebuie să fie depusă împreună cu numărul cerut de copii și anexe, astfel încât instanța să poată reține un exemplar și fiecare parte să primească un exemplar, după caz. În cazul în care partea nu reușește să furnizeze un număr corespunzător de copii și anexe, instanța realizează copiile necesare pe cheltuielile părții.

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

Acordarea de asistență juridică gratuită este reglementată de Legea nr. 327/2005 privind furnizarea de asistență juridică pentru persoanele cu dificultăți materiale (*zákon č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi*).

Pentru procedura de divorț se plătește o taxă judiciară. O parte la procedură poate solicita să fie scutită de la plata taxelor judiciare.

Pe baza unei cereri, instanța poate acorda o scutire de la plata taxelor judiciare, în parte sau în totalitate, unei părți care îndeplinește condițiile cerute, cu condiția ca acțiunea părții să nu constituie exercitarea sau apărarea arbitrară sau în mod evident fără șanse de succes a unui drept. Cu excepția cazului în care instanța decide altfel, scutirea se aplică întregii proceduri și se aplică, de asemenea, retroactiv; cu toate acestea, costurile suportate înainte de emiterea deciziei de scutire nu sunt rambursate.

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

Se poate introduce o cale de atac împotriva hotărârii, în termen de 30 de zile de la data notificării sau comunicării acesteia.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

Este necesar să se depună o cerere pentru recunoașterea hotărârii. Instanța regională (*Krajský súd*) din Bratislava are competență în acest sens.

Hotărârile definitive în materie matrimonială pronunțate în alte state membre (cu excepția Danemarcei) după data de 1 mai 2004 sunt recunoscute în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000. Hotărârile sunt recunoscute fără nicio procedură specială; mai precis, nu există nicio procedură specială pentru a modifica datele înscrise într-un registru de stare civilă. Cu toate acestea, o parte interesată poate solicita pronunțarea unei hotărâri speciale privind recunoașterea unei hotărâri în materie matrimonială pronunțate într-un alt stat membru. Instanța districtuală din Bratislava este competentă pentru recunoașterea hotărârilor pronunțate în alte state membre.

În ceea ce privește hotărârile pronunțate în Danemarca sau în alte state membre înainte de 1 mai 2004, trebuie să se depună o cerere pentru recunoașterea unei hotărâri definitive în materie matrimonială pronunțate într-un alt stat membru, cu condiția ca cel puțin una dintre părți să aibă cetățenia slovacă.

Procedurile sunt inițiate printr-o cerere, care poate fi depusă de către o persoană desemnată ca parte într-o hotărâre pronunțată în alt stat membru. Instanța districtuală din Bratislava este competentă pentru recunoașterea hotărârilor pronunțate în alte state membre.

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

Se poate formula o cale de atac împotriva unei hotărâri privind recunoașterea sau nerecunoașterea unei hotărâri judecătorești pronunțate în alt stat membru.

Calea de atac se introduce la instanța districtuală din Bratislava, iar Curtea Supremă (*Najvyšší súd*) se pronunță cu privire la calea de atac respectivă.

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

Desfacerea căsătoriei prin divorț este reglementată de legea statului ai cărui cetățeni sunt soții la momentul inițierii procedurilor. În cazul în care soții au cetățenii diferite, desfacerea căsătoriei prin divorț este reglementată de legislația slovacă.

Ultima actualizare: 14/01/2019

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Pagina este deja disponibilă în următoarele limbi.

Divorțul - Finlanda

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

Cererile de divorț sunt soluționate de instanțele districtuale (*käräjäoikeus*). Oricare dintre soți sau ambii soți pot depune cererea de divorț.

Divorțul poate fi pronunțat după o perioadă de reflecție de șase luni. Nu este nevoie de o perioadă de reflecție dacă soții au locuit separat timp de cel puțin doi ani înainte de a depune cererea de divorț.

2 Care sunt motivele de divorț?

Nu este nevoie să se prezinte în cerere motivele pentru care se dorește divorțul. Instanțele districtuale nu examinează relațiile personale ale soților și nici motivele solicitării divorțului. A se vedea întrebarea 1.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

În momentul divorțului, soții își păstrează numele de familie dobândit prin căsătorie. Dacă numele de familie al unui soț s-a schimbat în urma căsătoriei, acesta poate solicita schimbarea numelui după divorț.

3.2 împărțirea bunurilor soților

Pronunțarea divorțului și partajul bunurilor sunt subiecte separate. Odată ce o căsătorie este dizolvată, soții pot conveni cu privire la partajul bunurilor între ei sau pot solicita instanței să desemneze un executor. Regula generală este ca toate bunurile soților să fie împărțite în mod egal. Pot exista abateri de la regula generală în baza unui acord prenuptțial. Partajul poate fi adaptat dacă se consideră că rezultatul final al acestuia ar fi nerezonabil. Bunurile soților pot fi partajate imediat ce începe perioada de reflecție.

3.3 copiii minori ai soților

Aspectele precum încredințarea copiilor, aranjamentele privind locuința, drepturile de întreținere și de vizită privind orice copil minor pe care soții îl au împreună pot fi soluționate în cadrul unui dosar anexă la cererea de divorț. A se vedea secțiunea „Încredințarea copilului – Finlanda” și „Creațe de întreținere – Finlanda”.

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

Atunci când se pronunță un divorț, instanța poate, la cerere, să impună unui soț să plătească o pensie de întreținere celuilalt soț dacă acest lucru este considerat rezonabil. (A se vedea secțiunea „Creațe de întreținere – Finlanda”). Cu toate acestea, acest lucru se întâmplă rar.

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

Sistemul juridic finlandez nu recunoaște separarea judiciară. În practică, separarea înseamnă că soții locuiesc separat, la adrese diferite.

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

A se vedea întrebarea 4.

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

A se vedea întrebarea 4.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

În legislația finlandeză nu există dispoziții privind anularea căsătoriei. Cu toate acestea, procurorul trebuie să introducă o acțiune pentru ca soților să li se aprobe divorțul imediat dacă se dovedește că soții sunt rude apropiate sau că unul dintre soți era deja căsătorit legal în momentul încheierii căsătoriei.

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

A se vedea întrebarea 7.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

A se vedea întrebarea 7.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

Cererile de divorț trebuie să fie întotdeauna depuse la o instanță districtuală. Cu toate acestea, legea stipulează că soții trebuie întotdeauna să se străduiască să soluționeze orice dispute de familie mai întâi prin negociere și prin convenirea unui acord comun; pentru aceasta, soții pot solicita asistență din partea mediatorilor familiari din cadrul comisiei pentru afaceri sociale din localitatea în care locuiesc (*sosiaalilautakunta*). Instanțele districtuale au, de asemenea, datoria de a informa soții cu privire la faptul că un serviciu de mediere familială este disponibil. Mediatorii încearcă să ajute soții să ajungă la o înțelegere comună privind modul de soluționare al conflictelor familiale în cel mai satisfăcător mod pentru toți membrii familiei. Mediatorii pot asista, de asemenea, soții la elaborarea unor acorduri și la inițierea altor proceduri pentru soluționarea unui conflict. Mediatorii au sarcina specială de a ține seama de interesele copiilor minori ai familiei. Medierea este întotdeauna voluntară.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

Ambii soți pot solicita divorțul în comun sau unul dintre soți poate solicita divorțul individual. Pentru a solicita divorțul, trebuie depusă o cerere de divorț scrisă la o instanță districtuală în una din localitățile în care își are reședința unul dintre soți. Cererile de divorț pot fi depuse personal sau printr-un reprezentant autorizat. Cererile pot fi trimise, de asemenea, instanței districtuale prin poștă, fax sau e-mail.

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

Asistența judiciară este disponibilă pentru cauzele de divorț. (A se vedea secțiunea „Asistență judiciară – Finlanda”.)

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

Hotărârile de divorț pot fi contestate în cadrul Curții de apel (*hovioikeus*).

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

De regulă, recunoașterea unei hotărâri de divorț emise într-un alt stat membru se bazează pe Regulamentul (CE) nr. 2201/2003. A se vedea secțiunea „Divorț – dreptul comunitar”.

În temeiul regulamentului, o hotărâre pronunțată într-un stat membru este recunoscută în celelalte state membre fără a fi necesară o procedură specială. Cu toate acestea, orice parte interesată poate solicita o decizie conform căreia hotărârea este sau nu recunoscută.

Cererile privind recunoașterea hotărârilor sunt soluționate de instanțele districtuale.

Cu toate acestea, în cazul cererilor de divorț din țările nordice, se aplică Convenția nordică privind căsătoriile din 1931. Din punct de vedere al statelor membre ale Uniunii Europene, părțile la această Convenție includ Finlanda, Suedia și Danemarca. O hotărâre de divorț pronunțată în conformitate cu Convenția nordică privind căsătoriile este valabilă în toate țările nordice fără nicio confirmare separată.

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

Procedura este similară celei descrise la întrebarea 14.

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

Legislația finlandeză se aplică tuturor cazurilor de divorț înregistrate în Finlanda.

Ultima actualizare: 02/03/2018

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Divorțul - Suedia

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

Cererea de divorț poate fi introdusă de unul dintre soți sau de ambii soți. În anumite circumstanțe, divorțul trebuie să fie precedat de o perioadă de reflecție de șase luni. Aceasta se aplică dacă:

ambii soți solicită acest lucru;

unul dintre soți locuiește permanent cu unul dintre copiii lor care are sub 16 ani și se află în custodia aceluși soț; sau

doar unul dintre soți dorește desfacerea căsătoriei.

Cu toate acestea, în anumite cazuri excepționale, cuplurile aflate în situațiile de mai sus au, de asemenea, dreptul de a divorța fără o perioadă de reflecție.

Acest lucru este valabil în cazul în care cuplul a trăit separat timp de doi ani. Unul dintre soți are, de asemenea, dreptul de a divorța fără o perioadă de reflecție dacă se constată că este probabil ca acesta să fi fost obligat să se căsătorească sau dacă s-a căsătorit înainte de vârsta de 18 ani fără autorizarea instanței competente. În cazul în care căsătoria a avut loc deși soții sunt rude apropiate, sau dacă unul dintre soți era deja căsătorit sau făcea parte dintr-un parteneriat înregistrat iar căsătoria anterioară sau parteneriatul anterior nu fusese desfăcut, fiecare dintre soți are dreptul de a divorța fără o perioadă de reflecție.

2 Care sunt motivele de divorț?

Un soț are întotdeauna dreptul de a obține o hotărâre de divorț și nu trebuie să existe motive speciale pentru o astfel de hotărâre.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

Dacă unul dintre soți a preluat numele de familie al celuilalt soț, acesta are dreptul de a reveni la ultimul nume de familie dinaintea căsătoriei.

3.2 împărțirea bunurilor soților

După divorț, bunurile cuplului trebuie împărțite între soți. Principiul general este că bunurile sunt împărțite în mod egal. Motivul desfacerii căsătoriei nu are importanță pentru partajarea bunurilor cuplului.

3.3 copiii minori ai soților

După divorț, soții continuă automat exercitarea în comun a autorității părintești asupra copiilor lor. Exerțarea în comun a autorității părintești poate, totuși, să înceteze ca urmare a deciziei unei instanțe:

la propria inițiativă a instanței, dacă instanța consideră că exercitarea în comun a autorității părintești este în mod evident incompatibilă cu interesele superioare ale copilului; sau

la cererea unuia dintre soți, dacă instanța consideră că este în interesul superior al copilului ca unul dintre soți să exercite singur autoritatea părintească. Dacă ambii soți solicită încetarea exercitării în comun a autorității părintești, instanța este obligată să îndeplinească cererea.

Ambii părinți sunt responsabili pentru întreținerea copilului lor. Părintele care nu locuiește cu copilul îndeplinește obligația de întreținere plătiind celui alt părinte contribuții la întreținerea copilului.

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

După divorț, fiecare soț este responsabil să se întrețină singur. Excepțiile se aplică numai în anumite situații speciale, de exemplu dacă unul dintre soți are dificultăți în a se întreține singur după desfacerea unei căsătorii de lungă durată sau dacă există alte motive speciale.

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

Nu există norme privind separarea legală în legislația suedeză.

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

Nu există norme privind separarea legală în legislația suedeză.

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

Nu există norme privind separarea legală în legislația suedeză.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

Nu există norme privind anularea căsătoriei în legislația suedeză. O căsătorie poate fi desfăcută fie în cazul decesului unuia dintre soți, fie dacă instanța pronunță o hotărâre de divorț.

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

Nu există norme privind anularea căsătoriei în legislația suedeză.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

Nu există norme privind anularea căsătoriei în legislația suedeză.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

Numai instanța poate decide desfacerea unei căsătorii prin divorț. Există însă opțiuni alternative pentru rezolvarea diferitelor probleme care pot apărea în legătură cu divorțul.

Soții pot beneficia de mediere familială, care are ca scop soluționarea conflictelor domestice. Cuplurile pot solicita ajutorul pentru soluționarea problemelor și conflictelor, astfel încât să își poată continua mariajul. Dacă există deja o separare *de facto*, medierea familială poate contribui la atenuarea conflictului și facilitarea cooperării adulților în rolul lor parental. Mediarea familială este furnizată de sectorul public (autoritățile locale), organismele bisericești și alte persoane. Autoritățile locale sunt responsabile să se asigure că se oferă mediere familială oricărei persoane care o solicită.

Soții au, de asemenea, dreptul la „discuții de cooperare”. Aceste discuții nu sunt orientate către relația dintre adulți, ci către copii. Discuțiile de cooperare au ca obiectiv în principal obținerea unui acord privind autoritatea părintească asupra copiilor, locuința acestora și drepturile de vizită. Discuțiile de cooperare au loc sub supravegherea unor specialiști. Autoritățile locale sunt responsabile să se asigure că sunt oferite discuții de cooperare oricărei persoane care le solicită.

Dacă soții doresc să facă o schimbare cu privire la autoritatea părintească asupra copiilor, locuința acestora sau drepturile de vizită, aceasta se poate face prin încheierea unui acord în acest sens. Un astfel de acord trebuie să fie aprobat de comitetul local pentru protecția socială.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

Nu există norme privind separarea legală sau anularea căsătoriei în legislația suedeză.

Prima condiție pentru depunerea unei cereri de divorț la o instanță suedeză este că instanța suedeză trebuie să aibă competență pentru audierea cauzei.

Aceasta se aplică în mod normal dacă ambii soți sunt cetățeni suedezi și locuiesc în Suedia. Instanțele suedeze au însă competență și în următoarele cazuri: dacă ambii soți sunt cetățeni suedezi;

dacă solicitantul este un cetățean suedez și locuiește în Suedia sau a locuit anterior în Suedia după împlinirea vârstei de 18 ani;

dacă solicitantul nu este un cetățean suedez, dar locuiește în Suedia de cel puțin un an; sau

dacă pârâțul locuiește în Suedia.

Dacă se demonstrează că o instanță suedeză are competență pentru examinarea unei cereri de divorț, aceasta este examinată de instanța districtuală („tingsrätt”) din Suedia în circumscripția căreia locuiește unul dintre soți. Dacă niciunul dintre soți nu locuiește în Suedia, cauza este audiată de instanța districtuală Stockholm („Stockholms tingsrätt”).

Există două moduri de introducere a unei proceduri de divorț la instanța districtuală. Dacă ambii soți doresc să divorțeze, aceștia pot depune o cerere comună. Dacă însă doar unul dintre ei dorește să obțină divorțul, soțul care dorește divorțul trebuie să depună o cerere la instanța districtuală. În ambele cazuri, trebuie incluse copiile certificatelor de naștere ale ambilor soți. Acestea pot fi solicitate de la Agenția Fiscală Suedeză („Skatteverket”).

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

Într-o procedură privind divorțul și aspectele conexe, asistența judiciară poate fi acordată numai dacă există *motive speciale*.

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

Nu există norme privind separarea legală sau anularea căsătoriei în legislația suedeză.

Da, se poate introduce o cale de atac împotriva unei hotărâri de divorț.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

Conform Regulamentului (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului [A SE INTRODUCEREA LINKULUI] privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000 (Regulamentul Bruxelles II), o hotărâre pronunțată într-un stat membru va fi recunoscută în alte state membre fără a fi necesară nicio procedură specială. Există, cu toate acestea, anumite motive de nerecunoaștere.

Regula principală din Regulamentul Bruxelles II este prin urmare că o hotărâre de divorț sau separare legală sau anulare a căsătoriei care a fost pronunțată în orice stat membru trebuie în mod automat să fie tratată în același mod și să aibă aceleași efecte juridice ca o hotărâre echivalentă suedeză. Deși regulamentul se bazează, prin urmare, pe principiul recunoașterii automate, este posibil ca o parte interesată să obțină o declarație conform căreia o hotărâre străină este sau nu recunoscută în Suedia. O astfel de cerere este depusă la instanța de al doilea grad de jurisdicție Svea („Svea hovrätt”), care în acest stadiu ia o decizie privind cererea fără consultarea părții adverse.

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

Trebuie depusă o cerere la instanța de al doilea grad de jurisdicție Svea („Svea hovrätt”) pentru a folosi posibilitatea prevăzută în Regulamentul Bruxelles II privind obținerea unei declarații că o hotărâre străină este recunoscută în Suedia (a se vedea întrebarea 14 de mai sus) [A SE INTRODUC LINKUL CĂTRE ÎNTREBAREA 14 DE MAI SUS]. În cazul în care instanța de al doilea grad de jurisdicție Svea a declarat în cadrul procedurii că hotărârea în cauză trebuie să fie recunoscută în Suedia, partea adversă poate solicita revizuirea hotărârii. Cererea de revizuire se depune la instanța de al doilea grad de jurisdicție Svea, care va examina ambele părți în cadrul procedurii. O cale de atac poate apoi fi introdusă la Curtea supremă („Högsta domstolen”) împotriva unei decizii privind cererea de revizuire de către instanța de al doilea grad de jurisdicție Svea.

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

O cerere de divorț care este soluționată de o instanță suedeză trebuie să fie examinată întotdeauna în temeiul legislației suedeze (principiul *lex fori*).

Cu toate acestea, în anumite cazuri *trebuie să se ia în considerare* dispozițiile legislației străine. Aceasta se aplică în următoarele cazuri:

Dacă ambii soți sunt cetățeni străini și niciunul nu a locuit în Suedia timp de cel puțin un an, hotărârea de divorț nu poate fi pronunțată împotriva voinței unuia dintre soți dacă nu există motive pentru aceasta în temeiul legislației statului în care unul sau ambii soți sunt cetățeni.

Dacă ambii soți sunt cetățeni străini și unul dintre ei susține că nu există motive pentru desfacerea căsătoriei în temeiul legislației statului în care își are cetățenia, hotărârea de divorț nu poate fi pronunțată dacă, având în vedere interesele soțului sau ale copilului ambilor soți, există motive speciale pentru a nu face acest lucru.

Chiar și în cele două cazuri sus-menționate, trebuie menționat că este vorba tot de aplicarea legislației suedeze, dar cu un anumit grad de protecție pentru a preveni ca divorțul să fie pronunțat în temeiul legislației suedeze în cazul în care soții au o legătură incertă cu Suedia și dacă există motive serioase pentru repronunțarea unei astfel de hotărâri.

Ultima actualizare: 21/12/2015

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini [en](#) a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Divorțul - Anglia și Țara Gallor

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

Unul dintre soți trebuie să prezinte instanței o solicitare scrisă (numită cerere). Cererile de divorț sunt soluționate de instanța de dreptul familiei și soții trebuie să se adreseze instanței respective pentru a obține o hotărâre de divorț. Solicitantul trebuie să dovedească faptul că respectiva căsătorie s-a destrămat iremediabil și trebuie să furnizeze probe cu privire la unul dintre cele cinci elemente enumerate mai jos.

Nu se poate introduce o cerere de divorț timp de cel puțin un an de la data căsătoriei; în schimb, o cerere de anulare poate fi formulată oricând după căsătorie. Cu toate acestea, se pot folosi elemente de probă din perioada de un an de după data căsătoriei pentru a demonstra că respectiva căsătorie s-a destrămat iremediabil.

Începând cu luna martie 2014, cuplurile de același sex pot să se căsătorească în Anglia și Țara Gallor. Aceleași condiții se aplică divorțului, indiferent dacă soții sunt de același sex sau de sex opus.

Începând cu 2005, cuplurile de același sex din Regatul Unit au avut posibilitatea să-și oficializeze relația din punct de vedere juridic prin încheierea unui parteneriat civil. Părțile unui astfel de parteneriat au posibilitatea de a solicita dizolvarea acestuia sau de a solicita o hotărâre de separare atunci când relația lor se destramă. Procesul este similar cu divorțul, separarea legală și anularea căsătoriei, astfel cum este descris mai jos. Mai multe informații sunt disponibile pe [site-ul internet al Guvernului](#).

În cadrul unei căsătorii între persoane de același sex, membrii cuplului sunt soți, dacă este vorba despre doi bărbați, sau soții, dacă este vorba despre două femei.

2 Care sunt motivele de divorț?

Singurul motiv de divorț este deteriorarea iremediabilă a căsătoriei. Pentru a demonstra că respectiva căsătorie s-a deteriorat în mod iremediabil, este necesar să se prezinte probe cu privire la unul sau mai multe „fapte” legate de căsătorie:

soțul/soția a comis adulter cu o persoană de sex opus și solicitantul consideră că este inacceptabil să trăiască împreună cu acesta/aceasta ;

comportament nerezonabil, ceea ce înseamnă că celălalt soț s-a comportat astfel încât solicitantul nu poate, în mod rezonabil, să continue să locuiască împreună cu acesta;

abandonul, ceea ce înseamnă că celălalt soț a părăsit solicitantul pentru o perioadă de doi ani anterioară datei introducerii cererii de divorț;

separarea părților pentru o perioadă de doi ani anterioară datei introducerii cererii de divorț (cu consimțământul celuilalt soț);

separare părților pentru o perioadă de cinci ani anterioară datei introducerii cererii de divorț (fără consimțământul celuilalt soț);

Instanța este obligată să verifice, în măsura în care este posibil, faptele invocate de solicitant (reclamant), precum și orice fapte invocate de către celălalt soț (pârât). În cazul în care instanța constată, pe baza dovezilor, că respectiva căsătorie s-a deteriorat iremediabil, judecătorul instanței pentru cauze de dreptul familiei pronunță o hotărâre de divorț.

Dacă instanța este convinsă că respectiva căsătorie s-a deteriorat iremediabil, aceasta pronunță o hotărâre provizorie (*decree nisi*). După o perioadă de șase săptămâni, partea care a solicitat divorțul în instanță poate înainta o cerere pentru a obține o hotărâre de divorț definitivă (*decree absolute*). Cu excepția unor circumstanțe excepționale, nu există niciun termen pentru depunerea unei cereri de pronunțare a unei hotărâri definitive.

Cu toate acestea, în cazul în care cererea de pronunțare a unei hotărâri definitive este depusă la mai mult de 12 luni de la data pronunțării hotărârii provizorii, solicitantul va trebui să prezinte o explicație scrisă în care:

prezintă motivele întârzierii;

precizează dacă a locuit cu soțul/soția sa ulterior pronunțării hotărârii provizorii și, în caz afirmativ, în ce perioadă;

precizează dacă soția, care, pentru cuplurile căsătorite de același sex, poate fi oricare dintre membrele cuplului, a dat naștere sau se presupune că a dat naștere unui copil după pronunțarea hotărârii provizorii și, în caz afirmativ, dacă se susține sau nu că acest copil este sau ar putea fi copilul familiei.

Judecătorul instanței pentru cauze de dreptul familiei poate cere solicitantului să depună o declarație sub jurământ pentru a confirma explicația pe care a oferit-o și poate soluționa cererea prin pronunțarea hotărârii pe care o consideră adecvată.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

Părțile sunt libere să se recăsătorească (sau să încheie un parteneriat civil) în cazul în care doresc să facă acest lucru. Acestea pot opta să își păstreze numele de familie dobândit prin căsătorie sau să revină la numele anterior căsătoriei sau parteneriatului, după cum doresc.

3.2 Împărțirea bunurilor soților

La pronunțarea unei hotărâri de divorț, de separare legală ori de anulare a căsătoriei, sau ulterior, instanța poate dispune transferul de bunuri de la un soț către celălalt sau către un copil al familiei sau către o altă persoană în beneficiul unui copil al familiei.

De asemenea, instanțele au competența de a dispune efectuarea de plăți periodice, de a dispune vânzarea de bunuri, de a pronunța hotărâri în ceea ce privește indemnizațiile de întreținere, de a dispune efectuarea de plăți unice forfetare unice și de a formula alte dispoziții. Acestea au libertatea de a decide ce hotărâri să pronunțe în orice situație specifică și de a aproba cererile formulate într-o cauză în funcție de circumstanțele particulare ale acesteia.

În exercitarea libertății lor de apreciere, instanțele trebuie să aibă în vedere bunăstarea copiilor familiei cu vârsta mai mică de 18 ani, precum și următoarele aspecte:

venitul, capacitatea de câștig, bunurile și alte resurse financiare pe care fiecare dintre soți le deține sau le poate deține în viitorul apropiat;

contribuția, atât financiară, cât și de altă natură, adusă de fiecare dintre soți pentru îngrijirea căminului familiei și a copiilor este, de asemenea, luată în considerare;

nevoile financiare, obligațiile și responsabilitățile pe care le are sau le poate avea fiecare dintre soți în viitorul apropiat;

nivelul de trai de care se bucura familia înainte de destrămarea căsătoriei;

vârsta fiecăreia dintre părți și durata căsătoriei;

orice handicap fizic sau psihic de care suferă oricare dintre părți;

contribuțiile pe care le-a adus sau le poate aduce în viitor fiecare parte la bunăstarea familiei;

comportamentul soților, în cazul în care acesta este de așa natură încât ar fi inechitabil să nu fie luat în considerare atunci când se analizează modul în care ar trebui împărțite bunurile;

valoarea pentru fiecare dintre soți a oricărui beneficiu pe care partea respectivă nu va mai avea ocazia de a-l obține ca urmare a divorțului sau a anulării căsătoriei.

3.3 copiii minori ai soților

În urma divorțului, ambii părinți vor continua să dețină răspunderea părintească pentru copii rezultați din căsătorie. Fiecare părinte va continua să dețină răspunderea părintească față de eventualii copii rezultați din alte relații pentru care dețineau această răspundere la momentul divorțului. Ambii părinți vor avea în permanență obligația de a întreține copiii minori care au avut calitatea de copii ai familiei.

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

Obligația de a întreține celălalt soț încetează, în majoritatea cazurilor, la finalizarea divorțului (după pronunțarea hotărârii definitive de divorț), cu excepția cazurilor în care există o hotărâre de instituire a obligației de întreținere a soțului/soției în cadrul procedurii de divorț. În plus, orice obligație care rezultă dintr-o hotărâre judecătorească existentă (de exemplu, în materie de întreținere a soțului/soției) va rămâne activă și este posibil ca o hotărâre judecătorească existentă să fie modificată la o dată ulterioară în cazul în care survin schimbări semnificative în ceea ce privește motivele pe care se întemeiază hotărârea judecătorească inițială.

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

În Anglia și Țara Galilor, „separarea legală” este cunoscută sub numele de „separare judiciară”. În cazul în care instanța pronunță o astfel de hotărâre, nu vor mai exista așteptări ca soțul/soția care a solicitat pronunțarea hotărârii să continue să locuiască împreună cu soțul/soția sa. Cu toate acestea, soțul/soția în cauză nu va putea să se recăsătorească. În mod concret, separarea judiciară reprezintă o opțiune pentru soții a căror căsătorie s-a destrămat, dar care nu doresc să se recăsătorească. Persoana care solicită separarea judiciară nu este obligată să demonstreze că respectiva căsătorie s-a deteriorat în mod iremediabil. Se poate solicita pronunțarea unei hotărâri de divorț după ce s-a pronunțat o hotărâre de separare judiciară.

Partenerii civili pot solicita o hotărâre de separare, care are exact același efect.

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

Solicitantul trebuie să prezinte probe cu privire la unul sau mai multe dintre faptele necesare pentru a demonstra destrămarea căsătoriei și, spre deosebire de cei care solicită divorțul, nu trebuie să aștepte un an începând de la data căsătoriei.

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

În cazul în care o parte implicată într-o separare judiciară decedează fără să fi întocmit un testament, bunurile sale sunt împărțite în conformitate cu normele succesiunii *ab intestat* și o hotărâre judecătorească de separare judiciară are aceleași efecte ca un divorț. Prin urmare, niciunul dintre soți nu are ulterior dreptul la bunurile părții fără testament. În cazul în care o parte implicată într-o separare judiciară decedează și a întocmit anterior un testament, separarea judiciară nu are niciun efect asupra dreptului la moștenire în temeiul respectivului testament în cazul în care, de exemplu, partea separată judiciar supraviețuitoare este desemnată ca beneficiar în testamentul defunctului.

Aceleași dispoziții privind împărțirea bunurilor la divorț sunt disponibile, de asemenea, pentru o instanță în ceea ce privește separarea judiciară.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

Există două forme de anulare a căsătoriei. Căsătoria poate fi declarată „nulă”, ceea ce înseamnă că respectiva căsătorie nu a fost niciodată valabilă și nu a existat niciodată. În circumstanțe diferite, căsătoria este anulabilă, ceea ce înseamnă că unul dintre soți poate solicita declararea căsătoriei respective ca fiind nevalidă. Este posibil ca o astfel de căsătorie să continue în cazul în care niciunul dintre soți nu are nimic împotriva.

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

O căsătorie este nulă în cazul în care:

nu îndeplinește condițiile prevăzute în Legile privind căsătoria din 1949 până în 1986 prin faptul că:

părțile au legături de rudenie prea apropiate;

oricare dintre părți are vârsta mai mică de șaisprezece ani;

formalitățile corespunzătoare pentru căsătorie nu au fost finalizate.

În momentul căsătoriei, una dintre părți era deja căsătorită în mod legal sau făcea parte dintr-un parteneriat civil;

În cazul unei căsătorii poligame încheiate în afara teritoriului Angliei și al Țării Galilor, dacă unul dintre soți își avea domiciliul în Anglia și Țara Galilor la momentul căsătoriei.

O căsătorie poate fi anulată în următoarele circumstanțe:

respectiva căsătorie nu a fost consumată din cauza incapacității unuia dintre soți de a o consuma; acest lucru este valabil numai pentru căsătoriile între persoane de sex diferit;

căsătoria nu a fost consumată din cauza refuzului intenționat al părâtului de a o consuma; acest lucru este valabil numai pentru căsătoriile între persoane de sex diferit;

unul dintre soți nu a consimțit la căsătorie în mod corespunzător, întrucât a fost supus unor presiuni și a fost constrâns să accepte; avea informații greșite în ceea ce privește efectele juridice ale căsătoriei sau se afla în incapacitatea mentală de a înțelege efectele deciziei de a se căsători;

la momentul căsătoriei, unul dintre soți suferea de o boală psihică de o asemenea natură încât acesta nu era apt pentru căsătorie sau de o boală cu transmitere sexuală cunoscută, iar reclamantul nu a avut cunoștință de acest fapt la momentul respectiv;

la data căsătoriei, pârâta era însărcinată cu copilul unei alte persoane decât reclamantul, iar acesta nu avea cunoștință de acest fapt la momentul respectiv;

una dintre părți a primit un certificat intermediar de recunoaștere a genului după data căsătoriei;

pârâtul este o persoană al cărei gen, la momentul încheierii căsătoriei, constituia un gen dobândit, în temeiul Legii privind recunoașterea genului din 2004, iar reclamantul nu a avut cunoștință de acest fapt la momentul respectiv.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

În cazul în care o căsătorie este nulă și neavenită, aceasta este cu totul lipsită de valabilitate și este tratată ca și cum nu ar fi existat niciodată. Acest lucru nu afectează statutul eventualilor copii.

În cazul în care o căsătorie este susceptibilă de a fi anulată, aceasta este considerată ca fiind lipsită de valabilitate de la data la care hotărârea judecătorească de anulare a căsătoriei devine definitivă. Căsătoria este tratată ca fiind existentă până în acel moment.

În ceea ce privește căsătoriile nule și căsătoriile susceptibile de a fi anulate, instanța poate formula dispoziții pentru împărțirea bunurilor în același mod precum în cazul unui divorț.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

Guvernul încurajează utilizarea medierii familiale pentru soluționarea litigiilor în cazurile adecvate. Medierea poate fi adecvată pentru litigiile legate de copii și, de asemenea, pentru litigiile referitoare la bunuri și la resursele financiare. În unele zone, angajații din cadrul Serviciului judiciar de consultanță și de sprijin pentru copii și familie [CAFCASS \(Anglia\)](#) sau din cadrul [CAFCASS Cymru \(Țara Galilor\)](#) oferă facilități pentru soluționarea litigiilor privind copiii în instanță. Instanța poate amâna o cauză atunci când se încearcă soluționarea litigiului în acest mod.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

Cererea poate fi depusă la orice sediu al instanței pentru cauze de familie și trebuie să indice dacă se cere divorțul, separarea judiciară sau anularea căsătoriei. Datele instanței și formularele necesare sunt disponibile pe site-ul internet al [Ministerului Justiției](#).

La depunerea unei cereri se plătește de regulă o taxă, însă există derogări pentru persoanele care beneficiază indemnizații de stat sau care pot să demonstreze că plata taxei le-ar cauza dificultăți nejustificate. Mai multe informații în acest sens sunt disponibile pe site-ul internet al [Ministerului Justiției](#).

Reclamantul trebuie să completeze [formularul de cerere \(D8\)](#) și să depună:

3 exemplare ale formularului de cerere;

un exemplar suplimentar pentru orice persoană identificată implicată în adulter;

o [declarație privind acordul](#) la care s-a ajuns cu privire la copiii cu vârsta mai mică de 18 ani;

un certificat de căsătorie (nu o fotocopie) însoțit de o traducere autorizată, dacă este cazul;

un [formular de scutire de la plata taxei](#).

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

Asistența juridică gratuită nu este disponibilă, de regulă, pentru divorț sau litigiile referitoare la copii și litigiile legate de bunuri, cu excepția cazului în care există violență domestică. Se va efectua, de asemenea, o analiză a fondului cauzei și a situației financiare a solicitantului. Mai multe informații sunt disponibile pe [site-ul internet al Guvernului](#).

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

În cazul în care s-a pronunțat o hotărâre provizorie, este posibil ca unul dintre soți să se adreseze instanței pentru a demonstra motivul pentru care hotărârea în cauză nu ar trebui să fie transformată în hotărâre definitivă. Instanța poate respinge cererea, poate pronunța hotărârea definitivă, poate dispune efectuarea unei anchete suplimentare sau poate soluționa cauza într-un alt mod, pe care îl consideră cel mai potrivit.

După pronunțarea hotărârii definitive, în afara unor situații excepționale, nu se mai poate introduce nicio cale de atac.

Nu se poate ataca o hotărâre de separare judiciară, dar aceasta poate să nu fie luată în considerare în cazul în care ambele părți convin astfel.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Uniunii Europene prevede că o hotărâre judecătorească de divorț, de separare legală (separare judiciară) sau de anulare a căsătoriei pronunțată într-un stat membru poate fi recunoscută în alte state membre. Documentele necesare se pot obține de la instanța care a pronunțat hotărârea și ar trebui să fie înaintate Înaltei Curți.

Regulamentul menționat nu aduce atingere aspectelor referitoare la culpă, efectele patrimoniale ale căsătoriei, întreținere sau orice alte aspecte conexe.

Trebuie să existe o legătură reală între persoana interesată și statul membru care își exercită competența.

Recunoașterea poate fi refuzată în cazul în care hotărârea este contrară ordinii publice, în cazul în care hotărârea este pronunțată în lipsă, în cazul în care pârâtului nu i-au fost notificate sau comunicate în timp util documentele relevante, în cazul în care hotărârea este ireconciliabilă cu o hotărâre pronunțată în cadrul unor proceduri între aceleași părți în Anglia și Țara Galilor, sau în cazul în care aceasta este ireconciliabilă cu o hotărâre pronunțată anterior într-un alt stat, cu condiția ca hotărârea anterioară să poată fi recunoscută în Anglia și Țara Galilor.

Orice parte interesată poate solicita pronunțarea unei hotărâri de recunoaștere sau de refuz al recunoașterii hotărârii. Înalta Curte poate suspenda procedura în cazul în care a fost introdusă o cale de atac împotriva hotărârii a cărei recunoaștere este solicitată.

În cazul în care hotărârea nu poate fi recunoscută în temeiul regulamentului sus-citat, dispozițiile privind recunoașterea divorțurilor obținute în străinătate sunt cuprinse în Legea privind dreptul familiei din 1986. Articolul 46 din legea menționată prevede:

Valabilitatea unui divorț, a unei anulări sau a unei separări legale obținute prin intermediul procedurii este recunoscută în cazul în care:

divorțul, anularea sau separarea legală produc efecte în conformitate cu legislația țării în care au fost obținute;

la data relevantă (mai precis, la data la care a început procedura de divorț), oricare dintre părțile la căsătorie

avea domiciliul stabil în țara în care a fost obținut divorțul, separarea de drept sau anularea căsătoriei;

a avut domiciliul în acea țară;

era cetățean al țării respective.

Se recunoaște valabilitatea unui divorț, a unei anulări a căsătoriei sau a unei separări judiciare obținute în străinătate prin alte mijloace decât prin intermediul unei proceduri în cazul în care:

divorțul, anularea căsătoriei sau separarea legală produc efecte în conformitate cu legislația țării în care au fost obținute;

la data relevantă (și anume, data la care a fost obținut divorțul)

fiecare parte la căsătorie avea domiciliul în țara respectivă;

oricare dintre părțile la căsătorie avea domiciliul în țara respectivă, iar cealaltă parte era domiciliată într-o țară a cărei legislație permite recunoașterea divorțului, a anulării căsătoriei sau a separării legale ca fiind valide;

niciuna dintre părțile la căsătorie nu avea domiciliul stabil în Regatul Unit pe toată perioada de un an care precede imediat data respectivă.

Orice persoană se poate adresa instanței pentru a solicita ca o hotărâre de divorț, de separare legală sau de anulare a căsătoriei obținută în afara teritoriului Angliei și Țării Galilor să fie recunoscută în Anglia și Țara Galilor. Instanța poate soluționa cererea numai în cazul în care solicitantul avea domiciliul în Anglia și Țara Galilor la data la care procedura a fost inițiată; sau

a avut domiciliul stabil în Anglia și Țara Galilor pe o perioadă de un an care se încheie la data respectivă.

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

Sub rezerva condițiilor descrise mai sus, orice persoană se poate adresa instanței pentru cauze de familie pentru a solicita ca o hotărâre de divorț, de anulare a căsătoriei sau de separare legală să nu fie recunoscută în Anglia și în Țara Galilor.

Cererile de recunoaștere în conformitate cu regulamentul trebuie prezentate în fața Înaltei Curți. Solicitantul trebuie să informeze pârâtul cu privire la cererea introdusă și să îi ofere acestuia posibilitatea de a formula o opoziție la recunoașterea hotărârii prin comunicarea documentelor, cu excepția cazurilor în care instanța decide că pârâtul a acceptat hotărârea în mod neechivoc.

Regulamentul prevede că orice parte interesată poate solicita pronunțarea unei hotărâri de recunoaștere sau de refuz al recunoașterii hotărârii. Înalta Curte poate suspenda acțiunea în cazul în care a fost introdusă o cale de atac împotriva hotărârii a cărei recunoaștere este solicitată în statul membru în care s-a pronunțat hotărârea judecătorească.

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

Instanțele din Anglia și Țara Galilor aplică întotdeauna legislația din Anglia și Țara Galilor în cauzele pe care le soluționează. Instanțele au competența de a soluționa divorțul, inclusiv în cazul în care căsătoria a avut loc în străinătate, atunci când oricare dintre părțile la căsătorie:

avea domiciliul în Anglia și Țara Galilor la data la care a început procedura; sau

a avut domiciliul fix în Anglia și Țara Galilor pe o perioadă de un an care se încheie la data respectivă.

Link-uri utile

[Divorțul, separarea și deteriorarea relației](#)

[Asistență juridică gratuită](#)

Ultima actualizare: 20/02/2019

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

Divorțul - Irlanda de Nord

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

În Irlanda de Nord, divorțul este reglementat prin Ordonanța privind cauzele matrimoniale (Irlanda de Nord) din 1978 („ordonanța din 1978”).

Soțul sau soția pot obține o hotărâre de divorț prin prezentarea unei solicitări scrise (denumită cerere) în fața instanței. Persoana care depune cererea de divorț este numită reclamant, iar cealaltă parte este numită pârât. Reclamantul trebuie să arate că respectiva căsătorie s-a deteriorat iremediabil și să furnizeze dovezi cu privire la unul dintre cinci fapte (a se vedea întrebarea 2 de mai jos). Cererea de divorț nu poate fi prezentată în primii doi ani de la căsătorie. Cu toate acestea, se pot folosi elemente de probă din perioada de doi ani de după data căsătoriei pentru a demonstra că respectiva căsătorie s-a deteriorat iremediabil.

2 Care sunt motivele de divorț?

Singurul motiv de divorț este deteriorarea iremediabilă a căsătoriei. În general, pentru a demonstra că respectiva căsătorie s-a deteriorat în mod iremediabil, reclamantul trebuie să dovedească unul sau mai multe dintre următoarele fapte:

pârâtul a comis adulter. Acest fapt nu poate fi invocat în cazul în care, după ce reclamantul a luat cunoștință de adulter, acesta continuă să locuiască împreună cu pârâtul pentru o perioadă de șase luni sau pentru mai multe perioade ce depășesc împreună șase luni;

pârâtul s-a comportat astfel încât reclamantului nu i se poate pretinde, în mod rezonabil, să continue să locuiască împreună cu acesta. Acest fapt nu poate fi invocat în cazul în care părțile au continuat să locuiască împreună timp de 6 luni sau mai mult de la data la care a avut loc ultimul caz de comportament nerezonabil;

pârâtul a părăsit reclamantul pentru o perioadă neîntreruptă de doi ani anterioară prezentării cererii;

părțile au locuit separat timp de o perioadă neîntreruptă de doi ani anterioară prezentării cererii și pârâtul consimte la divorț;

părțile au locuit separat timp de o perioadă continuă de cinci ani anterioară prezentării cererii. Consimțământul pârâtului nu este necesar și acesta se poate opune divorțului pe motiv că acesta îi va produce grave dificultăți financiare sau de altă natură.

Pentru a stabili dacă pârâtul a părăsit reclamantul sau dacă părțile au trăit separat neîntrerupt într-o anumită perioadă, nu se va ține cont de eventualele perioade (care nu depășesc 6 luni în total) în care părțile și-au reluat conviețuirea. Cu toate acestea, orice astfel de perioade nu vor fi considerate ca făcând parte din perioada de abandon sau de separare.

Dacă instanța este convinsă, pe baza probelor, că respectiva căsătorie s-a deteriorat iremediabil, aceasta pronunță o hotărâre provizorie (*decree nisi*).

Procesul de divorț se finalizează atunci când hotărârea provizorie este transformată în hotărâre definitivă (*decree absolute*). Cererea de transformare a hotărârii provizorii în hotărâre definitivă poate fi introdusă după șase săptămâni și o zi de la data hotărârii provizorii. În cazul în care cererea nu a fost depusă în termen de 12 luni de la data hotărârii provizorii, reclamantului i se poate cere să prezinte o declarație pe propria răspundere (o declarație sub jurământ) în care explică întârzierea. În anumite condiții, pârâtul poate solicita ca hotărârea să devină definitivă. Părțile nu se pot recăsători până când nu se pronunță hotărârea definitivă.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

Nu există norme speciale care să reglementeze relațiile ulterioare divorțului. Cu toate acestea, părțile nu vor mai trebui să locuiască împreună și, în cazul în care soția a preluat numele de familie al soțului, aceasta poate decide să revină la numele său de familie anterior căsătoriei.

3.2 împărțirea bunurilor soților

Ordonanța din 1978 conține dispoziții cuprinzătoare care permit instanței să se ocupe de bunurile părților și să reglementeze mecanismele financiare ale acestora, atât în relațiile dintre acestea, cât și cu privire la copiii familiei.

La pronunțarea unei hotărâri de divorț, sau ulterior, instanța poate să formuleze una sau mai multe dintre următoarele dispoziții:

efectuarea de plăți periodice;
plata unei sume forfetare;
o ajustare a bunurilor;
o partajare a pensiei sau alocarea fondurilor de pensie.

Înainte de a pronunța o hotărâre, instanța va analiza toate circumstanțele cauzei. Cu toate acestea, principala sa preocupare va fi bunăstarea oricărui copil al familiei care nu a împlinit vârsta de 18 ani.

3.3 copiii minori ai soților

În urma divorțului, ambii părinți vor continua să dețină răspunderea părintească pentru copiii rezultați din căsătorie și vor avea în permanență obligația de a întreține copiii minori care au calitatea de copii ai familiei.

În cazul în care există un copil minor (sub 16 ani) sau un copil în vârstă de peste 16 ani care își continuă studiile sau urmează cursuri de formare pentru o meserie, o profesie sau o ocupație, reclamantul trebuie să completeze un formular (formularul M4) de stabilire a dispozițiilor aplicabile copilului respectiv. Formularul încurajează fiecare parte să încerce să ajungă la un acord privind propunerile pentru viitorul copilului. Cu toate acestea, în cazul în care nu se poate ajunge la un acord, părătul va avea posibilitatea de a formula observații cu privire la măsurile propuse, iar instanța poate să își exercite atribuțiile în conformitate cu Ordonanța privind copiii (Irlanda de Nord) din 1995 (de exemplu, să hotărască unde ar trebui să trăiască copilul).

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

Obligația de a întreține celălalt soț încetează la pronunțarea divorțului, cu excepția cazului în care instanța a pronunțat o hotărâre de plată sau de partaj al bunurilor.

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

Cererea de separare legală poate fi introdusă în cazul în care o căsătorie s-a destrămat, dar, dintr-un motiv sau altul, reclamantul nu dorește să divorțeze. În cazul în care reclamantul obține o hotărâre de separare legală, acesta nu mai este obligat să locuiască împreună cu soțul/soția. Cu toate acestea, reclamantul nu va putea să se recăsătorească. Este posibil să se ceară divorțul după pronunțarea unei hotărâri de separare legală.

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

La prezentarea unei hotărâri de separare legală, nu este necesar să se demonstreze că respectiva căsătorie s-a destrămat iremediabil.

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

Soții nu vor mai trebui să trăiască împreună. În cazul în care o hotărâre de separare legală este în vigoare și unul dintre soți decedează fără să fi întocmit un testament (*ab intestat*), bunurile sale vor fi împărțite ca și cum celălalt soț a decedat deja și beneficiile pe care le-ar fi primit vor fi pierdute. Competențele instanței în ceea ce privește partajul bunurilor sunt, în general, aceleași pentru separarea judiciară și pentru divorț. Cu toate acestea, instanța nu poate dispune partajarea pensiei.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

O hotărâre de nulitate se pronunță atunci când reclamantul dovedește că mariajul este fie nul, fie anulabil. O căsătorie nulă este o căsătorie care nu ar fi trebuit oficiată și care este considerată a nu avea statut juridic. O căsătorie anulabilă este recunoscută și continuă până când este anulată.

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

O căsătorie este nulă și neavenită în cazul în care se dovedește unul dintre următoarele fapte:

părțile au legături de rudenie prea apropiate;

oricare dintre părți are o vârstă mai mică de șaisprezece ani;

formalitățile corespunzătoare pentru căsătorie nu au fost respectate;

în momentul căsătoriei, una dintre părți era deja căsătorită din punct de vedere legal;

părțile nu sunt de sex opus (o parte trebuie să fie de sex masculin și cealaltă de sex feminin);

în cazul unei căsătorii poligame încheiate în afara teritoriului Irlandei de Nord, unul dintre soți avea domiciliul în Irlanda de Nord la momentul căsătoriei.

O căsătorie poate fi anulată dacă se dovedește unul dintre următoarele fapte:

aceasta nu a fost consumată din cauza incapacității unuia dintre soți;

unul dintre soți a refuzat să consume căsătoria;

unul dintre soți nu a consimțit în mod valabil la căsătorie (deoarece a fost supus unor presiuni și a fost constrâns să accepte sau deoarece avea informații greșite în ceea ce privește natura ceremoniei);

la momentul căsătoriei, unul dintre soți suferea de o boală psihică;

la momentul căsătoriei, unul dintre soți suferea de o boală cu transmitere sexuală;

la data căsătoriei, soția era însărcinată cu copilul unei alte persoane decât soțul său.

În cazul în care o cerere pentru pronunțarea unei hotărâri de anulare se întemeiază pe unul dintre ultimele patru fapte, aceasta ar trebui să fie prezentată în termen de trei ani de la căsătorie. Cu toate acestea, instanța poate, în anumite împrejurări, să permită depunerea cererii în afara acestei perioade.

În cazul în care cererea se întemeiază pe ultimele două fapte, reclamantul va trebui să demonstreze că, la momentul încheierii căsătoriei, acesta nu a avut cunoștința de boală sau graviditate.

Instanța nu va anula o căsătorie anulabilă în cazul în care părătul demonstrează că:

reclamantul a știut că respectiva căsătorie poate fi anulată, însă a acționat astfel încât părătul a considerat în mod rezonabil că reclamantul nu dorește o anulare și

ar fi nedrept.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

În cazul în care o căsătorie este nulă, aceasta este complet lipsită de valabilitate și se consideră că nu ar fi existat niciodată. În cazul în care o căsătorie este anulabilă, aceasta este considerată ca fiind lipsită de valabilitate de la data la care hotărârea de anulare devine definitivă.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

Există o serie de agenții în Irlanda de Nord care oferă servicii de mediere (de exemplu, *Relate*). Medierea vă poate ajuta să abordați elementele practice ale divorțului, inclusiv aspectele financiare și cele privind răspunderea părintească.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

Cererile de divorț, de separare legală sau de anulare a căsătoriei pot fi prezentate fie în fața Înaltei Curți, fie în fața unei instanțe teritoriale competente în materie de divorț. Cu toate acestea, în cazul în care un părăt răspunde la o cerere prezentată într-o instanță teritorială, cauza va fi transferată la Înalta Curte. Adresele și numerele de telefon ale instanțelor sunt disponibile pe site-ul internet al [Serviciului instanțelor din Irlanda de Nord](#).

Pentru a iniția procedura, trebuie să trimiteți o serie de formulare instanței competente, împreună cu:

certificatul dumneavoastră de căsătorie în original (nu fotocopie), însoțit de o traducere autorizată și de o declarație pe proprie răspundere juridică prin care confirmați că respectiva căsătorie a avut loc în afara Irlandei de Nord;

certificatul de naștere în original al oricărui copil al familiei cu vârsta sub 18 ani (acesta trebuie să fie în forma sa extinsă, conținând toate datele părinților și ale copiilor);

o copie a oricărei hotărâri judecătorești menționate în cerere;

un original și două copii ale acordului (de exemplu, în ceea ce privește aspectul financiar) care urmează să fie inclus în hotărârea judecătorească;

taxa judiciară (grefa instanței va fi în măsură să vă informeze cu privire la taxa curentă).

Greva instanței vă va pune la dispoziție copii ale formularelor și vă va explica modul de completare a acestora. Cu toate acestea, personalul instanței nu poate să vă ofere consiliere juridică sau să vă indice ce trebuie să spuneți.

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

Aveți dreptul de a solicita asistență juridică gratuită. Cu toate acestea, nivelul asistenței financiare oferite (dacă este cazul) este condiționat de o evaluare a situației materiale. Chiar dacă sunteți evaluat ca fiind eligibil din punct de vedere financiar, este posibil să fiți nevoit să contribuiți la cheltuielile de judecată. De comun acord, contribuția poate fi rambursată Departamentului de asistență juridică gratuită pe o anumită perioadă de timp. Pe lângă criteriile de eligibilitate financiară, trebuie să îndepliniți, de asemenea, criteriile privind fondul cauzei, și anume, trebuie să existe motive rezonabile pentru introducerea cererii sau pentru apărare, iar acestea trebuie să fie rezonabile în toate circumstanțele.

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

O hotărâre de dizolvare sau de anulare a căsătoriei nu poate fi contestată în cazul în care partea vătămată a avut posibilitatea de a exercita o cale de atac împotriva hotărârii, dar nu a făcut acest lucru. De asemenea, hotărârile pronunțate cu acordul părților nu poate face obiectul unei căi de atac decât cu autorizație din partea instanței. Instanța care examinează calea de atac dispune de o serie de competențe și poate confirma, revoca sau modifica hotărârea inițială.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

Regulamentul (CE) nr. 1347/2000 al Consiliului din 29 mai 2000 (denumit în continuare „regulamentul”) prevede că o hotărâre de divorț, de separare legală sau de anulare a căsătoriei pronunțată într-un stat membru este recunoscută în celelalte state membre fără să fie necesară nicio procedură specială (alta decât cele stabilite în regulamentul propriu-zis).

Orice parte interesată poate solicita ca hotărârea să fie recunoscută și motivele de nerecunoaștere sunt strict limitate (de exemplu, recunoașterea poate fi refuzată în cazul în care hotărârea este contrară ordinii publice).

O cerere de recunoaștere trebuie să fie prezentată în fața Înaltei Curți din Irlanda de Nord.

În cazul în care nu se aplică regulamentul, decizia poate face obiectul articolului 46 din Legea privind dreptul familiei din 1986, care stabilește condițiile generale pentru recunoașterea unui divorț, a unei separări legale sau a anulării căsătoriei care au avut loc în străinătate.

O cerere de recunoaștere a unui divorț, a unei separări legale sau a anulării căsătoriei care au avut loc în străinătate trebuie depusă la Înalta Curte. Cererea este formulată ca o petiție, la care se anexează o copie a hotărârii de divorț, de separare sau de anulare a căsătoriei.

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

Întrucât Înalta Curte se ocupă cu recunoașterea unei hotărâri de divorț, de separare de drept sau de anulare a căsătoriei (în temeiul regulamentului și al Legii privind dreptul familiei din 1986), orice obiecție la recunoașterea propusă ar fi soluționată, de asemenea, de instanța respectivă. Motivele de nerecunoaștere sunt prevăzute la articolul 15 din regulament și la articolul 51 din Legea privind dreptul familiei din 1986.

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

În cazul în care instanța din Irlanda de Nord decide că are competența de a soluționa cererea de divorț, de separare sau de anulare a căsătoriei, aceasta va aplica legislația din Irlanda de Nord.

O instanță din Irlanda de Nord va avea competența de a soluționa un caz de divorț sau de separare legală (inclusiv atunci când căsătoria s-a încheiat în străinătate) în cazul în care -

instanța este competentă în temeiul regulamentului sau

nicio instanță a unui stat contractant (și anume, unul dintre statele care a fost inițial parte la regulament sau un stat care a adoptat regulamentul ulterior) nu este competentă în temeiul regulamentului și una dintre părțile la căsătorie are domiciliul în Irlanda de Nord atunci când sunt inițiate procedurile.

O instanță din Irlanda de Nord va avea competența de a soluționa o acțiune de declarare a nulității căsătoriei (inclusiv atunci când căsătoria s-a încheiat în străinătate), în cazul în care -

instanța este competentă în temeiul regulamentului sau

nicio instanță a unui stat contractant nu este competentă în temeiul regulamentului și una dintre părțile la căsătorie -

are domiciliul în Irlanda de Nord la data inițierii procedurii sau

decedează înainte de data respectivă și fie avea domiciliul în Irlanda de Nord în momentul decesului, fie avea domiciliul stabil în Irlanda de Nord în perioada de un an de până la data decesului.

Link-uri utile

[📄 Serviciul instanțelor din Irlanda de Nord](#)

Mai multe informații privind asistența juridică gratuită sunt disponibile pe site-ul internet al [📄 Departamentului de asistență juridică gratuită al Irlandei de Nord](#)

Mai multe informații privind medierea se găsesc pe site-ul internet [📄 Relate NI](#) și pe site-ul [📄 UK College of Family Mediators \(Colegiului Mediatorilor în domeniul familial din Regatul Unit\)](#).

Ultima actualizare: 08/01/2019

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.

NOTĂ: Versiunea în limba originală a acestei pagini [en](#) a fost modificată recent. Versiunea lingvistică pe care o consultați acum este în lucru la traducătorii noștri.

Divorțul - Gibraltar

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

Soțul sau soția trebuie să prezinte instanței o cerere scrisă (*petition*). Cererile de divorț sunt soluționate de Curtea Supremă și soții trebuie să se adreseze acestei instanțe pentru divorț. Solicitantul trebuie să dovedească faptul că respectiva căsătorie s-a destrămat iremediabil și trebuie să furnizeze probe cu privire la unul dintre cele cinci elemente enumerate mai jos.

Nicio cerere de divorț nu poate fi prezentată în termen de trei ani de la data căsătoriei. Singurele excepții de la această regulă sunt în cazul în care solicitantul s-a confruntat cu dificultăți excepționale sau pârâul a făcut dovadă de depravare excepțională sau dacă solicitantul avea mai puțin de 16 ani la data căsătoriei.

2 Care sunt motivele de divorț?

Singurul motiv de divorț este deteriorarea iremediabilă a căsătoriei. Pentru a demonstra că respectiva căsătorie s-a deteriorat în mod iremediabil, este necesar să se prezinte probe cu privire la unul sau mai multe „fapte” legate de căsătorie:

soțul/soția a comis adulter cu o persoană de sex opus și solicitantul consideră că este inacceptabil să trăiască împreună cu acesta/aceasta;

comportament nerezonabil, ceea ce înseamnă că celălalt soț s-a comportat astfel încât solicitantul nu poate, în mod rezonabil, să continue să locuiască împreună cu acesta;

abandonul, ceea ce înseamnă că celălalt soț a părăsit solicitantul pentru o perioadă de doi ani anterioară datei introducerii cererii de divorț;

separarea părților pentru o perioadă de doi ani anterioară datei introducerii cererii de divorț (cu consimțământul celuilalt soț);

separare părților pentru o perioadă de cinci ani anterioară datei introducerii cererii de divorț (fără consimțământul celuilalt soț);

Instanța are obligația să verifice, în măsura în care este posibil, faptele invocate de solicitant (reclamant), precum și orice fapte invocate de către celălalt soț (pârât). În cazul în care instanța constată, pe baza dovezilor, că respectiva căsătorie s-a deteriorat iremediabil, judecătorul din cadrul Curții Supreme pronunță o hotărâre de divorț, cu condiția ca judecătorul respectiv să fie de acord cu dispozițiile stabilite cu privire la eventualii copii ai părților care divorțează.

Dacă instanța este convinsă că respectiva căsătorie s-a deteriorat iremediabil, aceasta pronunță o hotărâre provizorie (*decree nisi*). După o perioadă de șase săptămâni, partea care a solicitat divorțul în instanță poate înainta o cerere pentru a obține hotărârea de divorț definitivă (*decree absolute*). Cu excepția unor circumstanțe excepționale, nu există niciun termen pentru depunerea unei cereri de pronunțare a unei hotărâri definitive.

Cu toate acestea, în cazul în care cererea de pronunțare a unei hotărâri definitive este depusă la mai mult de 12 luni de la data pronunțării hotărârii provizorii, solicitantul va trebui să prezinte o explicație scrisă în care:

prezintă motivele întârzierii;

precizează dacă a locuit cu soțul/soția ulterior pronunțării hotărârii provizorii și, în caz afirmativ, în ce perioadă;

în cazul soției, precizează dacă a dat naștere unui copil după pronunțarea hotărârii provizorii și, în caz afirmativ, dacă pretinde sau nu că acest copil este sau ar putea fi copilul soțului.

Judecătorul poate cere solicitantului să depună o declarație sub jurământ pentru a confirma explicația pe care a oferit-o și poate soluționa cererea prin pronunțarea hotărârii pe care o consideră adecvată.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

Căsătoria este desfăcută, prin urmare, nu este necesar să se continue coabitarea sau alte relații personale, cu excepția cazului în care părțile doresc acest lucru. Părțile sunt libere să se recăsătorească, dacă doresc să facă acest lucru. Acestea pot opta să își păstreze numele de familie dobândit prin căsătorie sau să revină la numele anterior căsătoriei sau parteneriatului, după cum doresc.

3.2 împărțirea bunurilor soților

Acest lucru este stabilit de instanță pe baza faptelor din fiecare cauză în parte. Inclusiv în cazul în care există un acord între părți, instanța păstrează competența generală de a aproba sau de a modifica acordul.

3.3 copiii minori ai soților

Fie înainte, fie după ce Curtea Supremă pronunță hotărârea definitivă, aceasta are competența de a dispune încredințarea, întreținerea și educația copiilor proveniți din căsătorie sau chiar de a dispune luarea de măsuri pentru plasarea copiilor sub protecția instanței. Curtea Supremă nu poate pronunța o hotărâre de divorț definitivă decât în cazul în care este convinsă că au fost luate măsuri favorabile pentru copii.

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

La pronunțarea hotărârii de divorț provizorii (*decree nisi*) sau în orice moment ulterior, Curtea Supremă are competența de a dispune ca soțul să plătească soției, pe parcursul vieții lor comune, o sumă lunară sau săptămânală pentru întreținerea și sprijinirea soției, în condițiile pe care instanța le consideră rezonabile. Dreptul soției la întreținere încetează de îndată ce aceasta se recăsătorește, dar întreținerea pentru copilul rezultat din căsătorie nu este afectată în caz de recăsătorire a mamei.

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

Conform legislației din Gibraltar, separarea legală este denumită „separare judiciară”. În cazul în care instanța pronunță o astfel de hotărâre, nu vor mai exista așteptări ca soțul/soția care a solicitat pronunțarea hotărârii să continue să locuiască împreună cu soția/soțul. Cu toate acestea, soțul/soția în cauză nu va putea să se recăsătorească. În mod concret, separarea judiciară reprezintă o opțiune pentru soții a căror căsătorie s-a destrămat, dar care nu doresc să se recăsătorească. Persoana care solicită separarea judiciară nu este obligată să demonstreze că respectiva căsătorie s-a deteriorat în mod iremediabil. După ce s-a pronunțat o hotărâre de separare judiciară, se poate solicita pronunțarea unei hotărâri de divorț.

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

Solicitantul trebuie să prezinte probe privind unul sau mai multe dintre faptele necesare pentru a demonstra destrămarea căsătoriei și, spre deosebire de cei care solicită divorțul, nu trebuie să aștepte un an începând de la data căsătoriei.

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

În cazul în care o parte implicată într-o separare judiciară decedează fără să fi întocmit un testament, bunurile sale sunt împărțite în conformitate cu normele succesiunii *ab intestat*, iar o hotărâre judecătorească de separare judiciară are aceleași efecte ca un divorț. Prin urmare, niciunul dintre soți nu are ulterior dreptul la bunurile părții fără testament. Cu toate acestea, în cazul în care o parte implicată într-o separare judiciară decedează și a întocmit anterior un testament, separarea judiciară nu are niciun efect asupra dreptului la moștenire în temeiul respectivului testament în cazul în care, de exemplu, partea separată judiciar supraviețuitoare este desemnată ca beneficiar în testamentul defunctului.

În cazul unei separări judiciare, instanța poate aplica aceleași dispoziții privind împărțirea bunurilor ca în cazul divorțului.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

Există două forme de anulare a căsătoriei. Căsătoria poate fi declarată „nulă”, ceea ce înseamnă că respectiva căsătorie nu a fost niciodată valabilă și nu a existat niciodată. În circumstanțe diferite, căsătoria este „anulabilă”, ceea ce înseamnă că unul dintre soți poate solicita anularea căsătoriei respective. Este posibil ca o astfel de căsătorie să continue în cazul în care ambii soți sunt de acord.

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

O căsătorie este nulă în următoarele situații:

nu îndeplinește condițiile prevăzute în Legea privind căsătoria;

în momentul căsătoriei, una dintre părți era deja căsătorită din punct de vedere legal;

părțile nu sunt de sexe diferite. Un partener căsătorit trebuie să fie de sex masculin și celălalt de sex feminin pentru ca o căsătorie să fie valabilă;

în cazul unei căsătorii poligame încheiate în afara teritoriului Gibraltarului, dacă unul dintre soți își avea domiciliul în Gibraltar la momentul căsătoriei.

O căsătorie poate fi anulată în următoarele circumstanțe:

căsătoria nu a fost consumată din cauza incapacității unuia dintre soți de a o consuma;

căsătoria nu a fost consumată din cauza refuzului intenționat al părâtului de a o consuma;

unul dintre soți nu a consimțit la căsătorie în mod corespunzător deoarece a fost supus unor presiuni și a fost constrâns să accepte sau avea informații greșite în ceea ce privește efectele juridice ale căsătoriei sau se afla în incapacitatea mentală de a înțelege efectele deciziei de a se căsători;

la momentul căsătoriei, unul dintre soți suferea de o boală psihică de o asemenea natură încât acesta nu era apt pentru căsătorie, sau de o boală cu

transmitere sexuală, iar reclamantul nu a avut cunoștință de acest fapt la momentul respectiv;

la data căsătoriei, părâta era însărcinată cu copilul unei alte persoane decât reclamantul, iar acesta nu avea cunoștință de acest fapt la momentul respectiv.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

Odată ce o căsătorie este declarată nulă, se consideră că aceasta nu a existat. Cu toate acestea, în cazul în care există copii rezultați din căsătorie, Curtea Supremă trebuie să se asigure că au fost adoptate măsuri corespunzătoare. Se poate dispune, de asemenea, plata indemnizației de întreținere și încredințarea/întreținerea eventualilor copii.

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

Divorțul intră exclusiv în sfera de competență a Curții Supreme din Gibraltar. Cu toate acestea, unele prestații de asistență socială pot fi obținute prin consiliere în materie de căsătorie.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

Cererile trebuie să fie depuse la Registratura Curții Supreme, 277 Main Street, Gibraltar.

Cererea este depusă sub forma unei petiții și ar trebui să fie susținută de probe cu înscrisuri autentificate de un notar, inclusiv o copie a certificatului de căsătorie, copii ale certificatelor de naștere ale copiilor și expunerea motivelor de divorț/separare judiciară/anulare a căsătoriei. Ar trebui să se facă referire, de asemenea, la copiii rezultați din căsătorie, precum și la situația financiară a solicitantului. Detalii suplimentare se pot obține de la Registratura Curții Supreme, 277 Main Street, Gibraltar, telefon (+ 350) 200 75608.

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

Asistența juridică gratuită poate fi disponibilă pentru a acoperi costurile procedurii, în cazul în care se îndeplinesc criteriile relevante în ceea ce privește venitul. Formulare și detalii suplimentare pot fi obținute de la Registratura Curții Supreme, 277 Main Street, Gibraltar.

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

Revocarea unei hotărâri de divorț sau de anulare a căsătoriei poate avea loc în orice moment înainte ca hotărârea să devină definitivă. În cazul separării legale, în anumite circumstanțe, hotărârea poate fi revocată în orice moment după pronunțarea acesteia. Hotărârile privind întreținerea și încredințarea copiilor pot fi modificate după ce hotărârea devine definitivă.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Uniunii Europene prevede că o hotărâre care conduce la divorț, la separare legală (separare judiciară) sau la anularea căsătoriei, pronunțată într-un stat membru, poate fi recunoscută în alte state membre. Documentele solicitate se pot obține de la instanța care a pronunțat hotărârea și trebuie depuse la Curtea Supremă.

Regulamentul nu aduce atingere aspectelor referitoare la culpă, la efectele patrimoniale ale căsătoriei, la întreținere sau oricăror alte aspecte conexe.

Trebuie să existe o legătură reală între partea interesată și statul membru care își exercită competența.

Recunoașterea poate fi refuzată dacă hotărârea este contrară ordinii publice ori a fost pronunțată în lipsă, dacă părâtului nu i-au fost notificate sau comunicate în timp util documentele relevante, dacă hotărârea este ireconciliabilă cu o hotărâre pronunțată în cadrul unor proceduri între aceleași părți în Gibraltar sau cu o hotărâre pronunțată anterior într-un alt stat, cu condiția ca hotărârea anterioară să poată fi recunoscută în Gibraltar.

Orice parte interesată poate solicita pronunțarea unei hotărâri de recunoaștere sau de refuz al recunoașterii hotărârii. Curtea Supremă poate suspenda procedura în cazul în care a fost introdusă o cale de atac împotriva hotărârii a cărei recunoaștere este solicitată.

În cazul în care hotărârea nu poate fi recunoscută în temeiul regulamentului, dispozițiile privind recunoașterea divorțurilor obținute în străinătate sunt cuprinse în Legea privind cauzele matrimoniale. Aceasta prevede că:

valabilitatea unui divorț sau a separării legale obținute în străinătate este recunoscută în cazul în care:

divorțul / separarea legală produce efecte în conformitate cu legislația țării în care a fost obținut;

la data relevantă (și anume, la data la care a început procedura de divorț), oricare dintre părțile la căsătorie

avea domiciliul stabil în țara în care a fost obținut divorțul sau separarea de drept sau

a avut domiciliul în țara respectivă sau

era cetățean al țării respective.

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

O hotărâre de divorț sau de separare legală pronunțată în altă țară este recunoscută de legislația din Gibraltar dacă sunt îndeplinite anumite condiții. În cazul în care se formulează o opoziție la recunoașterea unei astfel de hotărâri de divorț/separare legală, aceasta se poate întemeia pe faptul că una dintre condițiile prevăzute în Legea privind cauzele matrimoniale nu fost îndeplinită. În acest caz, ar putea fi oportun să se depună o cerere la Curtea Supremă din Gibraltar având ca obiect emiterea unei declarații de confirmare a faptului că o anumită hotărâre de divorț/separare legală obținută în altă țară nu este valabilă.

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

Instanțele din Gibraltar vor aplica întotdeauna legislația din Gibraltar în cauzele care le sunt prezentate. Instanțele au competența de a soluționa divorțul, inclusiv atunci când căsătoria a avut loc în străinătate, în cazul în care oricare dintre părțile la căsătorie:

are domiciliul în Gibraltar la data la care se începe procedura sau

a avut domiciliul stabil în Gibraltar pe toată perioada de un an care se încheie la data respectivă.

Ultima actualizare: 15/12/2015

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE

și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.